

Službeni list

Europske unije

C 270

Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Godište 64.
7. srpnja 2021.

Sadržaj

EUROPSKI PARLAMENT

ZASJEDANJE 2019.–2020.

Dnevne sjednice od 13. do 16. siječnja 2020.

Zapisnik sjednice objavljen je u SL C 239, 18.6.2021.

USVOJENI TEKSTOVI

I. Rezolucije, preporuke i mišljenja

REZOLUCIJE

Europski parlament

srijeda, 15. siječnja 2020.

2021/C 270/01	Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu (2019/2956(RSP))	2
2021/C 270/02	Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o provedbi i praćenju odredbi o pravima građana u Sporazumu o povlačenju (2020/2505(RSP))	21
2021/C 270/03	Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu i politici Europske unije u tom području – godišnje izvješće za 2018. (2019/2125(INI))	25
2021/C 270/04	Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike – godišnje izvješće (2019/2136(INI))	41
2021/C 270/05	Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike – godišnje izvješće (2019/2135(INI))	54

HR

2021/C 270/06	Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o stajalištu Europskog parlamenta o Konferenciji o budućnosti Europe (2019/2990(RSP))	71
četvrtak, 16. siječnja 2020.		
2021/C 270/07	Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2020. o Burundiju, a posebno o slobodi izražavanja (2020/2502(RSP))	76
2021/C 270/08	Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2020. o Nigeriji, posebno o nedavnim terorističkim napadima (2020/2503(RSP))	83
2021/C 270/09	Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2020. o stanju u Venezueli nakon nezakonitog izbora novog predsjednika i predsjedništva Nacionalne skupštine (parlamentarni državni udar) (2020/2507(RSP))	88
2021/C 270/10	Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2020. o saslušanjima u tijeku u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a u pogledu Poljske i Mađarske (2020/2513(RSP))	91
2021/C 270/11	Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2020. o 15. sastanku Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti (COP15) (2019/2824(RSP))	94
2021/C 270/12	Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2020. o radu Europskog ombudsmana – godišnje izvješće za 2018. godinu (2019/2134(INI))	105
2021/C 270/13	Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2020. o institucijama i tijelima ekonomske i monetarne unije: sprečavanje sukoba interesa nakon odlaska iz javne službe (2019/2950(RSP)) . . .	113

III *Pripremni akti*

Europski parlament

srijeda, 15. siječnja 2020.

2021/C 270/14	Odluka Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o broju članova stalnih odbora (2020/2512(RSO))	117
2021/C 270/15	Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o Prijedlogu odluke Vijeća o sklapanju Protokola između Europske unije, Islanda i Kraljevine Norveške uz Sporazum između Europske zajednice i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o kriterijima i mehanizmima za utvrđivanje države odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil podnesenog u državi članici ili u Islandu ili Norveškoj s obzirom na pristup Eurodacu u svrhu kaznenog progona (15791/2018 – C9-0155/2019 – 2018/0419(NLE))	119
2021/C 270/16	Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o Nacrtu odluke Vijeća o sklapanju, u ime Unije, Sporazuma između Europske unije i Vlade Narodne Republike Kine o određenim aspektima usluga u zračnom prijevozu (11033/2019 – C9-0049/2019 – 2018/0147(NLE))	120
2021/C 270/17	Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o Nacrtu direktive Vijeća o izmjeni Direktive 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost u pogledu posebne odredbe za mala poduzeća i Uredbe (EU) br. 904/2010 u pogledu administrativne suradnje i razmjene informacija u svrhe praćenja ispravne primjene posebne odredbe za mala poduzeća (13952/2019 – C9-0166/2019 – 2018/0006(CNS))	121

OZNAKE POSTUPAKA

- * postupak savjetovanja
- *** postupak suglasnosti
- ***I redovni zakonodavni postupak, prvo čitanje
- ***II redovni zakonodavni postupak, drugo čitanje
- ***III redovni zakonodavni postupak, treće čitanje

(Vrsta postupka ovisi o pravnoj osnovi predloženoj u nacrtu akta.)

Amandmani Parlamenta:

Novi tekst piše se **podobljanim kurzivom**. Brisanja se označuju simbolom **■** ili precrtanim tekstom. Zamjene se označuju isticanjem novog teksta **podobljanim kurzivom** i brisanjem ili precrtavanjem zamijenjenog teksta.

EUROPSKI PARLAMENT

ZASJEDANJE 2019.–2020.

Dnevne sjednice od 13. do 16. siječnja 2020.

Zapisnik sjednice objavljen je u SL C 239, 18.6.2021.

USVOJENI TEKSTOVI

srijeda, 15. siječnja 2020.

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

REZOLUCIJE

EUROPSKI PARLAMENT

P9_TA(2020)0005

Europski zeleni plan

Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu (2019/2956(RSP))

(2021/C 270/01)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 28. studenoga 2018. naslovljenu „Čist planet za sve – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo” (COM(2018)0773) i temeljitu analizu u prilog toj komunikaciji,
- uzimajući u obzir Program djelovanja EU-a za okoliš do 2020. i njegovu viziju za 2050.,
- uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) i njezin Kyotski protokol te Pariški sporazum,
- uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti,
- uzimajući u obzir Program Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. i ciljeve održivog razvoja,
- uzimajući u obzir izvješće Europske agencije za okoliš od 4. prosinca 2019. naslovljeno „Europski okoliš – stanje i izgledi 2020.”,
- uzimajući u obzir posebno izvješće Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) pod nazivom „Globalno zatopljenje od 1,5 °C”, njegovo peto izvješće o procjeni (AR5) i objedinjeno izvješće o toj temi, posebno izvješće o klimatskim promjenama i tlu te posebno izvješće o oceanima i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena,
- uzimajući u obzir izvješće Programa UN-a za okoliš o razlici u emisijama 2019. objavljeno 26. studenoga 2019. i prvo sažeto izvješće tog programa o proizvodnji fosilnih goriva iz prosinca 2019. (izvješće o razlici u proizvodnji 2019.),
- uzimajući u obzir izvješće o globalnoj procjeni biološke raznolikosti i usluga ekosustava Međuvladine znanstveno-političke platforme o biološkoj raznolikosti i uslugama ekosustava (IPBES) od 31. svibnja 2019.,

srijeda, 15. siječnja 2020.

- uzimajući u obzir Globalne izglede za resurse 2019. Međunarodnog panela za resurse u sklopu Programa UN-a za okoliš,
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir konvencije i preporuke Međunarodne organizacije rada,
- uzimajući u obzir revidiranu Europsku socijalnu povelju Vijeća Europe,
- uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava,
- uzimajući u obzir 26. sastanak Konferencije stranaka UNFCCC-a koji će se održati u studenome 2020. i činjenicu da sve stranke UNFCCC-a trebaju povećati svoje nacionalno utvrđene doprinose u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma,
- uzimajući u obzir 15. sastanak Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti (COP15), koji će se održati u listopadu 2020. u Kunmingu (Kina) i na kojem će stranke morati odlučiti o globalnom okviru za zaustavljanje gubitka biološke raznolikosti nakon 2020.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. ožujka 2019. o klimatskim promjenama: Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo u skladu s Pariškim sporazumom ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o klimatskoj i okolišnoj krizi ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama 2019. u Madridu u Španjolskoj (COP25) ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 12. prosinca 2019.,
- uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,

A. budući da ova rezolucija predstavlja prvu opću reakciju Parlamenta na komunikaciju Komisije o europskom zelenom planu; budući da će Parlament pratiti napredak rada na zelenom planu i u skladu s tim iznositi detaljnija stajališta o specifičnim mjerama i političkim djelovanjima te će iskoristiti svoje pune zakonodavne ovlasti za preispitivanje i izmjenu svih prijedloga Komisije kako bi zajamčio da se njima podupiru svi ciljevi zelenog plana;

1. naglašava da su hitno potrebne ambiciozne mjere za borbu protiv klimatskih promjena i okolišnih izazova, za ograničavanje globalnog zatopljenja na 1,5 °C i izbjegavanje masovnog gubitka biološke raznolikosti; pozdravlja stoga komunikaciju Komisije naslovljenu „Europski zeleni plan”; dijeli predanost Komisije preobrazbi EU-a u zdravlje, održivo, pošteno, pravedno i prosperitetno društvo s nultom neto stopom emisija stakleničkih plinova; poziva na to da se nužan prijelaz na klimatski neutralno društvo ostvari najkasnije do 2050. i da to postane europska priča o uspjehu;

2. naglašava da bi svi ljudi koji žive u Europi trebali imati temeljno pravo na siguran, čist, zdrav i održiv okoliš i na stabilnu klimu bez diskriminacije te da to pravo mora biti u potpunosti provedivo kroz ambiciozne politike i u okviru pravosudnog sustava na nacionalnoj razini i razini EU-a;

3. čvrsto vjeruje da bi se europskim zelenim planom trebao poticati integrirani i znanstveno utemeljen pristup te povezati svi sektori kako bi se uskladili i imali isti cilj; smatra da je integracija različitih politika u smjeru holističke vizije stvarna dodana vrijednost europskog zelenog plana i da bi je stoga trebalo jačati; smatra zeleni plan katalizatorom za uključivu i nediskriminirajuću društvenu tranziciju, a njegovi ključni ciljevi su klimatska neutralnost, zaštita okoliša, održiva uporaba resursa te zdravlje i kvaliteta života naših građana u granicama mogućnosti našeg planeta;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0217.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0078.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0079.

srijeda, 15. siječnja 2020.

4. naglašava da bi zeleni plan trebao biti u središtu europske strategije za novi održivi rast, uz poštovanje mogućnosti našeg planeta, te za stvaranje gospodarskih prilika, poticanje ulaganja i otvaranje kvalitetnih radnih mjesta; smatra da će to koristiti europskim građanima i poduzećima i rezultirati modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom u kojem je gospodarski rast odvojen od globalnih emisija stakleničkih plinova EU-a, uporabe resursa i stvaranja otpada; naglašava da zeleni dogovor mora dovesti do društvenog napretka poboljšanjem dobrobiti svih i smanjenjem društvenih nejednakosti, gospodarskih neravnoteža između država članica te rodnih i generacijskih razlika; smatra da pravednom tranzicijom ne bi smjela biti zapostavljena nijedna osoba i nijedno mjesto te da bi trebalo voditi računa o socijalnim i ekonomskim nejednakostima;

5. smatra da bi UN-ovi ciljevi održivog razvoja trebali biti u središtu procesa izrade i provedbe politika EU-a kako bi EU promicao model ljudskog razvoja kompatibilan sa zdravim planetom; u tom pogledu naglašava činjenicu da europski zeleni plan mora objediniti socijalna prava, okolišni integritet, regionalnu koheziju, održivost i globalno konkurentne industrije otporne na buduće promjene, na dobrobit svih;

6. naglašava da cilj zelenog plana mora biti prosperitetno, pravedno, održivo i konkurentno gospodarstvo za sve u svim regijama Europe; smatra da bi se zelenim planom trebale stvoriti gospodarske prilike i pravednost među generacijama; ističe važnost poštovanja i jačanja socijalnog dijaloga na svim razinama i u svim sektorima kako bi se zajamčila pravedna tranzicija; naglašavaju potrebu za rodnom perspektivom u pogledu mjera i ciljeva u okviru zelenog plana, uključujući rodno osviještene politike i rodno osjetljive aktivnosti; ponovno ističe da se prijelaz na klimatski neutralno gospodarstvo i održivo društvo mora provoditi zajedno s provedbom europskog stupa socijalnih prava i zahtijeva da sve inicijative poduzete u okviru europskog zelenog plana budu u potpunosti usklađene s europskim stupom socijalnih prava;

7. naglašava da će za postizanje ciljeva Unije iz zelenog plana biti potrebno mobilizirati javna i privatna ulaganja te to smatra preduvjetom za uspjeh zelenog plana; smatra da EU mora pružiti dugoročnu sigurnost i regulatornu predvidivost za ulagače te odgovarajući financijski okvir, resurse i tržišne i fiskalne poticaje za uspješnu zelenu tranziciju u cilju pozitivne i održive socijalne, industrijske i ekonomske promjene; ponovno naglašava da bi europski zeleni plan trebao usmjeriti Europu prema dugoročnom održivom rastu, blagostanju i dobrobiti te pritom osigurati da se razvojem naših okolišnih, ekonomskih i socijalnih politika jamči pravedna tranzicija;

8. naglašava da globalni izazovi klimatskih promjena i degradacije okoliša zahtijevaju globalni odgovor; ističe da EU treba biti ambiciozan i potaknuti druge regije svijeta da djeluju u istom smjeru; ističe ulogu EU-a kao globalnog predvodnika u području okoliša i klimatskog djelovanja;

9. predlaže da sve mjere u okviru zelenog plana budu znanstveno utemeljene i baziraju se na holističkim procjenama učinka;

10. prepoznaje da kao institucija ima odgovornost smanjiti svoj ugljični otisak; predlaže donošenje vlastitih mjera za smanjenje emisija, uključujući zamjenu vozila iz svojeg voznog parka vozilima s nultom stopom emisija te hitno poziva sve države članice da se slože oko jedinstvenog sjedišta Europskog parlamenta;

Veće klimatske ambicije EU-a za 2030. i 2050.

11. smatra da će pravna obveza EU-a u pogledu klimatske neutralnosti najkasnije do 2050. biti moćan alat za mobilizaciju potrebnih društvenih, političkih, gospodarskih i tehnoloških snaga za tranziciju; snažno ističe da tranzicija predstavlja zajednički napor svih država članica te da svaka država članica mora doprinijeti provedbi klimatske neutralnosti u EU-u najkasnije do 2050.; poziva Komisiju da do ožujka 2020. podnese prijedlog europskog zakona o klimi;

12. poziva na donošenje ambicioznog zakona o klimi s pravno obvezujućim domaćim ciljem koji obuhvaća cijelo gospodarstvo za postizanje nulte neto stope emisija stakleničkih plinova najkasnije do 2050. te na prijelazne ciljeve EU-a za 2030. i 2040. koji bi trebali biti finalizirani u okviru tog zakona najkasnije do trenutka kada ga suzakonodavci donesu na temelju procjena učinka, kao i na snažan okvir za upravljanje; smatra da zakon o klimi mora biti tehnološki neutralan

srijeda, 15. siječnja 2020.

i odražavati najbolje dostupne znanstvene činjenice radi ograničavanja globalnog zatopljenja na 1,5 °C te da bi se trebao ažurirati u skladu s razvojem pravnog okvira EU-a i ciklusom preispitivanja Pariškog sporazuma; smatra da se u zakon o klimi moraju uključiti i posebne komponente za prilagodbu klimatskim promjenama, i to tako da se od svih država članica traži da usvoje akcijske planove za prilagodbu;

13. poziva da se poveća cilj smanjenja domaćih emisija stakleničkih plinova EU-a do 2030. od 55 % u usporedbi s razinama iz 1990.; apelira na Komisiju da što prije podnese prijedlog u tu svrhu kako bi se Uniji omogućilo da usvoji taj cilj kao svoj ažurirani nacionalno utvrđen doprinos znatno prije konferencije COP26; nadalje, poziva da se taj cilj zatim uvrsti u europski zakon o klimi;

14. smatra da EU mora imati aktivnu ulogu i snažno vodstvo u pripremama za konferenciju COP26, na kojoj bi stranke trebale ojačati zajedničke obveze u području klime, koje bi odražavale najveću moguću razinu ambicija; imajući to na umu smatra da bi EU trebao što je prije moguće tijekom 2020. donijeti poboljšani nacionalno utvrđeni doprinos kako bi se druge zemlje koje nisu članice EU-a, posebno veliki zagađivači, potaknule da učine isto; u tom kontekstu ističe da je potrebno postići dogovor o povećanom nacionalno utvrđenom doprinosu znatno prije planiranog sastanka na vrhu EU-a i Kine u rujnu te sastanka na vrhu EU-a i Afrike;

15. svjestan je da države članice mogu imati različite putanje dekarbonizacije za postizanje klimatske neutralnosti najkasnije do 2050. na pošten i isplativ način s obzirom na to da zemlje imaju različita polazišta i resurse te da se neke kreću brže od drugih, ali da bi zelenu tranziciju trebalo pretvoriti u gospodarsku i socijalnu priliku za sve europske regije;

16. naglašava da će neto emisije morati biti smanjene na gotovo nulu u svim sektorima gospodarstva kako bi se zajednički doprinijelo cilju postizanja klimatske neutralnosti; poziva Komisiju da po potrebi predstavi prijedloge utemeljene na procjenama učinka u cilju revizije zakonodavnih mjera EU-a u području klime i energetike do lipnja 2021. kako bi se ostvarile povećane srednjoročne i dugoročne klimatske ambicije; poziva Komisiju da također iskoristi dodatni potencijal drugog postojećeg zakonodavstva EU-a kako bi se doprinijelo djelovanju u području klime, kao što su Direktiva o ekološkom dizajnu, zakonodavstvo EU-a o otpadu, mjere iz područja kružnog gospodarstva i Uredba o fluoriranim stakleničkim plinovima; ističe da prirodna rješenja mogu pomoći državama članicama da postignu svoje ciljeve u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova i biološke raznolikosti, no ustraje u tome da bi ona trebala biti dopuna smanjenju emisija stakleničkih plinova na izvoru;

17. smatra da novi i povećani ciljevi smanjenja emisija stakleničkih plinova zahtijevaju da sustav trgovanja emisijama (ETS) EU-a bude primjeren svrsi; poziva Komisiju da brzo revidira Direktivu o sustavu trgovanja emisijama, među ostalim usredotočujući se na linearni faktor smanjenja, pravila za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica i moguću potrebu za donjom granicom cijene ugljika;

18. s obzirom na stalne globalne razlike u pogledu klimatskih ambicija, podržava namjeru Komisije da radi na mehanizmu za graničnu prilagodbu emisija ugljika koji je u skladu sa Svjetskom trgovinskom organizacijom; vidi razvoj takvog mehanizma kao dio šire strategije za konkurentno dekarbonizirano gospodarstvo EU-a koje podupire klimatske ambicije EU-a ali i osigurava jednake uvjete za sve; prima na znanje stajalište Komisije da bi takav mehanizam bio alternativa postojećim mjerama za izmještanje emisija ugljika u okviru ETS EU-a; naglašava da postojeće mjere koje se odnose na izmještanje emisija ugljika ne bi trebalo staviti izvan snage dok se ne uspostavi novi sustav i traži od Komisije da prije podnošenja bilo kakvih prijedloga provede temeljitu analizu različitih oblika koje mehanizam granične prilagodbe emisija ugljika može poprimiti prije revizije klimatskog zakonodavstva koja se očekuje u lipnju 2021.; nadalje, smatra da bi mehanizam granične prilagodbe emisija ugljika trebao zadržati gospodarske poticaje za uspješnu zelenu tranziciju i predvodnike u području klime te podupirati tržište za proizvode s niskim emisijama ugljika u EU-u i osigurati učinkovitu cijenu za emisije ugljika u EU-u te istodobno poticati određivanje cijena ugljika u drugim dijelovima svijeta; smatra da se njime moraju u obzir uzeti posebnosti svakog sektora te da bi se on mogao postupno uvoditi u odabrane sektore, uz izbjegavanje nepotrebnih dodatnih administrativnih troškova, posebno za europska mala i srednja poduzeća;

19. pozdravlja planirani prijedlog za preispitivanje Direktive o oporezivanju energije s obzirom na pitanja u vezi s okolišem kako bi se primijenilo načelo „onečišćivač plaća”, uzimajući istodobno u obzir nacionalne fiskalne politike i izbjegavajući sve veće nejednakosti;

srijeda, 15. siječnja 2020.

20. poziva na novu i ambiciozniju strategiju EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama; podsjeća da su potrebni veći naponi u pogledu otpornosti na klimatske promjene, izgradnje otpornosti, sprečavanja i pripravnosti u EU-u i njegovim državama članicama; ističe da je potrebno mobilizirati javna i privatna ulaganja za prilagodbu te poziva na istinsku usklađenost politika u potrošnji EU-a kako bi se prilagodba i klimatska otpornost ocjenjivali kao ključni kriteriji u svim relevantnim financijskim sredstvima EU-a; istodobno smatra da sprečavanje katastrofa, pripravnost i odgovor trebaju biti snažan instrument solidarnosti s dostatnim resursima; poziva na dosljednu i dostatnu dodjelu sredstava iz proračuna EU-a te udruženih resursa za Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu;

21. pozdravlja najavu da će Komisija pokrenuti europski sporazum o klimi; naglašava da europski sporazum o klimi mora okupiti građane, regije, lokalne zajednice, civilno društvo, poduzeća (uključujući MSP-ove) i sindikate kao aktivne sudionike u prijelazu za klimatsku neutralnost, i to na temelju istinskog dijaloga te transparentnih i participativnih procesa, među ostalim i pri osmišljavanju, provedbi i ocjenjivanju politika; smatra da je važno surađivati s dionicima iz energetske intenzivnih sektora i s relevantnim socijalnim partnerima, osobito poslodavcima, radnicima, nevladinim organizacijama i akademskom zajednicom, kako bi se doprinijelo pronalasku održivih rješenja u prelasku na ugljično neutralna gospodarstva;

Osiguravanje čiste, povoljne i sigurne energije

22. ističe središnju ulogu energije u prijelazu na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija stakleničkih plinova i pozdravlja namjeru Komisije da nastavi s dekarbonizacijom energetske sustava kako bi EU postigao nultu neto stopu emisija najkasnije do 2050.; poziva na reviziju Direktive o obnovljivoj energiji u skladu s tom ambicijom te da se odrede obvezujući nacionalni ciljevi za svaku državu članicu; nadalje, pozdravlja činjenicu da je energetska učinkovitost prioritet; u tom kontekstu poziva Komisiju i države članice da prvo načelo energetske učinkovitosti implementiraju u sve sektore i politike, što je presudno za smanjenje energetske ovisnosti EU-a i emisija uzrokovanih proizvodnjom energije, uz istodobno osiguravanje lokalnih radnih mjesta u projektima obnove energetske učinkovitosti i smanjenje troškova građana za opskrbu energijom; poziva na reviziju Direktive o energetske učinkovitosti (EED) i Direktive o energetske učinkovitosti zgrada (EEDB) u skladu s većom ambicijom EU-a u pogledu klime te na jačanje njihove provedbe uz pomoć obvezujućih nacionalnih ciljeva, pri čemu se posebna pozornost mora posvetiti ugroženim građanima, istodobno uzimajući u obzir potrebu za ekonomskom predvidivosti za dotične sektore;

23. naglašava da je za ostvarenje ciljeva Pariškog sporazuma potrebna provedba na nacionalnoj razini i razini Unije; poziva države članice i Komisiju da osiguraju da su nacionalni energetske i klimatski planovi u potpunosti usklađeni s ciljevima Unije; podsjeća na nadležnost država članica da odlučuju o svojoj strukturi izvora energije u sklopu klimatskog i energetske okvira EU-a;

24. ističe činjenicu da radi ostvarivanja ciljeva EU-a u pogledu klime i održivosti svi sektori moraju povećati razinu upotrebe energije iz obnovljivih izvora i postepeno ukinuti fosilna goriva; poziva na reviziju smjernica o TEN-E-u prije usvajanja sljedećeg popisa projekata od zajedničkog interesa (PCI) kako bi se zakonodavni okvir uskladio s prioritetom uvođenja pametnih mreža i kako bi se spriječila ovisnost o ugljično intenzivnim ulaganjima; ističe da je potrebno slijediti strateški pristup prema energetskim klasterima EU-a u cilju iskorištavanja najučinkovitijih ulaganja u obnovljive izvore energije; stoga pozdravlja najavu o strategiji za energiju vjetra na moru; smatra da bi se politikama EU-a posebno trebale povećati inovacije i uvođenje skladištenja obnovljive energije i čistog vodika; ističe da se mora osigurati da je upotreba izvora energije kao što je prirodni plin samo prijelazne naravi, s obzirom na cilj klimatske neutralnosti najkasnije do 2050. godine;

25. naglašava da je ključno osigurati energetske tržište u Europi koje dobro funkcionira, koje je potpuno integrirano, konkurentno i usmjereno na potrošače; naglašava važnost prekograničnih veza za potpuno integrirano energetske tržište; pozdravlja najavu da će Komisija do sredine 2020. predložiti mjere za pametnu integraciju te ističe da će daljnja integracija energetske tržišta EU-a imati važnu ulogu u povećanju sigurnosti opskrbe energijom i ostvarenju gospodarstva s nultom neto stopom emisija stakleničkih plinova; u tom kontekstu naglašava da je potrebna Agencija za suradnju energetske regulatora kako bi se ojačala i povećala regionalna suradnja među državama članicama;

26. inzistira na brzom ukidanju izravnih i neizravnih subvencija za fosilna goriva do 2020. u EU-u i svakoj državi članici;

srijeda, 15. siječnja 2020.

27. pozdravlja najavljeni val obnove javnih i privatnih zgrada i potiče usredotočivanje na obnovu škola i bolnica, kao i socijalnih stanova i unajmljenog stambenog prostora, kako bi se pomoglo kućanstvima s niskim primanjima; naglašava potrebu za obnovom postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije kako bi se postigla ugljična neutralnost najkasnije do 2050. godine; naglašava da građevinski sektor ima velik potencijal za uštedu energije i potencijal za proizvodnju obnovljive energije na licu mjesta, što može potaknuti zapošljavanje i pomoći malim i srednjim poduzećima da se šire; smatra da je pametan i napredan zakonodavni okvir od ključne važnosti; stoga pozdravlja prijedlog za smanjenje nacionalnih regulatornih prepreka na području obnove i reviziju Uredbe o građevnim proizvodima; traži strogu provedbu obveza država članica da obnove javne zgrade u skladu s Direktivom o energetske učinkovitosti; potiče promicanje drva u građevinarstvu te ekološkog građevinskog materijala;

28. ističe da energetska tranzicija mora biti socijalno održiva i ne smije pogoršavati energetske siromaštvo te pozdravlja predanost Komisije u tom pogledu; smatra da zajednice koje se bore protiv energetske siromaštva moraju raspolagati potrebnim alatima za sudjelovanje u zelenoj tranziciji kroz obrazovanje, savjetodavne usluge i poticanje dugoročnih ulaganja; poziva na ciljne aktivnosti u bliskoj suradnji s državama članicama i razmjenu najboljih praksi u cilju smanjenja energetske siromaštva, istodobno podupirući jednak pristup instrumentima za financiranje obnove energetske učinkovitosti; vjeruje da troškove obnove energetske učinkovitosti ne bi trebala snositi kućanstva s niskim prihodima; nadalje ističe ulogu centraliziranog grijanja u pružanju cjenovno pristupačne energije;

29. općenito podržava ideju tržišnih mjera kao jednog od instrumenata za postizanje klimatskih ciljeva; međutim, izražava sumnju u pogledu potencijalnog uključivanja emisija iz zgrada u ETS EU-a jer bi se na taj način odgovornost prebacila iz sfere javnog djelovanja, što bi moglo dovesti do viših troškova u pogledu potrošnje energije za stanare i vlasnike nekretnina; smatra da su za sve takve mjere potrebne daljnje analize;

Mobilizacija industrije za čisto i kružno gospodarstvo

30. smatra da je prijelaz na modernu, klimatski neutralnu, resursno visoko učinkovitu i konkurentnu industrijsku bazu u EU-u najkasnije do 2050. ključan izazov i prilika te pozdravlja najavu Komisije da će u ožujku 2020. predstaviti novu industrijsku strategiju te strategiju za MSP-ove; naglašava da se industrijska konkurentnost i klimatska politika međusobno osnažuju i da će inovativna i klimatski neutralna reindustrijalizacija stvoriti lokalna radna mjesta i osigurati konkurentnost europskog gospodarstva;

31. naglašava da bi se industrijska strategija trebala usredotočiti na poticanje lanaca vrijednosti za gospodarski održive proizvode, procese i poslovne modele s ciljem postizanja klimatske neutralnosti, učinkovitosti resursa, načela kružnosti i netoksičnog okoliša, uz održavanje i razvoj međunarodne konkurentnosti i izbjegavanje premještanja europskih industrija; slaže se s Komisijom da su energetske intenzivne industrije poput proizvodnje čelika, kemikalija i cementa neophodne za europsko gospodarstvo te da su modernizacija i dekarbonizacija tih industrija ključni;

32. poziva Komisiju da zajamči gospodarsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju tranzicija, pridajući posebnu pozornost regijama u najnepovoljnijem položaju, područjima zahvaćenima industrijskom tranzicijom (prvenstveno rudarskim regijama i područjima koja ovise o industrijama s visokim emisijama ugljika kao što su proizvodnja čelika), rijetko naseljenim područjima i ekološki ugroženim područjima;

33. naglašava da se u strategijama za industriju i MSP-ove moraju utvrditi jasni planovi za pružanje sveobuhvatnog skupa poticaja i mogućnosti financiranja za inovacije, uvođenje revolucionarnih tehnologija i nove održive poslovne modele te uklanjanje nepotrebnih regulatornih prepreka; poziva na potporu Unije za predvodnike u području klime i resursa preko tehnološki neutralnog pristupa koji je u skladu s najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama i dugoročnim ciljevima EU-a u području klime i okoliša; naglašava ulogu ekološki sigurnog hvatanja i skladištenja ugljika kako bi teška industrija bila klimatski neutralna u slučajevima kada ne postoje opcije izravnog smanjenja emisija;

34. podsjeća na temeljnu ulogu digitalnih tehnologija u pružanju potpore zelenoj tranziciji, primjerice poboljšanjem resursne i energetske učinkovitosti te boljim praćenjem okoliša, kao i klimatskim prednostima sveobuhvatne digitalizacije prijenosnih i distribucijskih mreža i pametnih aplikacija; smatra da bi se u industrijsku strategiju, kako je predloženo, trebali

srijeda, 15. siječnja 2020.

uključiti zelena i digitalna transformacija te bi se trebali utvrditi ključni ciljevi i prepreke za potpuno iskorištavanje potencijala digitalnih tehnologija; poziva Komisiju da razvije strategije i financiranje za uvođenje inovativnih digitalnih tehnologija; istovremeno ističe važnost poboljšanja energetske učinkovitosti i uspješnosti kružnog gospodarstva samog digitalnog sektora te pozdravlja obveze Komisije u tom pogledu; poziva Komisiju da uspostavi metodologiju za praćenje i kvantificiranje sve većeg utjecaja digitalne tehnologije na okoliš, pri čemu se ne bi trebala stvoriti nepotrebna birokratska opterećenja;

35. ističe da industrijska strategija mora uzeti u obzir utjecaj na radnu snagu, kao i osposobljavanje, prekvalifikaciju i unapređenje vještina radnika; poziva Komisiju da pažljivo razmotri regionalnu dimenziju te strategije i da osigura da ni jedna regija ne bude zapostavljena; ustraje u tome da strategija mora uključivati socijalni dijalog u kojem su radnici u potpunosti uključeni;

36. poziva na uvođenje ambicioznog novog akcijskog plana za kružno gospodarstvo čiji cilj mora biti smanjenje ukupnog ekološkog otiska i uporabe resursa kad je riječ o proizvodnji i potrošnji u EU-u te pružanje snažnih poticaja za inovacije, održiva poduzeća i tržišta za klimatski neutralne i kružne proizvode, pri čemu ključni prioriteti moraju biti učinkovitost resursa, nulto onečišćenje i sprečavanje nastanka otpada; ističe snažne sinergije između klimatskih mjera i kružnog gospodarstva, posebno u energetske intenzivnim industrijama i onima s visokim razinama emisija ugljika; poziva na uspostavu cilja na razini EU-a za učinkovito korištenje resursima;

37. poziva Komisiju da za prioritetne sektore kao što su komercijalni otpad, tekstil, plastika, elektronika, građevinarstvo i hrana predloži ciljeve za odvojeno prikupljanje i smanjenje otpada te za njegovu ponovnu uporabu i recikliranje, kao i druge posebne mjere, poput proširene odgovornosti proizvođača; apelira na Komisiju da izradi mjere za potporu tržištu recikliranih materijala u Europi, uključujući zajedničke standarde kvalitete, te obvezne ciljeve za upotrebu oporabljenih materijala u prioritetnim sektorima gdje je to moguće; ističe važnost razvoja ciklusa netoksičnih materijala, povećanja zamjene posebno zabrinjavajućih tvari te promicanja istraživanja i inovacija u cilju razvoja netoksičnih proizvoda; poziva Komisiju da razmotri mjere za uvozne proizvode koji sadrže tvari ili komponente koje su zabranjene u EU-u te smatra da se oni ne bi smjeli ponovno uvesti na tržište EU-a u potrošačkim proizvodima preko aktivnosti recikliranja;

38. podupire političke mjere za održive proizvode, uključujući proširenje djelokruga ekološkog dizajna zakonodavstvom koje omogućuje trajnije proizvode koji se mogu popraviti, ponovno upotrijebiti i reciklirati, te snažan program rada za ekološki dizajn i označavanje od 2020. nadalje koji obuhvaća pametne telefone i ostalu informatičku opremu; poziva na donošenje zakonodavnih prijedloga o pravu na popravak, uklanjanju planiranog zastarijevanja i korištenju jedinstvenih punjača za mobilnu informatičku opremu; podržava planove Komisije za zakonodavne prijedloge kako bi se osigurao snažan, kružni i održivi lanac vrijednosti baterija za sve baterije te očekuje da će taj prijedlog uključivati barem mjere za ekološki dizajn, ciljeve za ponovnu uporabu i recikliranje te održivu i društveno odgovornu nabavu; naglašava potrebu za stvaranjem snažnog i održivog klastera za baterije i skladištenje u Europi; ističe potrebu za promicanjem lokalne potrošnje i proizvodnje temeljene na načelima odbijanja, smanjenja, ponovne uporabe, recikliranja i popravka, za suzbijanjem poslovnih strategija planiranog zastarijevanja u okviru kojih se proizvodi dizajniraju tako da kratko traju i da ih se mora zamijeniti, i za prilagođavanjem potrošnje ograničenjima planeta; smatra da su pravo na popravak i pravo na trajnu podršku za informatičke usluge nužni za postizanje održive potrošnje; poziva na to da se ta prava uvedu u zakonodavstvo EU-a;

39. apelira na Komisiju da dodatno pojača mjere EU-a protiv onečišćenja plastikom, posebno u morskom okolišu, te poziva na veća ograničenja za plastične proizvode za jednokratnu upotrebu i njihovu zamjenu; podupire izradu zakonodavstva kojim bi se riješilo pitanje prekomjernog pakiranja i osiguralo da nikakva ambalaža koja se ne može ponovno upotrijebiti ili reciklirati na gospodarski održiv način ne bude dopuštena na tržištu EU-a najkasnije do 2030., uz istodobno jamčenje sigurnosti opskrbe hranom; poziva na mjere za prekograničnu koordinaciju sustava povratne naknade za ambalažu; apelira na Komisiju da se na temeljit način uhvati u koštac s problemom mikroplastike, među ostalim provedbom sveobuhvatnog postupnog ukidanja namjerno dodane mikroplastike i uvođenjem novih mjera, uključujući regulatorne mjere, protiv nenamjernog ispuštanja plastike, na primjer iz tekstila, guma i plastičnih peleta; napominje da Komisija namjerava razviti regulatorni okvir za biorazgradivu i biološku plastiku; ističe potrebu za potpuno kružnim gospodarstvom u području plastike;

srijeda, 15. siječnja 2020.

40. poziva na stvaranje jedinstvenog zelenog tržišta EU-a kako bi se povećala potražnja za održivim proizvodima s posebnim odredbama, kao što su širenje upotrebe zelene javne nabave; u tom pogledu pozdravlja obveze Komisije da predloži dodatne zakonodavne propise i smjernice o zelenoj javnoj nabavi; poziva institucije EU-a da služe kao primjer drugima; naglašava da je potrebno preispitati i revidirati pravila EU-a o javnoj nabavi kako bi se osigurali istinski jednaki uvjeti za poduzeća iz EU-a, posebno ona koja proizvode održive proizvode ili usluge, kao što su oni iz područja javnog prijevoza;

41. naglašava važnost osnaženih i dobro informiranih potrošača; poziva na donošenje mjera kojima će se potrošačima osigurati transparentne, usporedive i usklađene informacije o proizvodima, uključujući označavanje proizvoda, na temelju pouzdanih podataka i istraživanja potrošača, kako bi im se pomoglo da donose zdravije i održivije odluke te da budu informirani o trajnosti i mogućnosti popravka proizvoda i njihovu ekološkom otisku; naglašava da je potrebno potrošačima pružiti učinkovite, lako razumljive i provedive pravne lijekove kojima se u obzir uzimaju aspekti održivosti i prednost daje ponovnoj uporabi ili popravku, a ne odbacivanju proizvoda koji ne rade ispravno;

42. smatra da će obnovljivi materijali koji se temelje na održivim izvorima imati važnu ulogu u prijelazu na klimatski neutralno gospodarstvo te ističe potrebu za poticanjem ulaganja u razvoj održivog biogospodarstva u kojem se materijali s visokim udjelom iz fosilnih izvora zamjenjuju obnovljivim i biološkim materijalima, na primjer u zgradama, tekstilu, kemijskim proizvodima, ambalaži, brodogradnji i, kada se može zajamčiti održivost, proizvodnji energije; ističe da će se to morati učiniti na održiv način koji je u skladu s ekološkim ograničenjima; ističe potencijal biogospodarstva za stvaranje novih zelenih radnih mjesta, uključujući u ruralnim dijelovima EU-a, te za poticanje inovacija; poziva na pružanje potpore istraživanjima i inovacijama u području održivih rješenja biogospodarstva kojima se uzima u obzir potreba za zaštitom jedinstvene biološke raznolikosti i ekosustava; poziva na učinkovitu provedbu strategije EU-a za biogospodarstvo kao dijela europskog zelenog plana;

Brži prelazak na održivu i pametnu mobilnost

43. pozdravlja predstojeću strategiju za održivu i pametnu mobilnost te se slaže s Komisijom da će svi načini prijevoza (cestovni, željeznički, zrakoplovni i vodni prijevoz) morati doprinijeti dekarbonizaciji prometnog sektora u skladu s ciljem postizanja klimatski neutralnog gospodarstva, priznajući pritom da će to biti i izazov i prilika; podržava primjenu načela „onečišćivač plaća”; poziva na uspostavu dugoročne holističke strategije za pravednu tranziciju kojom bi se također uzeli u obzir doprinos prometnog sektora gospodarstvu EU-a te potreba za jamčenjem visoke razine pristupačne i dostupne prometne povezanosti, kao i socijalni aspekti i zaštita prava radnika;

44. pozdravlja prijedlog Komisije za poticanje multimodalnog prijevoza radi povećanja učinkovitosti i smanjenja emisija; no smatra da se multimodalnost najbolje može postići samo konkretnim zakonodavnim prijedlozima; pozdravlja namjeru Komisije da predloži mjere za povećanje međusobne povezanosti cesta, željeznice i unutarnjih plovnih putova, što će dovesti do stvarne promjene načina prijevoza; poziva na jačanje i podupiranje ulaganja u povezanost željezničkih mreža EU-a kako bi se na razini EU-a omogućio jednak pristup javnom željezničkom prijevozu te kako bi se on učinio privlačnijim; naglašava da je jedinstveni europski željeznički prostor preduvjet za promjenu načina prijevoza i poziva Komisiju da do kraja 2020. ponudi strategiju te nakon toga konkretne zakonodavne prijedloge kako bi se okončala fragmentacija unutarnjeg tržišta;

45. naglašava da je prijevoz vodnim putovima s nultom stopom emisija ključan za razvoj održivog multimodalnog prijevoza; apelira na Komisiju da razvije usklađeni okvir pravila EU-a za unutarnje plovne putove; traži od Komisije da se aktivno zalaže za intermodalnost koja uključuje unutarnje plovne putove, osobito prekogranično umrežavanje sustava nacionalnih plovnih putova, koji se moraju poboljšati;

46. ponavlja da se zahvaljujući jedinstvenom europskom nebu mogu smanjiti emisije iz zračnog prometa bez većih troškova, ali ono samo po sebi neće dovesti do znatnog smanjenja emisija iz zračnog prometa u skladu s dugoročnim ciljem EU-a; poziva na donošenje jasnog regulatornog plana za dekarbonizaciju zračnog prometa, koji će se temeljiti na tehnološkim rješenjima, infrastrukturi, zahtjevima za održiva alternativna goriva i učinkovitim operacijama, u kombinaciji s poticajima za promjenu načina prijevoza;

srijeda, 15. siječnja 2020.

47. pozdravlja prijedlog Komisije da preispita Direktivu o infrastrukturi za alternativna goriva i Uredbu o mreži TEN-T kako bi se ubrzalo uvođenje vozila i plovila s nultim i niskim emisijama; pozdravlja usredotočenost na povećanje infrastrukture za punjenje električnih vozila; međutim, poziva na izradu sveobuhvatnijeg plana gradske mobilnosti kako bi se smanjilo zagušenje i poboljšala mogućnost života u gradovima, na primjer potporom javnom prijevozu s nultim emisijama te biciklističkoj i pješačkoj infrastrukturi, posebno u gradskim područjima;

48. smatra da je ključno osigurati dostatna ulaganja u razvoj odgovarajuće infrastrukture za mobilnost s nultom stopom emisija te da svi relevantni fondovi EU-a (Instrument za povezivanje Europe, InvestEU itd.) i operacije kreditiranja Europske investicijske banke (EIB) u području prometa moraju biti prilagođeni tom cilju; poziva države članice da se obvežu na primjereno financiranje i ubrzaju provedbu inovativnih strategija, uvođenje infrastrukture za punjenje i alternativnih goriva; smatra da bi prihodi od poreza ili pristojbi na promet trebali biti namijenjeni za potporu tranziciji, čime bi ti troškovi bili društveno prihvatljiviji; pozdravlja prijedlog Komisije za razvoj pametnih sustava za upravljanje prometom i rješenja za „mobilnost kao uslugu”, posebno u urbanim područjima; poziva Komisiju da podrži razvoj inovativnih aplikacija, novih tehnologija, novih poslovnih modela te novorazvijenih i inovativnih sustava mobilnosti diljem Europe; apelira na Komisiju da u raspravu o provedbi budućih politika mobilnosti na razini EU-a uključi gradove, koji imaju praktično iskustvo i znanja;

49. pozdravlja namjeru Komisije da u ETS uključi pomorski sektor; naglašava da bi se EU trebao zalagati za vrlo ambiciozno smanjenje emisija stakleničkih plinova u pomorskom sektoru, i na međunarodnoj razini i na razini EU-a, te da nijedna nova mjera EU-a ne bi trebala ugroziti međunarodnu konkurentnost brodova koji plove pod zastavom EU-a; smatra da bi mjere EU-a i međunarodne mjere trebale biti usklađene kako bi se izbjeglo stvaranje dvostrukih propisa za taj sektor te da se bilo kakvim djelovanjem ili izostankom djelovanja na globalnoj razini ne bi smjela ometati sposobnost EU-a da poduzima ambicioznije mjere unutar Unije; nadalje, ističe da su potrebne mjere uz pomoć kojih ćemo se udaljiti od upotrebe teškog loživog ulja, kao i hitna ulaganja u istraživanje novih tehnologija za dekarbonizaciju sektora pomorskog prometa te ulaganja u razvoj brodova s nultom stopom emisija i zelenih brodova;

50. podržava predložene mjere za smanjenje emisija u zrakoplovnom sektoru i jačanje ETS-a u skladu s klimatskim ambicijama EU-a, kao i postupno ukidanje besplatne dodjele emisijskih jedinica zračnim prijevoznicima za letove unutar EU-a; u isto vrijeme, poziva Komisiju i države članice da poduzmu sve što je u njihovoj moći kako bi se ojačao Program za neutralizaciju i smanjenje emisija ugljika za međunarodno zrakoplovstvo (CORSIA) te da podrže donošenje dugoročnog cilja smanjenja emisija iz zrakoplovstva od strane Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO), pri čemu će se štiti zakonodavna autonomija EU-a pri provedbi Direktive o ETS-u; ističe da su kao suzakonodavci Europski parlament i Vijeće jedine institucije koje mogu odlučivati o svim budućim izmjenama Direktive o ETS-u; ističe da bi eventualne izmjene Direktive o ETS-u trebale biti moguće samo pod uvjetom da su u skladu s obvezom EU-a u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova u cijelom gospodarstvu;

51. ističe da je važno zajamčiti jednake uvjete kada je riječ o različitim načinima prijevoza; stoga poziva Komisiju da iznese prijedloge za koordinirane mjere za ukidanje poreznih izuzeća za goriva u zrakoplovstvu i pomorskom sektoru u državama članicama u kontekstu revizije Direktive o oporezivanju energije, izbjegavajući pritom neželjene negativne ekološke, gospodarske ili društvene posljedice;

52. sa zanimanjem iščekuje predstojeće prijedloge Komisije za strože standardne vrijednosti u pogledu emisija onečišćujućih tvari za vozila s motorom s unutarnjim izgaranjem (Euro 7) i za revidirane standardne vrijednosti za emisije CO₂ za automobile i kombije, kao i kamione, čime će se od 2025. zajamčiti usmjerenost na mobilnost s nultom stopom emisija; poziva Komisiju da razvije metodologije za procjenu životnog ciklusa; podsjeća na zaključke dubinske analize kojom je popraćena komunikacija Komisije naslovljena „Čist planet za sve: Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo” prema kojima će svi novi automobili stavljeni na tržište EU-a od 2040. morati biti bez emisija kako bi se ispunili scenariji za postizanje klimatske neutralnosti u 2050. te poziva na uspostavu dosljednog političkog okvira i programa prijelaza kako bi se pružila potpora takvom razvoju događaja; napominje da će biti potrebna revizija postojećih pravila kako bi zemlje predvodnice mogle primijeniti strože mjere na nacionalnoj razini, kada tako odluče države članice;

srijeda, 15. siječnja 2020.

53. pozdravlja planove Komisije za rješavanje problema onečišćenja zraka uzrokovanog pomorskim i zračnim prijevozom, među kojima su reguliranje pristupa brodova koji najviše onečišćuju lukama EU-a te regulatorne mjere u cilju rješavanja problema onečišćenja s brodova na vezu u lukama; ističe važnost poticanja razvoja luka s nultima emisijama u kojima će se koristiti energija iz obnovljivih izvora; ističe da su uvođenje novih područja kontrole emisija, koja su predviđena Međunarodnom konvencijom o sprečavanju onečišćenja s brodova (MARPOL), i smanjenje brzine u pomorskom prometu značajna rješenja za smanjenje emisija koja se mogu jednostavno provesti;

54. prima na znanje planove Komisije o razmatranju proširenja europskog sustava trgovanja emisijama na emisije iz cestovnog prometa; odbacuje izravno uključivanje u ETS EU-a i uspostavu svih oblika paralelnih programa; snažno ističe da ni jedan sustav određivanja cijena ne bi trebao zamijeniti ili oslabiti postojeće ili buduće standarde CO₂ za automobile i kamione te dodatno opteretiti potrošače;

Od polja do stola: osmišljavanje pravednog i zdravog prehrambenog sustava koji je prihvatljiv za okoliš

55. pozdravlja prijedlog Komisije da 2020. predstavi strategiju „od polja do stola” u cilju postizanja održivije prehrambene politike objedinjavanjem napora za borbu protiv klimatskih promjena, zaštitu okoliša te očuvanje i obnovu biološke raznolikosti kako bi se zajamčilo da Europljani dobiju povoljnu, visokokvalitetnu i održivu hranu i istodobno omogućio pristojan život za poljoprivrednike i ribare i ribarice te osigurala konkurentnost poljoprivrednog sektora; smatra da bi zajednička poljoprivredna politika (ZPP) trebala biti potpuno u skladu s većim ambicijama EU-a u području klime i biološke raznolikosti; pozdravlja predanost Komisije tome da se osigura da europska hrana postane globalni standard za održivost; poziva Komisiju da strategiju „od polja do stola” iskoristi za izgradnju istinski dugoročne vizije za održive i konkurentne prehrambene sustave uz istodobno promicanje recipročnosti proizvodnih normi EU-a u trgovinskim sporazumima;

56. ističe da će održiva poljoprivreda i poljoprivrednici u EU-u imati važnu ulogu u rješavanju izazova europskog zelenog plana; ističe važnost europske poljoprivrede i njezinog potencijala za doprinošenje klimatskom djelovanju, kružnom gospodarstvu i većoj biološkoj raznolikosti te promicanju održive uporabe obnovljivih sirovina; naglašava da poljoprivrednici u EU-u moraju imati na raspolaganju potrebne instrumente za borbu protiv klimatskih promjena i prilagodbu njima, kao što su ulaganja u prijelaz na održivije poljoprivredne sustave; ističe da bi se strategijom „od polja do stola” trebalo ciljati na ambiciozno smanjenje emisija stakleničkih plinova u poljoprivrednom sektoru i smanjenje degradacije zemljišta;

57. ističe da je potrebno ojačati položaj poljoprivrednika u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima; ističe da bi se trebalo pozabaviti pitanjem utjecaja zakonodavstva EU-a o tržišnom natjecanju na održivost lanca opskrbe hranom, na primjer borbom protiv nepoštenih trgovačkih praksi i nagrađivanjem proizvođača visokokvalitetne hrane koji stvaraju javno dobro kao što su bolji standardi za okoliš i dobrobit životinja, a koji se trenutačno ne odražavaju u dovoljnoj mjeri u cijenama izvan poljoprivrednih gospodarstava;

58. poziva na održivi ZPP kojim se poljoprivrednike aktivno podupire i potiče mjerama u okviru ZPP-a kako bi više doprinijeli koristima za klimu i okoliš i bolje se snalazili u slučaju nestabilnosti i kriza; traži od Komisije da analizira doprinos aktualnog prijedloga o reformi ZPP-a ispunjenju obveza EU-a u području zaštite okoliša, klime i biološke raznolikosti kako bi ga se u potpunosti uskladilo s ciljevima utvrđenima u europskom zelenom planu, uzimajući u obzir potrebu održavanja jednakih uvjeta za sve u Europi kako bi se omogućila snažna, otporna i održiva poljoprivredna proizvodnja; naglašava da strateški planovi u okviru ZPP-a moraju u potpunosti odražavati ambicije europskog zelenog plana i poziva Komisiju da zauzme čvrst stav po tom pitanju pri procjeni strateških planova, te da posebno provjeri ambicioznost i djelotvornost ekoloških programa država članica i pomno prati rezultate njihove provedbe; ističe važnost, u okviru novog modela ostvarivanja politika, ciljanog pristupa usmjerenog na rezultate, s većim pojednostavljenjima i transparentnošću u pogledu konkretnih rezultata i ciljeva kojima se ostvaruje dodana vrijednost; smatra da je potrebno pomoći poljoprivrednicima da prijeđu na održiviju poljoprivredu te u tu svrhu podupire osiguravanje proračuna za ZPP kojim se omogućuje postizanje svih njegovih ciljeva, uključujući ispunjavanje okolišnih ambicija EU-a;

srijeda, 15. siječnja 2020.

59. ponavlja da je smanjenje ovisnosti o pesticidima jedan od prioritetnih ciljeva održive poljoprivrede; u tom pogledu pozdravlja činjenicu da je Komisija preuzela obvezu da se pozabavi pitanjem utjecaja pesticida na okoliš i zdravlje te da znatno smanji upotrebu kemijskih pesticida te gnojiva i antibiotika, među ostalim i zakonodavnim mjerama; naglašava da bi strategija „od polja do stola” trebala uključivati obvezujuće ciljeve smanjenja opasnih pesticida; poziva na donošenje strategije EU-a za olakšavanje pristupa tržištu za znanstveno potkrijepljene održive alternative; poziva Komisiju da poduzme korake na temelju poziva koje je Parlament uputio u Rezoluciji od 16. siječnja 2019. o postupku Unije za odobravanje pesticida (*);

60. sa zabrinutošću primjećuje da su poljoprivreda, ribarstvo i proizvodnja hrane i dalje najveći uzrok gubitka kopnene i morske biološke raznolikosti; smatra da s gledišta sigurnosti opskrbe hranom gubitak oprašivača, uključujući pčele, posebno zabrinjava jer kulture koje ovise o oprašivačima imaju važnu ulogu u našoj prehrani; poziva Komisiju i države članice da hitno osiguraju potpuno usvajanje smjernica Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) za pčele iz 2013. te potiče države članice da usklade svoje ocjene pesticida s tim smjernicama;

61. naglašava da su potrebne pametne poljoprivredne tehnike i proizvodne metode kako bi se osiguralo dovoljno hrane bogate nutrijentima za rastuće stanovništvo i smanjio gubitak hrane i rasipanje hrane; potiče Komisiju i države članice da pojačaju djelovanja u cilju smanjenja rasipanja hrane i borbe protiv prijevara u vezi s hranom; poziva na to da se na razini EU-a postavi provedivi cilj smanjenja rasipanja hrane od 50 % do 2030. koji će se temeljiti na zajedničkoj metodologiji; ističe pozitivne učinke koje kratki lanci opskrbe hranom mogu imati u smanjenju rasipanja hrane;

62. ističe da bi zakonodavstvo o materijalima koji dolaze u dodir s hranom i maksimalnim razinama ostataka pesticida trebalo revidirati te da bi se ono trebalo temeljiti na najnovijim znanstvenim spoznajama; potiče Komisiju da zabrani prehrambene aditive koji su štetni za ljudsko zdravlje; podsjeća na ključnu ulogu zdrave hrane u smanjenju broja kardiovaskularnih bolesti, kao i oboljenja od raka; naglašava važnost uspostave pravnog okvira, uključujući mehanizme provedbe, kako bi se osiguralo da su uvezeni prehrambeni proizvodi u skladu s europskim standardima zaštite okoliša;

63. napominje da građani EU-a smatraju da bi „osiguravanje sigurne, zdrave i kvalitetne hrane” svim potrošačima trebao biti glavni prioritet ZPP-a i zajedničke ribarstvene politike (ZRP); smatra da se digitalnim sredstvima kojima se pružaju informacije mogu dopuniti, ali ne i zamijeniti informacije na oznaci; stoga pozdravlja namjeru Komisije da istraži nove načine za pružanje boljih informacija potrošačima; poziva Komisiju da razmotri poboljšanje označivanja hrane primjerice u pogledu označivanja hranjive vrijednosti, označivanja zemlje podrijetla određenih prehrambenih proizvoda, označivanje u pogledu zaštite okoliša i dobrobiti životinja, s ciljem izbjegavanja fragmentacije jedinstvenog tržišta i pružanja objektivnih, transparentnih i potrošačima prilagođenih informacija;

64. ističe da poljoprivreda može EU-u pomoći da smanji svoje emisije zahvaljujući održivim praksama, kao što su precizna poljoprivreda, ekološki uzgoj, agroekologija, agrošumarstvo, povećana dobrobit životinja i sprečavanje ljudskih i životinjskih bolesti, što uključuje održivo gospodarenje šumama, hvatanje ugljika te poboljšano upravljanje hranjivim tvarima, kako bi se pridonijelo ispunjavanju ciljeva europskog zelenog plana; ističe da je važno potaknuti poljoprivrednike da se okrenu prijelazu na metode kojima će se ostvariti veće koristi u pogledu klime, okoliša i biološke raznolikosti na pravedan, pravodoban i ekonomski održiv način; pozdravlja činjenicu da će se strategijom „od polja do stola” pozabaviti i pitanjem prednosti novih tehnologija, uključujući digitalizaciju, za poboljšanje učinkovitosti, upotrebe resursa i održivosti okoliša, uz istodobno donošenje gospodarskih koristi sektoru; ponovno poziva na provedbu sveobuhvatnog europskog strateškog plana proizvodnje i opskrbe bjelančevinama biljnog podrijetla, koji se temelji na održivom razvoju svih usjeva koji su prisutni u EU-u;

65. poziva Komisiju da u svoju strategiju „od polja do stola” uključi i proizvode iz ribarstva i akvakulture, kako bi se ojačao održivi lanac vrijednosti u sektoru ribarstva (od ribolova do potrošnje); prepoznaje je da sektor ribarstva ima potencijal doprinijeti ciljevima europskog zelenog plana; snažno ističe da taj sektor treba biti u skladu s ciljevima EU-a u pogledu okoliša, klime i održivosti, te sa znanošću; naglašava da je važno europskim ribarima zajamčiti odgovarajuću potporu u njihovu prijelazu na održive ribolovne aktivnosti; poziva Komisiju da iznese prijedlog za poboljšanje sljedivosti svih prehrambenih proizvoda iz mora, što uključuje i označivanje podrijetla za konzervirane riblje proizvode i odbijanje proizvoda kojima se nanosi šteta ili pretjerano iscrpljuje morski okoliš;

(*) Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0023.

srijeda, 15. siječnja 2020.

66. smatra da je važno ojačati postojeće standarde u području dobrobiti životinja i, prema potrebi, razviti nove, na temelju novih znanstvenih saznanja, te pokrenuti postupke zbog povrede zbog sustavnih neusklađenosti u državama članicama kada je riječ primjeni i provedbi postojećeg zakonodavstva u području dobrobiti životinja; poziva Komisiju da bez nepotrebnog odgađanja predstavi novu strategiju za dobrobit životinja koja će otvoriti put prema Okvirnom zakonu o dobrobiti životinja i da zajamči da će se čuvstvena narav životinja uzimati u obzir u svim relevantnim politikama;

Očuvanje i obnova ekosustava i biološke raznolikosti

67. duboko žali zbog činjenice da Europa i svijet i dalje gube biološku raznolikost alarmantnom brzinom i da ne uspijevaju postići svoje trenutačne ciljeve, uključujući ciljeve iz Aichija, kojima se želi zaustaviti gubitak biološke raznolikosti; ističe da je potrebno očuvati i obnoviti biološku raznolikost te pozdravlja činjenicu da se Komisija obvezala predstaviti novu strategiju za biološku raznolikost do ožujka 2020., prije 15. konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti; naglašava da bi EU trebao zahtijevati ambiciozan i obvezujući globalni sporazum o okviru za biološku raznolikost za razdoblje nakon 2020. s jasnim i obvezujućim ciljevima u pogledu zaštićenih područja i u EU-u i u cijelom svijetu; smatra da je i u Uniji i na globalnoj razini ključno do 2030. zaustaviti i promijeniti smjer gubitka biološke raznolikosti, što uključuje i posebne mjere za europske prekomorske subjekte;

68. naglašava da strategija za biološku raznolikost za 2030. mora sadržavati ambiciozne i provedive pravne mjere i obvezujuće ciljeve za jačanje zaštite i obnove osjetljivih ekosustava, kao i sveobuhvatne mjere za rješavanje uzroka gubitka biološke raznolikosti; ističe da je važno povećati djelotvornost i veličinu mreža zaštićenih područja radi ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe njima te kako bi se omogućila obnova biološke raznolikosti; poziva Komisiju da u strategiju za biološku raznolikost uključi cilj postupnog prestanka korištenja opasnih kemikalija i da ona bude povezana sa strategijom za netoksičan okoliš; prima na znanje planove Komisije za utvrđivanje mjera za poboljšanje i obnovu oštećenih ekosustava te predlaganje plana za obnovu prirode; smatra da područja urbane zelene infrastrukture sa velikom biološkom raznolikosti pomažu u rješavanju problema onečišćenja zraka, buke, utjecaja klimatskih promjena, toplinskih valova, poplava i problema u vezi s javnim zdravljem; pozdravlja činjenicu da će Komisija iznijeti prijedloge za ozelenjivanje europskih gradova i za povećanje biološke raznolikosti u gradskim područjima;

69. naglašava da je usklađenost politika, i na razini EU-a i na nacionalnoj razini, ključna za uspješnu politiku zaštite prirode i biološke raznolikosti; kada je riječ o provedbi, smatra da je važno da države članice razmjenjuju najbolje prakse i iskustva; poziva Komisiju da pokrene postupke zbog povrede protiv država članica koje ne poštuju zakonodavstvo o zaštiti prirode; poziva Komisiju da ojača Direktivu o odgovornosti za okoliš u skladu s preporukama Europskog parlamenta iz njegove rezolucije od 26. listopada 2017.;

70. smatra da su uzroci gubitka biološke raznolikosti globalni i nisu ograničeni nacionalnim granicama; stoga podržava prijedlog Komisije o globalnom obvezujućem cilju zaštite i obnove biološke raznolikosti koji bi se trebao definirati na Konferenciji UN-a o biološkoj raznolikosti u listopadu 2020.; poziva Komisiju i države članice da udruže napore radi postizanja dogovora o ambicioznom globalnom cilju zaštićenih morskih i kopnenih područja;

71. podsjeća da su šume neophodne za naš planet i biološku raznolikost; pozdravlja namjeru Komisije da krene rješavati problem globalnog krčenja šuma i traži od nje da pojača svoje mjere; poziva Komisiju da bez odgode iznese prijedlog europskog pravnog okvira koji će se temeljiti na dužnoj pažnji kako bi se zajamčili održivi lanci opskrbe koji ne iziskuju krčenje šume za proizvode koji se stavljaju na tržište u EU-u, uz poseban naglasak na rješavanju glavnih uzroka krčenja šuma radi uvoznih proizvoda i poticanja uvoza koji ne uzrokuje krčenje šuma u inozemstvu;

72. poziva Komisiju da predstavi novu, ambicioznu strategiju EU-a za šume kako bi njome potvrdila važnu, višefunkcionalnu i sveobuhvatnu ulogu koju europske šume, taj sektor i održivo upravljanje šumama imaju u borbi protiv klimatskih promjena i gubitka biološke raznolikosti, uzimajući pri tome u obzir i društvene, gospodarske i ekološke aspekte; podsjeća na to da je potrebno poduzeti mjere za borbu protiv nezakonite sječe stabala u Europi; naglašava da bi cilj svih napora za pošumljavanje, ponovno pošumljavanje i obnovu trebalo biti poboljšanje biološke raznolikosti kao i skladištenja ugljika;

srijeda, 15. siječnja 2020.

73. naglašava da je glavni uzrok gubitka biološke raznolikosti nezakonita trgovina divljom faunom i florom; ističe da 2016. doneseni akcijski plan za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom istječe 2020. godine; poziva Komisiju na to da ga produlji, osnaži njegove odredbe i u potpunosti ih uključi strategiju za biološku raznolikost do 2030. te zajamči odgovarajuće financiranje; poziva Komisiju na to da suradnja s partnerskim zemljama bude ključni element u borbi protiv kriminala povezanog s divljom faunom i florom i smanjenja biološke raznolikosti;

74. prepoznaje ulogu plavog gospodarstva u borbi protiv klimatskih promjena; naglašava da plavo gospodarstvo, što obuhvaća obnovljivu energiju, turizam i industriju, mora biti istinski održivo jer upotreba morskih resursa izravno ili neizravno ovisi o dugoročnoj kvaliteti i otpornosti oceana; smatra da bi oceani trebali biti visoko na listi prioriteta europskog zelenog plana; potiče Komisiju da zelenom planu da i „plavu” dimenziju i da ta morska dimenzija bude u potpunosti integrirana kao ključni element zelenog plana te da se učinak oceana na ekosustav prepozna kroz „akcijski plan za oceane i akvakulturu” koji će uključivati konkretne mjere koje objedinjuju integriranu stratešku viziju o pitanjima pomorske politike kao što su promet, inovacije i znanje, bioraznolikost, plavo gospodarstvo, emisije, otpad i upravljanje;

75. smatra da bi cilj zajedničke ribarstvene politike (ZRP) trebao biti prestanak prelova i obnova ribljih stokova iznad najviših održivih prinosa, razvoj održivih sustava morske i slatkovodne akvakulture te uspostava djelotvornog i integriranog sustava upravljanja temeljenog na ekosustavu u kojem se uzimaju u obzir svi čimbenici koji utječu na riblje stokove i morski ekosustav, među kojima i klimatske promjene i onečišćenje; poziva Komisiju da iznese prijedlog revizije ZRP-a u tom pogledu;

76. ističe da je potrebno ulagati napore za očuvanje oceana i obale, i u pogledu ublažavanja klimatskih promjena i u pogledu prilagodbe njima, kako bi se zaštitili i obnovili morski i obalni ekosustavi, te poziva na to da se, kako bi se poboljšala zaštita oceana, u strategiji za biološku raznolikost za 2030. podnese prijedlog kojim se postavlja obvezujući cilj širenja mreže zaštićenih morskih područja na razini EU-a na najmanje 30 %; ističe da je potrebno povećati financijska sredstva i kapacitete kako bi se poboljšala znanja o moru u pogledu biološke raznolikosti, klime i onečišćenja, u cilju boljeg razumijevanja učinaka aktivnosti na morske ekosustave i stanje ribljih stokova i donošenja odgovarajućih akcijskih planova za prilagodbu i ublažavanje posljedica;

77. naglašava važnost poticanja uloge EU-a kao globalnog predvodnika u upravljanju oceanima, što se odnosi i na trgovinsku dimenziju, promicanjem usvajanja međunarodnog mehanizma u okviru Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora za zaštitu biološke raznolikosti i morskih ekosustava izvan područja nacionalne nadležnosti te politike nulte tolerancije na nezakoniti ribolov, što uključuje i zajedničku strategiju sa susjednim zemljama za sprečavanje i smanjenje onečišćenja; ističe da je potrebno pojačati doprinos EU-a UN-ovom programu „Desetljeće znanosti o oceanima za održivi razvoj”, radi snaženja znanosti o oceanima i doprinosa ispunjavanju ciljeva održivog razvoja;

Cilj nulte stope onečišćenja za netoksični okoliš

78. pozdravlja planove Komisije da predstavi akcijski plan za nultu stopu onečišćenja zraka, vode i tla, kojim bi se također trebalo obuhvatiti pitanje zagađenja voda iz tla, koji bi trebao uključivati pojačan nadzor i koji bi trebao biti usmjeren na sprečavanje onečišćenja; žali zbog toga što je predstavljanje strategije za netoksični okoliš odgođeno i poziva Komisiju da što prije tijekom 2020. predstavi ambicioznu međusektorsku strategiju za netoksični okoliš kako bi se zajamčilo da su svi europski građani, uključujući potrošače, radnike i ugrožene skupine, adekvatno zaštićeni od štetnih tvari;

79. smatra da bi strategija za netoksični okoliš trebala ukloniti sve regulatorne nedorečenosti u zakonodavstvu EU-a u području kemikalija i učinkovito doprinjeti brzom zamjenjivanju posebno zabrinjavajućih tvari i drugih opasnih kemikalija, uključujući endokrine disruptore, neurotoksične tvari i imunotoksične tvari, kao i početi rješavati pitanje kombiniranih učinaka kemikalija, nanooblika tvari i izloženosti opasnim kemikalijama iz proizvoda; ponavlja da bi svaka eventualna zabrana tih kemikalija trebala uzeti u obzir sve aspekte održivosti; naglašava da je nužno jasno se obvezati na osiguranje sredstava za poboljšanje istraživanja sigurnijih alternativa te na promicanje zamjene štetnih kemikalija, čiste proizvodnje i održivih inovacija; naglašava potrebu za smanjenjem ispitivanja na životinjama u okviru procjene rizika te poziva da se povećaju napori i sredstva u tu svrhu;

srijeda, 15. siječnja 2020.

80. poziva na ambiciozan zakonodavni prijedlog do lipnja 2020. za rješavanje pitanja endokrinih disruptora, posebno u kozmetičkim proizvodima, igračkama i materijalima koji dolaze u dodir s hranom, te na akcijski plan kojim će se pružiti sveobuhvatan okvir s ciljevima i rokovima za smanjenje izloženosti građana endokrinim disruptorima na najmanju moguću mjeru; ističe da se novim sveobuhvatnim okvirom za endokrine disruptore mora osigurati da se u obzir uzimaju učinci smjese i kombinirana izloženost;

81. poziva Komisiju da donese jasne zakonodavne mjere za rješavanje problema farmaceutskih proizvoda u okolišu, bilo zbog postupka proizvodnje, bilo zbog načina korištenja i odlaganja farmaceutskih proizvoda; sa zabrinutošću napominje da farmaceutski proizvodi doprinose antimikrobnoj otpornosti kada se kroz stajski gnoj ispuštaju u okoliš;

82. ističe da „akcijski plan nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla” mora predstavljati sveobuhvatnu i međusektorsku strategiju za zaštitu zdravlja građana od degradacije okoliša i onečišćenja; poziva Komisiju da poveća razinu zaštite kvalitete zraka u skladu sa najnovijim znanstvenim spoznajama i smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije; poziva na bolje praćenje onečišćenja zraka u državama članicama primjenom čvrstih i usklađenih metoda mjerenja i omogućavanjem jednostavnog pristupa informacijama za europske građane; poziva na sveobuhvatno djelovanje protiv svih relevantnih onečišćujućih tvari kako bi se obnovile prirodne funkcije kopnenih i površinskih voda; naglašava da bi u reviziji Direktive o industrijskim emisijama naglasak trebao biti na sprečavanju onečišćenja, usklađenosti s politikama o kružnom gospodarstvu i dekarbonizaciji; povrh toga, poziva na reviziju Direktive Seveso;

Financiranje europskog zelenog plana i osiguravanje pravedne tranzicije

83. pozdravlja priznavanje znatnih financijskih potreba za postizanje ciljeva iznesenih u europskom zelenom planu; nadalje pozdravlja činjenicu da je u komunikaciji priznato da bi održivost trebala biti snažnije uključena u sve sektore; smatra da bi Komisija trebala predstaviti sveobuhvatan plan financiranja koji se temelji na koherentnom skupu prijedloga usmjerenih na poticanje javnih i privatnih ulaganja na svim razinama; smatra da je takav plan nužan kako bi se zadovoljile znatne potrebe za financiranjem i kako bi se osigurala dodatna ulaganja koja su potrebna za provedbu ciljeva europskog zelenog plana, koji znatno premašuju konzervativnu brojku od 260 milijardi EUR koju je navela Komisija, jer u tom iznosu na primjer nisu uzete u obzir potrebe za ulaganjem u prilagodbu na klimatske promjene i u druge okolišne izazove, kao što je biološka raznolikost, kao niti javna ulaganja koja su potrebna za rješavanje socijalnih troškova; ističe da su troškovi temeljite dekarbonizacije sada znatno niži od troškova nastalih zbog posljedica klimatskih promjena;

84. podupire ideju da se planom za održiva ulaganja premosti investicijski jaz, doprinese financiranju tranzicije na ugljično neutralno gospodarstvo i osigura pravedna tranzicija u svim regijama EU-a; naglašava da bi u tom planu trebalo uzeti u obzir iskustva iz prijašnjih programa („Junckerov plan”) i staviti poseban naglasak na uistinu dodatna ulaganja s europskom dodanom vrijednošću; poziva na koordinirano djelovanje za premošćivanje investicijskog jaza u cijelom EU-u, među ostalim iz proračuna EU-a, financiranjem EIB-a i drugih financijskih institucija te iz programa EU-a, primjerice kroz InvestEU;

85. pozdravlja novu politiku kreditiranja u području energije i novu strategiju za djelovanje u području klime i za održivost okoliša koje je Europska investicijska banka (EIB) usvojila 14. studenoga 2019. i smatra ih pozitivnim doprinosom postizanju ciljeva europskog zelenog plana; pozdravlja činjenicu da će EIB postati nova banka EU-a za borbu protiv klimatskih promjena, pri čemu bi do 2025. 50 % njegovih operacija trebalo biti posvećeno djelovanju u području klime i održivosti okoliša te bi do 2021. trebao prekinuti pružati potporu projektima povezanim s fosilnim gorivima, a do 2020. uskladiti sve svoje aktivnosti financiranja s načelima i ciljevima Pariškog sporazuma; potiče EIB na aktivnu ulogu u pružanju potpore projektima koji podupiru pravednu tranziciju, kao što su istraživanja, inovacije i digitalizacija, pristup MSP-ova financiranju te socijalna ulaganja i vještine; poziva da ulagačka politika ESB-a prioritetno omogući ciljano financiranje inicijativa zelenog plana, istovremeno vodeći računa o dodatnosti koju financijska sredstva ESB-a mogu pružiti u kombinaciji s drugim izvorima; naglašava da je koordinacija s drugim financijskim instrumentima ključna jer samo ESB ne može financirati sve inicijative europskog zelenog plana; pozdravlja nedavne izjave novoimenovane predsjednice Europske središnje banke (ESB) da bi ta institucija, i u svojoj monetarnoj ulozi i u ulozi bankovnog nadzora, trebala doprinositi borbi protiv klimatskih promjena; potiče Komisiju da u tom pogledu surađuje s ESB-om kako bi se osiguralo dosljedno djelovanje obećano u komunikaciji o europskom zelenom planu, ne dovodeći u pitanje mandat koji je ESB-u dodijeljen Ugovorima;

srijeda, 15. siječnja 2020.

86. ističe da se mora riješiti trenutačna neravnoteža na tržištu između slabe ponude i visoke potražnje održivih financijskih proizvoda; ponovno ističe ulogu održivog financiranja i smatra da je ključno da glavne međunarodne financijske institucije brzo uvedu i razviju održivo financiranje kako bi se zajamčila potpuna transparentnost stupnja održivosti financijskog sustava EU-a i kako bi se svjetsko gospodarstvo uspješno dekarboniziralo; ustraje u tome da je potrebno nadovezati se na uspjeh inicijative za održivo financiranje i naglašava potrebu za brzom provedbom Akcijskog plana EU-a za održivo financiranje, što obuhvaća i zelenu oznaku za financijske proizvode, standard za zelene obveznice i integraciju okolišnih, socijalnih i upravljačkih čimbenika u bonitetni okvir za banke, te pozdravlja uspostavu Međunarodne platforme za održivo financiranje;

87. naglašava da je potrebno pružiti potporu za pravednu tranziciju i pozdravlja obećanja Komisije u tom pogledu; smatra da će dobro osmišljen mehanizam za pravednu tranziciju, koji uključuje i Fond za pravednu tranziciju, biti važan instrument za olakšavanje te tranzicije i ispunjavanje ambicioznih klimatskih ciljeva uz istodobno rješavanje socijalnih učinaka; ističe da će pravilno financiranje tog instrumenta, uključujući dodatna proračunska sredstva, biti ključan element za uspješnu provedbu europskog zelenog plana; vjeruje da je pravedna tranzicija više od samog fonda, već je riječ o cjelovitom političkom pristupu koji se temelji na ulaganjima i kojim se mora zajamčiti da nitko neće biti izostavljen, te naglašava ulogu socijalnih politika država članica u tom kontekstu; smatra da taj mehanizam ne bi trebao biti tek neto prijenos sredstava nacionalnim vladama ili poduzećima, niti bi ga trebalo koristiti za plaćanje korporativnih obveza, već bi njime trebalo pružiti konkretnu pomoć radnicima u svim sektorima i zajednicama u EU-u koji su najviše pogođeni dekarbonizacijom, kao što su rudarske regije i regije s visokim emisijama ugljika, da provedu tranziciju na čisto gospodarstvo budućnosti, pri čemu ne bi smio imati odvratajući učinak na proaktivne projekte i inicijative; smatra da bi se tim fondom trebalo, među ostalim, promicati usavršavanje i prekvalifikacija kako bi se radnici pripremili i prilagodili novim radnim izgledima, zahtjevima i vještinama i kako bi se poduprlo otvaranje visokokvalitetnih i održivih radnih mjesta; snažno ističe da financiranje pravedne tranzicije mora biti uvjetovano napretkom u pogledu konkretnih i obvezujućih planova dekarbonizacije u skladu s Pariškim sporazumom, posebno kada je riječ o postupnom prestanku korištenja ugljena i transformaciji gospodarskih regija s visokim emisijama ugljika; smatra da je važno osigurati odgovarajući okvir za praćenje kako bi se moglo pratiti kako države članice koriste ta financijska sredstva; ističe, međutim, da tranziciju ne možemo osigurati samo financijskim sredstvima i da je potrebna sveobuhvatna strategija EU-a koja se temelji na istinskom dijalogu i partnerstvu s uključenim građanima i zajednicama, uključujući sindikate;

88. ističe ključnu ulogu višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. za ostvarivanje europskog zelenog plana i hitnu potrebu za još jednim kvantnim skokom u političkim i financijskim naporima, što podrazumijeva među ostalim nova proračunska odobrena sredstva, kako bi se postigli njegovi ciljevi, kao i za pravednom tranzicijom na ugljično neutralno gospodarstvo koja će se temeljiti na najvišim kriterijima socijalne pravde tako da nitko nigdje ne bude izostavljen; očekuje da će proračunska sredstva tijekom sljedećeg razdoblja financijskog programiranja biti razmjerna toj ambiciji, naglašavajući pritom da bi smanjenje VFO-a očito predstavljalo korak unatrag;

89. poziva na uspostavu mehanizma kojim će se zajamčiti dobra koordinacija, usklađenost i dosljednost među svim raspoloživim politikama EU-a, instrumentima financiranja i ulaganjima, uključujući EIB, kako bi se izbjegla preklapanja i poboljšala sinergija, komplementarnost i dodatnost njihova financiranja i mobilizirala održiva privatna i javna ulaganja, čime bi se optimirala i integrirala financijska potpora za europski zeleni plan; u tom pogledu naglašava svoju potporu načelu uključivanja ciljeva u VFO kako bi se postigla usklađenost politika; smatra da borba protiv poreznih prijevара, utaje poreza, agresivnog poreznog planiranja i pranja novca ima važnu ulogu u postizanju ciljeva europskog zelenog plana i uspostavi pravednog društva i jakog gospodarstva;

90. poziva na uspostavu ambicioznog i obvezujućeg cilja potrošnje za bioraznolikost i cilja uključivanja klimatskih pitanja, koji će biti iznad razina ciljanih udjela potrošnje utvrđenih u privremenom izvješću Parlamenta o VFO-u, uključujući strogu i sveobuhvatnu metodologiju za definiranje i praćenje relevantnih rashoda povezanih s klimom i biološkom raznolikosti; traži od Komisije da zajamči da javna sredstva EU-a u okviru nijedne politike EU-a neće biti korištena u svrhu koja je protivna cilju Pariškog sporazuma i drugim ciljevima EU-a u području okoliša ili njegovim međunarodnim obvezama;

91. podržava uvođenje paketa ciljanih novih vlastitih sredstava koja odgovaraju ciljevima europskog zelenog plana i kojima se promiče i olakšava zelena i socijalno pravedna tranzicija, uključujući borbu protiv klimatskih promjena i zaštitu okoliša; prijedloge Komisije smatra početnom točkom u tom pogledu;

srijeda, 15. siječnja 2020.

92. smatra da bi se u planiranoj reviziji pravila o državnim potporama trebali odraziti ciljevi europskog zelenog plana te bi se njome trebalo nastojati ojačati i pojednostaviti ulaganja u održiva rješenja kako bi se zajamčilo brzo postupno ukidanje izravnih i neizravnih subvencija za ugljen i fosilna goriva te pružile smjernice, koje će biti u potpunosti usklađene s ciljevima smanjenja stakleničkih plinova i zaštite okoliša, za nacionalna, regionalna i lokalna tijela, čija će uloga biti ključna u učinkovitoj i inovativnoj provedbi europskog zelenog plana; smatra da bi u reviziji trebalo predvidjeti nacionalnu potporu za strukturne promjene proizašle iz postupnog ukidanja ugljena na koju će se primjenjivati ista uvjetovanost kao i na Fond za pravednu tranziciju; naglašava da se takvom revizijom ne bi smio oslabjeti čvrst skup pravila EU-u o tržišnom natjecanju;

93. ističe da će znatan dio financijskih sredstava potrebnih za zeleni plan morati biti osiguran iz proračuna država članica; pozdravlja namjeru Komisije da surađuje s državama članicama na ekologizaciji nacionalnih proračuna; zabrinut je da bi budući model financiranja za zeleni plan mogao biti ugrožen ako u državama članicama ne bude postojala održiva fiskalna politika i stabilna financijska situacija; stoga poziva na uvođenje poticajnog okvira za javna održiva ulaganja kako bi se postigli ciljevi iz europskog zelenog plana, ali naglašava da se izabranim modelom financiranja ne smije ugroziti održivost javnog financiranja EU-a; ističe, međutim, da bi održiva ulaganja u okviru europskog zelenog plana trebala biti istinski dodatna ulaganja i da ne bi trebala rezultirati istiskivanjem tržišnog financiranja; u tom pogledu ističe mogućnost da se pri javnim i privatnim ulaganjima iskoristi okruže u kojem prevladavaju niske kamatne stope;

94. poziva na to da se transformativni program europskog zelenog plana odrazi u obnovljenom europskom semestru; naglašava da se europski semestar u svojem trenutačnom obliku ne smije razvodniti; smatra da bi se u postupak europskog semestra trebali uključiti ciljevi UN-a u pogledu održivog razvoja kako bi on postao pokretač promjena u smjeru održivog blagostanja za sve u Europi; stoga podržava daljnju integraciju socijalnih i okolišnih pokazatelja i ciljeva u semestar, pri čemu bi države članice trebale predstaviti nacionalne planove za njihovo postizanje; isto tako poziva Komisiju da pruži ocjenu usklađenosti proračuna država članica s ažuriranim klimatskim ciljevima EU-a;

Mobiliziranje istraživanja i poticanje inovacija

95. ističe da su vodeće svjetsko istraživanje i inovacije od ključne važnosti za budućnost Europe te su neophodni za postizanje naših ciljeva u području okoliša i klime, za jamčenje znanstveno utemeljene strategije za ostvarivanje ugljično neutralne Europe najkasnije do 2050. i za čistu tranziciju društva, uz istodobno jamčenje gospodarske konkurentnosti i blagostanja; pozdravlja činjenicu da Komisija ističe potrebu za radom u različitim sektorima i disciplinama; ističe da je u sve programe u okviru plana istraživanja i inovacija EU-a potrebno sustavno uključivati klimatska pitanja i da treba provjeravati otpornost tih programa na klimatske promjene; prima na znanje ulogu novih tehnologija u pružanju dodatnih koristi pri prijelazu na održivo gospodarstvo; potiče Komisiju i države članice da promiču istraživanja u području tehnologija prilagodbe;

96. naglašava važnost programa Obzor Europa za razdoblje 2021. – 2027. usmjerenog na zadaće, kojim se pruža prilika za uključivanje širokog spektra dionika, među ostalim i europskih građana, u rješavanje gorućeg globalnog izazova klimatskih promjena i za prijelaz na suradničke istraživačke i inovacijske prakse za ostvarivanje europskog zelenog plana; naglašava potrebu za zadržavanjem ambicioznog proračuna za program Obzor Europa u iznosu od 120 milijardi EUR u tekućim cijenama kako bi se riješili znatni inovacijski izazovi za tranziciju na klimatsku neutralnost, uzimajući u obzir činjenicu da bi najmanje 35 % proračuna programa Obzor Europa trebalo namijeniti ostvarenju klimatskih ciljeva; naglašava da bi se iz proračuna drugih fondova EU-a trebao namijeniti veći udio sredstva za istraživanje i inovacije u području čistih tehnologija; zahtijeva da Komisija maksimalno iskoristi mogućnosti koje proizlaze iz šireg inovacijskog okružja s obzirom na to da će mnoge ključne razvojne tehnologije biti presudne za postizanje klimatske neutralnosti do 2050.;

97. naglašava da EU mora održavati i dalje razvijati svoje vodeće civilne svemirske programe Copernicus i Galileo te Agenciju EU-a za svemirski program, koji pružaju vrijedan doprinos praćenju okoliša i prikupljanju podataka o okolišu; ističe da bi službe za klimatske promjene u okviru programa Copernicus trebale što prije postati u potpunosti operativne i time omogućiti stalan protok podataka potreban za poduzimanje mjera djelotvornog ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe njima;

srijeda, 15. siječnja 2020.

98. naglašava važnost jačanja prijenosa tehnologije i dijeljenja znanja u područjima ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe tim promjenama, zaštite i obnove biološke raznolikosti, učinkovitosti i cirkularnosti resursa te tehnologija s niskim i nultim emisijama ugljika, među ostalim i pri prikupljanju podataka za potporu ostvarivanju ciljeva europskog zelenog plana; ustraje u tome da je važno podupirati uvođenje na tržište jer je to ključan poticaj da se iznimna količina znanja u EU-u preobrazu u inovacije; smatra da je europski zeleni plan isto tako prilika za uspostavu poveznica među različitim uključenim sektorima, što bi trebalo rezultirati simbiotskim koristima; u tom pogledu smatra da nam biogospodarstvo daje priliku da stvorimo takve simbiotske koristi u različitim sektorima te da nadopunjuje kružno gospodarstvo;

99. ponavlja da bi se politikama EU-a trebala podupirati znanstvena izvrsnost i participativna znanost, jačati suradnja između akademske zajednice i industrije te promicati inovacije i donošenje politika koje se temelji na dokazima, uz istodobno poticanje međunarodne suradnje u tom području, uključujući olakšavanje razmjene dobrih praksi, kako bi se ojačale vještine povezane sa zelenom tranzicijom u novim profesijama koje ona donosi, u korist radnika, nastavnika i mladih; pozdravlja namjeru Komisije da ažurira Novi program vještina i Garanciju za mlade kako bi se poboljšala zapošljivost u zelenom gospodarstvu i potiče države članice da ulažu u sustave obrazovanja i osposobljavanja, uključujući i mjere povezane s strukovnim osposobljavanjem; smatra da je promicanje „zelenih mobilnosti” u programu Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027. pitanje usklađenosti s ciljevima Komunikacije;

„Ne činiti štetu” – Uključivanje održivosti u sve politike EU-a

100. pozdravlja načelo „nenanošenja štete” i predanost Komisije da se pobrine za to da sve mjere EU-a pomažu EU-u u postizanju održive budućnosti i pravedne tranzicije, uključujući upotrebu alata za zelenu izradu proračuna, te da u skladu s time ažurira smjernice za bolju regulativu; inzistira na usklađenom pristupu provedbi Pariškog sporazuma, Konvencije o biološkoj raznolikosti i Programa održivog razvoja do 2030., i u unutarnjoj i u vanjskoj politici; potiče Komisiju da pomogne državama članicama u potpunoj i pravilnoj provedbi postojećeg i budućeg zakonodavstva u području klime i okoliša u državama članicama i da se pobrine za to da nepoštovanje propisa rezultira posljedicama;

101. naglašava ključnu ulogu načela predostrožnosti u usmjeravanju djelovanja EU-a u svim područjima politika, zajedno s načelom „nenanošenja štete”, uz potpuno poštovanje načela usklađenosti politika; smatra da bi načelo predostrožnosti trebalo biti temelj svih mjera koje se poduzimaju u okviru europskog zelenog plana kako bi se doprinijelo zaštiti zdravlja i okoliša; ustraje u tome da EU pri predstavljanju prijedloga za pravedne i koordinirane mjere za suočavanje s klimatskim i ekološkim izazovima mora primijeniti načelo „onečišćivač plaća”;

102. naglašava da je sve buduće zakonodavne prijedloge potrebno temeljiti na sveobuhvatnim procjenama učinka u kojima se utvrđuju socioekonomski, okolišni i zdravstveni učinci različitih opcija, uključujući ukupne klimatske i okolišne učinke te cijenu nedjelovanja, kao i učinke na međunarodnu konkurentnost poduzeća iz EU-a, među ostalim malih i srednjih poduzeća, te potrebu za izbjegavanjem istjecanja ugljika, učinke na različite države članice, regije i sektore, učinke na zapošljavanje te učinke na dugoročnu sigurnost ulaganja; ističe da je potrebno javnosti pokazati koristi svakog prijedloga te pritom osigurati usklađenost prijedloga s ciljevima smanjenja emisija stakleničkih plinova i s ciljem ograničavanja globalnog zagrijavanja na razinu ispod 1,5 °C te zajamčiti da ti prijedlozi ne doprinose gubitku biološke raznolikosti; pozdravlja činjenicu da će obrazloženje koje se prilaže svim zakonodavnim prijedlozima i delegiranim aktima sadržavati poseban odjeljak u kojemu se objašnjava na koji se način svakom inicijativom poštuje načelo „nenanošenja štete”; poziva da se to proširi i na provedbene akte i na mjere regulatornog postupka s kontrolom;

103. ponovno naglašava da je ključno osigurati da građani EU-a imaju stvaran pristup pravosuđu i dokumentima zajamčen Aarhuškom konvencijom stoga poziva Komisiju da se pobrine za to da EU poštuje Konvenciju i pozdravlja činjenicu da Komisija razmatra mogućnost revizije Aarhuške uredbe;

srijeda, 15. siječnja 2020.

104. traži od Komisije da ispuni prvi scenarij iz dokumenta za razmatranje „Prema održivoj Europi do 2030.“, kao što je Parlament zatražio u svojoj rezoluciji od 14. ožujka 2019. pod nazivom „Godišnje strateško izvješće o provedbi i ostvarivanju ciljeva održivog razvoja”⁽⁵⁾, u kojem se, među ostalim, zahtijeva da se načelo „održivost na prvom mjestu” uključi u programe za bolju izradu zakonodavstva EU-a i njegovih država članica;

105. naglašava da se u Osmom programu djelovanja za okoliš moraju odražavati ambicije predstavljene u okviru europskog zelenog plana te da on u potpunosti treba biti usklađen s provedbom ciljeva održivog razvoja te poticati njihovu provedbu;

106. ističe velik klimatski i okolišni otisak potrošnje EU-a u zemljama izvan EU-a; poziva Komisiju da utvrdi cilj smanjenja globalnog otiska potrošnje i proizvodnje EU-a, imajući na umu ograničenja planeta Zemlje; u tom pogledu pozdravlja namjeru Komisije da promiče održive lance opskrbe kako bi se povećale prednosti kružnog gospodarstva na nacionalnoj i globalnoj razini;

EU kao globalni predvodnik

107. ističe da EU, kao najveće jedinstveno tržište na svijetu, može odrediti standarde koji će se primjenjivati diljem globalnih lanaca vrijednosti i smatra da bi trebao ojačati svoje političke aktivnosti na temelju „diplomacije u okviru zelenog plana” i „klimatske diplomacije”; smatra da bi EU trebao potaknuti raspravu u drugim zemljama kako bi se povećale njihove ambicije u području klime, kao i povećati vlastitu razinu ambicije u pogledu utvrđivanja novih standarda za održivi rast te iskoristiti svoju gospodarsku važnost kako bi osigurao da međunarodni standardi budu barem u skladu s ciljevima EU-a u području okoliša i klime; ističe da EU ima ulogu u osiguravanju pravedne i uredne tranzicije u svim dijelovima svijeta, posebno u regijama koje uvelike ovise o fosilnim gorivima;

108. pozdravlja globalna klimatska kretanja poput pokreta „Petak za budućnost”, zahvaljujući kojima je klimatska kriza dovedena u središte javne rasprave i svijesti;

109. europski zeleni plan vidi kao priliku za jačanje europske javne rasprave; naglašava da je važno da građani, nacionalni i regionalni parlamenti, civilno društvo i dionici poput nevladinih organizacija, sindikata i poduzeća budu uključeni u izradu i provedbu europskog zelenog plana;

110. ističe da trgovina može biti važan alat za promicanje održivog razvoja i borbu protiv klimatskih promjena; smatra da bi se europskim zelenim planom trebalo osigurati da svi međunarodni sporazumi o trgovini i ulaganjima uključuju snažna, obvezujuća i provediva poglavlja o održivom razvoju koja između ostalog obuhvaćaju klimu i okoliš te kojima se u potpunosti poštuju međunarodne obveze, posebno Pariški sporazum, i pravila WTO-a; pozdravlja namjeru Komisije da poštovanje Pariškog sporazuma učini ključnim elementom svih budućih trgovinskih sporazuma i da se pobrine za to da sve kemikalije, materijali, hrana i ostali proizvodi koji se stavljaju na europsko tržište u potpunosti zadovoljavaju relevantne propise i norme EU-a;

111. smatra da činjenica da na konferenciji COP25 u Madridu nije bilo moguće postići konsenzus o višoj globalnoj razini ambicije u pogledu klime, kao i povlačenje SAD-a iz Pariškog sporazuma naglašavaju sve veću potrebu za vodstvom EU-a na svjetskoj razini te će zbog toga EU morati poboljšati svoju klimatsku i okolišnu diplomaciju i pojačati bilateralne angažmane s partnerskim zemljama, posebno uoči konferencija COP26 u Glasgowu i COP15 u Kunmingu u Kini; smatra da će konferencija COP26 biti ključan trenutak jer će se njome ili narušiti ili ojačati integritet Pariškog sporazuma;

112. pozdravlja naglasak na klimatskoj diplomaciji i ustraje u tome da EU, kako bi dobio potrebne rezultate, mora nastupati jedinstveno, osigurati dosljednost i usklađenost svih svojih politika i političkog ciklusa općenito, u skladu s načelom usklađenosti politika za održivi razvoj, te da mora pristupiti klimatskoj i okolišnoj diplomaciji EU-a na cjelovit način stvaranjem poveznica između klimatskih promjena, zaštite biološke raznolikosti, održivog razvoja, poljoprivrede, rješavanja sukoba, sigurnosti, migracija, ljudskih prava te humanitarnih i rodničkih pitanja; ističe da bi sve vanjske aktivnosti EU-a trebale biti podvrgnute „zelenoj provjeri”;

⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0220.

srijeda, 15. siječnja 2020.

113. poziva Komisiju da u svojim naporima za promicanje EU-a kao predvodnika u međunarodnim pregovorima o klimi i biološkoj raznolikosti izradi konkretan akcijski plan za ispunjavanje obveza iz obnovljenog petogodišnjeg akcijskog plana za rodnu ravnopravnost donesenog na konferenciji COP25 (poboljšani program rada iz Lime), da promiče rodnu ravnopravnost u sklopu procesa UNFCCC-a i da uspostavi stalnu kontaktnu točku EU-a za rodnu ravnopravnost i klimatske promjene s dovoljnim proračunskim sredstvima za provedbu i praćenje klimatskih mjera u EU-u i na globalnoj razini kojima se u obzir uzima rodna ravnopravnost;

114. podsjeća da klimatske promjene ugrožavaju napredak u razvoju i smanjenju siromaštva te da bi milijuni osoba zbog njih do 2030. mogli ući u kategoriju krajnjeg siromaštva; ustraje, stoga, na tome da bi europski zeleni plan i provedba Programa održivog razvoja do 2030. trebali biti međusobno usko povezani;

115. ponavlja da je potrebno riješiti dramatične posljedice koje klimatske promjene imaju na dugoročni gospodarski razvoj zemalja u razvoju, posebno najslabije razvijenih zemalja i malih otočnih država u razvoju; smatra da zemlje koje su odgovorne za velike količine emisija CO₂, poput država članica EU-a, imaju moralnu dužnost pomoći zemljama u razvoju da se prilagode klimatskim promjenama; smatra da suradnja EU-a sa zemljama u razvoju treba integrirati klimatske strategije kao svoj ključan dio u okviru prilagođenog pristupa koji se temelji na potrebama, osigurati uključenost lokalnih i regionalnih dionika, uključujući vlade, privatni sektor i civilno društvo, te biti usklađena s nacionalnim planovima i strategijama za borbu protiv klimatskih promjena u partnerskim zemljama;

116. naglašava da bi EU trebao pružiti dodatnu financijsku i tehničku pomoć kako bi zemljama u razvoju pomogao u prelasku na zeleno gospodarstvo; posebno poziva EU da pojača svoje financiranje u području klime za zemlje u razvoju, posebno najslabije razvijene zemlje, male otočne države u razvoju i nestabilne zemlje, te da prednost da ulaganjima u izgradnju otpornosti, inovacije, prilagodbu i niskougledne tehnologije te klimatski prihvatljivu infrastrukturu kako bi te zemlje mogle reagirati na sve intenzivnije prirodne katastrofe; smatra da je potrebno uložiti više napora u pogledu razmjene znanja, izgradnje kapaciteta i prijenosa tehnologije u korist zemalja u razvoju;

117. naglašava da sveobuhvatna strategija za Afriku i budući sporazum o partnerstvu između AKP-a i EU-a predstavljaju jedinstvenu priliku za realizaciju vanjskih aspekata europskog zelenog plana, reviziju partnerstva EU-a sa zemljama u razvoju u pogledu klime i okoliša te usklađivanje politika EU-a s najnovijim međunarodnim obvezama;

118. podržava ambicije Komisije u cilju okončanja izvoza resursa od otpada iz EU-a i unaprjeđenja kružnoga gospodarstva diljem svijeta; poziva na uvođenje globalne zabrane plastike za jednokratnu upotrebu;

119. poziva Komisiju da preuzme inicijativu u pogledu međunarodnog sporazuma za borbu protiv širenja antimikrobne otpornosti i sve češćeg izbijanja zaraznih bolesti; poziva Komisiju i države članice da na odgovarajući način riješe pitanje opasnosti od nestašice lijekova;

o

o o

120. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

srijeda, 15. siječnja 2020.

P9_TA(2020)0006

Provedba i praćenje odredbi o pravima građana u Sporazumu o povlačenju**Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o provedbi i praćenju odredbi o pravima građana u Sporazumu o povlačenju (2020/2505(RSP))**

(2021/C 270/02)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU) i Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima od 7. prosinca 2000. („Povelja”), koja je proglašena 12. prosinca 2007. u Strasbourgu i koja je stupila na snagu zajedno s Ugovorom iz Lisabona u prosincu 2009.,
- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 5. travnja 2017. o pregovorima s Ujedinjenom Kraljevinom nakon njezine obavijesti o namjeri da se povuče iz Europske unije ⁽¹⁾, od 3. listopada 2017. o trenutačnom stanju pregovora s Ujedinjenom Kraljevinom ⁽²⁾, od 13. prosinca 2017. o trenutačnom stanju pregovora s Ujedinjenom Kraljevinom ⁽³⁾, od 14. ožujka 2018. o okviru za budući odnos EU-a i Ujedinjene Kraljevine ⁽⁴⁾ te od 18. rujna 2019. o trenutačnom stanju u pogledu povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir smjernice Europskog vijeća (čl. 50.) od 29. travnja 2017. slijedom obavijesti Ujedinjene Kraljevine na temelju članka 50. UFEU-a i Prilog Odluci Vijeća od 22. svibnja 2017. kojom se utvrđuju smjernice za pregovore o sporazumu s Ujedinjenom Kraljevinom Velike Britanije i Sjeverne Irske kojim se utvrđuju aranžmani njezina povlačenja iz Europske unije,
- uzimajući u obzir smjernice Europskog Vijeća (članak 50.) od 15. prosinca 2017. i Prilog Odluci Vijeća od 29. siječnja 2018. o dopuni Odluke Vijeća od 22. svibnja 2017. o odobravanju otvaranja pregovora s Ujedinjenom Kraljevinom Velike Britanije i Sjeverne Irske o sporazumu kojim se utvrđuju aranžmani njezina povlačenja iz Europske unije,
- uzimajući u obzir Zajedničko izvješće pregovarača Europske unije i vlade Ujedinjene Kraljevine od 8. prosinca 2017. o napretku ostvarenom u prvoj fazi pregovora u skladu s člankom 50. UFEU-a o urednom povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije,
- uzimajući u obzir Nacrt sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju koji je 25. studenog 2018. podržalo Europsko vijeće i izjave unesene u zapisnik sa sastanka Europskog vijeća od tog datuma,
- uzimajući u obzir nacrt sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, koji je Europsko vijeće odobrilo 17. listopada 2019. („Sporazum o povlačenju”) ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir prijedlog zakona o Sporazumu o povlačenju koji je podnesen parlamentu Ujedinjene Kraljevine 19. prosinca 2019.,
- uzimajući u obzir Političku izjavu kojom se uspostavlja okvir za buduće odnose Europske unije i Ujedinjene Kraljevine ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika;

⁽¹⁾ SL C 298, 23.8.2018., str. 24.⁽²⁾ SL C 346, 27.9.2018., str. 2.⁽³⁾ SL C 369, 11.10.2018., str. 32.⁽⁴⁾ SL C 162, 10.5.2019., str. 40.⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0016.⁽⁶⁾ SL C 384 I, 12.11.2019., str. 1.⁽⁷⁾ SL C 384 I, 12.11.2019., str. 178.

srijeda, 15. siječnja 2020.

- A. budući da Europski parlament predstavlja sve građane Europske unije te da će i prije i nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a djelovati kako bi zaštitio njihove interese;
- B. budući da trenutačno 3,2 milijuna građana preostalih 27 država članica ima boravište u Ujedinjenoj Kraljevini, a 1,2 milijuna građana Ujedinjene Kraljevine ima boravište u preostalim 27 država članica; budući da su se ti građani preselili u drugu državu članicu na temelju prava koja uživaju u skladu sa zakonodavstvom EU-a i misleći da će nastaviti uživati ta prava do kraja života;
- C. budući da, osim toga, 1,8 milijuna građana rođenih u Sjevernoj Irskoj na temelju Sporazuma na Veliki petak imaju pravo na irsko državljanstvo, a time i na građanstvo EU-a i s njim povezana prava ondje gdje borave;
- D. budući da su se EU i Ujedinjena Kraljevina u drugom dijelu Sporazuma o povlačenju dogovorili osigurati sveobuhvatnu i uzajamnu zaštitu prava građana EU-a koji žive u Ujedinjenoj Kraljevini i građana Ujedinjene kraljevine koji žive u preostalim 27 država članica EU-a;
- E. budući da je Ujedinjena Kraljevina predvidjela primjenu odredbi Sporazuma o povlačenju u pogledu izdavanja boravišnih isprava u okviru sustava za prijavu stalnog boravka građana EU-a;
- F. budući da brojne države članice EU-27 i dalje moraju donositi zakone o načinu provedbe članka 18. Sporazuma o povlačenju u pogledu izdavanja boravišnih isprava;
- G. budući da na kraju prijelaznog razdoblja predviđenog u Sporazumu o povlačenju građani Ujedinjene Kraljevine više neće uživati prava koja uživaju u skladu s člankom 20. UFEU-a, posebno pravo na slobodno kretanje, osim ako se EU i Ujedinjena Kraljevina ne dogovore drukčije u bilo kojem sporazumu o njihovu budućem odnosu;
- H. budući da se u skladu s člankom 132. Sporazuma o povlačenju prijelazno razdoblje može produljiti samo odlukom Zajedničkog odbora prije 1. srpnja 2020.;

Drugi dio Sporazuma o povlačenju

- 1. smatra da je drugi dio Sporazuma o povlačenju pošten i uravnotežen;
- 2. napominje da se u drugom dijelu sporazuma o povlačenju navodi sljedeće:
 - da će svi građani država članica EU-27 koji zakonito borave u Ujedinjenoj Kraljevini i građani Ujedinjene Kraljevine koji zakonito borave u državama članicama EU-27 i članovi njihovih obitelji u trenutku povlačenja uživati puni niz prava utvrđenih u Sporazumu o povlačenju kako je utvrđeno u pravu EU-a i kako ga tumači Sud Europske unije,
 - da će članovi uže obitelji i osobe s kojima su u dugotrajnoj vezi, a koje trenutačno borave izvan države domaćina, biti zaštićeni Sporazumom o povlačenju, što će se primjenjivati i na djecu rođenu u budućnosti i izvan države domaćina,
 - da će se zadržati sva prava povezana sa socijalnim osiguranjem u okviru prava EU-a, uključujući izvoz svih prenosivih naknada,
 - da će očuvanje prava građana biti zajamčeno tijekom cijelog životnog vijeka građana,
 - da će administrativni postupci za provedbu drugog dijela Sporazuma o povlačenju biti transparentni, neometani i pojednostavljeni te da će obrasci biti kratki, jednostavni i prilagođeni korisnicima,
 - da će odredbe o pravima građana iz Sporazuma o povlačenju biti izvrštene u pravo Ujedinjene Kraljevine i da ta prava imaju izravan učinak;

srijeda, 15. siječnja 2020.

Prava građana tijekom prijelaznog razdoblja

3. napominje da će tijekom prijelaznog razdoblja koje bi trebalo završiti 31. prosinca 2020. Komisija, na temelju članka 131. Sporazuma o povlačenju, morati pratiti provedbu drugog dijela Sporazuma o povlačenju, uključujući programe primjene uspostavljene u skladu s člankom 19. Sporazuma o povlačenju, kako u Ujedinjenoj Kraljevini tako i u državama članicama EU-27;
4. napominje da će tijekom prijelaznog razdoblja građani zemalja EU-27 i dalje uživati prava na slobodno kretanje, kako proizlazi iz članka 20. UFEU-a i relevantnog prava EU-a u pogledu Ujedinjene Kraljevine, kao i građani Ujedinjene Kraljevine u odnosu na EU-27;
5. podsjeća na to da će tijekom prijelaznog razdoblja Komisija biti odgovorna za osiguravanje poštovanja prava na slobodno kretanje i u Ujedinjenoj Kraljevini i u državama članicama EU-27 te poziva Komisiju da dodijeli dovoljno sredstava za istragu i pravnu zaštitu od slučajeva nepoštovanja tih prava, posebno slučajeva diskriminacije građana država članica EU-27 ili građana Ujedinjene Kraljevine;
6. ističe da je prijelazno razdoblje kraće od očekivanog; stoga poziva EU i Ujedinjenu Kraljevinu da prednost daju provedbi tih aspekata drugog dijela Sporazuma o povlačenju koji se odnose na građane i njihovih prava;

O provedbi drugog dijela Sporazuma o povlačenju

7. naglašava da će se u svojoj odluci o suglasnosti za Sporazum o povlačenju uzeti u obzir stečena iskustva i jamstva dana u odnosu na provedbu ključnih odredbi Sporazuma o povlačenju, posebno u pogledu sustava za prijavu stalnog boravka građana EU-a u Ujedinjenoj Kraljevini;
8. prima na znanje velik udio podnositelja zahtjeva u sustavu za prijavu stalnog boravka građana EU-a koji su dobili samo status privremenog rezidenta; podsjeća da se to može izbjeći ako Ujedinjena Kraljevina odluči primijeniti deklaratorni upravni postupak, kao što to omogućuje članak 18. stavak 4. Sporazuma o povlačenju; stoga potiče Ujedinjenu Kraljevinu da preispita svoj pristup i dodatno apelira na države članice EU-27 da se također odluče za deklaratorni postupak koji omogućuje članak 18. stavak 4.;
9. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog nedavnih i proturječnih najava u vezi s građanima država članica EU-27 u Ujedinjenoj Kraljevini koji ne ispune rok za prijavu u sustav za prijavu stalnog boravka građana EU-a do 30. lipnja 2021.; napominje da su te najave dotičnim građanima stvorile nepotrebnu nesigurnost i zabrinutost; potiče vladu Ujedinjene Kraljevine da bude jasna u pogledu toga kako će primijeniti članak 18. stavak 1. drugi podstavak točku (d) Sporazuma o povlačenju, posebno u pogledu onoga što smatra „opravdanim razlozima za nepoštovanje roka”;
10. ističe da bi se veća sigurnost i veći osjećaj sigurnosti za građane država članica EU-27 u Ujedinjenoj Kraljevini ostvarili ako bi im se nakon isteka prijelaznog razdoblja izdao fizički dokument kao dokaz njihova prava boravka u Ujedinjenoj Kraljevini; ponavlja da će nedostatak takvog fizičkog dokaza dodatno povećati rizik od diskriminacije za građane EU-27 od strane potencijalnih poslodavaca ili najmodavaca koji možda žele izbjeći dodatno administrativno opterećenje provjere preko interneta ili se iz krivog uvjerenja boje da će se dovesti u nezakonitu situaciju;
11. i dalje je zabrinut zbog ograničenog broja usluga skeniranja osobnih iskaznica u okviru sustava za prijavu stalnog boravka građana EU-a, ograničene zemljopisne raširenosti pomoći koja se pruža diljem Ujedinjene Kraljevine te razine pomoći starijim i ranjivim građanima, uključujući one koji mogu imati poteškoća s upotrebom digitalnih aplikacija;
12. izražava zabrinutost zbog predloženog ustroja neovisnog tijela Ujedinjene Kraljevine iz članka 159. Sporazuma o povlačenju; očekuje da će Ujedinjena Kraljevina zajamčiti stvarnu neovisnost tog tijela; u tom pogledu podsjeća da bi to tijelo trebalo biti operativno od prvog dana nakon završetka prijelaznog razdoblja;

srijeda, 15. siječnja 2020.

13. očekuje da vlada Ujedinjene Kraljevine bude jasna u pogledu primjenjivosti sustava za prijavu stalnog boravka građana EU-a u odnosu na građane država članica EU-27 u Sjevernoj Irskoj koji nisu tražili državljanstvo Ujedinjene Kraljevine u skladu s uvjetima Sporazuma na Veliki petak;

14. ponovno ističe svoju predanost pomnom praćenju načina na koji države članice EU-27 provode drugi dio Sporazuma o povlačenju, a posebno članak 18. stavke 1. i 4., koji se odnose na prava građana Ujedinjene Kraljevine koji žive na njihovu državnom području;

15. potiče države članice EU-27 na donošenje mjera kojima se pruža pravna sigurnost za državljane Ujedinjene Kraljevine s boravištem u EU-27; podsjeća na svoje stajalište da bi države članice EU-27 trebale imati dosljedan i velikodušan pristup zaštiti prava britanskih građana koji u njima borave;

16. poziva Ujedinjenu Kraljevinu i države članice EU-27 da povećaju napore za podizanje razine svijesti među građanima o učincima povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a te da pokrenu ili pojačaju ciljane informativne kampanje kako bi se informiralo sve građane obuhvaćene sporazumom o povlačenju o njihovim pravima i svim mogućim promjenama njihova statusa;

Prava građana u okviru budućih odnosa između EU-a i Ujedinjene Kraljevine

17. pozdravlja predanost iz političke izjave o utvrđivanju okvira za budući odnos između EU-a i Ujedinjene Kraljevine o tome da bi on „trebao biti odnos koji će djelovati u interesu građana Unije i Ujedinjene Kraljevine, kako sada tako i u budućnosti“;

18. u tom kontekstu žali zbog toga što je Ujedinjena Kraljevina najavila da se načelo slobodnog kretanja osoba između Unije i Ujedinjene Kraljevine više neće primjenjivati; smatra da bi svaki sporazum o budućem odnosu između EU-a i Ujedinjene Kraljevine trebao sadržavati ambiciozne odredbe o kretanju osoba; ponavlja da bi ta prava trebala biti razmjerna stupnju buduće suradnje u drugim područjima; podsjeća da su prava na slobodno kretanje također izravno povezana s trima drugim slobodama koje su sastavni dio unutarnjeg tržišta te da su posebno važna za usluge i stručne kvalifikacije;

19. snažno poziva na jamčenje budućih prava na slobodno kretanje u cijelom EU-u za građane Ujedinjene Kraljevine obuhvaćene Sporazumom o povlačenju, kao i cjeloživotno pravo građana obuhvaćenih sporazumom o povlačenju na povratak u Ujedinjenu Kraljevinu ili EU; poziva države članice EU-27 da se pobrinu za to da svim građanima obuhvaćenima Sporazumom o povlačenju bude zajamčeno pravo glasa na lokalnim izborima u zemlji boravišta;

20. podsjeća na to da su mnogi građani Ujedinjene Kraljevine, i oni koji imaju boravište u Ujedinjenoj Kraljevini i oni koji imaju boravište u EU-27, izrazili snažno protivljenje gubitku prava koja trenutačno uživaju u skladu s člankom 20. UFEU-a; predlaže da države članice EU-27 istraže kako mogu tu situaciju ublažiti u okviru primarnog zakonodavstva EU-a te uz puno poštovanje načela reciprociteta, pravičnosti, simetrije i nediskriminacije;

21. podsjeća da je Zajednički odbor iz članka 164. odgovoran za provedbu i primjenu Sporazuma o povlačenju;

22. smatra da bi zajednička kontrola Europskog parlamenta i parlamenta Ujedinjene Kraljevine o provedbi i primjeni Sporazuma o povlačenju bila korisna te bi pozdravio uspostavu zajedničkih struktura u tu svrhu;

o

o o

23. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Europskom vijeću, Vijeću, Europskoj komisiji, parlamentima država članica i vladi Ujedinjene Kraljevine.

srijeda, 15. siječnja 2020.

P9_TA(2020)0007

Godišnje izvješće za 2018. o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu i politici Europske unije u tom području**Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu i politici Europske unije u tom području – godišnje izvješće za 2018. (2019/2125(INI))**

(2021/C 270/03)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima te ostale ugovore i instrumente UN-a u području ljudskih prava,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir članke 2., 3., 8., 21. i 23. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir članke 17. i 207. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Globalnu strategiju za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije, objavljenu 28. lipnja 2016.,
- uzimajući u obzir Akcijski plan za ljudska prava i demokraciju za razdoblje od 2015. do 2019., koji je Vijeće usvojilo 20. srpnja 2015., kao i njegov pregled sredinom razdoblja provedbe iz lipnja 2017.,
- uzimajući u obzir Smjernice EU-a za promicanje i zaštitu slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja, usvojene 24. lipnja 2013.,
- uzimajući u obzir Smjernice EU-a za promicanje i zaštitu ostvarivanja svih ljudskih prava lezbijki, homoseksualaca, biseksualnih, transrodnih i interseksualnih osoba (LGBTI), usvojene 24. lipnja 2013.,
- uzimajući u obzir Smjernice EU-a o smrtnoj kazni, slobodi izražavanja na internetu i izvan njega te o borbama za ljudska prava,
- uzimajući u obzir revidirane Smjernice za politiku EU-a prema trećim zemljama u vezi s mučenjem i drugim okrutnim, neljudskim ili ponižavajućim postupanjem ili kažnjavanjem, usvojene 16. rujna 2019.,
- uzimajući u obzir Smjernice EU-a o ljudskim pravima u pogledu zdravstveno ispravne vode za piće i sanitarnih uvjeta, usvojene 17. lipnja 2019.,
- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (dalje u tekstu: Istanbulska konvencija) od 11. svibnja 2011., koju nisu ratificirale sve države članice,
- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima (CETS br. 197) i Konvenciju o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja (CETS br. 201),
- uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju Vijeća Europe za zaštitu nacionalnih manjina i Europsku povelju o regionalnim ili manjinskim jezicima,

srijeda, 15. siječnja 2020.

- uzimajući u obzir UN-ovih 17 ciljeva održivog razvoja i Program održivog razvoja do 2030.,
- uzimajući u obzir Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost II (GAP II) pod naslovom „Rodna ravnopravnost i jačanje položaja žena: vanjskim odnosima EU-a do preobrazbe života djevojčica i žena 2016. – 2020.,” od 21. rujna 2015.,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima djeteta od 20. studenoga 1989. i njezina dva fakultativna protokola,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom od 30. ožujka 2007.,
- uzimajući u obzir Deklaraciju UN-a o pravima osoba koje pripadaju nacionalnim ili etničkim, vjerskim i jezičnim manjinama i Deklaraciju UN-a o pravima autohtonih naroda,
- uzimajući u obzir izvješće Posebnog izvjestitelja UN-a o pravima autohtonih naroda upućeno Vijeću UN-a za ljudska prava od 8. kolovoza 2017. ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Vodeća načela UN-a od 16. lipnja 2011. o poslovanju i ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir Deklaraciju UN-a o pravima i odgovornostima pojedinaca, skupina i društvenih tijela za promicanje i zaštitu općepriznatih ljudskih prava i temeljnih sloboda, usvojenu 9. prosinca 1998.,
- uzimajući u obzir Konvenciju o ukidanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW), Pekinšku platformu za djelovanje i Program djelovanja Međunarodne konferencije o stanovištvu i razvoju te ishode njihovih revizijskih konferencija,
- uzimajući u obzir izjavu visokog povjerenika UN-a za ljudska prava na Trećem odboru Opće skupštine UN-a u New Yorku od 15. listopada 2019.,
- uzimajući u obzir načela iz Yogyakarte (o primjeni međunarodnog prava o ljudskim pravima kad je riječ o seksualnoj orijentaciji i rodnom identitetu), usvojena u studenome 2006. i deset dodatnih načela („dodatnih 10”), usvojenih 10. studenoga 2017.,
- uzimajući u obzir odluku Opće skupštine UN-a od 28. svibnja 2019. kojom je 22. kolovoza proglašen Međunarodnim danom sjećanja na žrtve nasilja zbog vjeroispovijesti ili uvjerenja,
- uzimajući u obzir temeljne konvencije Međunarodne organizacije rada,
- uzimajući u obzir Globalni sporazum o sigurnim, uređenim i regularnim migracijama, koji je Opća skupština UN-a usvojila 10. i 11. prosinca 2018.,
- uzimajući u obzir Globalni sporazum o izbjeglicama, koji je Opća skupština UN-a usvojila 17. prosinca 2018.,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Protokol Vijeća Europe od 10. listopada 2018. o izmjeni Konvencije za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka,

⁽¹⁾ <https://undocs.org/A/HRC/36/46/Add.2>

⁽²⁾ SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

srijeda, 15. siječnja 2020.

- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 25. lipnja 2018. o prioritetima EU-a u Ujedinjenim narodima i na 73. zasjedanju Opće skupštine Ujedinjenih naroda,
- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 17. srpnja 2018. o Međunarodnome kaznenom sudu povodom 20. obljetnice donošenja Rimskog statuta,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 26. travnja 2016. naslovljenu „Živjeti dostojanstveno: od ovisnosti o pomoći do samostalnosti” (COM(2016)0234) i nastavne Zaključke Vijeća od 12. svibnja 2016. o pristupu EU-a prisilnom raseljavanju i razvoju,
- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća o demokraciji, usvojene 14. listopada 2019.,
- uzimajući u obzir zajedničku izjavu potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te ministara vanjskih poslova ili predstavnika 13 zemalja članica UN-a koje su 27. rujna 2018. sudjelovale na sastanku o inicijativi „Dobri primjeri u području ljudskih prava”,
- uzimajući u obzir Godišnje izvješće EU-a o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2018.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. prosinca 2018. o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2017. i politici Europske unije u tom području ⁽³⁾ te svoje prethodne rezolucije o ranijim godišnjim izvješćima,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. studenoga 2016. o strateškoj komunikaciji EU-a za borbu protiv propagande koju protiv nje provode treće strane ⁽⁴⁾ te svoju Preporuku od 13. ožujka 2019. Vijeću i potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o analizi popratnih mjera koje je Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) poduzela dvije godine nakon izvješća EP-a o strateškoj komunikaciji EU-a za borbu protiv propagande koju protiv nje provode treće strane ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2019. o Smjernicama EU-a i mandatu posebnog izaslanika EU-a za promicanje slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja izvan EU-a ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. srpnja 2018. o kršenju prava autohtonih naroda u svijetu, uključujući jagmu za zemljištem ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. veljače 2019. o budućnosti popisa mjera u korist pripadnika skupine LGBTI (2019. – 2024.) ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. veljače 2019. o nazadovanju u području prava žena i rodne ravnopravnosti u EU-u ⁽⁹⁾,
- uzimajući u obzir sve svoje rezolucije usvojene 2018. o kršenju ljudskih prava, demokracije i vladavine prava (tzv. hitne rezolucije) u skladu s člankom 144. Poslovnika,
- uzimajući u obzir Nagradu „Saharov” za slobodu mišljenja, koja je 2018. dodijeljena Olegu Sencovu, ukrajinskom filmskom redatelju i političkom zatvoreniku u Rusiji,

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0515.

⁽⁴⁾ SL C 224, 27.6.2018., str. 58.

⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0187.

⁽⁶⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0013.

⁽⁷⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0279.

⁽⁸⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0129.

⁽⁹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0111.

srijeda, 15. siječnja 2020.

- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir pismo Odbora za prava žena i jednakost spolova,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0051/2019),
- A. budući da je EU tijekom proslave 70. obljetnice Opće deklaracije o ljudskim pravima 2018. naglasio političku važnost razvijanja globalnog poretka utemeljenog na poštovanju ljudskih prava i potvrdio svoju duboku i čvrstu predanost promicanju i zaštiti ljudskih prava diljem svijeta; budući da je Europski parlament bio domaćin prvog izdanja Tjedna ljudskih prava u studenom 2018., kada je istaknuo ključna postignuća od donošenja Opće deklaracije o ljudskim pravima, kao i aktualne izazove u području ljudskih prava;
- B. budući da su poštovanje i promicanje, nedjeljivost i zaštita univerzalnosti ljudskih prava te promicanje demokratskih načela i vrijednosti, uključujući vladavinu prava, poštovanje ljudskog dostojanstva te načela jednakosti i solidarnosti, temelji etičke i pravne stečevine EU-a i njegove zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP), kao i njegova cjelokupnog vanjskog djelovanja; budući da bi EU trebao i dalje težiti uložiti vodećeg globalnog aktera u univerzalnog promicanju i zaštiti ljudskih prava, među ostalim, na razini multilateralne suradnje, a posebno u okviru aktivnog i konstruktivnog djelovanja u različitim tijelima UN-a i u skladu s Poveljom UN-a, Poveljom Europske unije o temeljnim pravima i međunarodnim pravom te obvezama u području ljudskih prava i obvezama preuzetima u okviru Programa za održivi razvoj do 2030. i ciljeva održivog razvoja;
- C. budući da prema Općoj deklaraciji o ljudskim pravima, kao skupu univerzalnih vrijednosti, načela i normi kojima se vode države članice UN-a, zaštita ljudskih prava treba biti u središtu dobrog upravljanja; budući da, u duhu Opće deklaracije o ljudskim pravima i članka 21. UEU-a, EU prednjači u promicanju politika koje se temelje na ljudskim pravima te kontinuirano sudjeluje u rješavanju slučajeva kršenja ljudskih prava;
- D. budući da je EU preko aktivnosti na bilateralnoj i multilateralnoj razini tijekom 2018. nastavio podupirati napredak u području ljudskih prava, posebno jačanjem političkog dijaloga sa zemljama izvan EU-a, uključujući one koje teže europskoj integraciji, te s drugim regionalnim institucijama kao što je Afrička Unija, kao i sklapanjem novih međunarodnih sporazuma, primjerice, trgovinskih i gospodarskih partnerstava; budući da ambiciozne obveze iziskuju od EU-a da bude dosljedan i da služi kao primjer drugima;
- E. budući da se politikama EU-a mora zajamčiti zaštita ljudskih prava najranjivijih skupina kao što su etničke, jezične i vjerske manjine, osobe s invaliditetom, zajednica LGBTI, žene, djeca, tražitelji azila i migranti; budući da je EU tijekom proslave obljetnice Deklaracije UN-a o boricima za ljudska prava istaknuo njihovu ključnu ulogu u jačanju demokracije i vladavine prava; budući da je iz Svjetskog sastanka na vrhu boraca za ljudska prava 2018. proizašao akcijski plan s prioritetima za obranu ljudskih prava; budući da su tijekom 2018. mnogi borci za ljudska prava bili mete i žrtve ubojstava, napada, prijetnji i progona; budući da su neka privatna vojna i sigurnosna poduzeća upletena u niz slučajeva kršenja ljudskih prava koje treba propisno istražiti, a počinitelje privedi pravdi;
- F. budući da smo čak i u ovom desetljeću svjedoci vidljivih ograničenja rodne ravnopravnosti i prava žena te napada na njih na međunarodnoj razini; budući da se seksualno i reproduktivno zdravlje i prava zasnivaju na temeljnim ljudskim pravima te čine ključne aspekte ljudskog dostojanstva; budući da je nasilje nad ženama i djevojčicama jedan od najraširenijih oblika kršenja ljudskih prava u svijetu te da utječe na sve društvene slojeve i predstavlja ozbiljnu prepreku postizanju rodne ravnopravnosti; budući da se sveobuhvatnom i obvezujućom strategijom EU-a za rodnu ravnopravnost, baš kako je Parlament zatražio, mora osigurati rodna osjetljivost svih politika EU-a i ojačati utjecaj budućeg Akcijskog plana EU-a za rodnu ravnopravnost III;
- G. budući da je promicanje međunarodnog mira i sigurnosti jedan od razloga postojanja EU-a; budući da se EU obvezao da će na međunarodnoj sceni djelovati u ime načela koja su nadahnula njegovo osnivanje te u skladu s načelima Povelje UN-a Ujedinjenih naroda i međunarodnog prava, istovremeno ih podupirući;
- H. budući da su izvanredne ekološke situacije, uključujući globalno zagrijavanje i krčenje šuma, posljedica ljudskog djelovanja i da zbog njih dolazi do kršenja prava osoba koje su izravno pogođene gubitkom svojih domova i naselja, ali i čitavog čovječanstva; budući da je važno prepoznati vezu između ljudskih prava, zdravlja i zaštite okoliša; budući da je osiguravanje pristupa vodi ključno za sprečavanje napetosti u određenim regijama;

srijeda, 15. siječnja 2020.

- I. budući da je povećanje usklađenosti između vanjskih i unutarnjih politika EU-a, ali i među vanjskim politikama EU-a, nezaobilazna pretpostavka uspješne i učinkovite politike EU-a u području ljudskih prava; budući da bi politike za potporu ljudskim pravima i demokraciji trebalo uključiti u sve ostale politike EU-a koje imaju vanjsku dimenziju, kao što su politike u području razvoja, migracija, sigurnosti, borbe protiv terorizma, prava žena i rodne ravnopravnosti, proširenja i trgovine, posebno uvođenjem klauzula o ljudskim pravima u sporazume između EU-a i trećih zemalja; budući da bi veća dosljednost trebala omogućiti EU-u da brže reagira u ranim fazama kršenja ljudskih prava i da bude aktivniji i vjerodostojniji akter u području ljudskih prava na globalnoj razini;
- J. budući da su demokratska tranzicija i uspostava ili konsolidacija vladavine prava u mnogim zemljama dugotrajni i naporni procesi za čiji je uspjeh presudna dugoročna vanjska potpora, među ostalim i od EU-a;

Ljudska prava i demokracija: opće tendencije i ključni izazovi

1. izražava duboku zabrinutost zbog napada na demokraciju i vladavinu prava diljem svijeta tijekom 2018., koji odražavaju uspon autoritarizma kao političkog projekta koji utjelovljuje nepoštovanje ljudskih prava, represiju neslaganja, politizirano pravosuđe, namještanje rezultata izbora, smanjenje prostora za djelovanje civilnog društva te ograničavanje slobode okupljanja i izražavanja; ističe važnost civilnog društva koje omogućuje pružanje fleksibilnog, pravodobnog i učinkovitog odgovora na djelovanje režima koji krše međunarodno pravo, ljudska prava i demokratska načela;
2. smatra da zemlje koje padnu u ruke autoritarnim režimima postaju sklonije nestabilnosti, sukobima, korupciji, nasilnom ekstremizmu i sudjelovanju u inozemnim vojnim sukobima; zabrinut je da i dalje postoje režimi koji negiraju samo postojanje univerzalnih ljudskih prava utvrđenih međunarodnim pravom; ipak, pozdravlja činjenicu da određen broj zemalja pokreće mirovne procese i procese demokratizacije, provodi ustavne i pravosudne reforme te vodi otvorene javne rasprave s civilnim društvom radi promicanja temeljnih sloboda i ljudskih prava, uključujući ukidanje smrtne kazne; žali zbog činjenice da neke zemlje još nisu uvele moratorij na smrtnu kaznu unatoč rastućoj tendenciji prema ukidanju smrtne kazne diljem svijeta;
3. smatra da sve države koje se pridržavaju međunarodno priznatih temeljnih sloboda kao osnova demokracije moraju biti predvodnice u širenju praksi demokratskog upravljanja utemeljenih na ljudskim pravima i vladavini prava diljem svijeta te u jačanju međunarodnih zakonodavnih instrumenata za zaštitu ljudskih prava; upozorava na izazove koji proizlaze iz štetnih utjecaja koji podrivaju demokratsko upravljanje i vrijednosti svojstvene ljudskim pravima te tako remete pozitivna nastojanja demokratskih država; duboko je zabrinut zbog povezanosti autoritarnih režima i populističkih nacionalističkih stranaka i vlada; smatra da se takvim vezama podriva vjerodostojnost napora koje EU ulaže u promicanje temeljnih vrijednosti;
4. podsjeća na to da ne smije postojati hijerarhija ljudskih prava; naglašava da treba zajamčiti puno poštovanje i pridržavanje načela univerzalnosti, neutudivosti, nedjeljivosti, međuzavisnosti i povezanosti ljudskih prava; naglašava da su pokušaji da se marginalizacija nekih skupina opravda pravima drugih skupina potpuno neprihvatljivi;
5. upozorava na pošast oružanih sukoba i vojnih napada koji za cilj, među ostalim, imaju etničko čišćenje, u kojima i dalje stradavaju civili i zbog kojih dolazi do masovnog raseljavanja, a države i nedržavni akteri odriču se od odgovornosti poštovanja međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava u području ljudskih prava; naglašava da su regije zahvaćene ratom ili sukobima suočene s teškim kršenjem ljudskih prava koje je po prirodi iznimno i kojem je cilj uskraćivanje ljudskog dostojanstva, što je i pogubno za žrtve i ponižavajuće za počinitelje; kao primjer ističe primjenu mučenja i drugog okrutnog, neljudskog i ponižavajućeg postupanja, prisilnih nestanaka, izvansudskih pogubljenja, nasilja i namjernog izgladnjivanja kao ratnog oružja koje se koristi za destrukciju, destabilizaciju i demoralizaciju pojedinaca, obitelji, zajednica i društava, a osobito djece; ističe da su pripadnice etničkih i vjerskih manjina, posebno preobraćenice, u osobitoj opasnosti od seksualnog nasilja; oštro osuđuje smrtonosne napade na bolnice, škole i druge civilne mete u oružanim sukobima diljem svijeta tijekom 2018.; podsjeća na to da je pravo na život važno ljudsko pravo te da stoga treba uvijek jednoglasno osuditi svaki nezakoniti ratni čin i na njega djelotvorno odgovoriti;

srijeda, 15. siječnja 2020.

6. osuđuje otpor prema multilateralizmu i međunarodnom poretku koji se temelji na pravilima, što predstavlja ozbiljan izazov za ljudska prava u cijelom svijetu; čvrsto vjeruje da su stavovi i odluke proizašli iz suradnje unutar multilateralnog okvira, osobito u tijelima UN-a i postojećim dogovorenim pregovaračkim okvirima unutar regionalnih organizacija, primjerice Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS), najdjelotvorniji način na koji se može služiti interesima čovječanstva, pronalaziti održiva rješenja za sukobe na temelju standarda i načela međunarodnog prava, Povelje UN-a i Helsinškog završnog akta i poticati napredak u području ljudskih prava; vrlo je zabrinut zbog činjenice da u raznim tijelima UN-a za ljudska prava, uključujući Vijeće UN-a za ljudska prava, sjede predstavnici zemalja u kojima se dokazano provodi teško kršenje ljudskih prava;

7. ozbiljno je zabrinut zbog porasta slučajeva ubojstava, fizičkih napada i difamacije, kao i primjene smrtno kazne, progona, zatvaranja, uznemiravanja i zastrašivanja ljudi koji se diljem svijeta zauzimaju za ljudska prava, osobito novinara, znanstvenika, odvjetnika, političara i aktivista civilnog društva, uključujući aktiviste za prava žena, branitelje okoliša i prava na zemlju te branitelje vjerskih manjina, uglavnom u zemljama s visokom razinom korupcije i slabim rezultatima u pogledu poštovanja vladavine prava i pravosudnog nadzora; posebno je zabrinut zbog sve drskijih napada počinjenih na stranom tlu, koji u nekim slučajevima predstavljaju kršenje zakona i običaja u vezi s diplomatskim povlasticama i imunitetima; zahtijeva pravdu i odgovornost za te napade na najvišoj razini na kojoj je donesena odluka da se oni izvrše; napominje da su svi borci za ljudska prava, a pogotovo žene, suočeni s posebnim rizicima i da im je potrebna odgovarajuća zaštita; osuđuje činjenicu što su neke vlade donijele zakonodavstvo kojim se ograničavaju aktivnosti civilnog društva ili društvenih pokreta, među ostalim, zatvaranjem nevladinih organizacija ili zamrzavanjem njihovih sredstava; duboko je zabrinut zbog toga što se represivni zakoni u području kibersigurnosti i borbe protiv terorizma koriste da bi se ušutkali borci za ljudska prava;

8. naglašava važnost promicanja rodne ravnopravnosti te prava žena i djevojčica diljem svijeta; ističe da, unatoč napretku, žene i djevojčice i dalje trpe diskriminaciju i nasilje; naglašava da većina društava i dalje ima poteškoća u pružanju ženama i djevojčicama jednakih prava pred zakonom i jednakog pristupa obrazovanju, zdravstvenoj skrbi, dostojanstvenim radnim mjestima i jednakim primanjima te političkoj i ekonomskoj zastupljenosti; izražava zabrinutost zbog raširenih i stalnih napada na prava žena te na spolno i reproduktivno zdravlje i prava, kao i zbog zakonodavstva kojim se ta prava ograničavaju u mnogim dijelovima svijeta; ističe da su genitalno sakaćenje žena i dječji brakovi među najraširenijim oblicima kršenja ljudskih prava; izražava zabrinutost zbog činjenice da su žene koje isповijedaju vjeru ili izražavaju uvjerenje dvostruko više izložene progonima; pozdravlja inicijativu EU-a i UN-a „Spotlight”, koja je posvećena iskorjenjivanju nasilja nad ženama i djevojčicama, te traži da joj se dodijeli više sredstava;

9. ističe da su poštovanje i promicanje prava djeteta, borba protiv svih oblika zlostavljanja, zanemarivanja, lošeg postupanja, trgovanja djecom i iskorištavanja djece, uključujući prisilne brakove i novačenje ili korištenje djece vojnika u oružanim sukobima, te osiguravanje skrbi i obrazovanja za djecu ključna pitanja za budućnost čovječanstva; u tom pogledu podupire mehanizam za praćenje i izvješćivanje uspostavljen Rezolucijom 1612 Vijeća sigurnosti UN-a o djeci i oružanim sukobima;

10. ističe da je važno u potpunosti povesti računa o posebnim potrebama osoba s invaliditetom; poziva EU da borbu protiv diskriminacije na temelju invaliditeta uključi u svoje politike vanjskog djelovanja i razvojne pomoći, zajedno s borbom za ravnopravan pristup tržištu rada, obrazovanju i osposobljavanju, kao i da se zalaže za rješenja kojima se osobama s invaliditetom olakšava sudjelovanje u društvu;

11. skreće pozornost na slučajeve progona i diskriminacije povezane s etničkom pripadnošću, nacionalnošću, društvenom klasom, kastom, vjeroispoviješću, uvjerenjem, jezikom, dobi, spolom, seksualnošću i rodnim identitetom, koji su i dalje rašireni u mnogim zemljama i društvima; ozbiljno je zabrinut zbog sve snažnijih netolerantnih i mržilačkih napada na žrtve tih slučajeva kršenja ljudskih prava; traži da se osobe odgovorne za ta djela pozovu na odgovornost;

12. napominje da je broj prisilno raseljenih osoba 2018. premašio 70 milijuna, od čega su 26 milijuna bile izbjeglice, 41 milijun interno raseljene osobe, a 3,5 milijuna tražitelji azila ⁽¹⁰⁾; osim toga, napominje da u svijetu ima oko 12 milijuna osoba bez državljanstva; smatra da ratovi, sukobi, terorizam, nasilje, političko ugnjetavanje, progon na temelju vjeroispovijesti ili uvjerenja, siromaštvo te nesigurnost opskrbe hranom i vodom doprinose riziku od izbijanja novih sukoba i daljnjeg raseljavanja stanovništva; uviđa da bi posljedice klimatskih promjena za okoliš, kao što je teži pristup pitkoj vodi, mogle dodatno potaknuti raseljavanje stanovništva;

⁽¹⁰⁾ UNHCR – Izvješće o globalnim trendovima za 2018. (19. lipnja 2019.).

srijeda, 15. siječnja 2020.

13. naglašava da klimatska kriza i masovni gubitak biološke raznolikosti predstavljaju velike prijetnje stanovništvu; podsjeća da su temeljna ljudska prava na život, zdravlje, hranu i pitku vodu u opasnosti ako nema zdravog okoliša; skreće pozornost na utjecaj koji uništavanje okoliša ima na ljudska prava, kako za pogođeno stanovništvo, tako i u odnosu na pravo na okoliš za cijelo čovječanstvo; naglašava ključne obveze i odgovornosti država i drugih donositelja odluka u pogledu usklađivanja s ciljevima Pariškog sporazuma iz 2015. u borbi protiv klimatskih promjena, ublažavanju njihovih učinaka, sprječavanju njihova negativnog utjecaja na ljudska prava i promicanju odgovarajućih politika u skladu s obvezama u pogledu ljudskih prava; podsjeća na obveze država da štite biološku raznolikost i pružaju pristup učinkovitim pravnim lijekovima u slučajevima gubitka i degradacije biološke raznolikosti; izražava potporu novim zakonodavnim naporima na međunarodnoj razini koji se odnose na kaznena djela protiv okoliša;

14. naglašava da se otporna, demokratska društva temelje na slobodi govora i izražavanja te na medijskom pluralizmu, kako na internetu tako i izvan njega; osuđuje zloupotrebu legitimnih ciljeva kao što su borba protiv terorizma, državna sigurnost i kazneni progon u svrhu ograničavanja slobode izražavanja; osuđuje medijsku propagandu i dezinformiranje usmjerene protiv manjina; potiče na uspostavu najboljih mogućih zaštitnih mjera protiv govora mržnje i radikalizacije, kampanja dezinformiranja i neprijateljske propagande, osobito ako ih provode autoritarne države i nedržavni akteri kao što su terorističke skupine, i to razvijanjem pravnog okvira na razini EU-a i na međunarodnoj razini namijenjenog za suzbijanje hibridnih prijetnji, uključujući kiberratovanje i ratovanje informacijama, bez kompromisa kada je riječ o temeljnim pravima; podsjeća da bi mediji trebali odražavati pluralnost različitih mišljenja te podupirati i poštovati načelo nediskriminacije; u tom pogledu naglašava da bi pripadnici manjina trebali imati neselektivni pristup radiodifuzijskim medijima, među ostalim, na vlastitu jeziku;

Učinkovitija provedba vanjske politike EU-a u području ljudskih prava

15. podsjeća da se EU obvezao da će u središte svojih odnosa sa zemljama izvan EU-a staviti ljudska prava i demokraciju; stoga naglašava da cilj promicanja ljudskih prava i demokracije diljem svijeta mora biti uključen u sve politike EU-a koje imaju vanjsku dimenziju; traži da EU ispuni te obveze i da se pobrine za to da se njegovim angažmanom nenamjerno ne osnažuju autoritarni režimi;

16. poziva Komisiju i države članice EU-a na donošenje novog, ambicioznog, sveobuhvatnog i obvezujućeg akcijskog plana o ljudskim pravima i demokraciji za sljedećih pet godina; ustraje u tome da se u tom budućem akcijskom planu na odgovarajući način razmotre svi izazovi u području ljudskih prava, kao što su digitalna prava, prava u području okoliša, prava starijih osoba, sport i ljudska prava te prava migranata; poziva na kreiranje snažnog mehanizma za praćenje kojim bi se ocjenjivali provedba i utjecaj spomenutog akcijskog plana; poziva države članice da se više angažiraju u provedbi akcijskog plana i da izvještavaju o načinu na koji ga provode;

17. prima na znanje važnost svojih rezolucija o kršenjima ljudskih prava, demokracije i vladavine prava te rada Pododbora za ljudska prava; snažno preporučuje da Komisija i ESVD poboljšaju suradnju s Pododborom EP-a za ljudska prava kako bi mu omogućili da sudjeluje u budućem akcijskom planu i prati njegovu provedbu; poziva ESVD da Parlamentu redovito podnosi izvješća o daljnjim mjerama koje je poduzeo u vezi sa svim hitnim rezolucijama i/ili preporukama;

18. ističe činjenicu da se trgovina, politike EU-a u ovom području i ljudska prava mogu i moraju međusobno osnaživati i da poslovna zajednica ima važnu ulogu u pružanju pozitivnih poticaja u pogledu promicanja ljudskih prava, demokracije i korporativne odgovornosti; apelira na Komisiju i ESVD da na učinkovit način primjenjuju klauzule o ljudskim pravima u međunarodnim sporazumima, ne samo preko političkog dijaloga, redovitog ocjenjivanja napretka i uporabe postupka savjetovanja na zahtjev, već i uspostavljanjem djelotvornog mehanizma za praćenje teškog kršenja ljudskih prava do kojeg bi moglo doći u poslovnim aktivnostima; poziva na propisnu provedbu i adekvatno praćenje klauzula o ljudskim pravima, među ostalim, primjenom mjerljivih referentnih vrijednosti, u čemu će sudjelovati Parlament, civilno društvo i relevantne međunarodne organizacije; poziva na uspostavu djelotvornog i neovisnog mehanizma za podnošenje pritužbi namijenjenog skupinama građana i dionika koji su pogođeni kršenjima ljudskih prava; ističe da EU i njegove države članice moraju spriječiti svaki oblik korporativnog kršenja ljudskih prava i negativan utjecaj poslovnih aktivnosti;

19. podupire dijaloge o ljudskim pravima sa zemljama izvan EU-a kao ključno sredstvo bilateralne suradnje u promicanju i zaštiti ljudskih prava; podsjeća da se u Smjernicama EU-a o dijalogima o ljudskim pravima s trećim zemljama navodi niz kriterija za otvaranje dijaloga, uključujući „u kojoj je mjeri vlada spremna poboljšati situaciju, koliko je

srijeda, 15. siječnja 2020.

vlada predana poštivanju međunarodnih konvencija o ljudskim pravima, spremnost vlade za suradnju s postupcima i mehanizmima za ljudska prava Ujedinjenih naroda, kao i stav vlade prema civilnom društvu"; poziva ESVD da redovito ocjenjuje svaki dijalog, kako je predviđeno u spomenutim smjernicama, te da zajamči da EU, u nedostatku konkretnog napretka, prilagodi svoje ciljeve i razmisli o promjeni pristupa; poziva Komisiju i ESVD da, uz veće sudjelovanje skupina civilnog društva i relevantnih međunarodnih organizacija, udruže snage u rješavanju pitanja ljudskih prava i povezanih obveza u okviru dijaloga ili pregovora s vladama zemalja izvan EU-a u svim političkim i gospodarskim područjima kako bi se pojačao učinak dijaloga o ljudskim pravima; preporučuje da se zabrinutost zbog stanja ljudskih prava u tim zemljama uzme u obzir te da se poduzmu odgovarajuće mjere, među ostalim, razmatranjem pojedinačnih slučajeva u kontekstu dijaloga o ljudskim pravima; poziva na aktivnije sudjelovanje Parlamenta pri sastavljanju programa dijaloga o ljudskim pravima; ističe da strategije o ljudskim pravima za pojedinačne zemlje i godišnja izvješća o njihovoj provedbi predstavljaju ključan instrument za osiguravanje usklađenosti politika, određuju ključne strateške prioritete, definiraju dugoročne i kratkoročne ciljeve i utvrđuju konkretne mjere za promicanje ljudskih prava; ponovno poziva da se zastupnicima u EP-u omogući pristup sadržaju strategija o ljudskim pravima za pojedinačne zemlje; pozdravlja seminare civilnog društva koji prethode dijalozima o ljudskim pravima i snažno potiče na poduzimanje mjera na temelju njihovih zaključaka, u kojem će posebice sudjelovati organizacije civilnog društva;

20. snažno potiče EU da se dosljedno bori protiv diskriminacije te da pritom na najbolji način iskoristi paket instrumenata EU-a za ljudska prava, među ostalim, preko dijaloga, osuda i pružanjem potpore civilnom društvu i zajedničkim inicijativama na razini UN-a, u skladu s nedavno donesenim Smjernicama EU-a o nediskriminaciji u vanjskom djelovanju i UN-ovim Smjernicama o diskriminaciji na temelju podrijetla, objavljenim 2017.;

21. snažno podupire rad i napore posebnog predstavnika EU-a za ljudska prava u području zaštite i promicanja ljudskih prava diljem svijeta; ističe da je povećanje djelotvornosti EU-a u tom području važan cilj u okviru mandata posebnog predstavnika EU-a za ljudska prava; poziva posebnog predstavnika da djeluje u skladu sa svojim mandatom i doprinese jačanju napora EU-a u jačanju demokracije; inzistira na svojem zahtjevu da se mandat posebnog predstavnika revidira kako bi se ta pozicija učinila trajnom i odgovornijom te da se posebnom predstavniku dodijele ovlasti pokretanja vlastitih inicijativa, odgovarajući resursi i mogućnost javnog istupanja kako bi mogao izvještavati o rezultatima posjeta trećim zemljama te prenositi stavove EU-a u pogledu ljudskih prava; ponovno poziva na veću transparentnost aktivnosti i misija posebnog predstavnika te ustraje u tome da se njegova redovita izvješća Vijeću dostave i Parlamentu; pozdravlja proširenje mandata posebnog predstavnika kako bi se u njega uključilo promicanje potpore međunarodnom kaznenom pravosuđu i očekuje osobitu aktivnost posebnog predstavnika u tom području;

22. pozdravlja napore koje ESVD-a i Komisija ulažu u stalno jačanje svijesti dužnosnika EU-a o ljudskim pravima; pozdravlja činjenicu da su kontaktne točke za ljudska prava i službenici za vezu boraca za ljudska prava sada prisutni u svim delegacijama EU-a; poziva ESVD da Parlamentu podnese detaljno izvješće o dovršetku te mreže kontaktnih točaka kako bi se provela njezina evaluacija i osigurala njezina dosljedna provedba u svim delegacijama EU-a; poziva sve delegacije EU-a i njihove kontaktne točke za ljudska prava da redovito izvršavaju obvezu susreta s borcima za ljudska prava, posjećivanja pritvorenih aktivista, praćenja njihovih suđenja i zauzimanja za njihovu zaštitu na terenu;

23. priznaje napredak u pogledu postupka i oblika godišnjeg izvješća EU-a o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2018., ali očekuje od Vijeća i potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da još više vode računa o stajalištima iz relevantnih rezolucija i/ili preporuka Parlamenta kako bi se zajamčila bolja i učinkovitija interakcija među institucijama EU-a u pogledu pitanja ljudskih prava; traži od Vijeća da i dalje ulaže napore da se ta godišnja izvješća završe ranije u godini; potiče Vijeće da osigura da se sljedeće godišnje izvješće donese na temelju odgovarajućeg postupka savjetovanja;

Osmišljavanje rješenja za promicanje i zaštitu ljudskih prava i demokracije

Demokratsko upravljanje i osiguravanje prostora za civilno društvo

24. poziva EU i države članice da nastave pomno pratiti događaje koji negativno utječu na upravljanje i prostor za djelovanje civilnog društva diljem svijeta, bez iznimke, te da sustavno i koristeći sva prikladna sredstva reagiraju na politike i zakonodavne promjene koje autoritarne vlade provode kako bi potkopale upravljanje zasnovano na temeljnim

srijeda, 15. siječnja 2020.

demokratskim načelima i smanjile prostor za civilno društvo; smatra da bi u tom području trebala postojati veća sinergija između Komisije, ESVD-a i Parlamenta; pozdravlja neprocjenjivu pomoć pruženu organizacijama civilnog društva diljem svijeta u okviru Europskog instrumenta za demokraciju i ljudska prava (EIDHR), koji i dalje predstavlja vodeću inicijativu EU-a u provedbi njegove vanjske politike u području ljudskih prava; poziva da se sredstva za civilno društvo i ljudska prava povećaju u okviru sljedećeg instrumenta koji će naslijediti EIDHR; naglašava da su 2018. stotine mirnih prosvjednika iz civilnog društva uhićene, podvrgnute zlostavljanju i proizvoljno pritvorene te da su prosvjednici nakon okončanja sudskih postupaka morali platiti novčane kazne;

Pristup EU-a sukobima i odgovornost za kršenje ljudskih prava

25. ističe povezanost povećanja broja slučajeva u kojima su kršena ljudska prava, raširenosti nekažnjavanja zločina i nedostatka odgovornosti u regijama i zemljama koje su razorene u sukobima ili obilježene politički motiviranim zastrašivanjem, diskriminacijom, uznemiravanjem i napadima, otmicama, nasilnim policijskim nadzorom, proizvoljnim uhićenjima, mučenjem i ubojstvima; poziva međunarodnu zajednicu da podupre aktivnosti usmjerene na suzbijanje nekažnjavanja zločina i promicanje preuzimanja odgovornosti, osobito u onim regijama i zemljama gdje se dinamikom nekažnjavanja zločina nagrađuju oni koji snose najveću odgovornost, a žrtve obespravljaju; osim toga, ističe da su manjine i marginalizirane skupine često osobito teško pogođene sukobima;

26. podsjeća na svoje rezolucije u kojima se osudila konkretna odgovornost za sukobe u kojima su 2018. stradale stotine djece, tijekom namjernih napada na civilno stanovništvo i humanitarnu infrastrukturu; poziva sve države članice EU-a da strogo poštuju Kodeks ponašanja EU-a pri izvozu oružja, a posebno da spriječe sav prijenos oružja ili nadzorne i protuobavještajne opreme koje države mogu upotrijebiti za kršenje ljudskih prava, posebno u kontekstu oružanih sukoba; ustraje u potrebi za potpunom transparentnošću i redovitim izvještavanjem država članica EU-a u pogledu njihova prijena oružja; podsjeća na svoju Rezoluciju od 27. veljače 2014. o upotrebi naoružanih bespilotnih letjelica⁽¹⁾; izražava duboku zabrinutost zbog upotrebe naoružanih bespilotnih letjelica izvan međunarodnoga pravnog okvira; nadalje, poziva Komisiju da na propisan način redovito obavještava Parlament o upotrebi financijskih sredstava EU-a za sve istraživačke i razvojne projekte povezane s izradom bespilotnih letjelica; apelira na potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da zabrani razvoj, proizvodnju i upotrebu potpuno autonomnog oružja koje omogućuje napade bez ljudskog djelovanja;

27. snažno osuđuje sve gnjusne zločine i kršenje ljudskih prava koje su počinili državni i nedržavni akteri, uključujući one počinjene nad građanima koji su mirno koristili svoja ljudska prava; poziva EU i njegove države članice da iskoriste sav svoj politički utjecaj kako bi spriječili svaki čin koji bi se mogao smatrati genocidom, ratnim zločinom ili zločinom protiv čovječnosti, da na učinkovit i usklađen način reagiraju kad se takvi zločini dogode, da iskoriste sva potrebna sredstva da se odgovorne osobe privedu pred lice pravde, da pruže pomoć žrtvama i da podrže procese stabilizacije i pomirenja; poziva međunarodnu zajednicu da razvije instrumente, kao što je sustav EU-a za rano upozorenje, kojima bi se maksimalno skratilo vrijeme koje protekne između upozorenja i odgovora i na taj način spriječilo izbijanje, ponovno izbijanje i eskalacija nasilnih sukoba; poziva ESVD i Komisiju da u Treći akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju uvrste ambicioznu strategiju za borbu protiv nekažnjavanja; snažno preporučuje uspostavu europskog opservatorija za sprečavanje, odgovornost i borbu protiv nekažnjavanja; ponovno poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu da imenuje posebnog predstavnika EU-a za međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravosuđe, koji će promicati, učvrstiti i pokazivati predanost EU-a u sprečavanju nekažnjavanja zločina;

28. pozdravlja napore koje je EU uložio u promicanje univerzalnosti Rimskog statuta tijekom 2018., kada je proslavljena 20. obljetnica donošenja tog statuta, te ponovno potvrđuje svoju nepokolebljivu podršku Međunarodnom kaznenom sudu (MKS); napominje da je međunarodno pravo trenutno pod velikim pritiskom; zabrinut je da, zbog široke jurisdikcije MKS-a, u njemu sudjeluju samo 122 države od 193 države članice UN-a, a samo ih je 38 ratificiralo izmjenu iz Kampale, kojom se MKS-u daju ovlasti za procesuiranje zločina agresije; poziva EU i njegove države članice da potaknu sve države članice UN-a na ratifikaciju i provedbu Rimskog statuta te je zaprepašten povlačenjima iz Statuta i prijetnjama povlačenjem; poziva i sve države potpisnice Rimskog statuta da se koordiniraju i surađuju s MKS-om; traži od EU-a i njegovih država članica da sustavno podupiru revizije, istrage i odluke MKS-a te da poduzmu potrebne mjere kako bi se spriječili slučajevi nesurađivanja s MKS-om; poziva na financijsku potporu organizacijama koje prikupljaju, čuvaju i štite digitalne dokaze i druge formate dokaza o zločinima koje je počinila bilo koja strana u sukobima kako bi se olakšao njihov kazneni progon

⁽¹⁾ SL C 285, 29.8.2017., str. 110.

srijeda, 15. siječnja 2020.

na međunarodnoj razini; poziva države članice EU-a i Europsku mrežu za genocid da pruže pomoć istražnom timu UN-a u prikupljanju, očuvanju i pohranjivanju dokaza zločina koji su trenutno u tijeku ili su nedavno počinjeni kako se ne bi izgubili; poziva Komisiju i ESVD da istraže mogućnosti i predstave nove alate kojima će se žrtvama kršenja međunarodnog prava u području ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava pomoći da dobiju pristup međunarodnim pravosudnim tijelima, pravni lijek i odštetu, uključujući izgradnju kapaciteta zemalja izvan EU-a za primjenu načela univerzalne jurisdikcije u domaćem zakonodavstvu;

29. pozdravlja početne izvidne rasprave unutar Vijeća i poziva da se nastavi raspravljati o uspostavi sveobuhvatnog mehanizma EU-a za sankcije u području ljudskih prava, tzv. „popisa Magnickog”, kojim bi se omogućile ciljane sankcije protiv pojedinaca koji su sudjelovali u teškom kršenju ljudskih prava, na što je Parlament pozvao u više navrata, osobito u ožujku 2019.; poziva Vijeće da ubrza rasprave kako bi se usvojilo nužno zakonodavstvo, uspostavio taj mehanizam i kako bi mu se što prije dodijelili prikladni resursi; naglašava da je važno da taj sustav bude usklađen s mehanizmom EU-a za sudsko preispitivanje; također naglašava da treba slijediti primjer nekih država članica EU-a koje su donijele zakone kojima se predviđa uvođenje sankcija pojedincima za koje se smatra da su odgovorni za slučajeve kršenja ljudskih prava;

30. poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu i Vijeće da obrate posebnu pozornost na stanje ljudskih prava na nezakonito okupiranom teritoriju; ponovno naglašava da nezakonita okupacija teritorija ili dijela teritorija predstavlja trajno kršenje međunarodnog prava; ističe odgovornost okupatorske sile prema civilnom stanovništvu u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom; žali zbog toga što predstavnici zemlje koja okupira teritorij druge države ponovno sjede u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe;

Borci za ljudska prava

31. naglašava neprocjenjivu i ključnu ulogu boraca za ljudska prava koji time riskiraju svoj život, osobito boraca za ljudska prava žena; ističe potrebu za snažnom koordinacijom EU-a u radu s tijelima trećih zemalja u pogledu boraca za ljudska prava; ističe da je 2018. obilježena 20. obljetnica usvajanja Deklaracije UN-a o borcima za ljudska prava; preporučuje jačanje suradnje institucija EU-a i država članica, čime bi im se omogućilo pružanje stalne potpore i zaštite borcima za ljudska prava; pozdravlja mehanizam „protectdefenders.eu”, uspostavljen radi zaštite boraca za ljudska prava koji su izloženi velikoj opasnosti, i poziva na njegovo jačanje;

32. ističe potrebu za strateškim, vidljivim i učinkovitim pristupom EU-a za zaštitu boraca za ljudska prava; poziva Vijeće da objavi godišnje zaključke Vijeća za vanjske poslove o djelovanju EU-a radi promicanja i zaštite boraca za ljudska prava u okviru vanjske politike EU-a; poziva Vijeće i Komisiju da uspostave koordinirani postupak za dodjelu viza borcima za ljudska prava, a kada je to potrebno, i za pružanje privremenog skloništa; poziva Komisiju i državu članicu da zajamče dovoljna financijska sredstva za zaštitu boraca za ljudska prava u okviru relevantnih tematskih programa Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju i da osiguraju njihovu pristupačnost i isporuku osobama koje ih najviše trebaju i koje su najviše marginalizirane; poziva Komisiju da u budućnosti u potpunosti iskoristi taj instrument i inzistira na tome da delegacije EU-a i države članice povećaju svoja financijska sredstva i kapacitete za hitnu zaštitu i potporu borcima za ljudska prava koji su u opasnosti; osuđuje stalno nametanje zabrana putovanja aktivistima za ljudska prava koji žele prisustvovati sjednicama Vijeća UN-a za ljudska prava u Ženevi i drugih međunarodnih institucija; poziva te vlade da ih ukinu;

Prava žena i rodna ravnopravnost

33. snažno podupire strateški angažman EU-a za rodnu ravnopravnost i stalne napore koje ulaže u poboljšanje stanja ljudskih prava žena i djevojčica, u skladu s ciljevima održivog razvoja do 2030.; naglašava da bi rodna ravnopravnost trebala biti ključni prioritet u svim radnim odnosima, politikama i vanjskim djelovanjima EU-a jer je to načelo samog EU-a i njegovih država u skladu s Ugovorima; poziva EU da donese sveobuhvatnu strategiju za rodnu ravnopravnost nakon isteka strateškog angažmana; poziva Komisiju da pripremi i usvoji komunikaciju o obnovi Akcijskog plana za rodnu ravnopravnost nakon 2020. kao važan alat EU-a za doprinos pravima žena i djevojčica diljem svijeta; poziva države članice da podrže Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost III u zaključcima Vijeća; poziva Komisiju i ESVD da nastave doprinositi rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju djevojčica i žena bliskom suradnjom s međunarodnim organizacijama, zemljama izvan EU-a i predstavnicima civilnog društva kako bi se izradili i implementirali novi pravni okviri za rodnu ravnopravnost;

srijeda, 15. siječnja 2020.

34. upozorava na zabrinjavajući porast nasilja nad ženama i djevojčicama; osuđuje sve oblike rodno uvjetovanog, fizičkog, seksualnog i psihološkog nasilja; izražava ozbiljnu zabrinutost zbog sve veće primjene mučenja u obliku seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja kao ratnog oružja; podsjeća da su kaznena djela seksualnog nasilja i rodno uvjetovano nasilje definirani u Rimskom statutu kao ratni zločini, zločini protiv čovječnosti ili zločini koji su sastavni dio genocida ili mučenja; snažno potiče zemlje da ojačaju zakonodavstvo kako bi riješile te probleme; ponovno poziva države članice EU-a i države članice Vijeća Europe koje to još nisu učinile da što prije ratificiraju i provedu Istanbulsku konvenciju; poziva na dodatne mjere kojima bi se iskorijenili svi oblici rodno uvjetovanog nasilja i štetne prakse usmjerene na žene i djevojčice, kao što su prisilna ili rana udaja, genitalno sakaćenje žena, seksualno nasilje i prisilno preobraćenje na drugu vjeru; u tom pogledu podržava zajedničku inicijativu EU-a i UN-a „Spotlight”; poziva delegacije EU-a da zajamče prikupljanje podataka o nasilju nad ženama, izrade preporuke za pojedine zemlje te da promiču zaštitne mehanizme i potporne strukture za žrtve;

35. potvrđuje da je pristup zdravlju ljudsko pravo, da se seksualno i reproduktivno zdravlje i prava zasnivaju na temeljnim ljudskim pravima i da su ključni elementi ljudskog dostojanstva; ističe da neodgovarajući pristup vitalnim resursima i socijalnim uslugama (primjerice, vodi, hrani, zdravlju, obrazovanju i sanitarnim uslugama), kao i teškoće u stjecanju pristupa seksualnom i reproduktivnom zdravlju predstavljaju neprihvatljivo kršenje ljudskih prava; osuđuje kršenje seksualnih i reproduktivnih prava žena, koje uključuje uskraćivanje pristupa relevantnim uslugama; naglašava da bi odgovarajuća i pristupačna zdravstvena skrb, uključujući skrb o mentalnom zdravlju poput psihološke potpore, univerzalno poštovanje i pristup seksualnim i reproduktivnim pravima žena i obrazovanju trebali biti zajamčeni svim ženama i da bi one trebale biti u mogućnosti slobodno donijeti odgovorne odluke o svom zdravlju, uključujući seksualno i reproduktivno zdravlje; napominje da su te usluge važne za spašavanje života žena i smanjenje smrtnosti novorođenčadi i djece; smatra neprihvatljivim da su seksualno i reproduktivno zdravlje i prava žena i djevojčica i dalje područje prijepora, pa i u multilateralnim kontekstima; ističe da žene i djevojčice koje su žrtve oružanih sukoba imaju pravo na potrebnu zdravstvenu skrb; ističe važnost uloge žena u sprečavanju i rješavanju sukoba, u operacijama održavanja mira, pružanja humanitarne pomoći i obnove nakon sukoba te u promicanju ljudskih prava i demokratskih reformi;

36. poziva EU da surađuje s drugim zemljama kako bi se ojačale njihove mjere u području obrazovanja, zdravstvene skrbi i socijalnih usluga, prikupljanja podataka, financiranja i programiranja radi učinkovitijeg sprečavanja i rješavanja problema seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja diljem svijeta; ističe da je obrazovanje ključno sredstvo za borbu protiv diskriminacije i nasilja nad ženama i djecom; traži da se poduzmu mjere za olakšavanje pristupa žena i djevojčica obrazovanju i tržištu rada te da se posebna pozornost posveti rodnoj ravnoteži pri popunjavanju rukovodećih položaja u poduzećima; također traži da se u sporazume EU-a sa zemljama u razvoju uvrsti obrazovanje djevojčica;

Prava djeteta

37. ističe kako su maloljetnici često izloženi posebnim vrstama zlostavljanja, kao što su prisilni dječji brakovi, dječja prostitucija, korištenje djece vojnika, genitalno sakaćenje, dječji rad i trgovanje djecom, osobito u kontekstu humanitarnih kriza i oružanih sukoba, te im je stoga potrebna veća zaštita; posebno upozorava na situaciju djece bez državljanstva te djece koja su migranti i izbjeglice; poziva EU na suradnju s trećim zemljama kako bi se okončali rani, dječji i prisilni brakovi na način da se kao najniža zakonska dobna granica za sklapanje braka odredi dob od 18 godina, uz uvjet da se provjeri dob oboje supružnika te potvrdi njihov potpuni i slobodni pristanak, da se uvede obvezna evidencija sklopljenih brakova te zajamči poštovanje tih pravila; poziva na nove inicijative EU-a za promicanje i zaštitu prava djeteta, uključujući inicijative za sprječavanje i borbu protiv zlostavljanja djece u svijetu, rehabilitaciju i reintegraciju djece pogođene sukobima, osobito djece žrtava ekstremističkih skupina i djece žrtava višestruke i interseksijske diskriminacije, kao i za pružanje sigurnog okruženja za tu djecu u obitelji i zajednici kao prirodnom životnom kontekstu u kojem će skrb i obrazovanje biti od temeljne važnosti; poziva EU da pokrene međunarodni pokret za promicanje prava djeteta, među ostalim, organiziranjem međunarodne konferencije o zaštiti djece u osjetljivim okruženjima; potvrđuje da je na globalnoj razini hitno potrebno ratificirati i efektivno provesti Konvenciju UN-a o pravima djeteta i njezine fakultativne protokole;

Prava lezbijki, homoseksualaca, biseksualnih, transrodnih i interseksualnih osoba (LGBTI)

38. osuđuje proizvoljno pritvaranje, mučenje, progon i ubojstva pripadnika zajednice LGBTI; primjećuje da su u brojnim zemljama diljem svijeta pripadnici zajednice LGBTI i dalje suočeni s progonom i nasiljem zbog svoje seksualne orijentacije; žali zbog toga što je u mnogim zemljama homoseksualnost i dalje kriminalizirana, a u nekima se kažnjava smrtnom

srijeda, 15. siječnja 2020.

kaznom; smatra da nasilne prakse i napadi na pojedince zbog njihove seksualne orijentacije ne smiju proći nekažnjeno i da ih treba iskorijeniti; poziva na provedbu Smjernica EU-a za promicanje i zaštitu ostvarivanja svih ljudskih prava lezbijki, homoseksualaca, biseksualnih, transrodnih i interseksualnih osoba;

Prava osoba s invaliditetom

39. pozdravlja ratifikacije Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom; podsjeća da je važno da je i države članice i institucije EU-a stvarno provode; naglašava važnost nediskriminacije i potrebu da se na vjerodostojan način primjenjuje načelo univerzalnog pristupa i zajamče sva prava osoba s invaliditetom u svim relevantnim politikama EU-a, uključujući razvojnu politiku; poziva na uspostavu globalnog centra izvrsnosti kako bi osobe s invaliditetom mogle steći poduzetničke vještine otporne na buduće promjene;

Borba protiv diskriminacije na temelju kaste

40. s velikom zabrinutošću primjećuje razmjere i posljedice kastinskih hijerarhija, diskriminacije na temelju kaste i kontinuiranog kršenja ljudskih prava na temelju kaste, što uključuje uskraćivanje pristupa pravosuđu ili zapošljavanju, trajnu segregaciju, siromaštvo i stigmatizaciju te prepreke ostvarivanju temeljnih ljudskih prava i poticanju ljudskog razvoja povezan s pripadnošću određenoj kasti; ponovno poziva na razvoj europske politike o diskriminaciji na temelju kaste te poziva EU da poduzme mjere s obzirom na svoju duboku zabrinutost zbog diskriminacije na temelju kaste; poziva na usvajanje instrumenta EU-a za sprečavanje i ukidanje diskriminacije na temelju kaste; ponovno poziva EU i njegove države članice da pojačaju napore i inicijative za potporu na razini UN-a i delegacija radi iskorjenjivanja diskriminacije na temelju kaste; napominje da bi takve inicijative trebale uključivati promicanje posebnih pokazatelja, razvrstanih podataka i posebnih mjera za borbu protiv diskriminacije na temelju kaste pri provedbi i praćenju ciljeva održivog razvoja do 2030., poštovanje novih UN-ovih smjernica o diskriminaciji na temelju podrijetla i pružanje potpore državama;

Autohtoni narodi

41. duboko je zabrinut zbog činjenice da se autohtoni narodi diljem svijeta suočavaju s rasprostranjenom i sustavnom diskriminacijom i progonom, uključujući proizvoljna uhićenja i ubojstva boraca za ljudska prava, prisilno raseljavanje, otimanje zemlje i kršenje njihovih prava od strane poduzeća; napominje da većina autohtonih naroda živi ispod praga siromaštva; poziva sve države da autohtone narode uključe u donošenje odluka o strategijama za borbu protiv klimatskih promjena; poziva zemlje da ratificiraju odredbe Konvencije Međunarodne organizacije rada br. 169 o autohtonim i plemenskim narodima;

Sloboda mišljenja, savjesti, vjeroispovijesti ili uvjerenja

42. ističe da pravo na slobodu mišljenja, savjesti, vjeroispovijesti ili uvjerenja (poznatija kao sloboda vjeroispovijesti ili uvjerenja), koje uključuje prava na nevjerovanje, na izražavanje teističkih, neteističkih, agnostičkih ili ateističkih stajališta te pravo na apostazu i neprakticiranje nijedne vjere treba zajamčiti u cijelom svijetu i bezuvjetno ga čuvati; apelira na Komisiju, ESVD i države članice da snažnije zagovaraju slobodu mišljenja, savjesti, vjeroispovijesti ili uvjerenja te da pokrenu dijalog s državama i predstavnicima civilnog društva i vjerskih, nekonfesionalnih, humanističkih i filozofskih skupina te crkvi, vjerskih udruga i zajednica radi sprečavanja nasilja, progona, netolerancije i diskriminacije osoba na temelju mišljenja, savjesti, filozofskih mišljenja te vjeroispovijesti ili uvjerenja; osuđuje zakone protiv preobraćenja i o blasfemiji, koji vjerskim manjinama i ateistima u praksi ograničavaju ili čak uskraćuju slobodu vjeroispovijesti ili uvjerenja; također snažno potiče Komisiju, ESVD i države članice da u potpunosti provode Smjernice EU-a o slobodi mišljenja, savjesti, vjeroispovijesti ili uvjerenja;

43. poziva EU i njegove države članice da nastave sklapati saveze i da poboljšaju suradnju sa širokim spektrom zemalja i regionalnih organizacija kako bi se postigle pozitivne promjene u pogledu slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja, posebno u područjima zahvaćenima sukobima u kojima su vjerske skupine, poput kršćana na Bliskom istoku, najugroženije; u potpunosti podupire praksu EU-a da preuzima glavnu ulogu u pogledu tematskih rezolucija u Vijeću UN-a za ljudska prava te u vezi sa slobodom vjeroispovijesti ili uvjerenja na sjednicama Opće skupštine UN-a;

44. podupire rad i trud posebnog izaslanika za promicanje slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja izvan EU-a; ponovno poziva Vijeće i Komisiju da provedu transparentnu i sveobuhvatnu ocjenu učinkovitosti i dodane vrijednosti položaja posebnog izaslanika u postupku obnavljanja i jačanja njegova mandata i položaja koji provodi Komisija; inzistira na tome da za svoj rad ima na raspolaganju odgovarajuća sredstva kako bi se povećala djelotvornost EU-a u tom području; podsjeća

srijeda, 15. siječnja 2020.

Vijeće i Komisiju da trebaju na prikladan način poduprijeti institucijski mandat, ulogu i dužnosti posebnog izaslanika za promicanje slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja izvan EU-a, pritom se stalno savjetujući s vjerskim i filozofskim organizacijama, tako što će razmotriti mogućnost višegodišnjeg mandata koji će se revidirati svake godine te uspostaviti radne mreže sa svim relevantnim institucijama EU-a, u skladu sa svojom Rezolucijom od 15. siječnja 2019. o Smjernicama EU-a i mandatu posebnog izaslanika EU-a za promicanje slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja izvan EU-a;

Sloboda izražavanja, sloboda medija i pravo na informiranje

45. oštro osuđuje ubojstva, otmice, pritvaranje, zastrašivanje i napadanje mnogih novinara, blogera i zviždača, među ostalim, fizičkim i pravosudnim sredstvima, kao i prijetnje s kojima su bili suočeni tijekom 2018.; poziva EU da poduzme sve kako bi ih zaštitio u budućnosti; podsjeća da sloboda izražavanja i sloboda medija potiču kulturu pluralizma i da su ključne sastavnice temelja demokratskog društva; podsjeća da bi novinari trebali moći slobodno obavljati svoje zanimanje bez straha od progona ili zatvora; naglašava da svako ograničavanje slobode izražavanja i medijske slobode, kao što je uklanjanje sadržaja na internetu, mora biti iznimka te da se pritom mora osobito voditi računa o načelima nužnosti i proporcionalnosti, kao i da mora biti predviđeno zakonom i sudski procesuirano;

46. poziva EU, njegove države članice, a osobito posebnog predstavnika, da posvete posebnu pozornost zaštiti slobode izražavanja te slobode, neovisnosti i pluralizma medija diljem svijeta, da pomnije prate sve oblike ograničenja slobode izražavanja i medija, na internetu i izvan njega, kao i da sustavno osuđuju takva ograničenja i upotrijebe sva raspoloživa diplomatska sredstva i alate kako bi im se stalo na kraj; ističe da je važno osuditi i suzbijati govor mržnje i poticanje na nasilje na internetu i izvan njega jer je takvo djelovanje izravna prijetnja vladavini prava i vrijednostima utkanima u ljudska prava; podupire inicijative kojima se olakšava razlikovanje lažnih vijesti i propagandističkih dezinformacija od informacija koje su rezultat istinskog i neovisnog novinarskog rada; naglašava da je važno zajamčiti učinkovitu i sustavnu provedbu Smjernica EU-a o slobodi izražavanja na internetu i izvan njega te redovito pratiti njihov učinak;

Smrtna kazna, mučenje i drugi oblici zlostavljanja

47. osuđuje upotrebu mučenja, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja i smrtne kazne, koji se i dalje primjenjuju u mnogim zemljama diljem svijeta; izražava zabrinutost zbog broja osuda i pogubljenja zbog motiva koji ne odgovaraju definiciji teških zločina, što je u suprotnosti s međunarodnim pravom; poziva zemlje koje to još nisu učinile da smjesta uvedu moratorij na smrtnu kaznu kao korak prema njezinu ukidanju; poziva EU da uloži dodatni trud u iskorjenjivanje mučenja i smrtne kazne; poziva EU i njegove države članice da osobito budno nadziru države koje prijetu ponovnim uvođenjem smrtne kazne *de facto* ili *de iure*; poziva na okončanje globalne trgovine robom koja se koristi za mučenje i izvršenje smrtne kazne;

48. smatra da je nužno boriti se protiv svih oblika mučenja i zlostavljanja osoba u zatvoru ili drugim pritvornim ustanovama, pa i psihičkog zlostavljanja, te pojačati napore kako bi se osiguralo poštovanje relevantnog međunarodnog prava u tom području i osigurati obeštećenje žrtvama; ozbiljno je zabrinut zbog stanja u zatvorima i uvjeta pritvora u velikom broju zemalja, među ostalim, kada je riječ o pristupu skrbi i lijekovima, a osobito u slučaju bolesti kao što su hepatitis ili HIV; podsjeća da uskraćivanje pristupa zatvorenika zdravstvenoj skrbi predstavlja zlostavljanje ili čak mučenje jer bi se to moglo smatrati uskraćivanjem pomoći osobi u opasnosti; pozdravlja revidiranu politiku EU-a prema trećim zemljama u vezi s mučenjem i drugim oblicima okrutnog, neljudskog i ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja; poziva države članice da zaštitne mehanizme protiv mučenja i drugih oblika zlostavljanja uključe u sva svoja djelovanja i politike;

49. pozdravlja uspostavu Koordinacijske skupine EU-a za borbu protiv mučenja do koje je došlo 2017.; u tom pogledu pozdravlja ažuriranje zakonodavstva EU-a zatraženo Zakonodavnom rezolucijom od 29. studenoga 2018. o trgovini određenom robom koja bi se mogla koristiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno postupanje ili kažnjavanje⁽¹²⁾; ističe važnost daljnjeg jačanja suradnje s mehanizmima UN-a, regionalnim tijelima i relevantnim dionicima kao što su MKS, organizacije civilnog društva i borci za ljudska prava u borbi protiv mučenja i drugih oblika zlostavljanja;

⁽¹²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0467.

srijeda, 15. siječnja 2020.

Poslovanje i ljudska prava

50. ponovno potvrđuje da je nužno da se pri obavljanju djelatnosti svih poduzeća, bez obzira na to radi li se o domaćem ili prekograničnom poslovanju, u potpunosti poštuju međunarodni standardi u području ljudskih prava; osim toga, ponovno potvrđuje važnost promicanja društveno odgovornog poslovanja; ističe važnost vodeće uloge europskih poduzeća u promicanju međunarodnih standarda u području poslovanja i ljudskih prava; podsjeća da su poduzeća odgovorna pobrinuti se za to da njihove djelatnosti i opskrbni lanci ne budu uključeni u kršenje ljudskih prava, kao što su prisilni i dječji rad, kršenje prava autohtonih naroda, otimanje zemlje, prijetnje i napadi na borbe za ljudska prava, kao i uništavanje okoliša;

51. naglašava da je u okviru međunarodnog prava o ljudskim pravima potrebno uspostaviti međunarodno obvezujući instrument kojim bi se pravno uredile djelatnosti transnacionalnih korporacija i drugih poduzeća; poziva na donošenje zakonodavnog prijedloga o korporativnom posvećivanju dužne pažnje ljudskim pravima kako bi se spriječilo kršenje prava u okviru njihovih globalnih operacija te poboljšao pristup pravnom lijeku za žrtve korporativnog kršenja prava; ističe da je važno da sve zemlje u potpunosti provode Vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima te poziva države članice EU-a koje još nisu usvojile nacionalne akcijske planove o poslovanju i ljudskim pravima da to što prije učine; potiče EU i njegove države članice na konstruktivno sudjelovanje u radu međuvladine radne skupine UN-a za transnacionalne korporacije i druge poslovne subjekte u području ljudskih prava; smatra da je to nužan korak naprijed u promicanju i zaštiti ljudskih prava;

52. snažno potiče Komisiju da se pobrine da su projekti koje podupiru Europska investicijska banka (EIB) i Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD) usklađeni s politikom EU-a i obvezama u području ljudskih prava te da postoje mehanizmi za osiguranje odgovornosti preko kojih pojedinci mogu javno ukazati na kršenje prava povezano s aktivnostima EIB-a i EBRD-a; smatra da bi međuinstitucijska radna skupina EU-a za poslovanje i ljudska prava bila koristan dodatni instrument; poziva privatni sektor, posebno financijska, osiguravajuća i prijevoznika poduzeća, da svoje usluge pružaju humanitarnim akterima koji provode aktivnosti pružanja pomoći, uz potpuno poštovanje humanitarnih izuzeća i izuzeća predviđenih zakonodavstvom EU-a; pozdravlja osnivanje institucije neovisnog kanadskog pravobranitelja za odgovornost poduzeća;

53. pozdravlja sustav povlastica OSP+ kao sredstvo za poticanje praktične provedbe 27 glavnih međunarodnih konvencija o ljudskim pravima i standardima rada; potvrđuje da globalni vrijednosni lanci pridonose jačanju ključnih međunarodnih radnih, ekoloških i socijalnih standarda te predstavljaju mogućnost za održivi napredak, osobito u zemljama u razvoju i u zemljama koje su u većoj mjeri ugrožene zbog klimatskih promjena; ističe da bi zemlje izvan EU-a koje se koriste sustavom povlastica GSP+ trebale pokazati napredak u svim aspektima ljudskih prava; napominje da bi ojačani i učinkoviti mehanizmi praćenja mogli povećati učinak potencijala sustava trgovinskih povlastica kao odgovor na kršenje ljudskih prava; podržava uvođenje i provedbu uvjetnih klauzula o ljudskim pravima u međunarodne sporazume između EU-a i trećih zemalja, među ostalim, u području trgovine i ulaganja; poziva Komisiju da sustavno prati provedbu tih klauzula kako bi se osiguralo da ih zemlje korisnice poštuju te da redovito izvještava Parlament o poštovanju ljudskih prava u partnerskim zemljama;

Nove tehnologije i ljudska prava

54. naglašava važnost izrade strategije EU-a za primjenu novih tehnologija, kao što je umjetna inteligencija, u korist građana, kao i za rješavanje potencijalne prijetnje koju nove tehnologije predstavljaju u odnosu prema ljudskim pravima, uključujući dezinformiranje, masovni nadzor, lažne vijesti, govor mržnje, ograničenja koja je nametnula država i zlouporabu umjetne inteligencije; osim toga, upozorava na specifičnu prijetnju koju bi te tehnologije mogle predstavljati u kontroliranju, ograničavanju i podrivanju legitimnih aktivnosti; ističe važnost uspostave prave ravnoteže između ljudskih prava, a posebno prava na privatnost, i drugih legitimnih pitanja, kao što su sigurnost ili borba protiv kriminala, terorizma i ekstremizma; izražava zabrinutost zbog sve veće upotrebe određenih tehnologija za kibernetički nadzor s dvojnog namjenom protiv aktivista za ljudska prava, novinara, političkih protivnika i odvjetnika;

55. poziva EU i države članice da surađuju s vladama trećih zemalja kako bi se okončale represivne prakse i zakonodavstvo u području kibernetičke sigurnosti i borbe protiv terorizma; podsjeća na obvezu godišnjeg ažuriranja Priloga I. Uredbi Vijeća (EZ) br. 428/2009⁽¹³⁾, u kojem se nalazi popis robe s dvojnog namjenom za koju je potrebno odobrenje; ističe potrebu za djelotvornom digitalnom suradnjom između vlada, privatnog sektora, civilnog društva, akademske

⁽¹³⁾ SL L 134, 29.5.2009., str. 1.

srijeda, 15. siječnja 2020.

i tehničke zajednice, socijalnih partnera i drugih dionika kako bi se zajamčila sigurna i uključiva digitalna budućnost za sve, u skladu s međunarodnim zakonodavstvom u području ljudskih prava;

Migranti i izbjeglice

56. naglašava da je potrebno hitno riješiti temeljne uzroke migracijskih tokova, kao što su ratovi, sukobi, autoritarni režimi, progoni, mreže nezakonitih migracija, trgovanje ljudima, krijumčarenje, siromaštvo, ekonomske nejednakosti i klimatske promjene, te pronaći dugoročna rješenja utemeljena na poštovanju ljudskih prava i dostojanstva; naglašava da treba uspostaviti zakonite migracijske kanale i puteve te olakšati dobrovoljno vraćanje kada je to moguće, prije svega u skladu s načelom zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja;

57. poziva na to da se razmotri rješavanje vanjske dimenzije izbjegličke krize, među ostalim, pronalaskom održivih rješenja za sukobe kroz jačanje suradnje i partnerstava s predmetnim trećim zemljama; vjeruje da je usklađenost s međunarodnim pravom o izbjeglicama i ljudskim pravima ključan element za suradnju s trećim zemljama; ističe da treba poduzeti istinske korake, u skladu s globalnim sporazumima o migracijama i izbjeglicama, kako bi se povećala samodostatnost izbjeglica, proširio pristup rješenjima u trećim zemljama, poboljšali uvjeti u pogledu ljudskih prava pri upravljanju migracijama, osobito u zemljama podrijetla ili tranzita, te kako bi se zajamčio siguran i dostojanstven povratak; poziva EU i njegove države članice da budu potpuno transparentni kada je riječ o politikama suradnje s trećim zemljama i dodjeli sredstava tim zemljama za suradnju u području migracija; smatra da je važno da se sredstva za razvoj i suradnju ne prenamjenjuju i da se njima ne koristi onima koji su odgovorni za kršenje ljudskih prava; poziva EU da podrži inicijativu UNHCR-a za iskorjenjivanje apatridnosti unutar i izvan EU-a do 2024.;

58. osuđuje pogibiju izbjeglica i migranata te kršenje ljudskih prava kojemu su izloženi u Sredozemnom moru; također osuđuje napade na nevladine organizacije koje pomažu tim ljudima; poziva EU i njegove države članice da povećaju humanitarnu pomoć za prisilno raseljene osobe; poziva EU i njegove države članice da pruže potporu zajednicama koje primaju izbjeglice; ustraje u tome da provedba globalnih sporazuma o migracijama i izbjeglicama stoga mora biti povezana s provedbom UN-ova Programa do 2030., kao što je utvrđeno u ciljevima održivog razvoja, kao i s povećanjem ulaganja u zemlje u razvoju;

59. naglašava da klimatska kriza i masovni gubitak biološke raznolikosti predstavljaju veliku prijetnju ljudskim pravima; poziva Komisiju i ESVD da rade na strategiji EU-a za zaštitu zdravog okoliša, uz blisku suradnju s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama kao što je UNHCR, koji je nedavno pokrenuo zajedničku strategiju s Programom UN-a za okoliš (UNEP); ističe da UN procjenjuje da će do 2050. mnogi ljudi biti raseljeni zbog ekoloških razloga; podsjeća na obveze i odgovornosti država i drugih odgovornih tijela u ublažavanju učinaka klimatskih promjena i u sprečavanju njihova negativnog utjecaja na ljudska prava; pozdravlja međunarodnu angažiranost u promicanju povezivanja ekoloških pitanja, prirodnih katastrofa i klimatskih promjena s pitanjem ljudskih prava; poziva EU da aktivno sudjeluje u međunarodnoj raspravi o mogućem normativnom okviru za zaštitu osoba raseljenih zbog ekoloških i klimatskih razloga;

Potporna demokraciji

60. naglašava da bi EU i dalje trebao aktivno podupirati demokratski i učinkovit politički pluralizam institucija za ljudska prava, neovisnih medija, parlamenata i civilnog društva u njihovim nastojanjima da promiču demokraciju uz pristup prilagođen kontekstu, uzimajući u obzir kulturne i nacionalne okolnosti u trećim zemljama kako bi se ojačali dijalog i partnerstvo; podsjeća da su ljudska prava temelj procesa demokratizacije; s odobravanjem primjećuje dosljednu angažiranost Europske zaklade za demokraciju na zapadnom Balkanu i u istočnom i južnom susjedstvu EU-a u cilju promicanja demokracije i poštovanja temeljnih prava i sloboda; podsjeća na to da bi iskustvo i znanje stečeno tijekom tranzicije k demokraciji u okviru politike proširenja i susjedstva moglo pozitivno utjecati na utvrđivanje najboljih praksi koje bi se mogle upotrijebiti za podupiranje i očvršćivanje drugih procesa demokratizacije diljem svijeta; podsjeća da se proširenje EU-a pokazalo najdjelotvornijim instrumentom za potporu demokraciji, vladavini prava i ljudskim pravima na europskom kontinentu da te bi stoga mogućnost pristupanja EU-u trebala biti otvorena zemljama koje se žele pridružiti i koje provode reforme, kako je utvrđeno u članku 49. UEU-a; apelira na EU da pomno prati primjenu odredbi o zaštiti ljudskih prava i prava manjina tijekom svih procesa proširenja;

srijeda, 15. siječnja 2020.

61. pozdravlja Zaključke Vijeća o demokraciji od 14. listopada 2019. kao početak procesa ažuriranja i osnaživanja pristupa EU-a jačanju demokracije; u tom pogledu naglašava ulogu obrazovanja u području ljudskih prava i demokratizacije kao ključnog alata za jačanje tih vrijednosti unutar i izvan EU-a; naglašava važnost donošenja posebnih pravila za financiranje programa potpore EU-a demokraciji, uzimajući u obzir prirodu demokratskih promjena; naglašava da je potrebno ulagati u odgovarajuća sredstva kako bi se bolje uskladili programi potpore demokraciji i politički prioriteti; podupire napore da se osigura transparentnost pomoći EU-a u tom području; obvezuje se na promicanje veće transparentnosti demokratskih procesa, posebno financiranja političkih i tematskih kampanja od strane različitih nedržavnih aktera;

62. ponovno naglašava svoje pozitivno mišljenje o kontinuiranoj podršci koju EU pruža izbornim postupcima te o njegovoj pomoći i potpori domaćim promatračima za vrijeme izbora; u tom kontekstu pozdravlja i u potpunosti podupire rad Skupina Parlamenta za potporu demokraciji i koordinaciju izbora; podsjeća na važnost poduzimanja odgovarajućih daljnjih koraka u vezi s izvješćima i preporukama misija za promatranje izbora kako bi se pojačao njihov učinak i osnažila potpora EU-a demokratskim standardima predmetnih zemalja; naglašava potrebu za podupiranjem demokracije tijekom cijelog izbornog ciklusa dugoročnim i fleksibilnim programima koji odražavaju prirodu demokratskih promjena; apelira na strogo praćenje slučajeva kršenja ljudskih prava kandidata tijekom izbornih postupaka, osobito onih koji dolaze iz ranjivih skupina ili su pripadnici manjina;

o

o o

63. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, posebnom predstavniku EU-a za ljudska prava, vladama i parlamentima država članica, Vijeću sigurnosti UN-a, glavnom tajniku UN-a, predsjedniku 74. zasjedanja Opće skupštine UN-a, predsjedniku Vijeća UN-a za ljudska prava, visokom povjereniku UN-a za ljudska prava te voditeljima delegacija EU-a.

srijeda, 15. siječnja 2020.

P9_TA(2020)0008

Godišnje izvješće o provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike**Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike –
godišnje izvješće (2019/2136(INI))**

(2021/C 270/04)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir godišnje izvješće Vijeća Europskom parlamentu o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici,
- uzimajući u obzir glavu V. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir Povelju Ujedinjenih naroda i Helsinški završni akt Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) iz 1975.,
- uzimajući u obzir Sjevernoatlantski ugovor iz 1949. i zajedničku deklaraciju o suradnji EU-a i NATO-a od 10. srpnja 2018.,
- uzimajući u obzir izjavu potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o političkoj odgovornosti ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir globalnu strategiju Europske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku iz 2016.,
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 7. lipnja 2017. naslovljenu „Strateški pristup otpornosti u vanjskom djelovanju EU-a” (JOIN(2017)0021),
- uzimajući u obzir Izjavu iz Sofije od 17. svibnja 2018. i zaključke Vijeća o proširenju i stabilizaciji te procesu pridruživanja od 26. lipnja 2018. i 18. lipnja 2019.,
- uzimajući u obzir Rezoluciju A/RES70/1 Opće skupštine Ujedinjenih naroda pod nazivom „Promijeniti svijet: program održivog razvoja do 2030.” od 25. rujna 2015.,
- uzimajući u obzir Rezoluciju br. 1325 Vijeća sigurnosti UN-a kojom je 2000. uspostavljen Program za žene, mir i sigurnost,
- uzimajući u obzir svoju preporuku od 15. studenoga 2017. Vijeću, Komisiji i Europskoj službi za vanjsko djelovanje (ESVD) o Istočnom partnerstvu uoči sastanka na vrhu u studenome 2017. ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0054/2019),

⁽¹⁾ SL C 210, 3.8.2010., str. 1.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0440.

srijeda, 15. siječnja 2020.

- A. budući da Parlament ima dužnost i odgovornost da provodi demokratski nadzor nad zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom (ZVSP) i zajedničkom sigurnosnom i obrambenom politikom (ZSOP) te bi trebao steći potrebna i djelotvorna sredstva za izvršavanje te uloge;
- B. budući da vanjsko djelovanje EU-a izravno utječe na dobrobit njegovih građana, u EU-u i izvan njega, i nastoji zajamčiti sigurnost i stabilnost uz promicanje europskih vrijednosti slobode, demokracije, ravnopravnosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava; budući da vjerodostojnost Europske unije kao globalnog aktera za mir i sigurnost počiva na njezinu praktičnom pridržavanju svojih vrijednosti, te da je stoga vanjska politika koja se vodi vrijednostima u izravnom interesu Unije;
- C. budući da Europska unija svoje temeljne vrijednosti može promicati samo pod uvjetom da se one štite i poštuju u svim državama članicama;
- D. budući da trenutačno svjedočimo povlačenju tradicionalnih partnera sa svjetske pozornice, povećanju pritiska na multilateralnu suradnju i institucije te porastu samouvjerenosti regionalnih sila;
- E. budući da se strateško okružje Unije već neko vrijeme pogoršava, što znači da je potreba za snažnijom Europom koja u pogledu svojih vanjskih odnosa djeluje na jedinstven način hitnija nego ikad prije kako bi se suočila s brojnim izazovima koji izravno ili neizravno utječu na sigurnost njezinih država članica i građana; budući da pitanja koja utječu na sigurnost građana EU-a uključuju: oružane sukobe na istočnim i južnim granicama europskog kontinenta i nestabilne države; terorizam te posebno džihadizam, kibernetičke napade i kampanje dezinformiranja; strano uplitanje u europske političke i izborne postupke; širenje oružja za masovno uništenje i dovođenje u pitanje sporazuma o neširenju oružja; pogoršanje regionalnih sukoba koji su doveli do prisilnog raseljavanja i nekontroliranih migracijskih tokova; napetosti u opskrbi država članica energijom; natjecanje u pogledu prirodnih resursa, energetska ovisnost i energetska sigurnost; porast organiziranog kriminala na granicama i u Europi; slabljenje napora u pogledu razoružanja; klimatske promjene;
- F. budući da je džihadizam danas jedan od glavnih sigurnosnih izazova za javnu sigurnost u EU-u te da zahtijeva brz, odlučan i koordiniran odgovor, i na unutarnjem i na vanjskom planu;
- G. budući da se nijedna država članica ne može sama suočiti s bilo kojim od izazova s kojima se suočavaju europski kontinent i njegovo blisko okružje; budući da se treba poštovati i jamčiti načelo ravnopravnosti država članica u oblikovanju vanjske i sigurnosne politike i djelovanja EU-a; budući da bi trebalo poštovati ovlasti nacionalnih parlamenata u području vlastite vanjske i sigurnosne politike; budući da ambiciozna, vjerodostojna i učinkovita zajednička vanjska politika mora počivati na odgovarajućim financijskim resursima te na pravodobnom i odlučnom djelovanju EU-a; budući da se vanjskopolitički instrumenti EU-a trebaju koristiti na koherentniji i kohezivniji način;
- H. budući da je multilateralizam jedino jamstvo mira, sigurnosti te održivog i uključivog razvoja u iznimno polariziranom međunarodnom okružju; budući da su u opasnosti njegovi temelji kad se u pitanje dovode ili zloupotrebljavaju univerzalna pravila i vrijednosti, uključujući temeljna ljudska prava, međunarodno pravo i humanitarno pravo; budući da je multilateralizam u središtu pristupa Europske unije njezinoj zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici kako je utvrđena u Ugovoru o Europskoj uniji;
- I. budući da se svijet suočava s globalnom smjenom sila, pri čemu je geopolitičko natjecanje vodeći trend u vanjskoj politici, što zahtijeva ujedinjene, brze i odgovarajuće mehanizme i sposobnost reagiranja; budući da EU većinom nije prisutan u toj globalnoj smjeni sila i geopolitičkom natjecanju zbog nedostatka ujedinjenosti među njegovim državama članicama;
- J. budući da rastući državni akteri i nove gospodarske snage nastoje potencijalno destabilizirati globalne i regionalne ambicije i ugroziti mir i stabilnost u europskom susjedstvu, s nepredvidivim posljedicama za mir te europsku i svjetsku sigurnost; budući da se Europa u pogledu donošenja odluka izlaže opasnosti od toga da bude marginalizirana te da stoga bude u izrazito nepovoljnom položaju; budući da taj globalni preustroj olakšava pojavu autokratskih vođa, nasilnih nedržavnih aktera i narodnih prosvjednih pokreta;

srijeda, 15. siječnja 2020.

- K. budući da je sigurnosno okruženje u EU-u, koje ovisi o miru i stabilnosti u susjedstvu, nestabilnije, nepredvidljivije, složenije i osjetljivije na vanjski pritisak, koji se već pojavljuje u obliku hibridnog ratovanja, uključujući neprijateljsku propagandu Rusije i drugih aktera te porast prijetnji radikalnih terorističkih skupina, koji koče EU u ostvarivanju suvereniteta i strateške autonomije; budući da nestabilnost i nepredvidivost na granicama EU-a i u bliskom susjedstvu predstavljaju izravnu prijetnju za sigurnost kontinenta; budući da su unutarnja i vanjska sigurnost neraskidivo povezane; budući da taj vanjski pritisak ima i fizičku i internetsku dimenziju; budući da dezinformacije i drugi oblici stranog uplitanja vanjskih snaga predstavljaju ozbiljan rizik za europski suverenitet i ozbiljnu prijetnju stabilnosti i sigurnosti Unije;
- L. budući da su socioekonomska nejednakost, represija, klimatske promjene i manjak participativne uključenosti vodeći uzroci globalnog sukoba; budući da su 2015. sve države članice UN-a usvojile ciljeve održivog razvoja kako bi se utvrdio plan za ravnopravnu, pravednu, održivu i uključivu globalnu suradnju;
- M. budući da učinci klimatskih promjena imaju sve ozbiljnije učinke na različite aspekte ljudskog života, mogućnosti razvoja te svjetski geopolitički poredak i globalnu stabilnost; budući da će oni s najmanje sredstava za prilagodbu klimatskim promjenama biti najviše pogođeni njihovim učincima; budući da bi se vanjska politika EU-a trebala više usredotočiti na promicanje multilateralnih aktivnosti suradnjom na konkretnim pitanjima koja se odnose na klimu, izgradnjom strateških partnerstava te jačanjem suradnje i međudjelovanja između državnih i nedržavnih aktera, uključujući one koji najviše doprinose globalnom onečišćenju;
- N. budući da se u svijetu događa korak natrag kad je riječ o ljudskim pravima; budući da narodi u svim regijama svijeta, kad ih iznevjere vlastite vlade, u Europi traže potporu kako bi se zajamčilo poštovanje njihovih ljudskih prava;
- O. budući da je politika proširenja EU-a djelotvoran vanjskopolitički instrument Unije; budući da je europska politika susjedstva (EPS) ključan instrument u pogledu istočnih i južnih susjeda EU-a;
- P. budući da se očekuje da će se više od polovine svjetskog rasta stanovništva do 2050. dogoditi u Africi, što predstavlja 1,3 milijarde od očekivanih 2,4 milijarde više ljudi na planeti; budući da će koncentracija tog rasta u nekima od najsiromašnijih zemalja zajedno s učincima klimatskih promjena dovesti do niza novih izazova koji će, ako se ne počnu rješavati već sada, imati iznimno problematične posljedice i za te zemlje i za Uniju; budući da izvješće Konferencije Ujedinjenih naroda o trgovini i razvoju (UNCTAD) iz 2019. uključuje podatke za dodatnih 2,5 bilijuna USD godišnje kako bi se postigli ciljevi navedeni u UN-ovu Programu održivog razvoja do 2030.;
- Q. budući da bi, s obzirom na kraj važnih sporazuma o kontroli naoružanja i razoružanju – kao i na „tehnologije u nastajanju” kao što su kiberte tehnologija i autonomno oružje – razoružanje, kontrola naoružanja i neširenje oružja trebali postati jedna od glavnih tema vanjske i sigurnosne politike EU-a; budući da se Zajedničko stajalište Vijeća 2008/944/ZVSP⁽³⁾ mora preispitati i ažurirati tako da se strogo primjenjuju kriteriji i uspostavi mehanizam sankcioniranja;

Multilateralizam u opasnosti: hitna potreba za snažnijom i ujedinjenom Europom

1. podsjeća da u trenutku kada konkurentne sile sve više dovode u pitanje globalni poredak utemeljen na pravima, mi kao Europljani moramo braniti univerzalne vrijednosti, pravila i načela, posebno multilateralizam, međunarodno pravo, vladavinu prava, demokraciju, poštovanje ljudskih prava, temeljne slobode, slobodnu i pravednu trgovinu, nenasilno rješavanje sukoba i zajedničke europske interese – unutar i izvan EU-a; naglašava da Europska unija, kako bi zadržala vjerodostojnost kao nositelj univerzalnih vrijednosti poput demokracije, mora poduzeti mjere koje su u skladu s njezinim načelima;

⁽³⁾ SL L 335, 13.12.2008., str. 99.

srijeda, 15. siječnja 2020.

2. naglašava da multilateralizam mora biti u središtu naporâ EU-a za sprečavanje, ublažavanje i rješavanje sukoba koji se temelje na normama i načelima međunarodnog prava, Povelje UN-a i Helsinškog završnog akta OEES-a iz 1975. te da oni predstavljaju najbolji način jamčenja transnacionalnog političkog dijaloga, mira i stabilnoga globalnog poretka; ističe da čvrsto vjeruje da u znatno pogoršanom strateškom okruženju Unija i njezine države članice imaju sve veću odgovornost za pridonosenje globalnoj sigurnosti;

3. ističe da je multilateralizam kamen temeljac vanjske i sigurnosne politike EU-a te da predstavlja najbolji način jamčenja mira, sigurnosti, ljudskih prava i blagostanja; ističe da se tim pristupom ostvaruju koristi za ljude u Europi i diljem svijeta; prepoznaje trostruki pristup multilateralizma koji se temelji na sljedećim načelima: podupiranju međunarodnog prava i osiguravanju da se djelovanje EU-a temelji na pravilima i normama međunarodnog prava i suradnje, širenju multilateralizma u novu globalnu stvarnost koja potiče kolektivni pristup i uzima u obzir potencijal iskorištavanja normativnog kapaciteta EU-a, autonomije i utjecaja u međunarodnim organizacijama te očuvanju i širenju njihova utjecaja i reformiranju međunarodnih organizacija kako bi bile multilateralne i svrsishodne; nadalje uviđa da se, kako bi multilateralizam bio učinkovit, mora riješiti pitanje nejednakosti u moći između državnih i nedržavnih aktera; pozdravlja djelovanje Unije zbog njezine odlučne potpore Pariškom sporazumu, regionalnim mirovnim sporazumima i nuklearnom razoružanju;

4. izražava žaljenje zbog postupnog povlačenja Sjedinjenih Američkih Država iz multilateralnog svjetskog poretka, odnosno povlačenja iz Pariškog sporazuma, Zajedničkog sveobuhvatnog akcijskog plana (ZSAP), Vijeća UN-a za ljudska prava i UNESCO-a i njihove odluke o obustavi financiranja Agencije Ujedinjenih naroda za pomoć palestinskim izbjeglicama na Bliskom istoku (UNRWA); snažno podupire očuvanje i potpunu provedbu ZSAP-a kao sastavnog dijela globalnog multilateralnog poretka i programa neširenja nuklearnog oružja te doprinos regionalnoj sigurnosti na Bliskom istoku; odbacuje jednostrano ekstrateritorijalno ponovno nametanje sankcija od strane Sjedinjenih Američkih Država slijedom njihova povlačenja iz ZSAP-a kao neprihvatljivo uplitanje u legitimne gospodarske i vanjskopolitičke interese EU-a; poziva EU i njegove države članice da ojačaju svoje zajedništvo, odvraćanje i otpornost prema sekundarnim sankcijama iz trećih zemalja i da budu spremni donijeti protumjere protiv svake zemlje koja ugrožava legitimne interese EU-a preko sekundarnih sankcija;

5. izražava svoje žaljenje zbog toga što se transatlantsko partnerstvo suočava s brojnim izazovima i preprekama, ali i dalje ostaje neophodno za sigurnost i prosperitet obiju strana Atlantika; žali zbog postupnog povlačenja SAD-a iz multilateralnog svjetskog poretka utemeljenog na pravilima;

6. ponovno poziva države članice da podrže reformu sastava i načina funkcioniranja Vijeća sigurnosti; naglašava da je EU predan jačanju uloge Ujedinjenih naroda na međunarodnom planu;

7. traži snažniju, ujedinjenu, proaktivnu i učinkovitu Europsku uniju s razrađenijom strategijom, posebno s obzirom na to da je novi europski politički ciklus tek započeo i da je vanjska i sigurnosna politika EU-a podložna promjenama; smatra da nijedna država članica EU-a ne može samostalno pružiti učinkovit odgovor na današnje globalne izazove; naglašava potrebu za tim da europska suradnja ima utjecaj na svjetskoj razini, što zahtijeva ujedinen pristup i ne bi bilo moguće da je EU podijeljen; poziva EU da pojača napore za zaštitu interesa i vrijednosti djelujući kao pouzdan međunarodni partner; smatra da je važno potaknuti djelotvornost EU-a i provedbene ovlasti na međunarodnoj razini te traži da se institucije EU-a usmjere na djelovanje u čijem su središtu građani te da djeluju u interesu stanovništva; ističe da bi EU trebao priopćivati političke ciljeve, prioritete i zadaće koji omogućuju interakciju s građanima te su usmjereni na ljude, a ne na procese, ostvaruju opipljive rezultate i ne povećavaju birokraciju; poziva EU da poboljša dijalog s vladinim i nevladinim akterima trećih zemalja kad izrađuju političke prijedloge s međunarodnom dimenzijom kako bi se EU-u omogućilo da nastupa jednoglasno;

8. ponovno ističe hitnu potrebu za jačanjem otpornosti i neovisnosti EU-a jačanjem ZVSP-a koji je posvećen miru, regionalnoj i međunarodnoj sigurnosti, ljudskim pravima, socijalnoj pravdi, temeljnim slobodama i vladavini prava u EU-u, njegovu susjedstvu i diljem svijeta; naglašava da vjerodostojnost EU-a u svijetu ovisi o zaštiti i poštovanju tih načela; smatra da bi taj ojačani ZVSP trebao biti dosljedniji i uključivati ne samo tradicionalnu meku silu nego i snažan ZSOP, učinkovitu politiku sankcija i prekograničnu suradnju u borbi protiv terorizma; ponavlja svoj poziv na brzo usvajanje mehanizma sankcija EU-a za ljudska prava (tj. EU-ove verzije „Zakona Magnicki”) kojim se omogućuju ciljane sankcije protiv pojedinaca koji imaju ulogu u teškom kršenju ljudskih prava;

srijeda, 15. siječnja 2020.

9. vjeruje da Europska unija treba postati vjerodostojan i učinkovit globalni akter kako bi mogla preuzeti globalnu odgovornu, opipljivu, proaktivnu i istaknutu vodeću ulogu na međunarodnoj sceni te iskoristiti svoj politički potencijal za promišljanje i djelovanje kao geopolitička snaga sa smislenim učinkom, uz istodobnu zaštitu i promicanje ciljeva iz članka 21. UEU-a, njegovih općih načela i pravila, zajedničkih vrijednosti, počevši s mirom i ljudskim pravima, te interesa u svijetu, i to pomaganjem u rješavanju sukoba diljem svijeta i oblikovanjem globalnog upravljanja; ponovno potvrđuje potrebu za osiguranjem strateške autonomije EU-a, posebno poboljšanog odlučivanja, kapaciteta i odgovarajućih obrambenih sposobnosti, priznatih u globalnoj strategiji EU-a koju su u lipnju 2018. potvrdile čelnici 28 država i vlada, te kojom se želi promicati sposobniji i neovisniji EU u vrijeme sve većeg geopolitičkog natjecanja;

10. u potpunosti podržava odluku predsjednice Komisije o preoblikovanju izvršne vlasti EU-a u „geopolitičku Komisiju” čiji je fokus na izgradnji vjerodostojnog vanjskog aktera koji će sustavno rješavati pitanja vanjskog djelovanja; pozdravlja predanost potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da koordinira vanjsku dimenziju djelovanja Komisije i osigura bolju povezanost unutarnjih i vanjskih aspekata naših politika; naglašava da bi se stoga od geopolitičke Komisije očekivalo da usvoji proaktivan pristup umjesto pristupa odgovora na globalna pitanja te da sljedeći višegodišnji financijski okvir (VFO) odražava taj mandat; u tom pogledu smatra da bi Europska unija trebala težiti tome da postane odlučniji akter, ne dovodeći u pitanje svoj položaj normativne sile; naglašava da bi geopolitička Komisija trebala štiti svoje interese uz potpuno poštovanje međunarodnog prava i vlastitih vrijednosti; ističe da bi EU trebao uključiti sve ovlasti koje se temelje na duhu suradnje i otvorenosti te istodobno zadržati pravo otpora kad je na to primoran;

11. ponovno potvrđuje svoju predanost globalnoj strategiji EU-a kao odlučnom iskoraku iz *ad hoc* upravljanja kriznim situacijama prema integriranom pristupu za vanjsku politiku Europske unije; smatra da bi strateška revizija Globalne strategije EU-a bila pravodobna i potrebna, posebno u svjetlu nekih dubokih geopolitičkih promjena koje su se dogodile od njezina donošenja (politička razilaženja diljem transatlantskog partnerstva, pojava novih, odlučnijih sila kao što je Kina, pogoršanje klimatske situacije itd.), a sve to ostavlja ozbiljne posljedice na vanjskopolitičke ciljeve Unije i sveukupnu sigurnosnu politiku; stoga poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da započne proces konzultacija kojim će se obuhvatiti svi dionici, počevši od država članica i vodećih stručnjaka za vanjsku politiku EU-a koji dolaze izvan institucija EU-a, ali i organizacija civilnoga društva;

12. smatra da bi se EU trebao više oslanjati na trgovinske i razvojne instrumente, kao što su bilateralni sporazumi i sporazumi o slobodnoj trgovini s trećim zemljama, i pritom ratifikaciju sporazuma uvjetovati potpisivanjem Pariškog sporazuma i poštovanjem temeljnih europskih vrijednosti;

13. također smatra da bi EU radi zadržavanja svoje vanjske vjerodostojnosti u središte svojih sporazuma s trećim zemljama trebao staviti klauzule o poštovanju ljudskih prava, odrediti ih kao preduvjete te ih primjenjivati prema potrebi;

14. smatra da Europska unija mora biti sposobna brže i djelotvornije reagirati na krize sa svim diplomatskim i ekonomskim instrumentima koje ima na raspolaganju i uključiti više civilnih i vojnih misija u ZSOP; podsjeća da bi u tu svrhu trebala staviti veći naglasak na sprečavanje sukoba rješavanjem temeljnih uzroka nestabilnosti i stvaranjem instrumenata za nošenje s njima; u tom pogledu podsjeća da je potrebno znatno povećati proračunska sredstva EU-a za sljedeći VFO i barem udvostručiti sredstva za sprečavanje sukoba, izgradnju mira i posredovanje; podsjeća na temeljnu ulogu EU-a u podupiranju demokracije u europskom susjedstvu, posebno s pomoću programa potpore Europske zaklade za demokraciju;

15. ističe da Europska unija mora prijeći s pristupa odgovora na anticipatorni pristup te naglašava važnost udruživanja sa strateškim partnerima EU-a sličnih stavova, posebno s NATO-om i zemljama u usponu, s ciljem obrane globalnog poretka utemeljenog na pravilima koji se temelji na međunarodnom i humanitarnom pravu te multilateralnim ugovorima; podsjeća da se ZVSP EU-a zasniva na partnerstvu i multilateralizmu, što pomaže u ujedinjavanju relevantnih regionalnih i svjetskih sila; ističe hitnu potrebu da se istraže novi fleksibilni oblici savezničke suradnje, posebno u praćenju i nadzoru tokova tehnologije, trgovine i ulaganja, te pronađu inovativni i uključivi mehanizmi suradnje uz razvoj pametnog multilateralizma; poziva na ulaganje zajedničkih napora u reformu multilateralnih organizacija kako bi one postale svrsishodne;

srijeda, 15. siječnja 2020.

16. promiče vanjsku politiku EU-a koja ujedinjuje institucije EU-a i države članice u zajedničkoj i snažnoj vanjskoj politici na razini EU-a, čime se EU-u daje veća vjerodostojnost; pozdravlja ideju da bi takva politika snažno podržavala ključnu ulogu potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku; potiče uspostavu *ad hoc* koalicija država članica kojima se omogućuje veća fleksibilnost i poboljšana prilagodljivost vanjskog djelovanja Unije jer se time smanjuje pritisak koji stvara potreba za postizanjem konsenzusa među državama članicama; potiče ponovnu uspostavu tješnjih oblika suradnje između ministara vanjskih poslova i potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku kako bi oni mogli djelovati u ime EU-a jačajući pritom koheziju i demokratski legitimitet EU-a; poziva EU da svojim građanima bolje priopći svoju viziju i ciljeve zajedničke vanjske i sigurnosne politike;

17. traži veću solidarnost i pojačanu koordinaciju između EU-a i država članica; podsjeća da je potrebna dosljednost između vanjskih politika Unije i drugih politika koje imaju vanjsku dimenziju te da se takve politike koordiniraju s međunarodnim partnerima; smatra da je suradnja među državama članicama ključna za očuvanje demokracije, zajedničkih vrijednosti, sloboda te socijalnih i ekoloških standarda EU-a; naglašava da je potrebno proširiti suradnju država članica, partnerskih zemalja i međunarodnih organizacija; ponovno ističe važnost članka 24. stavka 3. UEU-a, u kojem stoji da države članice bez zadržske podupiru vanjsku i sigurnosnu politiku Unije u duhu lojalnosti i uzajamne solidarnosti te se suzdržavaju od svakog djelovanja koje je suprotno interesima Unije; naglašava da je, kako je navedeno u Ugovoru, Vijeće za vanjske poslove EU-a forum na kojem nacionalni ministri predstavljaju svoja stajališta i postižu dogovore o politikama te da, nakon što se postigne dogovor o politici, države članice trebaju u potpunosti poduprijeti potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku u izvršavanju te politike, uključujući u svojim diplomatskim nastojanjima;

18. ističe da Europska unija mora u potpunosti provoditi odredbe Ugovora iz Lisabona i učinkovitije se koristiti svojim postojećim instrumentima; poziva EU da djeluje na usklađeniji i dosljedniji način kako bi poboljšao svoje postupke donošenja odluka te postao učinkovit i vjerodostojan vanjski akter, pri čemu ESVD igra ključnu ulogu;

Jačanje Europskog parlamenta kao stupa ZVSP-a

19. ističe da Europska unija svoj puni potencijal može ostvariti samo jednoglasnim nastupom i djelovanjem te postupnim prijelazom odlučivanja s nacionalne na nadnacionalnu razinu, uz potpuno iskorištavanje mogućnosti koje nude Ugovori, institucije EU-a i njihovi postupci, te djelujući uz puno poštovanje pravila supsidijarnosti i nadležnosti država članica; naglašava da bi se Europska unija trebala koristiti svim dostupnim sredstvima za ostvarenje toga cilja, uključujući ona koja nudi parlamentarna diplomacija;

20. u tom smislu ponovno ističe da je Parlament tijekom godina razvio niz instrumenata i mreža u području vanjskog djelovanja, kao što su zajednički parlamentarni odbori i odbori za parlamentarnu suradnju s trećim zemljama, kao i u okviru međuparlamentarnih izaslanstava, *ad hoc* izaslanstava i misija za promatranje izbora koji se razlikuju od onih na raspolaganju izvršnoj vlasti Europske unije i koji ih ujedno dopunjuju; naglašava ovlasti nadzora i kontrole koje provodi Parlament i naglašava da njegova izvješća i rezolucije zaslužuju veću pozornost; naglašava važnost parlamentarnih skupština kao foruma za suradnju i institucijski dijalog te ističe njihov vrijedan doprinos vanjskom djelovanju Europske unije i području sigurnosti i obrane; naglašava potrebu za promicanjem njihovih aktivnosti i jamčenjem odgovarajućeg vođenja njihova rada;

21. ističe ključnu ulogu misija EU-a za promatranje izbora; naglašava političku odgovornost glavnih promatrača koji su imenovani iz redova zastupnika u Europskom parlamentu; stoga poziva na integriraniji pristup vanjskoj i sigurnosnoj politici EU-a koji uključuje parlamentarnu dimenziju; poziva na jačanje međuinstitucionalne suradnje u osmišljavanju strategija za treće zemlje i regije, s posebnim naglaskom na zemljama zapadnog Balkana i Istočnog partnerstva; podsjeća na važnost parlamentarne diplomacije i međuparlamentarnih odnosa za potporu tim ciljevima; potvrđuje da Parlament mora imati snažniju ulogu u ZVSP-u i na međunarodnoj sceni; ističe potrebu za tim da EU i države članice surađuju na pripremi ukupne političke strategije za preusmjerenu parlamentarnu demokraciju koja obuhvaća integriraniji pristup vanjskoj i sigurnosnoj politici te da prilagode svoj način rada;

22. ističe ulogu svake institucije koja sudjeluje u ZVSP-u/ZSOP-u u preispitivanju svojih metoda rada i ocjenjivanju najboljeg načina ispunjenja svoje uloge u skladu s Ugovorima;

srijeda, 15. siječnja 2020.

23. poziva na poboljšanje međuinstitucijske suradnje u tom smislu da Parlament prima informacije s dostatnim rokom kako bi, ako je to potrebno, mogao izraziti svoje stajalište, te kako bi Komisija i ESVD mogli to stajalište uzeti u obzir; poziva Komisiju i ESVD na učinkovitu i sveobuhvatnu razmjenu informacija kako bi Parlament mogao učinkovito i pravovremeno izvršavati svoju nadzornu ulogu, među ostalim u području ZVSP-a; pozdravlja predanost budućeg potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku boljem i bržem obavještavanju i uključivanju Parlamenta te savjetovanja s njim o temeljnim odlukama ZVSP-a;

24. poziva na jačanje uloge Parlamenta u nadzoru i kontroli vanjskog djelovanja EU-a, uključujući nastavak redovitih savjetovanja s potpredsjednikom Komisije/Visokim predstavnikom Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, ESVD-om i Komisijom; poziva na zaključenje pregovora o pristupu Parlamenta osjetljivim informacijama Vijeća u području ZVSP-a i ZSOP-a;

25. napominje da bi, ako/kada dođe do Brexita, Odbor za vanjske poslove Parlamenta (AFET), kao vodeći odbor nadležan za odnose s trećim zemljama, trebao od izvršne vlasti EU-a dobiti sve potrebne informacije kako bi u ime Parlamenta mogao detaljno nadzirati pregovarački proces u skladu s člankom 218. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i pravodobno dati mišljenje o budućim sporazumima s Ujedinjenom Kraljevinom, za koje će biti potrebna suglasnost Parlamenta; naglašava važnost buduće suradnje između Europske unije i Ujedinjene Kraljevine u području ZVSP-a i ZSOP-a te uviđa potrebu za pronalaženjem kreativnih rješenja;

26. ističe napore koje EU ulaže dosljedno potvrđujući važnost održavanja i jačanja slobodnog i otvorenog međunarodnog poretka koji se temelji na poštovanju vladavine prava;

27. traži da se, prije nego što Komisija i ESVD donesu strategiju ili komunikaciju u vezi sa ZVSP-om, uspostavi mehanizam savjetovanja s Odborom za vanjske poslove i relevantnim tijelima;

28. traži stratežiji pristup te veću dosljednost i komplementarnost između instrumenata EU-a za vanjsko financiranje i ZVSP-a, kao što se navodi u ugovorima, kako bi se Europskoj uniji omogućilo da se suoči sa sve većim izazovima u području sigurnosne i vanjske politike; naglašava da se vjerodostojan i djelotvoran ZVSP mora temeljiti na odgovarajućim financijskim sredstvima; poziva da se u okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) (2021. – 2027.) osiguraju takva sredstva za vanjsko djelovanje EU-a te da EU svoja sredstva usmjeri na strateške prioritete;

29. prima na znanje prijedlog Komisije da se većina postojećih instrumenata za vanjsko djelovanje spoji u jedan instrument, to jest Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI); ponavlja da se spajanjem instrumenata za vanjsko djelovanje u jedan fond može dovesti do sinergija, djelotvornosti i brzine u procesu odlučivanja i isplaćivanju sredstava, no da se ne bi smjelo preusmjeriti sredstva Unije s dugoročnih i glavnih vanjskopolitičkih ciljeva, a to su iskorjenjivanje siromaštva, održivi razvoj i zaštita ljudskih prava; pozdravlja pojednostavljenje strukture vanjskih instrumenata predložene u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju; poziva na odgovarajući sustav provjere i ravnoteže, dostatnu razinu transparentnosti te Parlamentov doprinos strateškoj politici i redoviti nadzor nad njezinom primjenom; naglašava važnost načela diferencijacije u pružanju pomoći zemljama u susjedstvu s većom predanošću europskim reformama u okviru načela „više za više” i „manje za manje”;

30. naglašava potrebu za većom ulogom Parlamenta tijekom nadzora i upravljanja svim vanjskim instrumentima, među ostalim Instrumentom pretpristupne pomoći za razdoblje 2021. – 2027. (IPA III); ističe ulogu Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru (IcSP), posebno u podupiranju mira i stabilnosti diljem svijeta; očekuje pravodobno donošenje instrumenata za razdoblje nakon 2020., uključujući Europski instrument mirovne pomoći, kako bi se izbjegli nepotrebni nedostaci u financiranju;

31. smatra da bi sprečavanje sukoba, izgradnja mira i posredovanje te mirno rješavanje dugotrajnih sukoba, posebno u neposrednom susjedstvu EU-a, trebali biti prioritet u nadolazećim godinama; naglašava da bi takav pristup dao visoku razinu dodane vrijednosti EU-a u pogledu politike, društva, gospodarstva i ljudske sigurnosti; podsjeća da aktivnosti u području sprečavanja sukoba i posredovanja pomažu u promicanju prisutnosti i vjerodostojnosti EU-a na međunarodnoj sceni i da se one trebaju odvijati u okviru sveobuhvatnog pristupa koji povezuje sigurnost, diplomaciju i razvoj; ističe potrebu za konsolidacijom Europske unije kao utjecajnog globalnog igrača i za ulaganjem u sprečavanje sukoba

srijeda, 15. siječnja 2020.

i posredovanje u njima; poziva EU na daljnje davanje prednosti sprečavanju sukoba i posredovanju; ističe vrijedan doprinos Parlamenta u području rješavanja sukoba te posredovanja, dijaloga i promicanja vrijednosti demokracije, vladavine prava, poštovanja manjina i temeljnih prava, posebno u zemljama zapadnog Balkana, Istočnog partnerstva i južnog susjedstva te poziva na daljnji razvoj međuinstitucijske suradnje u području posredovanja; pozdravlja veću ulogu EU-a u rješavanju sukoba i izgradnji povjerenja u okviru postojećih dogovorenih pregovaračkih oblika i načela ili u pružanju potpore tim oblicima i načelima;

32. podsjeća na važnost snažne europske politike susjedstva kojom se EU obvezuje na zajedničke društvene, političke i gospodarske interese partnerskih zemalja na istoku i jugu; naglašava stratešku ulogu koju Unija može imati u okviru europske politike susjedstva u cilju jačanja otpornosti partnera EU-a kao ključnog prioriteta kako bi se nosili s prijetnjama i pritiscima s kojima se suočavaju; potvrđuje da Europska unija mora, kako bi bila snažan globalni akter, biti i važan akter u susjedstvu;

33. podsjeća da moderne demokratske države zahtijevaju potpuno funkcionalne zakonodavne grane i u tom pogledu naglašava važnost podupiranja rada parlamenata i na zapadnom Balkanu i u susjedstvu;

34. uviđa važnost stabilnosti istočnog susjedstva za vlastitu sigurnost Unije i transformacijskog potencijala EU-a za susjedne regije i zemlje; ponovno ističe svoju potporu Istočnom partnerstvu koje je 2019. proslavilo svoju desetogodišnju obljetnicu; međutim, naglašava da je, kako bi Istočno partnerstvo bilo uspješnije, potrebno da EU i njegovi partneri preuzmu nove inicijative i obveze; potiče razvoj sve bliskijih odnosa s Istočnim partnerstvom, uključujući ciljne strategije za Ukrajinu, Gruziju i Moldovu te važnost toga da se uzmu u obzir ideje kao što je Strategija za trio 2030. i ideje iz najnaprednijih zemalja Istočnog partnerstva s kojima je sklopljen sporazum o pridruživanju EU-u; ističe da bi se takav pristup trebao temeljiti na načelima „više za više” i „manje za manje” te da bi ga trebale provoditi institucije EU-a i koalicija država članica EU-a sličnih stavova (europski proces Trio), s naglaskom na konkretnim projektima i programima za praćenje najboljih praksi iz berlinskog procesa i integracije Europskog gospodarskog prostora; smatra da uspjeh preobrazbe u zemljama Istočnog partnerstva, posebno u Ukrajini, Moldovi i Gruziji, zemljama s kojima je sklopljen sporazum o pridruživanju EU-u, može polučiti pozitivne rezultate koji bi također mogli utjecati na društvo u susjednoj Rusiji;

35. podsjeća i naglašava da bi suradnja sa zemljama Istočnog partnerstva i drugim susjednim zemljama EU-a trebala biti prioritet ZVSP-a zbog ključnog interesa EU-a u pogledu razvoja i demokratizacije tih zemalja; poziva Komisiju i ESVD da nastave jačati gospodarske veze i povezanost te da se, u slučaju kada su ispunjeni svi uvjeti, koriste trgovinskim sporazumima i sporazumima o pridruživanju, pristupom jedinstvenom tržištu i produbljenim osobnim kontaktima, uključujući olakšavanjem viznog režima i liberalizacijom; naglašava da bi sve navedeno moglo služiti kao poticaj za demokratske reforme te usvajanje europskih pravila i normi;

36. ponovno ističe predanost EU-a podupiranju suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti i političke neovisnosti Ukrajine i svih zemalja Istočnog partnerstva u okviru njihovih međunarodno priznatih granica, u skladu s međunarodnim pravom, normama i načelima, kako bi se povećala potpora stanovnicima koji su pogođeni sukobima, interno raseljenim osobama i izbjeglicama te suzbili pokušaji destabilizacije iz trećih zemalja, posebno Rusije; odbacuje uporabu sile ili prijetnje silom u rješavanju sukoba i ponovno ističe svoju viziju da bi trenutačni sukobi u svim zemljama Istočnog partnerstva trebali biti riješeni u skladu s normama i načelima međunarodnog prava; ostaje u potpunosti predan politici nepriznavanja nezakonitog pripojenja Krima; snažno ističe važnost proaktivnog pristupa koji se temelji na međunarodnom pravu protiv dugotrajnih sukoba u istočnom susjedstvu; osuđuje, nadalje, kontinuiranu militarizaciju gruzijskih okupiranih područja Abhazije i regije Činvali/južne Osetije te poziva Rusiju da ispuni svoje obveze u skladu s međunarodnim pravom; ističe da više od jednog desetljeća nakon završetka ruske agresije u Gruziji i naknadnog prekida vatre u kojem je posredovao EU Rusija još uvijek očigledno krši neke od njegovih odredbi te da i dalje traje postupak „uvođenja granica”; poziva na jačanje mandata Promatračke misije Europske unije u Gruziji (EUMM) i njezine poboljšane vidljivosti; potiče Rusku Federaciju, kao okupatorsku silu, da poštuje svoje međunarodne obveze i omogućiti EUMM-u neometan pristup okupiranim regijama;

37. pozdravlja to što Komisija ponovno potvrđuje europsku perspektivu zapadnog Balkana i naglašava svoju predanost proširenju, koje je i dalje ključna politika i služi kao poticajna sila EU-a; ponovno ističe potrebu za ambicioznim i vjerodostojnim stavom EU-a o proširenju;

srijeda, 15. siječnja 2020.

38. poziva na vjerodostojnu strategiju proširenja EU-a na zapadnom Balkanu koja se temelji na strogim i pravednim uvjetima u skladu s primjenom kopenhaskih kriterija i koja je i dalje važan alat za promicanje sigurnosti jačanjem otpornosti zemalja u regiji od strateške važnosti za EU;

39. ponavlja da je, osim sveukupnog ZVSP-a, cilj europske politike za zemlje zapadnog Balkana voditi ih prema pristupanju; ističe da je taj proces proširenja utemeljen na zaslugama i da ovisi o njihovom poštovanju kopenhaskih kriterija, načela demokracije, poštovanja temeljnih sloboda, ljudskih prava i prava manjina, poštovanja vladavine prava i njihovih pojedinačnih postignuća u ispunjavanju propisanih kriterija;

40. naglašava važnost trajnog procesa reformi povezanog s transformativnim učinkom na zemlje kandidatkinje; ostaje u potpunosti predan pružanju potpore reformama i projektima usmjerenima na EU, s posebnim naglaskom na daljnjem jačanju vladavine prava i dobrom upravljanju, zaštiti temeljnih prava i poticanju pomirenja, dobrosusjedskih odnosa i regionalne suradnje; sa žaljenjem primjećuje usporavanje procesa;

Jačanje ZVSP-a u borbi protiv globalnih prijetnji

41. poziva na jačanje kapaciteta EU-a i njegovih država članica za samostalno djelovanje u području sigurnosti i obrane; naglašava da je važnije nego ikad učinkovito i blisko partnerstvo s partnerskim organizacijama poput UN-a ili NATO-a te s drugim međunarodnim institucijama poput Afričke unije i OESS-a; naglašava da je NATO glavni sigurnosni partner EU-a; naglašava važnost bliske suradnje s NATO-om u pogledu svih pitanja povezanih s obranom i rješavanjem sigurnosnih izazova s kojima se EU i njegovo susjedstvo suočavaju, posebno onih koje se odnose na suzbijanje hibridnih prijetnji;

42. pozdravlja napore EU-a da ojača europsku sigurnost i obranu radi bolje zaštite Unije i njezinih građana te doprinosu miru i stabilnosti u susjedstvu i šire u skladu sa Zajedničkom izjavom o suradnji EU-a i NATO-a od 10. srpnja 2018.;

43. ističe ulogu NATO-a kao važnog stupa europske sigurnosti i pozdravlja aktualni proces proširenja NATO-a koji doprinosi stabilnosti i dobrobiti Europe;

44. smatra da bi glasovanje kvalificiranom većinom povećalo učinkovitost vanjske i sigurnosne politike EU-a i da bi ubrzalo postupak donošenja odluka; poziva Vijeće da redovito primjenjuje sustav glasovanja kvalificiranom većinom u slučajevima predviđenima u članku 31. stavku 2. UEU-a i poziva Vijeće da preuzme tu inicijativu primjenom prijelazne klauzule sadržane u članku 31. stavku 3. UEU-a; potiče Vijeće da razmotri mogućnost da se glasovanje kvalificiranom većinom proširi i na druga područja ZVSP-a;

45. podržava europsku raspravu o novim formatima, kao što je Vijeće sigurnosti EU-a, u duhu cjelovita dijaloga i suradnje s državama članicama, i o mjerama za bolju koordinaciju unutar EU-a i međunarodnih tijela, kako bi se poboljšalo postupak odlučivanja i dovelo do učinkovitije međuvladine suradnje u tom području;

46. pozdravlja odluku predsjednice Komisije da u roku od pet godina izgradi istinsku i operativnu europsku obrambenu uniju i poziva na transparentnu razmjenu s Parlamentom i državama članicama radi uspostave obrambene unije; vjeruje da bi u tom kontekstu EU trebao na najbolji mogući način iskoristiti postojeće mehanizme i instrumente, kao što su stalna strukturirana suradnja (PESCO), vojna mobilnost i Europski fond za obranu (EDF), koji za cilj imaju poboljšanje nacionalnih i europskih kapaciteta te potporu povećanju učinkovitosti europske obrambene industrije; poziva na stvaranje mehanizma za parlamentarni demokratski nadzor nad svim novim instrumentima u području obrane;

47. naglašava potrebu da se osigura stalna evaluacija PESCO-a i ERF-a i načina na koje oni doprinose ciljevima ZVSP-a kako bi se osiguralo pružanje odgovarajućih sredstava u skladu s obvezama u okviru PESCO-a te učinkovito i dosljedno provele odluke EU-a, među ostalim integriranjem europskom obrambenom tehnološkom i industrijskom bazom (EDTIB), na način kojim se jamči da će Unija i dalje biti otvorena za suradnju;

srijeda, 15. siječnja 2020.

48. podsjeća na to da se u članku 20. stavku 2. UEU-a, u kojem su sadržane odredbe o pojačanoj suradnji, državama članicama nude dodatne mogućnosti za ostvarivanje napretka u području ZVSP-a te bi ga stoga trebalo primjenjivati;

49. podsjeća da klimatske promjene utječu na sve aspekte ljudskog života, pa i među ostalim na povećanje vjerojatnosti sukoba i nasilja; naglašava da bi klimatska pitanja i spremnost provedbe globalnog upravljanja okolišem trebala biti integrirana u vanjsku politiku EU-a;

50. ističe činjenicu da bi EU trebao razviti kapacitete za praćenje rizika povezanih s klimatskim promjenama koji bi trebali obuhvaćati politike osjetljivosti i sprečavanja krize; u tom kontekstu potvrđuje da se povezivanjem mjera za prilagodbu klimatskim promjenama i mjera za izgradnju mira jača sposobnost sprečavanja sukoba; ističe da je potrebno razviti sveobuhvatan i anticipativni pristup klimatskim promjenama; poziva EU i države članice da djeluju s velikim ambicijama na međunarodnoj konferenciji o klimi i da ispune svoje obveze; u tom pogledu ističe vrijednost klimatske diplomacije;

51. naglašava potrebu za razvojem sveobuhvatnog pristupa klimatskim promjenama i sigurnosti u skladu s ciljevima održivog razvoja, osobito 13. i 16. ciljem održivog razvoja, radi osiguravanja pravednih i dostatnih tokova klimatskog financiranja u okviru Pariškog sporazuma te da se u okviru sadašnjeg Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru i nadolazećeg Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju omoguće više razine financiranja za takve mjere;

52. ističe sve veću geopolitičku važnost Arktika i njegov utjecaj na sigurnosno stanje u EU-u i čitavom svijetu; potiče EU da radi na dosljednijoj unutarnjoj i vanjskoj politici, strategiji za Arktik i konkretnom akcijskom planu za angažman EU-a na Arktiku, uzimajući u obzir i sigurnosne i geostrateške aspekte; ističe da EU može pridonijeti rješavanju mogućih sigurnosnih i geostrateških izazova;

53. poziva na jaču potporu strategiji pomorske sigurnosti EU-a s obzirom na to da sloboda plovidbe predstavlja sve veći izazov i na svjetskoj razini i u susjedstvu; ustraje u tome da se sloboda plovidbe mora poštovati u svakom trenutku te da se primjenom mjera treba usredotočiti na smirivanje i sprečavanje oružanih sukoba i vojnih incidenata;

54. žali zbog toga što su napetosti u porastu te što je kršenje zakona o moru i međunarodnog pomorskog prava i dalje prisutno u mnogim od glavnih svjetskih pomorskih žarišnih točaka, primjerice u Južnom kineskom moru, tjesnacu Hormuz, Adenskom zaljevu, Gvinejskom zaljevu itd.; podsjeća na nestabilno stanje na Azovskom moru; napominje da su mnoge od tih napetosti geopolitičke naravi;

55. poziva EU da poduzme aktivne mjere i razmotri mjere ograničavanja kao odgovor na teška kršenja slobode plovidbe i međunarodnog pomorskog prava;

56. podsjeća na to da su učinkoviti međunarodni režimi kontrole oružja, razoružanja i neširenja oružja okosnica globalne i europske sigurnosti; napominje da neodgovorni prijenosi oružja trećim zemljama ugrožavaju i oslabljuju ZVSP, a posebno napore EU-a za mir, stabilnost i održivi razvoj; poziva na strogo poštovanje osam mjerila utvrđenih Zajedničkim stajalištem 2008/944/CFSP o kontroli izvoza oružja te u tom pogledu poziva na uspostavu mehanizma za praćenje i kontrolu na razini EU-a; naglašava potrebu za obrambenom industrijom kojom se učinkovito i djelotvorno upotrebljava novac poreznih obveznika, uz potrebu da EU potiče bolje integrirano unutarnje tržište u području obrambenih dobara i koordiniranu politiku radi podupiranja istraživanja i razvoja u području obrane; poziva države članice EU-a da multilateralno nuklearno razoružanje odrede kao prioritet vanjske i sigurnosne politike EU-a; vjeruje da EU mora nastaviti ulagati napore u održavanje na životu nuklearnog sporazuma s Iranom; potiče potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da se koristi svim dostupnim političkim i diplomatskim sredstvima za zaštitu zajedničkog sveobuhvatnog akcijskog plana (ZSAP) i novog sporazuma o strateškom smanjenju oružja (Novi START) te da pokrene dosljednu i vjerodostojnu strategiju za multilateralne pregovore o regionalnim mjerama za smirivanje napetosti i za izgradnju povjerenja u državama Perzijskog zaljeva koje uključuju sve dionike u regiji; naglašava da je kapacitet EU-a za diplomatsku suradnju sa svim uključenim dionicima snažna prednost koju bi u tu svrhu trebalo u potpunosti iskoristiti;

srijeda, 15. siječnja 2020.

57. potiče države članice da u potpunosti poštuju Zajedničko stajalište Vijeća 2008/944/CFSP o kontroli izvoza oružja, da strogo provode svoje obveze koje proizlaze iz ovog Zajedničkog stajališta, a posebno kriterij br. 4 o regionalnom miru, sigurnosti i stabilnosti, u pogledu svoje politike izvoza oružja u Tursku, te da Turskoj uvedu embargo na prodaju oružja nakon njezine nezakonite invazije u sjevernu Siriju i nezakonitih djelovanja na istočnom Sredozemlju, a posebno njezina prodora na isključivi gospodarski pojas i teritorijalne vode Republike Cipra; ponavlja svoje stajalište da se Zajedničko stajalište mora preispitati i ažurirati tako da se kriteriji strogo primjenjuju i provode te da je potrebno uspostaviti mehanizam sankcija; poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da ovaj dosje tretira kao prioritet;

58. poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da promiče višedimenzionalnu strategiju biregionalne suradnje s Latinskom Amerikom i Karibima u području sigurnosti i obrane, da se zalaže za zajedničku obranu multilateralnog poretka, za jačanje suradnje u borbi protiv terorizma i organiziranog kriminala te u borbi protiv klimatskih promjena i njihovih posljedica za socijalnu, političku i ekonomsku stabilnost, kao i da potiče dijalog kao instrument mirnog i dogovornog okončanja političkih sukoba kojima svjedočimo;

59. poziva na to da se istraži mogućnosti uspostave novog foruma za multilateralnu suradnju između zapadnih saveznika, to jest EU-a, SAD-a, Japana, Kanade, Južne Koreje, Australije i Novog Zelanda, oslanjajući se na nasljeđe Koordinacijskog odbora za multilateralne strateške kontrole izvoza; ističe da bi nadležnost novog foruma trebala obuhvaćati praćenje i nadzor izvoza tehnologija, trgovinskih tokova i osjetljivih ulaganja u relevantne zemlje;

60. naglašava da je jačanje važnih odnosa s istočnom i jugoistočnom Azijom ključno za Unijinu sveobuhvatnu i održivu strategiju povezivanja koja se temelji na pravilima; stoga promiče održivost, pristup temeljen na pravilima i VFO kao odlučujući instrument;

61. prima na znanje povećanje vojnih kapaciteta u toj regiji i poziva sve uključene strane da poštuju slobodu plovidbe, da rješavaju nesuglasice mirnim putem te da se suzdrže od poduzimanja jednostranih mjera kako bi promijenile *status quo*, među ostalim, na Istočnom i Južnom kineskom moru te u Tajvanskom tjesnacu; izražava zabrinutost zbog toga što uplitanje stranih autokratskih režima u predstojeće opće izbore s pomoću dezinformiranja i kibernetičkih napada predstavlja prijetnju azijskim demokracijama i regionalnoj stabilnosti; ponovno ističe svoju potporu svrhovitom sudjelovanju Tajvana u međunarodnim organizacijama, mehanizmima i aktivnostima;

62. naglašava da bi Europska komisija trebala uključiti strategiju kibersigurnosti u nastojanja EU-a za digitalizaciju i promicati tu inicijativu u svim državama članicama kao dio snažne političke i gospodarske angažiranosti u području digitalnih inovacija;

63. poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i države članice da pojačaju napore u suzbijanju kibernetičkih i hibridnih prijetnji, koje su kombinacije dvosmislenih stajališta, jačanjem mehanizama kiberobrane EU-a i država članica te njihove otpornosti protiv hibridnih prijetnji izgradnjom ključnih infrastrukturnih kibernetičkih kapaciteta i metoda za analizu rizika i osjetljivosti; naglašava da je potrebna bolja koordinacija kako bi se ti izazovi mogli učinkovito prevladati; podsjeća na to da bi se strateškom komunikacijom i javnom diplomacijom trebali ojačati geopolitički utjecaj EU-a i njegova opća predodžba u svijetu te zaštititi njegovi interesi;

64. naglašava da strano uplitanje u europske poslove predstavlja velik rizik za europsku sigurnost i stabilnost; snažno podupire unapređenje kapaciteta Europske unije za stratešku komunikaciju; s tim u vezi poziva na daljnju potporu trima radnim skupinama za stratešku komunikaciju (istok, jug i zapadni Balkan); poziva na povećanu potporu Odjelu za stratešku komunikaciju ESVD-a, s obzirom na to da ima ključnu ulogu, njegovim pretvaranjem u punopravni odjel u okviru ESVD-a koji je odgovoran za istočno i južno susjedstvo, uz odgovarajuće osoblje i odgovarajuća proračunska sredstva, po mogućnosti pomoću dodatne namjenske proračunske linije;

65. poziva države članice da ojačaju svoje kapacitete i potiču suradnju i razmjenu informacija kako bi se spriječilo neprijateljsko uplitanje državnih i nedržavnih aktera iz trećih zemalja u postupak donošenja odluka u EU-u i državama članicama; smatra da bi veće strateške komunikacijske sposobnosti EU-a mogle doprinijeti tom cilju;

srijeda, 15. siječnja 2020.

66. naglašava da je uplitanje u izbore dio šire strategije hibridnog ratovanja i da je stoga odgovor na tu strategiju pitanje temeljne sigurnosti i vanjske politike; poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Komisiju i države članice da razviju sveobuhvatnu strategiju za borbu protiv stranog uplitanja u izbore i dezinformacija u nacionalnim i europskim demokratskim procesima, uključujući onih koji dolaze iz ruske propagande koju sponzorira država;

67. napominje da je Rusija najčešći izvor hibridnih i konvencionalnih sigurnosnih prijetnji Europskoj uniji i njezinim državama članicama te da aktivno nastoji potkopati europsko jedinstvo, neovisnost, univerzalne vrijednosti i međunarodne norme; drži, iako se ne može očekivati promjena agresivne politike pod trenutačnim vodstvom u Moskvi, da je u budućnosti moguće da Rusija postane demokratskija zemlja sličnija europskim zemljama; stoga poziva na povećanje napora za jačanje otpornosti EU-a i njegovih država članica te na stvaranje dugoročne strategije EU-a prema Rusiji koja se temelji na tri stupa odvratanja, suzbijanja i transformacije;

68. poziva Vijeće da dopuni skup instrumenata EU-a za ljudska prava i vanjsku politiku globalnim režimom sankcija na tragu zakona Magnicki kako bi se pojačao postojeći režim omogućavanjem prisilnog zamrzavanje imovine i zabrana izdavanja viza pojedincima koji sudjeluju u teškom kršenju ljudskih prava;

69. naglašava potrebu za ostvarivanjem koristi od konkurentne prednosti EU-a kako bi mogao brzo ostvariti strateški položaj u međunarodnoj utrci za nove tehnologije, informacije, obranu, industrije energije iz obnovljivih izvora, uvođenje 5G tehnologije, ekosustav Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi (EuroHPC) i autonoman, pouzdan i ekonomičan pristup svemiru kako bi se spriječilo da EU bude ovisan o tehnološkim i digitalnim divovima iz neeuropskih trećih zemlja; naglašava da je razvijanje pouzdane tehnologije umjetne inteligencije ključno za jamčenje strateške autonomije EU-a, posebno u području donošenja odluka i sposobnosti; stoga poziva Uniju da održi i poveća svoja ulaganja u tom području;

70. prepoznaje temeljnu ulogu civilnih i vojnih misija koje čine dio ZSOP-a i ističe da se tim misijama moraju osigurati ljudski i materijalni resursi za očuvanje mira, izbjegavanje sukoba, jačanje međunarodne sigurnosti te jačanje europskog identiteta i strateške autonomije EU-a; izražava žaljenje zbog toga što je učinkovitost tih misija i operacija ZSOP-a dovedena u pitanje zbog ukorijenjenih strukturnih slabosti, velike razlike u doprinosima država članica i ograničenja u njihovim mandatima;

71. smatra da EU još nije na odgovarajući način iskoristio svoje bogate resurse u području ZSOP-a; poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Komisiju i države članice da pojačaju svoje napore u području suradnje u pogledu ZVSP-a kako bi civilne i vojne misije ZSOP-a bile otpornije, kako bi se povećanjem njihove fleksibilnosti poboljšali njihovi operativni kapaciteti, povećala njihova učinkovitost i djelotvornost na terenu te njihovi mandati postali što sveobuhvatniji, jednostavniji i jasniji; smatra da bi novi instrumenti, kao što je Europski instrument mirovne pomoći, mogli povećati solidarnost i podjelu tereta među državama članicama kada je riječ o doprinosu operacijama ZSOP-a te općenito mogli pridonijeti povećanju učinkovitosti vanjskog djelovanja EU-a;

72. podsjeća da je uključiv pristup sprečavanju i rješavanju sukoba od ključne važnosti za njihovu dugoročnu održivost i podsjeća na povećani uspjeh rješavanja sukoba u slučajevima kada se poštuju rodni paritet i ravnopravnost; poziva na veće sudjelovanje žena u takvim misijama, kao i na rukovodećim položajima u tim misijama, uključujući u postupcima donošenja odluka i pregovorima; naglašava da bi rodna perspektiva trebala biti sustavnije uključena u misije i operacije ZSOP-a i aktivno doprinositi provedbi Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 te njezinih popratnih rezolucija o ženama, miru i sigurnosti i Rezoluciji Vijeća sigurnosti UN-a 2250 (2015) o mladima, miru i sigurnosti; stoga poziva Komisiju da osigura strukturno uključivanje žena, mladih, boraca za ljudska prava te vjerskih, etničkih i drugih manjina u svim svojim aktivnostima povezanim s upravljanjem sukobima;

73. traži djelotvorno uvrštavanje rodne ravnopravnosti i prava manjina u strateške i operativne aspekte vanjskog djelovanja EU-a, što bi moglo uključivati ciljano programiranje u novom financijskom instrumentu u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju; pozdravlja obvezu potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da do kraja mandata ostvari cilj od 40 % žena na rukovodećim položajima i među šefovima delegacija; poziva ESVD da Parlamentu redovito dostavlja ažurirane podatke o provedbi te obveze;

srijeda, 15. siječnja 2020.

74. ističe da je teroristička prijetnja i dalje prisutna i u Europi i šire; čvrsto vjeruje da bi borba protiv terorizma trebala ostati prioritet EU-a u narednim godinama; poziva novu Komisiju da predstavi akcijski plan EU-a protiv terorizma;

75. ističe važnost jačanja i jamčenja obavještajne suradnje u EU-u, s obzirom da terorizam prijeti samoj srži naših europskih vrijednosti kao i našoj sigurnosti te zahtijeva višedimenzionalni pristup koji uključuje granična, policijska, sudska i obavještajna tijela svih država članica, kao i trećih zemalja;

o

o o

76. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi predsjedniku Europskog vijeća, Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije/Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te državama članicama.

srijeda, 15. siječnja 2020.

P9_TA(2020)0009

Godišnje izvješće o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike

**Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike –
godišnje izvješće (2019/2135(INI))**

(2021/C 270/05)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU) i Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 20. prosinca 2013., 26. lipnja 2015., 15. prosinca 2016., 22. lipnja 2017., 28. lipnja 2018., 14. prosinca 2018. i 20. lipnja 2019.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća o zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici od 25. studenoga 2013., 18. studenoga 2014., 18. svibnja 2015., 27. lipnja 2016., 14. studenoga 2016., 18. svibnja 2017., 17. srpnja 2017., 25. lipnja 2018. i 17. lipnja 2019.,
- uzimajući u obzir dokument naslovljen „Zajednička vizija, zajedničko djelovanje: jača Europa – Globalna strategija za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije”, koji je potpredsjednica Komisije/Visoka predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku predstavila 28. lipnja 2016.,
- uzimajući u obzir zajedničke izjave predsjednika Europskog vijeća i Komisije te glavnog tajnika NATO-a od 8. srpnja 2016. i 10. srpnja 2018.,
- uzimajući u obzir zajednički skup 42 prijedloga koji su 6. prosinca 2016. podržali Vijeće Europske unije i Sjevernoatlantsko vijeće i izvješća o napretku od 14. lipnja i 5. prosinca 2017. o njihovoj provedbi te novi skup 32 prijedloga, koji su oba vijeća podržala 5. prosinca 2017.,
- uzimajući u obzir dokument za razmatranje o budućnosti europske obrane od 7. lipnja 2017. (COM(2017)0315),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2013. o vojnim strukturama EU-a: trenutačno stanje i izgledi za budućnost ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Povelju Ujedinjenih naroda i Helsinški završni akt Organizacije za europsku sigurnost i suradnju od 1. kolovoza 1975.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2017. o Svemirskoj strategiji za Europu ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoje preporuke od 15. studenoga 2017. Vijeću, Komisiji i ESVD-u o Istočnom partnerstvu uoči sastanka na vrhu u studenome 2017. ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 22. studenoga 2016. o Europskoj obrambenoj uniji ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ SL C 93, 9.3.2016., str. 144.

⁽²⁾ SL C 337, 20.9.2018., str. 11.

⁽³⁾ SL C 356, 4.10.2018., str. 130.

⁽⁴⁾ SL C 224, 27.6.2018., str. 18.

srijeda, 15. siječnja 2020.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. ožujka 2017. o ustavnim, pravnim i institucijskim posljedicama zajedničke sigurnosne i obrambene politike: mogućnosti koje daje Ugovor iz Lisabona ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. srpnja 2017. o mandatu za trijalog o nacrtu proračuna za 2018. ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. prosinca 2018. o vojnoj mobilnosti ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1092 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o uspostavi Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane radi potpore konkurentnosti i inovacijskoj sposobnosti obrambene industrije EU-a ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir svoju Zakonodavnu rezoluciju od 18. travnja 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog fonda za obranu ⁽⁹⁾,
- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 23. studenoga 2016. o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike (na temelju godišnjeg izvješća Vijeća Europskom parlamentu o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici) ⁽¹⁰⁾, od 13. prosinca 2017. o godišnjem izvješću o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike ⁽¹¹⁾ i od 12. prosinca 2018. o godišnjem izvješću o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike ⁽¹²⁾,
- uzimajući u obzir dokument naslovljen „Provedbeni plan za sigurnost i obranu”, koji je potpredsjednica Komisije/Visoka predstavica predstavila 14. studenoga 2016.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. lipnja 2018. o odnosima EU-a i NATO-a ⁽¹³⁾,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 30. studenoga 2016. o Europskom obrambenom akcijskom planu (COM(2016)0950),
- uzimajući u obzir novi obrambeni paket koji je Komisija predstavila 7. lipnja 2017. u priopćenju za medije naslovljenom „Europa koja brani: Komisija pokreće raspravu o uspostavljanju sigurnosne i obrambene unije”,
- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 14. prosinca 2016. o provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike ⁽¹⁴⁾, od 13. prosinca 2017. o godišnjem izvješću o provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike ⁽¹⁵⁾ i od 12. prosinca 2018. o provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike ⁽¹⁶⁾,
- uzimajući u obzir rusku nezakonitu invaziju i pripojenje Krima,
- uzimajući u obzir Sporazum o nuklearnim bojnim glavama srednjeg dometa (INF), opetovano kršenje tog sporazuma od strane Rusije, uključujući razvoj i raspoređivanje sustava krstarećih raketa 9M729 koje se lansiraju sa zemlje, kao i povlačenje Sjedinjenih Američkih Država i Rusije iz tog Sporazuma,
- uzimajući u obzir povrede zračnog prostora i morskih granica država članica od strane Rusije,

⁽⁵⁾ SL C 263, 25.7.2018., str. 125.

⁽⁶⁾ SL C 334, 19.9.2018., str. 253.

⁽⁷⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0498.

⁽⁸⁾ SL L 200, 7.8.2018., str. 30.

⁽⁹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0430.

⁽¹⁰⁾ SL C 224, 27.6.2018., str. 50.

⁽¹¹⁾ SL C 369, 11.10.2018., str. 36.

⁽¹²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0514.

⁽¹³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0257.

⁽¹⁴⁾ SL C 238, 6.7.2018., str. 89.

⁽¹⁵⁾ SL C 369, 11.10.2018., str. 47.

⁽¹⁶⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0513.

srijeda, 15. siječnja 2020.

- uzimajući u obzir sve veću gospodarsku i vojnu prisutnost Kine u Sredozemlju i afričkim zemljama,
- uzimajući u obzir prijetnju domaćeg i stranog terorizma, ponajprije od skupina kao što su ISIL i Al Qaeda,
- uzimajući u obzir nove tehnologije poput umjetne inteligencije, svemirskih sposobnosti i kvantnog računalstva koje otvaraju nove mogućnosti za čovječanstvo, ali i donose nove izazove u području obrane i vanjske politike koji zahtijevaju jasnu strategiju i konsenzus među saveznicima,
- uzimajući u obzir presudu Suda Europske unije od 24. lipnja 2014. u predmetu C-658/11 Europski parlament, uz potporu Komisije, protiv Vijeća Europske unije ⁽¹⁷⁾;
- uzimajući u obzir Akcijski plan EU-a za vojnu mobilnost objavljen 28. ožujka 2018.,
- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća o jačanju strateškog partnerstva UN-a i EU-a u pogledu mirovnih operacija i upravljanja krizama: prioriteta za razdoblje 2019. – 2021., koji su usvojeni 18. rujna 2018.,
- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
- uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ustavna pitanja,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0052/2019),

Trajno nesigurno i nepredvidljivo sigurnosno okruženje

1. prima na znanje dugotrajno pogoršanje strateškog okruženja Europske unije koja se suočava s mnoštvom izazova koji izravno ili neizravno utječu na sigurnost država članica i njihovih građana, a to su: oružani sukobi i nestabilne države na europskom kontinentu i u njegovoj blizini koji uzrokuju masovna raseljavanja stanovništva i kršenja ljudskih prava od strane transnacionalnih mreža organiziranog kriminala, džihadistički terorizam, kibernetički napadi, hibridne prijetnje i ratovanje protiv europskih zemalja, slabljenje napora koji se ulažu u razoružanje i međunarodnih režima za kontrolu oružja, povećanje prijetnji prirodnim resursima, energetska nesigurnost i klimatske promjene;
2. smatra da su nestabilnost i nepredvidivost na granicama EU-a te u njegovu neposrednom susjedstvu (sjeverna Afrika, Bliski istok, Kavkaz, Balkan, istočno Sredozemlje, ruska agresija protiv Ukrajine i Gruzije itd.), kao i u širem susjedstvu (Sahel, Rog Afrike itd.) istovremeno izravna i neizravna prijetnja sigurnosti kontinenta; naglašava neraskidivu poveznicu između unutarnje i vanjske sigurnosti; potvrđuje da je aktivan angažman u susjedstvu u interesu Europske unije;
3. konstatira da neki globalni akteri (SAD, Kina, Rusija), ali i sve veći broj regionalnih aktera (Turska, Iran, Saudijska Arabija itd.), pokušavaju potvrditi svoju moć na način da kombiniraju jednostrane diplomatske poteze, promjene u savezništvima, destabilizacijske aktivnosti prvenstveno hibridne prirode i povećanje vojnih sposobnosti;
4. ističe sve veću geopolitičku važnost Arktika i njegov utjecaj na sigurnosno stanje u EU-u i šire; potiče EU da radi na dosljednijoj unutarnjoj i vanjskoj politici, strategiji za Arktik i konkretnom akcijskom planu za angažman EU-a na Arktiku, uzimajući u obzir i sigurnosne i geostrateške aspekte; ističe da EU može pridonijeti rješavanju mogućih sigurnosnih i geostrateških izazova;
5. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog općenito destabilizirajućeg ponašanja Turske, uključujući njezine nezakonite aktivnosti u isključivom gospodarskom pojasu/epikontinentalnom pojasu Cipra, čime se krši međunarodno pravo, narušavaju dobrosusjedski odnosi te ugrožavaju mir i stabilnost u ionako nestabilnoj regiji;

⁽¹⁷⁾ Presuda Suda (veliko vijeće) od 24. lipnja 2014., *Europski parlament / Vijeće Europske unije*, ECLI:EU:C:2014:2025.

srijeda, 15. siječnja 2020.

6. u tom kontekstu žali zbog činjenice da neki od tih aktera namjerno zaobilaze ili pokušavaju uništiti multilateralne mehanizme, načela Povelje UN-a i relevantne odredbe međunarodnog prava koje su nužne za očuvanje mira; napominje da bi oni mogli postati izravna prijetnja sigurnosti EU-a i ugroziti uspostavljene bilateralne odnose između EU-a i partnerskih zemalja;

7. u svjetlu rješavanja prijetnje širenja nuklearnog oružja, ističe važnost multilateralnih pregovora između EU-a i uključenih strana; apelira na poštovanje nuklearnih ugovora; stoga još jednom poziva na to da se podupre sklapanje novog ugovora kojim bi se zamijenio Sporazum INF te produljenje Ugovora o neširenju nuklearnog oružja (NPT) tijekom 2020. godine;

8. naglašava da je jačanje važnih odnosa s istočnom i jugoistočnom Azijom ključno za na pravilima utemeljenu, sveobuhvatnu i održivu strategiju EU-a za povezivanje; prima na znanje povećanje vojnih kapaciteta u toj regiji i poziva sve uključene strane da poštuju slobodu plovidbe, da rješavaju nesuglasice mirnim putem te da se suzdrže od poduzimanja jednostranih mjera kako bi promijenile status quo, među ostalim, u Istočnom i Južnom kineskom moru te u Tajvanskom tjesnacu; izražava zabrinutost zbog toga što uplitanje autokratskih režima u predstojeće opće izbore s pomoću dezinformiranja i kibernetičkih napada predstavlja prijetnju azijskim demokracijama i regionalnoj stabilnosti; ponovno ističe svoju potporu svrhovitom sudjelovanju Tajvana u međunarodnim organizacijama, mehanizmima i aktivnostima;

9. izražava zabrinutost zbog aktivnosti i politika koje provodi Rusija, a koje i dalje destabiliziraju i mijenjaju sigurnosno okruženje; naglašava da je ruska okupacija istočne Ukrajine još u tijeku, da sporazumi iz Minska nisu provedeni, a nezakonito pripojenje i militarizacija Krima i Donbasa se nastavljaju; izražava zabrinutost zbog aktualnih zamrznutih sukoba koje Rusija vodi u Europi (u Moldovi i Gruziji); naglašava potrebu za jedinstvenim stajalištem o politici EU-a u tom kontekstu;

10. i dalje osuđuje rusku vojnu intervenciju i nezakonito pripojenje Krimskog poluotoka; izražava svoju potporu neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine;

11. podsjeća da je važno zajamčiti dosljednost politike EU-a kada je riječ o situacijama koje podrazumijevaju okupaciju ili pripojenje teritorija;

12. napominje da Unija kasni s reagiranjem i prilagodbom, u političkom, diplomatskom i vojnom smislu, na nove krize i na novi međunarodni kontekst; smatra da u specifičnom području obrane nedovoljna ulaganja, manjak sposobnosti i izostanak interoperabilnosti, ali i prije svega politička nesklonost provedbi čvrstih odredbi predviđenih europskim ugovorima te brojnih oblika suradnje među državama članicama, onemogućuju Uniji da ima odlučujuću ulogu u upravljanju vanjskim krizama i da ostvari svoj puni potencijal; nadalje uvida i naglašava da nijedna zemlja ne može samostalno rješavati sigurnosne izazove na europskom kontinentu i u njegovom neposrednom susjedstvu; traži od Europskog vijeća da glasanje kvalificiranom većinom u području zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) u Vijeću bude politički prioritet kad to UEU dopušta; poziva države članice da osmisle djelotvoran integrirani pristup krizama i sukobima kojim se spajaju civilna i vojna sredstva na najbolji mogući i uravnotežen način; vjeruje da sposobnost Unije da adekvatno reagira na nove krize i sukobe ovisi i o brzini donošenja odluka; napominje da ciljane mjere ograničavanja mogu biti učinkoviti instrumenti, no naglašava da one ne bi trebale utjecati na nelužne osobe te da bi trebale biti u skladu s načelima Povelje UN-a i zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP);

13. pozdravlja priznavanje zajedničkih sigurnosnih interesa i sve veću političku volju država članica Europske unije, kao i preostalih europskih zemalja te europskih institucija, da skupno rade za svoju sigurnost zahvaljujući većim sredstvima za preventivnije, brže, učinkovitije i autonomnije djelovanje; napominje da samo s pomoću kolektivnog pristupa EU može postati snažniji i preuzeti veću odgovornost za vlastitu sigurnost i obranu;

14. naglašava da je najbolje da se na te izazove odgovori zajednički, a ne pojedinačno; smatra da je od ključnog značaja da EU odgovori na te izazove brzo, dosljedno, učinkovito i jednoglasno te u dogovoru sa svim saveznicima, partnerima i drugim međunarodnim organizacijama;

srijeda, 15. siječnja 2020.

15. uvjeren je da se odgovor na sigurnosne izazove Unije prvenstveno temelji na definiranju i jačanju njezine strateške autonomije, kapaciteta i sposobnosti da u okviru strateških partnerstava surađuje s drugima;
16. naglašava da je strateško partnerstvo između EU-a i NATO-a ključno za rješavanje sigurnosnih izazova s kojima se suočava EU i njegovo susjedstvo; naglašava da strateška autonomija EU-a ne predstavlja izazov za NATO i da ne dovodi u pitanje postojeću sigurnosnu strukturu u Europi; smatra da jača Europa osnažuje NATO i omogućuje EU-u da zajedno s NATO-om prione rješavanju većeg broja globalnih izazova;
17. pozdravlja postignuća u pogledu jačanja ZSOP-a u posljednjih pet godina i poziva Vijeće i Komisiju da nastave razvijati sposobnosti Unije da djeluje kao globalni partner, zastupajući interese europskih građana i pozitivno djelujući u međunarodnim odnosima;
18. pozdravlja i podupire operaciju Atlantska odlučnost i NATO-ovu ojačanu prednju prisutnost na europskom kontinentu i uviđa važnost postrojbi NATO-a u nastojanju da se spriječi daljnja ruska agresija i pruži ključna potpora u slučaju sukoba;
19. priznaje europsko sudjelovanje i podršku u operaciji NATO-a Odlučna potpora u Afganistanu; nadalje, shvaća važnost te misije za stabilnost i sigurnost Afganistana i te regije;

Potreba za razvojem i jačanjem europske strateške autonomije

20. konstatira da je ambicija za postizanjem europske strateške autonomije prvi put iznesena u zaključcima Vijeća od 19. i 20. prosinca 2013. i prvi put prepoznata u okviru dokumenta „Globalna strategija za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije”, koji je potpredsjednica Komisije/Visoka predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku predstavila 28. lipnja 2016., u kojemu se europska strateška autonomija utvrđuje kao dugoročni cilj i poziva na postupno usklađivanje i uzajamnu prilagodbu ciklusa nacionalnog planiranja u području obrane i praksi razvoja sposobnosti;
21. smatra da europska strateška autonomija počiva na sposobnosti EU-a da proširi svoju slobodu ocjenjivanja, svoje neovisne operativne kapacitete koji obuhvaćaju vjerodostojne vojne snage, svoje industrijske kapacitete za proizvodnju opreme koja je potrebna njegovim snagama i svoju političku sposobnost da donosi odluke ako okolnosti to zahtijevaju te odražava cilj preuzimanja više odgovornosti za europsku sigurnost kako bi se zaštitili zajednički interesi i vrijednosti, u suradnji s partnerima kad god je to moguće i samostalno kada je to potrebno; naglašava da je energetska sigurnost važan element postizanja strateške autonomije; čvrsto vjeruje da bi europska strateška autonomija trebala uključivati sposobnost raspoređivanja vojnih snaga na periferiji EU-a;
22. također smatra da se europska strateška autonomija prije svega temelji na sposobnosti EU-a da procijeni kriznu situaciju i da donese odluku samostalno, što nužno pretpostavlja neovisan i učinkovit postupak odlučivanja, dostupne evaluacijske instrumente te slobodu analize i djelovanja; također smatra da se europska strateška autonomija temelji na sposobnosti EU-a da djeluje samostalno kada su njegovi interesi ugroženi (područja operacija koja države članice EU-a smatraju prioritetnim) ili u okviru postojeće suradnje; naglašava da je europska strateška autonomija dio multilateralnog okvira kojim se poštuju obveze preuzete u okviru UN-a te se dopunjuju i jačaju savezi i partnerstva u kojima sudjeluje većina država članica; inzistira na tome da strateška autonomija ne sprečava Uniju da dosljedno djeluje samostalno svugdje i svagda;
23. smatra da potvrda europske strateške autonomije ovisi o uspostavi sveobuhvatnog ZVSP-a uz potporu europske obrambene suradnje u tehnološkom, industrijskom i operativnom području te u području kapaciteta; smatra da će samo konkretna i fleksibilna suradnja koja se temelji na pragmatičnim inicijativama dopustiti da se postupno prevladaju poteškoće, uspostavi istinska zajednička strateška kultura i oblikuju zajednički odgovori prilagođeni središnjim sigurnosnim i obrambenim izazovima EU-a;

srijeda, 15. siječnja 2020.

24. naglašava da države članice trebaju povećati potrošnju u području obrane i težiti cilju od 2 % BDP-a kako bi se povećala strateška autonomija EU-a; smatra da je veće ulaganje u sigurnost i obranu hitno pitanje za države članice i EU te da bi solidarnost i suradnja u području obrane trebale postati pravilo;

25. naglašava da se europska strateška autonomija može stvarno postići samo ako države članice pokažu političku volju, koheziju i solidarnost, što se također posebno odražava u davanju prednosti stjecanju europskih kapaciteta ako oprema zadovoljava najviše standarde te ako je dostupna i konkurentna, kako bi se u isto vrijeme osigurao uzajamni pristup strogo zaštićenim tržištima naoružanja;

26. ponovno ističe da europska strateška autonomija predstavlja legitimnu i potrebnu ambiciju te da mora ostati prioritetni cilj ZVSP-a i europske obrambene politike; naglašava da je njezina praktična i operativna provedba odgovornost i EU-a i država članica;

Postizanje stvarnog napretka radi uspostave europske strateške autonomije

27. smatra da se europska strateška autonomija mora praktično odraziti u vanjskoj i sigurnosnoj politici, industriji, kapacitetima (zajednički programi, ulaganja u obrambene tehnologije) i operacijama (financiranje operacija, izgradnja kapaciteta za partnere, kapaciteti za planiranje i izvršenje misija);

28. smatra da je prikladno težiti restriktivnoj politici izvoza svih vrsta oružja, pa i robe s dvojnog namjenom; apelira na države članice da poštuju Kodeks ponašanja EU-a pri izvozu oružja; ponavlja da sve države članice moraju strogo primjenjivati pravila iz Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. ⁽¹⁸⁾ o izvozu oružja, uključujući strogo pridržavanje drugog mjerila, koje se odnosi na poštovanje ljudskih prava u zemlji konačnoga odredišta;

Misije i operacije u okviru ZSOP-a

29. smatra da se europska obrana u velikoj mjeri temelji na kapacitetu Unije i političkoj volji država članica da na vjerodostojan način vojno interveniraju u vanjskim područjima operacija; smatra da Unija raspolaže znatnim ljudskim, financijskim, tehničkim i vojnim resursima koji joj osiguravaju jedinstveni kapacitet za provođenje vojnih i civilnih operacija te brzo i preventivno odgovaranje na buduće sigurnosne izazove, primjerice posredstvom aktivnih misija za očuvanje mira;

30. naglašava da od donošenja Globalne strategije EU-a 2016. naovamo širenje regionalnih i lokalnih sukoba, između ostalog u blizini neposrednog susjedstva EU-a, predstavlja mnoge izazove za sigurnost Unije s obzirom na to da se učinak tih sukoba često osjeća i drugdje; u tom pogledu smatra da bi Unija trebala postati snažniji akter u upravljanju krizama, rješavanju sukoba i očuvanju mira, kad god je moguće u suradnji s drugim regionalnim i međunarodnim organizacijama poput UN-a i Afričke unije te u skladu sa svojim obvezama u pogledu multilateralizma, ali i samostalno kada situacija to zahtijeva;

31. potiče Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) i države članice da uvedu dalekosežniji pristup planiranju i razvoju sposobnosti te da predvide buduće potrebe za odlučnim odgovorom EU-a na krize i sukobe;

32. napominje da je Unija trenutačno prisutna na tri kontinenta, gdje je raspoređeno 16 civilnih ili vojnih misija (deset civilnih i šest vojnih, od kojih su tri izvršne, a tri neizvršne misije); prepoznaje njihov doprinos miru te međunarodnoj sigurnosti i stabilnosti; naglašava da njihovu provedbu mora pratiti preobrazba odabranih instrumenata utvrđenih u Ugovoru iz Lisabona koji se provode posljednjih godina u cilju povećanja njihove učinkovitosti i sigurnosti građana EU-a; zalaže se za to da se učinkovitost misija ZSOP-a poboljša postizanjem cilja od 70 % u pogledu upućenog osoblja te poziva države članice da daju veće doprinose;

⁽¹⁸⁾ Zajedničko stajalište Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme, (SL L 335, 13.12.2008., str. 99.).

srijeda, 15. siječnja 2020.

33. pozdravlja uključivanje Europskog revizorskog suda u reviziju misija i operacija ZSOP-a te ga potiče da izradi dodatna tematska izvješća o drugim misijama i operacijama;

34. potiče države članice i europske strukture da zadrže prioritetnu i visoku razinu predanosti u Africi; stoga pozdravlja odluku Vijeća iz srpnja 2018. o produljenju mandata misije vojnog osposobljavanja u Srednjoafričkoj Republici (EUTM RCA) za dvije godine i namjeru Vijeća da pokrene civilnu misiju kao dopunu vojnoj komponenti; napominje da su ta nedavna zbivanja pozitivan znak ponovnog angažmana država članica, no ističe da je situacija u pogledu sigurnosti i ljudskih prava u toj zemlji i dalje vrlo problematična;

35. naglašava globalni angažman Unije u Sahelu i Rogu Afrike kroz šest civilnih (EUCAP Mali, EUCAP Niger, EUCAP Somalija) i vojnih misija (EUTM Mali, EUTM Somalija, ATALANTA); pozdravlja i potiče napore uložene u regionalizaciju funkcioniranja civilnih misija u Sahelu s obzirom na sigurnosne izazove koji nadilaze granice država u kojima se provode europske misije; nadalje, pozdravlja potporu EU-a operaciji snaga G5 Sahel; s tim u vezi kritizira činjenicu da ESVD nije iznio prikladne pokazatelje za praćenje rezultata misija EUCAP Niger i EUCAP Mali te da praćenje i procjena aktivnosti misija nisu adekvatno provedeni te da u njima nisu uzete u obzir moguće posljedice;

36. vrlo je zabrinut zbog desetaka slučajeva teških povreda ljudskih prava koje su počinile malijske sigurnosne snage i koje su istražene i prijavljene u okviru višedimenzionalne integrirane misije Ujedinjenih naroda za stabilizaciju u Maliju (MINUSMA), a koje bi se u skladu s humanitarnim pravom mogle okvalificirati kao ratni zločini; apelira na potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika da se pobrine za to da se partneri EU-a strogo pridržavaju međunarodnog humanitarnog prava i prava o ljudskim pravima, kao i pravno obvezujućih propisa EU-a, te da se ti predmeti bez odgode rješavaju na sudu; poziva ESVD da hitno izvijesti Parlament o tim slučajevima;

37. zabrinut je zbog pogoršanja situacije u Burkini Faso i njezinih geopolitičkih posljedica za regiju Sahel i zapadnu Afriku, što bi moglo opravdati slanje civilne i/ili vojne misije radi jačanja upravljanja sektorom sigurnosti, poštovanja ljudskih prava i ponovne uspostave povjerenja ljudi u njihove sigurnosne snage;

38. ponovno ističe stratešku važnost zapadnog Balkana za sigurnost i stabilnost EU-a; naglašava da je potrebno poboljšati angažman, integraciju i koordinaciju EU-a u regiji, među ostalim, preko mandata misija EU-a u okviru ZSOP-a; ponovno naglašava da je cilj politike EU-a za zapadni Balkan da se zemlje u toj regiji usklade s pravnom stečevinom EU-a i da im se pomogne u procesu pristupanja, čime bi se unaprijedilo upravljanje mirom i stabilnošću za cijelu Europu;

39. ponovno ističe stratešku važnost istočne Europe i zapadnog Balkana za stabilnost i sigurnost EU-a te naglašava da je potrebno usmjeriti politički angažman EU-a na te regije te ga ojačati, među ostalim, preko snažnog mandata za misije EU-a u okviru ZSOP-a;

40. naglašava ključnu ulogu operacije EUFOR Althea u Bosni i Hercegovini za napredak prema miru i sigurnosti te njihovo očuvanje u zemlji i regiji; pozdravlja zaključke Vijeća iz listopada 2019. u kojima se podupire kontinuirana prisutnost europskih vojnih snaga u Bosni i Hercegovini;

41. poziva na brzu i učinkovitu provedbu pakta o civilnim misijama, koji su Vijeće i države članice usvojile u studenom 2018. u cilju jačanja kapaciteta civilnog ZSOP-a kako bi se postigao dogovoren broj zaposlenih i kako bi misije postale fleksibilnije i operativnije, što je preduvjet za učinkovito i vjerodostojno djelovanje EU-a na terenu; apelira na države članice da provedu pouzdan godišnji pregled s pomoću kojega bi se ocijenio napredak u provedbi pakta za civilni ZSOP te podržala daljnja profesionalizacija civilnih misija ZSOP-a u razdoblju nakon 2023., uključujući mjere kojima bi se osiguralo da svi uključeni akteri snose odgovornost za rezultate misija; poziva države članice da što prije preko pilot-projekta iskušaju nedavno uveden koncept specijaliziranih terenskih timova te da ga iskoriste kako bi tijekom ograničenog razdoblja stavile na raspolaganje specijalizirane sposobnosti, uklonile postojeće nedostatke u sposobnostima te ocijenile iskustvo iz prvih raspoređivanja;

srijeda, 15. siječnja 2020.

42. ističe da je 10 civilnih misija ZSOP-a s visokom dodanom vrijednošću za mir i sigurnost trenutačno raspoređeno u susjedstvu EU-a, točnije u Africi i na Bliskom istoku, zapadnom Balkanu i u istočnoj Europi;
43. naglašava da provedba pakta za civilni ZSOP ne bi trebala biti posljednji stadij u jačanju civilnog ZSOP-a;
44. međutim, primjećuje da je općenita učinkovitost misija i operacija ZSOP-a dovedena u pitanje postojećim strukturnim slabostima i sve većom nevoljkošću država članica i europskih institucija da te misije i operacije učine otpornijima, kako u pogledu ljudskih resursa tako i u pogledu mandata te poziva na stvaranje zajedničkog europskog rješenja za te probleme; konstatira da su vojne operacije ZSOP-a sve češće usmjerene na obuku vojnih snaga (EUTM) bez izvršne dimenzije i unatoč tome što je rad osoblja u misijama EUTM-a dragocjen, napominje da tako uspostavljenije jedinice zbog ograničenja u pogledu obuke i naoružanja ne mogu djelovati na odgovarajući način i da nisu sposobne suprotstaviti se džihadističkom terorizmu i oružanim pobunama;
45. žali zbog činjenice da potreba za postizanjem zajedničke političke volje znači da se postupci odlučivanja i provedbe odvijaju posve različitim brzinama; podsjeća da je, u posljednje vrijeme, vrlo mali broj vojnih operacija bio izvršne naravi jer postupci donošenja odluka nisu mogli nadoknaditi nedostatak političke volje te u tom pogledu poziva države članice da, kada su suočene s krizom, pronađu političku volju i aktivno iskoriste strukture i postupke ZSOP-a kako bi se misije raspoređivale na brži, fleksibilniji i koherentniji način; poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika da Parlamentu objasni što je u pozadini ovog očito novog instrumenta za upravljanje krizom, odnosno pokretanje minimisija u skladu s člankom 28. UEU-a;
46. naglašava nedostatak fleksibilnosti u administrativnim i proračunskim postupcima, čime se nanosi znatna šteta osoblju koje se šalje na teren;
47. naglašava potrebu za redovitim ocjenjivanjem misija i operacija kako bi se poboljšala njihova učinkovitost; poziva ESVD i Komisiju da uspostave mandate, proračune, pravila vojnog djelovanja i operativne postupke koji odgovaraju predmetnim operacijama i da predvide izlaznu strategiju; u tom pogledu apelira na redovitiju razmjenu informacija i održavanje savjetovanja s mjerodavnim parlamentarnim odborima prije, tijekom i nakon misija te poziva odbore da svoje misije i izaslanstva šalju u područja u kojima se provode misije i operacije ZSOP-a; inzistira na tome da Europski parlament, zajedno s nacionalnim parlamentima, dobije snažniju ulogu u vezi sa ZSOP-om kako bi se zajamčio parlamentarni nadzor nad ZSOP-om i njegovim proračunom;
48. ističe važnost organiziranja i provedbe zajedničkih programa osposobljavanja i vježbi između europskih oružanih snaga, kao i usporednih i koordiniranih vježbi EU-a i NATO-a, čime bi se promicala organizacijska, proceduralna i tehnička interoperabilnost i vojna mobilnost u cilju što bolje pripreme misija, jamčenja komplementarnosti, izbjegavanja nepotrebnog dupliciranja i suočavanja sa širokim spektrom konvencionalnih i nekonvencionalnih prijetnji; u tom pogledu pozdravlja Europsku inicijativu za razmjenu mladih vojnih časnika (Vojni Erasmus – EMILYO), kojom upravlja Europska akademija za sigurnost i obranu te kojom se želi omogućiti nacionalnim ustanovama za vojno obrazovanje i osposobljavanje da istraže mogućnosti za kvantitativnu i kvalitativnu razmjenu znanja i vještina; pozdravlja priznanje da nema sigurnosti bez žena i naglašava važnost sudjelovanja žena u pregovorima i misijama;
49. ističe da je nedostatak opreme opetovani problem s kojim se oružane snage država u kojima intervenira Europska unija suočavaju, što predstavlja prepreku uspješnom provođenju misija osposobljavanja; napominje da je teško pravodobno osigurati odgovarajuću opremu, posebno zbog kompliciranih postupaka javne nabave; mišljenja je da dugoročno neće biti moguće ostvariti pozitivne rezultate u pogledu obuke i savjetovanja u korist vojski trećih zemalja bez mogućnosti da se te napore popratu korisnim i koordiniranim programima pružanja opreme; pozdravlja inicijativu „Izgradnja kapaciteta za sigurnost i razvoj”, koja je 2017. dovela do revizije Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru („ICSP+”) radi financiranja obuke i pružanja neubojite opreme oružanim snagama trećih zemalja; napominje da su do danas u Maliju, Srednjoafričkoj Republici i Burkinu Faso provedena tri projekta; ističe veliku potražnju lokalnog stanovništva za potporom u području osposobljavanja i nabave opreme;
50. poziva EU da se uhvati u koštac sa sustavnim i rastućim prijetnjama zaštiti i očuvanju kulturne baštine te da suzbije krijumčarenje kulturnih artefakata, posebno u područjima sukoba; napominje da ako se društvu uskrati njegova kulturna baština i povijesni korijeni, ono postaje podložnije radikalizaciji i globalnim džihadističkim ideologijama; poziva EU da razvije sveobuhvatnu strategiju za suzbijanje takvih prijetnji;

srijeda, 15. siječnja 2020.

51. žali zbog problema kod konstituiranja snaga, posebno pri pokretanju vojnih misija; ističe da se misija EUTM Somalija muči s okupljanjem potrebnih snaga; napominje da je na posljednjoj općoj konferenciji o konstituiranju snaga od 4. lipnja 2019. spomenut mogući neuspjeh misije zbog nedostatka osoblja; napominje da vojne operacije EU-a koje su u tijeku u prosjeku obuhvaćaju tek desetak država članica; naglašava da su stručnost, profesionalnost i posvećenost osoblja na terenu ključni elementi uspjeha misije; poziva države članice da se više posvete kvaliteti osoblja raspoređenog u misijama te da povećaju popunjenost radnih mjesta dodijeljenih misijama;

52. poziva Vijeće da objasni zašto određene misije i dalje traju iako su već ostvarile svoju ograničenu vojnu ili civilnu svrhu; smatra potrebnim da se provede evaluacija svih aktualnih misija radi utvrđivanja onih koje su i dalje relevantne; zauzima stajalište da bi EU svoje napore trebao usmjeriti na misije u kojima ima najveću dodanu vrijednost; zalaže se za donošenje i pridržavanje objektivnih kriterija na temelju kojih se može procijeniti ta dodana vrijednost i odlučiti o tome hoće li se misija provesti;

53. prima na znanje odluku od 26. rujna 2019. o produljenju pomorske operacije EU-a na Sredozemlju (EUNAVFOR MED Sophia) za šest mjeseci do 31. ožujka 2020.; duboko žali zbog nastavka obustave pomorske prisutnosti; naglašava hitnu potrebu postizanja dogovora među državama članicama i apelira na ponovnu uspostavu pomorskih kapaciteta i potpunu provedbu mandata;

54. smatra da je pitanje financiranja misija i operacija ZSOP-a ključno za održivost te politike; ističe važnost preispitivanja mehanizma Athena radi povećanja djelotvornosti financijskog mehanizma vojnih operacija i misija ZSOP-a; stoga pozdravlja prijedlog potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice, uz potporu Komisije, o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći kojim bi se financirali dijelovi troškova obrambenih aktivnosti EU-a, napose zajednički troškovi vojnih operacija ZSOP-a i izgradnja vojnih kapaciteta partnera; nada se da će države članice brzo postići dogovor kako bi se taj instrument uspostavio; ističe važnost fleksibilnijih financijskih pravila Unije kako bi se poboljšala njezina sposobnost da odgovori na krize te potpomogla provedba postojećih odredbi Ugovora iz Lisabona; poziva države članice i Komisiju da razmisle o fleksibilnom mehanizmu koji će državama članicama koje žele sudjelovati u određenoj misiji ZSOP-a pomoći u pokrivanju troškova, čime će im se olakšati donošenje odluke o pokretanju ili jačanju misije; napominje da je taj instrument u potpunosti u skladu s ciljevima EU-a u pogledu strateške autonomije u operativnom području;

55. poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika da se o svim aspektima i temeljnim pitanjima u vezi sa zajedničkom sigurnosnom i obrambenom politikom redovito savjetuje s Europskim parlamentom; u tom smislu smatra da je potrebno savjetovati se s Parlamentom prije no što se donesu odluke o strateškom planiranju misija ZSOP-a, o izmjenama njihova mandata i o mogućnosti njihova okončanja;

56. podržava uspostavu službe za vojno planiranje i provođenje (MPCC) za izvršne misije, koja omogućuje provođenje svih vojnih operacija ZSOP-a; poziva na pojačanu suradnju između MPCC-a i komplementarnih civilnih kapaciteta; upozorava na problem zapošljavanja i raspolaganja sredstvima, koji otežava postizanje potpune učinkovitosti MPCC-a; poziva ESVD da MPCC iz virtualnog subjekta s višenamjenskim radnim mjestima pretvori u snažno vojno tijelo koje može planirati i izvršavati čitav spektar vojnih operacija predviđenih člankom 43. stavkom 1. UEU-a;

57. prima na znanje neuspjeh borbenih skupina EU-a koje od svoje uspostave 2007. dosad nisu raspoređene i samo su iskorištene za transformaciju europskih oružanih snaga, posebno zbog suzdržanosti država članica, složenosti provedbe i njihova financiranja, što je u suprotnosti s početnim ciljem brzine i učinkovitosti; smatra da bi sustav borbenih skupina EU-a trebalo restrukturirati, nastaviti razvijati u političkom smislu i osigurati učinkovito financiranje kako bi postao funkcionalan, iskoristiv, brz i učinkovit; poziva na ponovnu procjenu i oživljavanje projekta borbenih skupina na temelju stečenog iskustva;

58. ističe da klauzula o uzajamnoj pomoći (članak 42. stavak 7. UEU-a), na koju se pozvalo jednom, i to u slučaju oružanog napada na teritoriju države članice, svjedoči o solidarnosti među državama članicama; napominje, međutim, da uvjeti za aktivaciju članka i uvjeti zatražene pomoći nikad nisu bili jasno definirani; poziva na donošenje preciznih smjernica kojima bi se pružio jasno definiran okvir za buduću aktivaciju i operativniju provedbu tog instrumenta, za dodatnu raspravu o iskustvu pozivanja na tu pravnu klauzulu i za zajedničke napore za pojašnjenje njezina područja primjene;

srijeda, 15. siječnja 2020.

59. podsjeća da se klauzulom solidarnosti (članak 222. UFEU-a) Uniji i državama članicama također daje mogućnost pružanja pomoći drugoj državi članici koja je pretrpjela teroristički napad ili prirodnu katastrofu odnosno katastrofu izazvanu ljudskim djelovanjem; podsjeća da se u Strategiji Europske unije za kibersigurnost iz 2013. navodi da bi naročito ozbiljan kiberincident ili napad mogao biti dovoljan razlog da se država članica pozove na klauzulu solidarnosti EU-a (članak 222. UFEU-a); podsjeća da se Odlukom Vijeća 2014/415/EU o aranžmanima Unije za provedbu klauzule solidarnosti utvrđuje da klauzula solidarnosti zahtijeva od Unije da pokrene sve instrumente koji su joj na raspolaganju, uključujući strukture razvijene u okviru ZSOP-a; poziva države članice da u budućnosti razmotre aktivaciju klauzule solidarnosti;

60. uvjeren je da provedba misija i operacija ZSOP-a mora biti popraćena fleksibilnim instrumentima kako bi se olakšala sposobnost EU-a i njegovih država članica da djeluju u cilju postizanja europske strateške autonomije u korist stabilnosti europskog kontinenta; s tim u vezi naglašava učinkovitost modularnih, polivalentnih i istinski operativnih zapovjednih struktura poput Europskih vojnih snaga (Eurocorps); napominje da su se misije tog glavnog stožera uspješno proširile i diversificirale: Europske vojne snage su između 2015. i 2018. četiri puta raspoređene u okviru misija EU-a za osposobljavanje u Maliju i Srednjoafričkoj Republici (EUTM Mali i EUTM RCA); poziva države članice i Komisiju da slijede taj primjer fleksibilne i operativne suradnje koja je već dokazala svoju korisnost i učinkovitost;

61. očekuje od Unije da učinkovito iskoristi sve postojeće političke instrumente ZVSP-a i ZSOP-a u područjima diplomacije, suradnje, razvoja, humanitarne pomoći, upravljanja sukobima i održavanja mira; podsjeća na to da vojni i civilni instrumenti ZSOP-a ni u kojem slučaju ne mogu biti jedino rješenje za sigurnosna pitanja te da bi se trebao zauzeti „integrirani pristup”; smatra da će samo upotreba svih tih instrumenata na temelju tog „integriranog pristupa” pružiti potrebnu fleksibilnost za učinkovito ostvarivanje najambicioznijih sigurnosnih ciljeva;

62. podsjeća da je rješavanje sukoba uspješnije kada se pritom poštuju rodni paritet i rodna ravnopravnost; poziva na povećanje sudjelovanja žena i broja žena na rukovodećim položajima u tim misijama te na sustavniju integraciju rodne perspektive u misije ZSOP-a i aktivno doprinošenje provedbi Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 o ženama, miru i sigurnosti; poziva ESVD i države članice da poduzmu ambiciozne korake u cilju povećanja zastupljenosti žena među međunarodnim stručnjacima na svim razinama misija i operacija ZSOP-a, po mogućnosti u okviru posebnog akcijskog plana ili ciljanih poticaja i planiranja karijere za žene ili mehanizama zapošljavanja kojima se osigurava bolja zastupljenost;

63. poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika da se redovito savjetuje s Europskim parlamentom o hitnim pitanjima povezanim s provedbom ZSOP-a; smatra da bi potpredsjednik Komisije/Visoki predstavnik ili odgovarajući službenik ESVD-a s izravnim nadzorom nad zapovjednim strukturama ZSOP-a, uključen u osmišljavanje, provedbu i ocjenu aktualnih civilnih i vojnih operacija, bez odgode trebali obavještavati Parlament o važnim promjenama u strukturama tih operacija, posebno u pogledu njihove općenite prirode, mandata, trajanja ili prijevremenog završetka;

64. naglašava sve veću i ključnu ulogu žena u mirovnim misijama te u sigurnosnoj i obrambenoj politici te poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da započne dijalog s Parlamentom o instrumentima koje treba uvesti i mjerama koje treba poduzeti;

65. naglašava potrebu za daljnjim razvojem parlamentarnog i demokratskog karaktera i dimenzije ZSOP-a; vjeruje da učinkovit ZSOP koji je prikladan za sigurnosne izazove u 21. stoljeću mora pratiti snažna komponenta parlamentarnog nadzora i visoki standardi transparentnosti i na nacionalnoj razini i na razini EU-a; mišljenja je da snažnija parlamentarna dimenzija ZSOP-a odražava zahtjeve građana EU-a za sigurnost, mir i veću suradnju među državama članicama u području sigurnosti i obrane;

Kapaciteti i industrija

66. naglašava da se jačanje europske strateške autonomije nužno temelji na povećanju kapaciteta država članica i njihovih proračuna za obranu te jačanju europske obrambene tehnološke i industrijske baze;

srijeda, 15. siječnja 2020.

67. napominje da su obrambena i svemirska industrija suočene s nezapamćenom globalnom konkurencijom i velikim tehnološkim izazovima povezanim s naprednim tehnologijama (robotika, umjetna inteligencija, kibernetologija itd.);

68. pozdravlja obrat trenda kada je riječ o smanjenju proračuna za obranu; u tom pogledu poziva države članice da pametno ulože dodatna sredstva u programe suradnje; smatra da bi tu promjenu trebalo podupirati i poticati na razini EU-a; potiče države članice da povećaju svoju potrošnju u području obrane na 2 % BDP-a;

69. pozdravlja nedavne napore institucija i država članica EU-a koji su uslijedili nakon objave Globalne strategije EU-a za davanje novog zamaha postojećim instrumentima ZSOP-a te za potpunu provedbu odredbi Ugovora iz Lisabona; naglašava da se te obećavajuće ambicije sada moraju konsolidirati i pratiti konkretnim djelovanjem kako bi se učinkovito doprinijelo sigurnosti europskog kontinenta i njegova neposrednog susjedstva;

70. sa zadovoljstvom prima na znanje prijedlog Komisije od 2. svibnja 2018. o stvaranju proračunske linije od 13 milijardi EUR za obrambenu suradnju u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru (VFO), kojom bi se poduprlo zajedničko istraživanje u području obrane i razvoj sposobnosti; napominje da je taj prijedlog, koji odražava dosad nezabilježen angažman Komisije, predmet jednoglasnog dogovora država članica u okviru sljedećeg VFO-a i naknadnog odobrenja Europskog parlamenta;

71. pozdravlja prijedlog Komisije iz lipnja 2017. o uspostavi Europskog fonda za obranu kojim bi se koordinirala, nadopunila i pojačala nacionalna ulaganja u obranu, potaknula suradnja među državama članicama kako bi se razvile najsuvremenije i interoperabilne obrambene tehnologije i oprema te pružila potpora inovativnoj i konkurentnoj europskoj obrambenoj industriji diljem Unije, u što se ubrajaju i prekogranična mala i srednja poduzeća; napominje da je taj prijedlog prva inicijativa za koju se sredstva Zajednice koriste za izravnu potporu zajedničkim obrambenim projektima EU-a koji počivaju na suradnji; uviđa da je to velik iskorak u europskoj obrani, i politički i industrijski; napominje da bi se Europskim fondom za obranu moglo doprinijeti financiranju istraživanja i razvoja strukturnih projekata kao što su europski zračni borbeni sustav budućnosti, oklopna vozila, teški nosači zrakoplova ili europska proturaketna obrana, kao i projekti malih i srednjih razmjera kojima se stvaraju inovativna obrambena rješenja okrenuta budućnosti; pozdravlja program rada pripremnog djelovanja za 2019. na temelju kojeg će se izdvojiti 25 milijuna EUR za istraživanje nadmoći u elektromagnetskom spektru i budućih disruptivnih obrambenih tehnologija, što su dva ključna aspekta za dugoročno održavanje europske tehnološke neovisnosti; pozdravlja i činjenicu da je Komisija u ožujku 2019. donijela prvi Europski program industrijskog razvoja u području obrane (EDIDP), kojim je predviđeno sufinanciranje u visini od 500 milijuna EUR za zajednički razvoj obrambenih kapaciteta tijekom 2019./2020., i objavila devet poziva na podnošenje prijedloga za 2019., među ostalim i za Eurodrone, ključnu sposobnost za stratešku autonomiju Europe; naglašava da će 2020. uslijediti dvanaest dodatnih poziva na podnošenje prijedloga kojima će se obuhvatiti prioriteta pitanja u svim poljima (zračnom, kopnenom, pomorskom, kibernetičkom i svemirskom); uviđa vezu između odluka o nabavi koje danas donose države članice i perspektiva za industrijsku i tehnološku suradnju u okviru Europskog fonda za obranu;

72. pozdravlja efektivnu provedbu stalne strukturirane suradnje (PESCO) kao ključnog koraka prema boljoj suradnji u području sigurnosti i obrane među državama članicama; naglašava da je ta odredba, uvedena Ugovorom iz Lisabona 2009. (članak 46. UEU-a), pravno obvezujuća i sadrži skup ambicioznih obveza kako bi se europskim zemljama koje to žele omogućilo da brže napreduju u zajedničkim projektima u području obrane; prepoznaje potencijalnu ulogu PESCO-a u strukturiranju europske potražnje; napominje da se znatan broj projekata koji ispunjavaju uvjete EDIDP-a razvija u okviru PESCO-a, a pritom mogu imati koristi i od viših stopa bespovratnih sredstava; podržava potpunu usklađenost između projekata PESCO-a i Europskog fonda za obranu;

73. ističe ključnu važnost usklađivanja PESCO-a s Koordiniranim godišnjim preispitivanjem u području obrane (CARD), započetim 2017., i Europskim fondom za obranu, radi poboljšanja obrambenih sposobnosti država članica i optimiranja proračunskih rashoda u tom području; ponovno kritizira činjenicu što u pitanjima obrambene sigurnosti nije bilo riječi o opravdanju mjera iz strateške perspektive; u tom pogledu poziva Vijeće i Komisiju da zajedno s Europskim parlamentom sastave bijelu knjigu EU-a o sigurnosti i obrani kao međuinstitucijski sporazum i strateški dokument o obrambenoj industriji za razdoblje 2021. – 2027.; naglašava da bi novi projekti trebali biti dio Plana za razvoj sposobnosti, čime će se poboljšati suradnja među državama članicama kako bi se u okviru Europske obrambene agencije prevladala razlika u kapacitetima; smatra da bi CARD trebao učinkovito doprinijeti usklađivanju i komplementarnosti ulaganja i sposobnosti nacionalnih oružanih snaga, čime bi se zajamčila strateška i operativna autonomija Unije i državama članicama omogućilo da učinkovitije ulažu u obranu;

srijeda, 15. siječnja 2020.

74. pozdravlja punu koordinaciju plana za razvoj kapaciteta Europske obrambene agencije i provedenog planiranja kapaciteta, što svjedoči o široko raširenoj interoperabilnosti među vojskama europskih država koje su članice NATO-a;

75. naglašava važnost vojne mobilnosti; pozdravlja prijedlog Komisije da se u sljedećem VFO-u za projekte vojne mobilnosti dodijeli 6,5 milijardi EUR; naglašava da je razvoj stvarne vojne mobilnosti u interesu i EU-a i NATO-a; izražava zadovoljstvo činjenicom da je ovaj projekt dio PESCO-a; ističe da se vojna mobilnost suočava s dvama izazovima: pojednostavnjenjem postupaka i povećanjem infrastrukture; ističe da kolektivna sigurnost i obrana država članica EU-a te njihova sposobnost da interveniraju u kriznim situacijama u inozemstvu suštinski ovise o sposobnosti da se savezničke postrojbe i civilno osoblje za upravljanje krizama te materijal i oprema slobodno i brzo kreću preko njihovih teritorija te izvan EU-a; ističe da je vojna mobilnost strateški instrument koji će EU-u omogućiti da efikasno provodi svoje sigurnosne i obrambene interese, uz komplementarnost s naporima drugih organizacija kao što je NATO;

76. dovodi u pitanje spori početak 34 projekta u sklopu PESCO-a i kašnjenja pri otvaranju trećeg kruga od 13 projekata, s obzirom na to da u ovom trenutku nijedan nije aktivan te ističe potrebu da se utvrde konkretni rokovi za isporuku projekata i jasniji pregled pretpostavljenih krajnjih rezultata; napominje da će 2019. samo četiri projekta doseći svoj početni operativni kapacitet; ističe nedostatak ambicije i domašaja nekih projekata, koji ne omogućuju ispravljanje najočitijih propusta u kapacitetima, posebno onih projekata iz prvog kruga, koji se prije svega odnose na kapacitete u što je moguće više država članica; poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika da odmah obavijesti Parlament o projektima u okviru PESCO-a koji će se prijevremeno prekinuti i razlozima za to; napominje da željeno uključivanje sudjelovanja u projektima u okviru PESCO-a ne bi trebalo ugroziti velike ambicije država članica sudionica; smatra da sudjelovanje trećih zemalja i tijela trećih zemalja u projektima u okviru PESCO-a mora biti podložno strogim uvjetima koji su ustanovljeni na samom početku te imati uporište u postojanom i stvarnom reciprocitetu; u tom pogledu skreće pozornost na prava Europskog parlamenta koja proizlaze iz presude Suda Europske unije u predmetu C-658/11; poziva države članice da predstave projekte sa strateškom europskom dimenzijom, čime bi se ojačala europska obrambena tehnološka i industrijska baza kako bi se izravno odgovorilo na operativne potrebe europskih oružanih snaga;

77. poziva Vijeće da usvoji stajalište Parlamenta o članku 5. buduće uredbe o Europskom fondu za obranu; naglašava da postupak u vezi s Europskim fondom za obranu treba privesti kraju bez odgađanja; podsjeća da taj instrument još nije konačno odobren, nego je postignut tek djelomičan politički dogovor u travnju 2019.; ističe da je važno zadržati stajalište Europskog parlamenta o iznosu sredstava za taj Fond, otvaranju trećim zemljama i uspostavi primjerene politike intelektualnog vlasništva povezane sa sigurnošću i obranom kako bi se zaštitili rezultati istraživanja; podsjeća da je europsko obrambeno tržište iznimno otvoreno za dobavljače iz trećih zemalja; ponovno ističe da se Europski fond za obranu mora razlikovati od bilo kakvog protekcionističkog instrumenta; poziva savezničke zemlje Europske unije da razmotre uzajamno otvaranje svojih obrambenih tržišta; u tom pogledu skreće pozornost na izrazito osjetljivu i stratešku narav istraživanja u području obrane, kako za industrijsku konkurentnost tako i za stratešku autonomiju EU-a; poziva na to da se u obzir uzmu početna iskustva iz provedbe EDIDP-a, naročito u vezi s primjenom izuzeća za subjekte koji zadovoljavaju uvjete, pilot-projekta i pripremnog djelovanja EU-a za istraživanja u području obrane; traži da države članice uvijek budu potpuno uključene u postupak odlučivanja s obzirom na to da su one konačni klijenti obrambenih industrija, kako bi se zajamčilo da programi odgovaraju strateškim potrebama ZSOP-a i država članica; smatra da će uspjeh Europskog fonda za obranu ovisiti o njegovoj sposobnosti za zadovoljavanje specifičnih obrambenih potreba država sudionica, za promicanje obrambene opreme i snaga koje se mogu rasporediti i za jamčenje dostatnih proračunskih sredstava, uz istovremeno izbjegavanje dupliciranja industrijskih vještina te dopunu nacionalnih ulaganja u obranu, uz izbjegavanje povećanja složenosti provedbe programa u suradnji te temeljenje na zajedničkoj standardizaciji i interoperabilnosti naoružanja i vojne opreme EU-a; smatra da je razvoj europske obrambene industrije reguliranjem pristupa projektima koje Fond financira od strane subjekata pod nadzorom trećih strana u potpunosti u skladu s europskim ambicijama za stratešku autonomiju te da on nije u suprotnosti sa sigurnosnim i obrambenim interesima EU-a i njegovih država članica;

78. nada se da odluke o sudjelovanju trećih strana u projektima u okviru PESCO-a ni u kojem slučaju neće dovesti u pitanje uvjete dogovorene u pregovorima o Europskom fondu za obranu i EDIDP-u s obzirom na naglašeni karakter europske dodane vrijednosti prisutan u financiranju tih programa;

79. naglašava stratešku dimenziju svemirskog sektora za Europu, smatra da ambiciozna svemirska politika može učinkovito doprinijeti jačanju ZSOP-a i naglašava potrebu za napretkom u razvoju tehnologija s civilnim i vojnim primjenama kojima se može osigurati europska strateška autonomija; pozdravlja što je u sljedeći VFO uvršten Komisijin

srijeda, 15. siječnja 2020.

prijedlog uredbe o uspostavljanju svemirskog programa Unije i Agencije Europske unije za svemirski program, koji za cilj ima poticanje vodeće uloge EU-a u području svemira; ponavlja svoj prijedlog da se taj program financira u iznosu do 16,9 milijardi EUR; pozdravlja postignuti napredak na razini satelitskih usluga EU-a (Galileo, Copernicus, EGNOS); naglašava činjenicu da Unija, želi li donositi odluke i imati operativnu autonomiju, mora imati odgovarajuće satelitske kapacitete na području prostornih snimaka, prikupljanja obavještajnih podataka, komunikacija i nadzora svemira; ističe da je od presudne važnosti da EU ima autonoman pristup svemiru; smatra da usluge koje se temelje na svemirskoj tehnologiji trebaju biti potpuno operativne kako bi se pružila podrška misijama i operacijama ZSOP-a s pomoću satelitskih snimki visoke rezolucije; naglašava potrebu za financiranjem u okviru Europskog fonda za obranu industrijskih projekata sa svemirskom dimenzijom u kojima Unija može ostvariti stvarnu dodanu vrijednost;

80. naglašava da je satelitska komunikacija bitan element za obranu, sigurnost, humanitarnu pomoć, hitne intervencije na krize i diplomatsku komunikaciju te da je ona od ključne važnosti za civilne misije i vojne operacije; pozdravlja novu inicijativu o državnim satelitskim komunikacijama (GOVSATCOM), kojom će se znatno doprinijeti jačanju strateške autonomije Unije tako što će se državama članicama pružiti zajamčen pristup sigurnim satelitskim telekomunikacijama;

81. poziva na hitnu analizu moguće civilne upotrebe geoprostornih kapaciteta Satelitskog centra Europske unije; smatra da bi se izuzev sigurnosnih razloga satelitske kapacitete EU-a trebalo koristiti kao potporu aktivnostima EU-a i država članica u praćenju migracija, poljoprivredi, upravljanju šumama, traženju prirodnih resursa, sigurnosti granica, praćenju stanja leda i mnogim drugima;

82. ističe da je svemirska infrastruktura osjetljiva na interferencije i napade te na cijeli niz drugih prijetnji, među kojima su i sudari sa svemirskim otpadom i drugim satelitima; ponovno ističe važnost osiguravanja ključne infrastrukture i komunikacija te razvoja otpornih tehnologija; stajališta je da je potrebno raditi na izgradnji kapaciteta za suočavanje s novim prijetnjama u području svemira i pozdravlja prijedlog Komisije da se u okviru svemirskog programa ojačaju sustavi za nadzor i praćenje u svemiru koji su trenutačno na snazi;

83. ističe da danas sve veći broj sila ima vojne kapacitete u svemiru; podsjeća da je u međunarodnom pravu uspostavljeno načelo demilitariziranog svemira; napominje, međutim, da se neke sile ne drže tog načela i da podnose prijedlog zakona o osnivanju zasebnih u cijelosti naoružanih svemirskih snaga i svemir definiraju kao poprište oružanih sukoba; smatra da Unija mora osuditi tu tendenciju prema militarizaciji svemira te uvođenje sustava za odvracanje u svemiru koji su namijenjeni za snažan udar na svemirske kapacitete protivnika, s obzirom na to da je takav razvoj događaja simptom strateške nestabilnosti;

84. smatra da bi buduća Glavne uprave Komisije za obranu i svemir trebala razmotriti mogućnosti sinergije između europskih svemirskih programa i europskog obrambenog akcijskog plana iz studenog 2016., kako bi se zajamčila dosljednost u tom strateškom području;

85. uvjeren je da Unija ima ključan interes za stvaranje sigurnog i otvorenog pomorskog okruženja koje omogućuje slobodan prolaz robe i ljudi; naglašava da je sloboda plovidbe od presudne važnosti i da ne smije biti narušena; prima na znanje da je većina strateške imovine, ključne infrastrukture i kapaciteta u rukama država članica te da je njihova spremnost za poboljšanje suradnje od presudne važnosti za europsku sigurnost; ponovno potvrđuje ulogu Unije kao globalnog faktora pomorske sigurnosti i stoga naglašava važnost razvoja relevantnih civilnih i vojnih sposobnosti; u tom pogledu pozdravlja usvajanje revidiranog akcijskog plana strategije pomorske sigurnosti EU-a u lipnju 2018.;

86. smatra da su EU i njegove države članice suočeni s dosad neviđenom prijetnjom u obliku kibernetičkih napada, kao i u obliku kiberkriminala i terorizma od strane državnih i nedržavnih aktera; naglašava da kibernetički incidenti često imaju prekogranični karakter i da se stoga odnose na više od jedne države članice EU-a; smatra da su kibernetički napadi sami po sebi prijetnja za koju je potreban odgovor na razini EU-a, uključujući zajedničke sposobnosti analitičke podrške; potiče države članice da si međusobno pružaju pomoć u slučaju kibernetičkih napada usmjerenog na jednu od njih;

87. smatra da, ne samo da je ključno da EU i NATO nastave s razmjenom informacija obavještajnih službi, nego bi trebali unaprijediti tu razmjenu kako bi se omogućilo formalno utvrđivanje odgovornih za kibernetičke napade, a slijedom toga i nametanje restriktivnih kazni počiniteljima; smatra da je potrebno zadržati aktivnu suradnju između EU-a i NATO-a u području kibernetičke sigurnosti i kibernetičke obrane sudjelovanjem u kibernetičkim vježbama i zajedničkom osposobljavanju;

srijeda, 15. siječnja 2020.

88. poziva na stabilan izvor financiranja Odjela ESVD-a za stratešku komunikaciju, sa znatnim dodijeljenim sredstvima za radnu skupinu East StratCom;

89. potiče ESVD i Vijeće da pojačaju trenutačne napore za poboljšanje kibersigurnosti, osobito za misije ZSOP-a, među ostalim poduzimanjem mjera na razini EU-a i država članica, kako bi se ublažile prijetnje za ZSOP, na primjer izgradnjom otpornosti s pomoću obrazovanja, osposobljavanja i vježbi te pojednostavljenjem okruženja u kojem se provodi obrazovanje i osposobljavanje o kiberobrani EU-a;

90. pozdravlja napore za jačanje kapaciteta EU-a za rješavanje „hibridnih” prijetnji, koje su kombinacija dvosmislenih stajališta, izravnog i neizravnog pritiska te povezivanja vojnih i nevojnih sposobnosti, ali i dio neprekinutog niza unutarnjih i vanjskih sigurnosnih izazova s kojima se suočava EU; prima na znanje promišljanja o aktivaciji klauzule o uzajamnoj pomoći u vezi s hibridnim prijetnjama kako bi se omogućilo da EU pruži učinkovit zajednički odgovor;

91. uviđa sve veću važnost kibernetičkih i automatiziranih obavještajnih kapaciteta; naglašava da predstavljaju prijetnju svim državama članicama i institucijama EU-a; potiče sve institucije EU-a i države članice da nastave poboljšavati svoje kibernetičke i automatizirane tehnologije; dodatno potiče suradnju u vezi s tim tehnološkim napretkom;

92. prepoznaje sve veću važnost umjetne inteligencije u europskoj obrani; posebno ističe mnoge vojne primjene koje proizlaze iz ovladavanja umjetnom inteligencijom radi upravljanja operativnim okruženjem i njegova poticanja te radi podupiranja postupka donošenja odluka, otkrivanja prijetnji i obrade prikupljenih obavještajnih podataka; naglašava da je razvoj pouzdane umjetne inteligencije u području obrane nužan za jamčenje europske strateške autonomije u pogledu kapaciteta i operativnosti; poziva EU da zadrži, ali i da poveća svoja ulaganja u tom području, a posebno ulaganja u disruptivne tehnologije s pomoću postojećih instrumenata (Europski fond za obranu, Europsko vijeće za inovacije, budući Obzor Europa, program Digitalna Europa); poziva Uniju da preuzme aktivnu ulogu u globalnom reguliranju autonomnih smrtonosnih oružnih sustava;

93. napominje da se nove tehnologije, uključujući umjetnu inteligenciju, koje se koriste u sustavima naoružanja moraju razvijati i primjenjivati u skladu s načelima odgovornih inovacija i etičkim načelima, kao što su odgovornost i poštovanje međunarodnog prava; smatra da EU, imajući u vidu vrlo kontroverzan koncept potpuno autonomnih oružanih sustava, mora istražiti mogućnosti koje pruža umjetna inteligencija i istodobno jamčiti potpuno poštovanje ljudskih prava i međunarodnog prava;

94. napominje da je, prema izvješću Europolu o stanju terorizma i trendovima u Europskoj uniji iz 2019., godine 2018. zabilježeno opće povećanje terorističke propagande, uputa i prijetnji kemijske, biološke, radiološke i nuklearne naravi (KBRN) te da su prepreke za stjecanje znanja o uporabi KBRN oružja sve manje; u tom pogledu naglašava potrebu za povećanjem razine KBRN sigurnosti u Europi;

95. prepoznaje da će nove sposobnosti otvoriti nove mogućnosti da operativne jedinice surađuju u imerzivnom digitalnom prostoru i budu zaštićene u gotovo realnom vremenu, posebno kada se 5G poveže s drugim inovacijama, kao što su „obrambeni oblak” i sustavi hipersonične obrane;

96. ističe da, s obzirom na to da rizik od širenja i uporabe kemijskog oružja predstavlja ozbiljnu prijetnju međunarodnom miru i sigurnosti, EU mora nastaviti sa snažnom i dosljednom političkom i financijskom potporom Organizaciji za zabranu kemijskog oružja (OPCW) u provedbi njezina mandata te mora povećati svoju otpornost na hibridne i KBRN prijetnje;

97. konstatira da je suradnja u području kapaciteta još u ranoj fazi te da EU i njegove države članice još ne mogu imati koristi od konkretnih rezultata postojane i intenzivne suradnje; uvjeren je da je operativna provedba europskih ambicija dugoročna i da počiva na postojanoj političkoj volji država članica; naglašava potrebu za fleksibilnom suradnjom s pomoću adaptabilnih i modularnih instrumenata koji olakšavaju približavanje strateških kultura i interoperabilnost između dobrovoljnih partnera koji raspolažu potrebnim kapacitetima; potiče spontanu suradnju ili mehanizme objedinjavanja kao što je Europsko zapovjedništvo zračnog prijevoza (EATC), koje se već pokazalo učinkovitim, te podržava njegovo širenje na druga područja (helikopteri, medicinska potpora);

srijeda, 15. siječnja 2020.

98. naglašava potrebu za primjenom rodne perspektive u aktivnostima ZSOP-a EU-a s obzirom na ulogu koju žene imaju u ratu, stabilizaciji nakon sukoba i procesima izgradnje mira; naglašava da je potrebno boriti se protiv rodno uvjetovanog nasilja kao ratnog instrumenta u područjima sukoba; naglašava da rat nepovoljnije utječe na žene nego na muškarce; poziva EU i njegove međunarodne partnere da aktivno uključe žene u mirovne i stabilizacijske procese te da se bave njihovim posebnim sigurnosnim potrebama;

99. konstatira sve veću važnost svemirske sigurnosti i satelita; ističe važnost Satelitskog centra Europske unije i nalaže agenciji da analizira i izradi izvješće o sigurnosti i/ili slabim točkama satelita EU-a i država članica u pogledu svemirskog otpada, kibernetičkih napada i izravnih raketnih napada;

Obrambena suradnja i partnerstva u okviru ZSOP-a

100. naglašava da se ambicija europske strateške autonomije temelji na sposobnosti europskih građana da djeluju neovisno ili po mogućnosti kroz institucijsku suradnju (NATO, UN) u obrani svojih interesa;

101. smatra da je multilateralizam ključna vrijednost za sigurnost i obranu te naglašava da će EU postati učinkovit i vjerodostojan akter sigurnosti samo bude li se njegovo djelovanje temeljilo na održivoj suradnji i strateškim partnerstvima sa zemljama i organizacijama koje dijele vrijednosti EU-a; nadalje, pozdravlja doprinose partnera ZSOP-a misijama i operacijama EU-a;

102. naglašava da partnerstva i suradnja s državama i organizacijama koje dijele vrijednosti EU-a doprinose učinkovitijem ZSOP-u; pozdravlja doprinos partnera ZSOP-a trenutačnim misijama i operacijama EU-a koje doprinose jačanju mira, regionalne sigurnosti i stabilnosti;

103. naglašava da će EU i Ujedinjena Kraljevina i nakon Brexita i dalje dijeliti isto strateško okruženje i suočavati se s istim prijetnjama miru i sigurnosti te smatra ključnim održavanje snažne, bliske i povlaštene obrambene i sigurnosne suradnje između Unije i Ujedinjene Kraljevine nakon Brexita; naglašava da će rad u suradnji s Ujedinjenom Kraljevinom omogućiti Uniji da raspolaže većim kapacitetima kada je riječ o sposobnosti i operativnosti; smatra da se obrambena suradnja koja sustavno isključuje Ujedinjenu Kraljevinu ne može zamisliti; predlaže sklapanje sporazuma o obrani i sigurnosti s Ujedinjenom Kraljevinom kojim bi joj se omogućilo da u najvećoj mogućoj mjeri sudjeluje u instrumentima EU-a;

104. podsjeća na temeljnu ulogu NATO-a u zajedničkoj obrani, koja je izričito prepoznata u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije; uvjeren je da je strateško partnerstvo EU-a i NATO-a ključno za rješavanje sigurnosnih izazova s kojima se suočava Europa i njezino susjedstvo; smatra da bi suradnja EU-a i NATO-a trebala uzajamno jačati te dvije institucije te u potpunosti poštovati njihove posebne značajke i uloge te smatra da bi se ona i dalje trebala odvijati uz puno poštovanje načela uključivosti, uzajamnosti i autonomije odlučivanja obiju organizacija, naročito kada su u pitanju zajednički interesi ili interesi EU-a; pozdravlja suradnju EU-a i NATO-a u okviru vježbe „Defender-Europe 20” te to smatra istinskom prilikom da se ispita sposobnost Europe da odgovori na napade, ali i da se ispita razvoj i poboljšanje prekogranične i vojne mobilnosti;

105. naglašava važnost partnerstva EU-a i UN-a u rješavanju međunarodnih sukoba i u aktivnostima za izgradnju mira; poziva obje organizacije da i dalje koordiniraju svoje napore u područjima u kojima provode važne civilne i vojne misije kako bi se izbjegao suvišan napor i optimirale sinergije;

106. naglašava važnost suradnje između Unije i drugih međunarodnih institucija, posebno Afričke unije i Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS); smatra da bi Unija također trebala osnažiti dijalog i suradnju s trećim zemljama koje dijele njezine vrijednosti i strateške prioritete te s regionalnim i podregionalnim organizacijama;

srijeda, 15. siječnja 2020.

107. usporedno s institucijskom suradnjom i partnerstvima podupire kombinaciju različitih fleksibilnih, višedimenzionalnih, otvorenih i istodobno operativnih, ambicioznih i zahtjevnih formata suradnje unutar i izvan struktura EU-a, NATO-a i UN-a, kojima bi se mogle olakšati zajedničke obveze u operacijama i time ojačati operativni ciljevi Unije; s tim u vezi ističe da su primjeri suradnje poput Europske interventne inicijative, Nordijske suradnje u području obrane (NORDEFECO), Višegradske skupine i sve veća integracija oružanih snaga Njemačke i Nizozemske u skladu s tom logikom jačanja vojne suradnje među državama članicama;

108. uviđa da je politička i gospodarska stabilnost, uz vojne kapacitete i suradnju u supsaharskoj Africi, ključna za ublažavanje rasta džihadističkih aktivnosti, migrantskih kriza i za borbu protiv širenja i utjecaja ekstremizma;

109. prepoznaje i podržava misiju EU-a za pomoć na granicama (EUBAM) u Libiji, u okviru koje se pomaže pri prelasku na demokraciju i pruža potpora za osposobljavanje i savjetovanje u području granične sigurnosti i radi na razvoju libijske sigurnosti na kopnenim, zračnim i morskim granicama;

110. poziva EU da i dalje ispunjava svoje obveze koje je preuzeo na četvrtom sastanku na vrhu EU-a i Afrike kako bi se podržala gospodarska i politička stabilnost te kapaciteti Afričkih snaga u pripravnosti;

111. potiče države članice da nastave surađivati s Afričkom unijom i ispune do sada preuzete obveze;

112. prepoznaje sve veću političku, gospodarsku, ekološku, sigurnosnu i stratešku vrijednost Arktičkog kruga; potiče države članice da nastave suradnju s Arktičkim vijećem u svim pitanjima od interesa za EU te poziva na uspostavu sveobuhvatne strategije za tu regiju;

Institucionalni okvir

113. smatra da dostignuća u području europske obrane otvaraju perspektivu za važne strukturne promjene; pozdravlja najavu osnivanja Glavne uprave za obrambenu i svemirsku industriju u Europskoj komisiji pod nadležnosti povjerenika za unutarnje tržište; pozdravlja činjenicu da će ta nova glavna uprava biti odgovorna za podupiranje, koordinaciju ili dopunjavanje djelovanja država članica u području europske obrane i time doprinijeti jačanju europske strateške autonomije; prima na znanje utvrđivanje njezinih pet glavnih zadataka (provedba i kontrola Europskog fonda za obranu, stvaranje otvorenog i konkurentnog europskog tržišta obrambene opreme, provedba akcijskog plana za vojnu mobilnost, jačanje snažne i inovativne svemirske industrije, provedba budućeg svemirskog programa); poziva Komisiju da detaljnije pojašni ustroj nove glavne uprave; potiče Komisiju da predstavi plan u kojemu će se navesti kako će ta uprava koordinirati svoj rad s drugim strukturama koje djeluju u području obrambene politike i imaju drugačije ovlasti (Europska obrambena agencija, ESVD itd.) kako bi se u najvećoj mjeri iskoristila raspoloživa sredstva i osigurala učinkovita suradnja;

114. obvezuje se da će pružati poman parlamentarni nadzor i praćenje europskih obrambenih misija, instrumenata i inicijativa; poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika, Vijeće i ostale relevantne europske strukture da redovito izvješćuju Pododbor o sigurnosti i obrani o izvršenju svojih mandata;

115. poziva da se, kao nužan prilog Globalnoj strategiji iz 2016., pripremi europska obrambena strategija i tako pruži okvir za planiranje i programiranje, što su ključni elementi kako bi se zajamčilo da će se novi instrumenti i sredstva moći djelotvorno provesti;

116. ističe da je, uz poštovanje tradicije vojne neutralnosti u nekoliko država članica, od ključne važnosti zajamčiti potporu građana EU-a političkim ambicijama obrambene politike EU-a; naglašava činjenicu da se prema najnovijim istraživanjima javnog mnijenja tri četvrtine građana EU-a izjasnile u korist veće suradnje među državama članicama u pogledu sigurnosti i obrane, na taj način iskazavši potporu zajedničkoj obrambenoj i sigurnosnoj politici za države članice, što je udio koji od 2004. i dalje iznosi više od 70 %;

117. poziva na poduzimanje postupnih koraka prema zajedničkoj obrambenoj politici (članak 42. stavak 2. UEU-a) i, naposljetku, zajedničkoj obrani, uz istodobno jačanje pristupa u pogledu sprečavanja i rješavanja sukoba, među ostalim povećanjem financijskih, administrativnih i ljudskih resursa namijenjenih posredovanju, dijalogu, pomirenju, izgradnji mira i hitnim intervencijama u kriznim situacijama;

srijeda, 15. siječnja 2020.

118. smatra da bi bijela knjiga EU-a o sigurnosti i obrani bila ključan strateški instrument za jačanje upravljanja obrambenom politikom EU-a i istovremenog postupnog oblikovanja europske obrambene unije, čime bi se omogućilo strateško i dugoročno planiranje te postupna sinkronizacija obrambenih ciklusa u državama članicama; poziva Vijeće i potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika da izrade takav instrument s ciljem njegova uključenja u, između ostalog, planiranje VFO-a i s dodatnim ciljem osiguranja dosljednosti između provedbenog plana Globalne strategije EU-a za sigurnost i obranu, CARD-a i PESCO-a;

119. podsjeća na postojanje članka 44. UEU-a kojim se uvode dodatne odredbe o fleksibilnosti i mogućnost da se provedba zadaća upravljanja u kriznim situacijama povjeri skupini država članica koja bi provodila te zadaće u ime EU-a te pod političkom kontrolom i strateškim vodstvom Političkog i sigurnosnog odbora i ESVD-a;

120. naglašava da bi na skorašnjoj Konferenciji o budućnosti Europe trebalo iznijeti promišljanja o budućoj europskoj obrambenoj uniji, a posebno o potrebi za osnivanjem europskih intervencijskih snaga koje bi raspolagale dovoljno učinkovitim obrambenim kapacitetima za djelovanje za očuvanje mira i sprečavanje sukoba te jačanje međunarodne sigurnosti u skladu s Poveljom Ujedinjenih naroda i sa zadaćama iz članka 43. stavka 1. UEU-a;

121. upozorava na mnoštvo institucijskih aktera i preklapanja u obrambenom okruženju EU-a; poziva sve dionike da razmotre načine na koje je moguće poboljšati to okruženje kako bi ono postalo razumljivije građanima, institucijski logičnije, usklađenije i učinkovitije u ostvarivanju rezultata;

122. poziva na to da se razmotri uloga koju bi Europska obrambena agencija trebala imati u postupnom oblikovanju zajedničke obrambene politike EU-a;

o

o o

123. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Europskom vijeću, Vijeću, povjereniku za unutarnje tržište, potpredsjedniku Komisije/Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, glavnom tajniku NATO-a, agencijama EU-a u području svemira, sigurnosti i obrane te vladama i parlamentima država članica.

srijeda, 15. siječnja 2020.

P9_TA(2020)0010

Stajalište Europskog parlamenta o Konferenciji o budućnosti Europe**Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o stajalištu Europskog parlamenta o Konferenciji o budućnosti Europe (2019/2990(RSP))**

(2021/C 270/06)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 16. veljače 2017. o poboljšanju funkcioniranja Europske unije korištenjem potencijala Ugovora iz Lisabona⁽¹⁾, od 16. veljače 2017. o mogućim promjenama i prilagodbama aktualnog institucijskog ustroja Europske unije⁽²⁾, od 16. veljače 2017. o proračunskom kapacitetu europodručja⁽³⁾ i od 13. veljače 2019. o stanju rasprave o budućnosti Europe⁽⁴⁾,
 - uzimajući u obzir prijedlog kandidatkinje za predsjednicu Komisije Ursule von der Leyen od 16. srpnja 2019. u okviru političkih smjernica za sljedeću Europsku komisiju 2019. – 2024. i organizaciju Konferencije o budućnosti Europe (u daljnjem tekstu „Konferencija“),
 - uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 12. prosinca 2019. o općem pristupu Konferenciji o budućnosti Europe,
 - uzimajući u obzir mišljenje u obliku pisma Odbora za ustavna pitanja od 9. prosinca 2019. o organizaciji Konferencije o budućnosti Europe,
 - uzimajući u obzir ishod sastanka radne skupine Konferencije predsjednika od 19. prosinca 2019. o Konferenciji o budućnosti Europe,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je na izborima za Europski parlament 2019. povećan odaziv birača, što svjedoči o većem angažmanu građana i zanimanju za proces europske integracije te o očekivanjima da će Europa savladati aktualne i buduće izazove;
- B. budući da je potrebno savladati unutarnje i vanjske izazove s kojima se Europa suočava, kao i nove društvene i transnacionalne izazove koji nisu bili u potpunosti predviđeni u vrijeme donošenja Ugovora iz Lisabona; budući da je broj velikih kriza koje su pogodile Uniju pokazao da su reforme potrebne u više područja upravljanja;
- C. budući da je načelo europske integracije od osnivanja Europske ekonomske zajednice 1957., koje su potom potvrdili svi čelnici država i vlada te nacionalni parlamenti država članica tijekom svakog kruga uzastopne integracije i promjena ugovora, oduvijek bilo stvaranje „sve tješnje unije među narodima Europe“;
- D. budući da postoji konsenzus o tome da bi mandat Konferencije o budućnosti Europe trebao biti postupak u trajanju od dvije godine, s time da bi početak rada bio na dan Roberta Schumana 9. svibnja 2020. (70. obljetnica Schumanove deklaracije), a završetak do ljeta 2022.;

⁽¹⁾ SL C 252, 18.7.2018., str. 215.

⁽²⁾ SL C 252, 18.7.2018., str. 201.

⁽³⁾ SL C 252, 18.7.2018., str. 235.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0098.

srijeda, 15. siječnja 2020.

- E. budući da bi taj konferencijski proces trebao biti prilika za usko uključivanje građana EU-a u postupak „odozdo prema gore” u kojem se njihov glas sluša i doprinosi raspravama o budućnosti Europe;
- F. budući da je Europski parlament jedina institucija EU-a koju su izravno izabrali građani EU-a i da bi trebao imati vodeću ulogu u tom konferencijskom procesu;

Cilj i djelokrug Konferencije

1. pozdravlja prijedlog za održavanje Konferencije o budućnosti Europe i smatra da je deset godina nakon stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona primjereno vrijeme da se građanima EU-a ponovno pruži prilika za žustru raspravu o budućnosti Europe radi stvaranja Unije u kojoj želimo živjeti zajedno;
2. smatra da je Konferencija prilika za to da se utvrdi što EU čini dobro i koje nove mjere su mu potrebne za još bolje djelovanje, povećanje kapaciteta za djelovanje i veću demokratičnost; smatra da bi njezin cilj trebao biti usvajanje pristupa „odozdo prema gore” kako bi se građani izravno uključili u konstruktivan dijalog te je mišljenja da bi se dugoročno trebao predvidjeti trajni mehanizam za suradnju s građanima kad je riječ o promišljanju o budućnosti Europe;
3. smatra da bi prije pokretanja konferencijskog procesa trebalo pokrenuti fazu za slušanje kako bi se građanima diljem Europske unije omogućilo da iznesu svoje ideje, daju prijedloge i iznesu vlastitu viziju toga što Europa znači za njih; predlaže da metodologije za prikupljanje i obradu doprinosa građana budu ujednačene i koherentne u svim državama članicama i na razini EU-a;
4. smatra da bi sudjelovanje građana u konferencijskom procesu trebalo biti organizirano tako da je u potpunosti zastupljena raznolikost naših društava; smatra da bi savjetovanja trebala biti organizirana s pomoću najučinkovitijih, najinovativnijih i najpraktičnijih platformi, uključujući internetske alate, te da bi trebala doprijeti do svih dijelova EU-a kako bi se zajamčilo da tijekom rada Konferencije svaki građanin može izreći svoje mišljenje; smatra da će osiguravanje sudjelovanja mladih biti ključan dio dugotrajnih učinaka Konferencije;
5. ističe da bi Konferencija trebala biti otvoren i transparentan proces u kojem se primjenjuje uključiv, participativan i uravnotežen pristup prema građanima i dionicima; naglašava da bi sudjelovanje građana, organiziranog civilnog društva i niza dionika na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini trebalo biti ključan element tog inovativnog i originalnog procesa;
6. predlaže da Konferencija bude proces koji će voditi niz tijela s utvrđenim/*ad hoc* odgovornostima, uključujući institucionalna tijela i izravno sudjelovanje građana;
7. predlaže da se plenarnim zasjedanjem Konferencije omogući otvoren forum za rasprave među različitim sudionicima bez unaprijed utvrđenog ishoda te istodobno obuhvati doprinos građanskih agora i pritom ne ograničava djelokrug za unaprijed određena politička područja ili metode integracije; predlaže da se u najboljem slučaju mogu unaprijed utvrditi politički prioriteti, čiji popis ne bi bio konačan, na primjer:

- europske vrijednosti, temeljna prava i slobode
- demokratski i institucijski aspekti EU-a
- okolišni izazovi i klimatska kriza
- socijalna pravda i jednakost
- gospodarska pitanja i pitanja u vezi sa zapošljavanjem, uključujući oporezivanje
- digitalna transformacija
- sigurnost i uloga EU-a u svijetu;

srijeda, 15. siječnja 2020.

naglašava da je riječ o neiscrpnom nizu politika koje bi mogle poslužiti kao smjernice za Konferenciju; predlaže da se kao pomoć za utvrđivanje programa i rasprava u okviru konferencijskog procesa koriste posebna istraživanja Eurobarometra;

8. smatra da bi se u sklopu Konferencije trebale razmotriti inicijative koje su se poduzimale uoči izbora 2019.; smatra da bi tijekom konferencijskog procesa u obzir trebalo uzeti rad na pitanjima kao što su sustav glavnih kandidata i transnacionalne liste kako bi se dovoljno unaprijed pripremili sljedeći europski izbori 2024., vodeći računa o postojećim rokovima te koristeći sve dostupne međuinstitucijske, političke i zakonodavne alate;

Organizacija, sastav i vođenje konferencijskog postupka

9. predlaže da se Konferencija sastoji od niza tijela s različitim odgovornostima, kao što su: plenarno zasjedanje Konferencije, građanske agore, agore za mlade, upravljački odbor i izvršni koordinacijski odbor; traži da sva tijela na svim razinama Konferencije budu rodno uravnotežena;

10. predlaže da se tijekom cijelog konferencijskog procesa održi više tematskih građanskih agora koje bi odražavale političke prioritete te da se one sastoje od najviše 200 do 300 građana, pri čemu bi najmanje tri građanina bila iz svake države članice, a njihov bi se broj izračunao u skladu s načelom regresivne proporcionalnosti; naglašava da bi se one trebale održavati na različitim lokacijama diljem Unije i da moraju biti reprezentativne (u smislu geografskog područja, spola, dobi, socioekonomskog položaja i/ili razine obrazovanja);

11. nadalje, predlaže da neovisne institucije u državama članicama među svim građanima EU-a nasumično biraju građane koji će sudjelovati u skladu s navedenim kriterijima te da se utvrde kriteriji na temelju kojih bi se jamčilo da izabrani političari, visoki predstavnici vlada i predstavnici profesionalnih interesnih skupina ne mogu sudjelovati u građanskim agorama; poziva na to da građanske agore imaju različite sudionike na različitim lokacijama, pri čemu svaka pojedina tematska građanska agora mora biti sastavljena od istih sudionika na svakom sastanku kako bi se osigurala usklađenost i dosljednost; insistira na najmanje dva sastanka svake tematske građanske agore kako bi se omogućio doprinos za plenarno zasjedanje Konferencije i dobile općenite povratne informacije o raspravama na drugom sastanku u obliku dijaloga; naglašava da bi građanske agore trebale nastojati postići dogovor konsenzusom, a ako to nije moguće, može se izraziti mišljenje manjine;

12. predlaže da se osim građanske agore održe najmanje dvije agore za mlade: jedna na početku Konferencije i druga pred kraj jer mladi zaslužuju vlastiti forum s obzirom na to da su mlade generacije budućnost Europe i da će na njih najviše utjecati svaka odluka donesena danas o budućem smjeru EU-a; traži da sudionici budu stari između 16 i 25 godina te da se odabir, veličina, status i metode rada temelje na istim kriterijima koji se primjenjuju na građansku agoru;

13. traži da se poduzmu mjere kako bi se osiguralo da se svim građanima (uključujući mlade) koji sudjeluju u konferencijskom procesu pruži potpora pri nadoknadi troškova putovanja i smještaja te po potrebi pomogne da ostvare pravo na slobodne dane, kao i povrat socijalnih troškova (npr. gubitak prihoda, dnevna skrb i posebne mjere za osobe s invaliditetom);

14. traži da članstvo plenarnog zasjedanja Konferencije čine:

— Europski parlament, koji predstavlja građane Unije, s najviše 135 članova

— Vijeće, koje predstavlja države članice, s 27 članova

— nacionalni parlamenti s dva do četiri člana po parlamentu države članice

— Europska komisija koju će predstavljati tri povjerenika

srijeda, 15. siječnja 2020.

- Europski gospodarski i socijalni odbor i Odbor regija s po četiri člana
- socijalni partneri na razini EU-a s po dva člana na svakoj strani;

15. naglašava da će, kako bi se zajamčila razmjena povratnih informacija, predstavnici tematskih građanskih agora i agora za mlade biti pozvani na plenarno zasjedanje Konferencije kako bi predstavili svoje zaključke i o njima raspravljali tako da ih se može uzeti u obzir tijekom rasprava na plenarnom zasjedanju Konferencije;

16. insistira na tome da Vijeće mora biti zastupljeno na ministarskoj razini te da predstavnici Europskog parlamenta i nacionalnih parlamenata trebaju osigurati uravnoteženo političko zastupanje koje odražava njihovu raznolikost; ističe da će institucijske stranke Konferencije sudjelovati kao ravnopravni partneri i da će se osigurati strogi paritet između Europskog parlamenta, s jedne strane, te Vijeća i nacionalnih parlamenata, s druge strane; ustraje u tome da se treba nastojati postići konsenzus u vezi s preporukama plenarnog zasjedanja Konferencije ili barem da preporuke predstavljaju stajališta većine predstavnika svake od triju institucija EU-a i nacionalnih parlamenata;

17. predlaže da se Konferencija sastaje barem dva puta u pola godine na plenarnoj sjednici u Europskom parlamentu; predlaže da na prvom sastanku plenarno zasjedanje Konferencije usvoji plan rada i da, nakon svakog sastanka plenarnog zasjedanja Konferencije, sudionicima Konferencije i javnosti na raspolaganje stavi izvješće s plenarnog zasjedanja sa zaključcima te izvješća radnih skupina; smatra da bi konačne zaključke trebalo donesti na završnom sastanku plenarnog zasjedanja Konferencije, sa sažetkom ishoda konferencijskog procesa u cjelini;

18. naglašava daje potrebno pružiti potporu u okviru priprema sjednica te potporu od strane etabliranih i iskusnih organizacija civilnog društva i drugih stručnjaka; uviđa važnost stručnog znanja nevladinih organizacija, sveučilišta, istraživačkih centara i skupina za strateško promišljanje diljem Europe te ih poziva da podrže konferencijski proces na različitim razinama i pruže potporu raznim tijelima;

19. smatra da bi Konferencija trebala tražiti načine za uključivanje predstavnika zemalja kandidatkinja za članstvo u EU-u u rasprave o budućnosti Europe;

20. mišljenja je da bi se Konferencija trebala organizirati pod visokim pokroviteljstvom triju glavnih institucija EU-a na najvišoj razini, odnosno pod pokroviteljstvom predsjednika Europskog parlamenta, Europskog vijeća i Europske komisije; smatra da bi se tim visokim pokroviteljstvom trebao zajamčiti proces i omogućiti njegov nadzor, kao i pokretanje konferencijskog procesa;

21. mišljenja je da bi upravljački odbor i izvršni koordinacijski odbor trebali osigurati upravljanje konferencijskim procesom kako bi se osigurale učinkovite smjernice za cjelokupni proces i sva relevantna tijela;

22. predlaže da se upravljački odbor sastoji od:

- predstavnika Parlamenta (svi zastupljeni klubovi zastupnika te predstavnik Odbora za ustavna pitanja i predstavnik Predsjedništva Europskog parlamenta)
- predstavnika Vijeća (predsjedništva EU-a)
- predstavnika Komisije (tri nadležna povjerenika);

traži da upravljački odbor bude sastavljen tako da se osigura politička i institucijska ravnoteža te da svi sastavni dijelovi tog odbora imaju jednaku važnost;

23. smatra da bi upravljački odbor trebao biti odgovoran za pripremu sastanaka plenarnog zasjedanja Konferencije (izrada dnevnog reda, izvješća i zaključci plenarnih zasjedanja), kao i za građanske agore i agore za mlade te nadzor aktivnosti i organizaciju konferencijskog procesa;

24. nadalje, predlaže da izvršni koordinacijski odbor bude sastavljen od triju glavnih institucija EU-a pod vodstvom Parlamenta; insistira na tome da članovi izvršnog koordinacijskog odbora budu dio upravljačkog odbora; preporučuje da odbor bude nadležan za svakodnevno upravljanje konferencijskim procesom, posebno za praktičnu organizaciju Konferencije, radnih skupina, građanskih agora i svih ostalih inicijativa koje utvrdi upravljački odbor;

srijeda, 15. siječnja 2020.

25. predlaže da konferencijskom procesu pomaže tajništvo, čiji bi članovi trebali biti iz triju glavnih institucija EU-a;

Komunikacija u kontekstu konferencijskog procesa i politički memorandum

26. mišljenja je da su komunikacija s građanima, sudjelovanje građana u konferencijskom procesu te rad i ishod Konferencije od iznimne važnosti; ističe da bi se tri institucije trebale koordinirati u pogledu svih postojećih i novih komunikacijskih alata za digitalno i fizičko sudjelovanje, počevši od postojećih resursa Parlamenta i Ureda za vezu Europskog parlamenta, kako bi građani tijekom konferencijskog procesa mogli biti u tijeku i pratiti rad čim počnu plenarna sjednica te građanske agore i agore za mlade;

27. smatra da bi se svi sastanci Konferencije (uključujući plenarne sastanke te građanske agore i agore za mlade) trebali prenositi na internetu i biti otvoreni za javnost; insistira na tome da se objave svi dokumenti u vezi s Konferencijom, uključujući doprinose dionika, te da se svi postupci vode na službenim jezicima Unije;

28. smatra da bi konferencijski proces, njegov koncept, strukturu, vremenski raspored i djelokrug trebali zajednički dogovoriti Parlament, Komisija i Vijeće u memorandumu o razumijevanju;

Rezultati

29. traži da se u okviru Konferencije izrade konkretne preporuke koje će institucije morati uzeti u obzir te pretvoriti u djelovanja kako bi se ispunila očekivanja građana i dionika nakon dvogodišnjeg procesa i rasprave;

30. poziva sve sudionike Konferencije da se, u skladu sa svojim ulogama i nadležnostima, općenito zalažu za to da se osigura odgovarajuće praćenje njezinih rezultata;

31. obvezuje se da će Konferenciju stvarno i bez odgode popratiti zakonodavnim prijedlozima, pokretanjem izmjena ugovora ili na drugi način; poziva ostale dvije institucije da preuzmu istu obvezu;

o

o o

32. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi predsjedniku Komisije, predsjedniku Europskog vijeća i aktualnom Predsjedništvu Vijeća.

četvrtak, 16. siječnja 2020.

P9_TA(2020)0011

Burundi, posebno sloboda izražavanja

Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2020. o Burundiju, a posebno o slobodi izražavanja (2020/2502(RSP))

(2021/C 270/07)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Burundiju, a posebno one od 9. srpnja 2015. ⁽¹⁾, 17. prosinca 2015. ⁽²⁾, 19. siječnja 2017. ⁽³⁾, 6. srpnja 2017. ⁽⁴⁾ i 5. srpnja 2018. ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir Odluku Komisije od 30. listopada 2019. o financiranju godišnjeg programa djelovanja za Republiku Burundi za 2019.,
- uzimajući u obzir izjavu koju je 29. studenoga 2019. u ime EU-a dala potpredsjednica Komisije/Visoka predstavnik Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o usklađivanju određenih trećih zemalja u pogledu mjera ograničavanja s obzirom na stanje u Burundiju,
- uzimajući u obzir izvješća glavnog tajnika UN-a od 23. veljače 2017., 25. siječnja 2018. i 24. listopada 2019. o situaciji u Burundiju,
- uzimajući u obzir izvješće Istražnog povjerenstva Vijeća UN-a za ljudska prava o Burundiju iz rujna 2019.,
- uzimajući u obzir pismo od 9. prosinca 2019. koje je potpisalo 39 zastupnika u Europskom parlamentu i u kojemu se poziva na puštanje na slobodu novinara burundijske informativne postaje Iwaku,
- uzimajući u obzir izjavu koju je o Danu ljudskih prava 10. prosinca 2019. u ime EU-a dao potpredsjednik Komisije/Visoki predstavnik Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,
- uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a br. 2248 od 12. studenoga 2015. i br. 2303 od 29. srpnja 2016. o stanju u Burundiju,
- uzimajući u obzir izvješće koje je Istražno povjerenstvo za Burundi podnijelo Vijeću UN-a za ljudska prava 15. lipnja 2017.,
- uzimajući u obzir izjavu za tisak Vijeća sigurnosti UN-a od 13. ožujka 2017. o stanju u Burundiju,
- uzimajući u obzir izvješće proizašlo iz neovisne istrage Ujedinjenih naroda o Burundiju, objavljeno 20. rujna 2016.,
- uzimajući u obzir Sporazum o miru i pomirenju u Burundiju, potpisan u Aruši (Sporazum iz Aruše) 28. kolovoza 2000.,
- uzimajući u obzir izjavu o Burundiju donesenu na sastanku na vrhu Afričke unije održanom 13. lipnja 2015.,

⁽¹⁾ SL C 265, 11.8.2017., str. 137.

⁽²⁾ SL C 399, 24.11.2017., str. 190.

⁽³⁾ SL C 242, 10.7.2018., str. 10.

⁽⁴⁾ SL C 334, 19.9.2018., str. 146.

⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0305.

četvrtak, 16. siječnja 2020.

- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća UN-a za ljudska prava br. 36/19 od 29. rujna 2017. o obnovi mandata Istražnog povjerenstva za Burundi,
 - uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2015/1755 od 1. listopada 2015. ⁽⁶⁾ te odluke Vijeća (ZVSP) 2015/1763 od 1. listopada 2015. ⁽⁷⁾, (ZVSP) 2016/1745 od 29. rujna 2016. ⁽⁸⁾ i (ZVSP) 2019/1788 od 24. listopada 2019. ⁽⁹⁾ o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Burundiju,
 - uzimajući u obzir izjavu potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice danu 8. svibnja 2018. u ime Europske unije o stanju u Burundiju prije ustavnog referenduma,
 - uzimajući u obzir Sporazum o partnerstvu članica skupine afričkih, karipskih i pacifičkih država s jedne strane i Europske zajednice i njezinih država članica s druge strane, potpisan 23. lipnja 2000. u Cotonouu (Sporazum iz Cotonoua),
 - uzimajući u obzir Afričku povelju o ljudskim pravima i pravima naroda koja je donesena 27. lipnja 1981., a stupila je na snagu 21. listopada 1986. i koju je Burundi ratificirao,
 - uzimajući u obzir Odluku Vijeća (EU) 2016/394 od 14. ožujka 2016. o okončanju konzultacija s Republikom Burundijem na temelju članka 96. Sporazuma o partnerstvu između članica Skupine afričkih, karipskih i pacifičkih država s jedne strane i Europske zajednice i njezinih država članica s druge strane ⁽¹⁰⁾,
 - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
 - uzimajući u obzir odjeljak posvećen Burundiju u izvješću organizacije Human Rights Watch za svijet 2019. godine,
 - uzimajući u obzir svjetski indeks slobode medija za 2019. koji su sastavili Reporteri bez granica,
 - uzimajući u obzir članak 144. stavak 5. i članak 132. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da su predsjednički izbori u Burundiju 2015. koji su izazvali građanske nemire, prema mišljenju misije Ujedinjenih naroda za promatranje izbora u Burundiju, bili obilježeni ozbiljnim narušavanjem ključnih uvjeta za djelotvorno ostvarivanje prava glasa i da ih je oporba bojkotirala;
- B. budući da su neovisne radiopostaje i dalje zatvorene, deseci novinara i dalje se ne mogu vratiti iz samonametnutog egzila, a oni koji su ostali teško mogu slobodno raditi, često zbog uznemiravanja koje provode sigurnosne snage, a koja se potiču službenim diskursom u kojemu se neutralni mediji povezuju s neprijateljima nacije;
- C. budući da je stanje u Burundiju i dalje zabrinjavajuće, da se prijavljuju mnogi slučajevi povrede temeljnih građanskih i političkih sloboda, dok sve veće cijene imaju negativan učinak na ekonomska i sociokulturna prava, kao što su pravo na primjeren životni standard, pravo na obrazovanje, pravo na odgovarajuću hranu i negladovanje, prava žena, pravo na rad i sindikalna prava;
- D. budući da se zbog zastoja u postizanju političkog rješenja u okviru unutarnjeg dijaloga u Burundiju ozbiljno dovodi u pitanje održavanje izbora zakazanih za svibanj 2020.; budući da se tim izborima, zbog nepostojanja smislenog političkog dijaloga, može dodatno ojačati autoritarnost u Burundiju; budući da i dalje postoji nesigurnost u pogledu sudjelovanja svih zainteresiranih dionika u tom procesu, uz smanjenje političkog prostora i potrebu za stvaranjem okružja pogodnog za mirne, transparentne i vjerodostojne izbore;

⁽⁶⁾ SL L 257, 2.10.2015., str. 1.

⁽⁷⁾ SL L 257, 2.10.2015., str. 37.

⁽⁸⁾ SL L 264, 30.9.2016., str. 29.

⁽⁹⁾ SL L 272, 25.10.2019., str. 147.

⁽¹⁰⁾ SL L 73, 18.3.2016., str. 90.

četvrtak, 16. siječnja 2020.

- E. budući da je Istražno povjerenstvo za Burundi Vijeća UN-a za ljudska prava u svojem izvješću od 4. rujna 2019. istaknulo da nekoliko mjeseci prije predsjedničkih i parlamentarnih izbora 2020. oni koji su se suprotstavili vladajućoj stranci CNDD-FDD žive u strahu i da se zastrašuju te da, dok napetost pred izbore u svibnju 2020. i dalje raste, lokalne vlasti i članovi zloglasnog omladinskog ogranka vladajuće stranke, Imbonerakure, nastavljaju provoditi politički motivirano nasilje i ozbiljno kršiti ljudska prava; budući da, unatoč opetovanim zahtjevima Istražnog povjerenstva za Burundi, burundijska vlada odbija suradnju s njim;
- F. budući da je Ured UN-a za ljudska prava u Burundiju, koji je radio s vladom Burundija na izgradnji mira, reformi sektora sigurnosti i pravosudnog sektora te koji je pomogao u izgradnji kapaciteta institucija i civilnog društva u vezi s pitanjima ljudskih prava, u ožujku 2019. zatvoren na inzistiranje vlade Burundija koja je već obustavila sve oblike suradnje s tim uredom u listopadu 2016.;
- G. budući da je prema procjenama Svjetske banke gospodarski rast Burundija 2019. iznosio 1,8 %, u usporedbi s 1,7 % tijekom 2018.; budući da ukupni državni proračun za razdoblje 2019. – 2020. pokazuje deficit od 189,3 milijarde FBu (14,26 %), u usporedbi s deficitom od 163,5 milijardi FBu u istom razdoblju 2018. – 2019.; budući da se, prema podacima UNHCR-a, od 30. rujna 2019. u susjednim zemljama nalazi 369 517 burundijskih izbjeglica; budući da se od rujna 2017. u Burundi dobrovoljno vratilo ukupno 78 000 izbjeglica; budući da je od 28. veljače 2019. interno raseljeno 130 562 stanovnika Burundija;
- H. budući da su Reporteri bez granica Burundi smjestili na 159. od 180 mjesta na svojem Svjetskom indeksu slobode medija za 2019.; budući da su sloboda izražavanja i sloboda govora od ključne važnosti za jamčenje slobodnih i informiranih izbora; budući da se slobodnim, neovisnim i neutralnim novinarstvom proširuje temeljno ljudsko pravo na slobodu govora; budući da su tradicionalni mediji pod kontrolom države, kao što su radio i novine, glavni izvor informacija; budući da su poboljšanje medijske pismenosti i pristupa internetu i društvenim mrežama nužni za omogućavanje pristupa informacijama kao i za jačanje socijalne i političke stabilnosti i dijaloga te stoga i za jamčenje slobodnih, informiranih i pravednih izbora;
- I. budući da je Burundi jedna od najsiriromašnijih zemalja svijeta, sa 74,7 % stanovništva koje živi u siromaštvu, i da se na indeksu ljudskog razvoja nalazi na 185. mjestu od 189; budući da je više od 50 % burundijskog stanovništva izloženo kroničnoj nesigurnosti opskrbe hranom, gotovo je polovica stanovništva mlađa od 15 godina, a samo je 2019. od malarije oboljelo više od osam milijuna ljudi, od kojih je 3 000 umrlo od te bolesti; budući da siromaštvo, loše socijalne službe, velika nezaposlenost mladih i nedostatak mogućnosti i dalje potiču nasilje u zemlji;
- J. budući da je 27. rujna 2018. državno vijeće za nacionalnu sigurnost Burundija najavilo tromjesečnu suspenziju međunarodnih nevladinih organizacija, čime je ozbiljno otežalo rad oko 130 međunarodnih nevladinih organizacija, od kojih su neke pružale pomoć za spašavanje života;
- K. budući da je vlada 18. srpnja 2019. donijela dvije uredbe o uspostavi međuministarskog odbora za praćenje i evaluaciju međunarodnih nevladinih organizacija koje djeluju u Burundiju;
- L. budući da vlada odbija priznati bilo kakvo kršenje ljudskih prava od zatvaranja Ureda visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava (OHCHR) u Burundiju 28. veljače 2019. te da ne pokazuje nikakvu predanost održavanju bilo kakvog oblika suradnje s tim uredom; budući da je Istražno povjerenstvo trenutačno jedini neovisni međunarodni mehanizam kojim se istražuju kršenja i povrede ljudskih prava u Burundiju;
- M. budući da vlasti Burundija i dalje u potpunosti i sustavno odbacuju rad Istražnog povjerenstva te mu ne dopuštaju pristup zemlji jer ga smatraju politički pristranim, ali ne pružaju nikakve dokaze kojima bi potkrijepile svoje optužbe;
- N. budući da se u listopadu 2017. Burundi povukao iz Rimskog statuta kojim je uspostavljen Međunarodni kazneni sud; budući da, unatoč pozivima međunarodne zajednice na pokretanje postupka za ponovno pristupanje Rimskom statutu, vlada Burundija nije poduzela nikakve mjere;

četvrtak, 16. siječnja 2020.

- O. budući da su Tanzanija i Burundi 2019. potpisali sporazum da se 180 000 burundijskih izbjeglica dobrovoljno ili nedobrovoljno vrati iz Tanzanije u svoju zemlju podrijetla do 31. prosinca 2019.; budući da je UNHCR u kolovozu 2019. izvjestio o tome da uvjeti u Burundiju nisu povoljni za promicanje vraćanja jer se najveća kršenja ljudskih prava provode među povratnicima;
- P. budući da je 30. prosinca 2019. državni odvjetnik Burundija zatražio petnaestogodišnju zatvorsku kaznu za četvero novinara iz novinske kuće Iwaku, Christine Kamikazi, Agnès Ndirubuse, Téréncea Mpozenzija, Egeida Harerimana i vozača Adolphea Masabarakize, koji su 22. listopada 2019. uhićeni u općini Musigati u pokrajini Bubanza dok su izvještavali o sukobima između pobunjenika i vladinih snaga u sjeverozapadnom Burundiju, te su optuženi za sudjelovanje u ugrožavanju državne unutarnje sigurnosti;
- Q. budući da je novinar novinske kuće Iwaku Jean Bigirimana nestao 22. srpnja 2016. te je navodno posljednji put viđen u pritvoru članova Nacionalne obavještajne službe (SNR) u Muramvyaji, 45 km istočno od glavnoga grada Bujumbura; budući da se vlasti Burundija nikad nisu izjasnile o njegovu nestanku;
- R. budući da su 13. listopada 2015. novinar Christophe Nkezabahizi te njegova supruga i dvoje djece ubijeni u svojoj kući u Bujumburi; budući da vlasti nisu poduzele nikakve stvarne napore da se taj zločin istraži i počinitelji privedu pravdi;
- S. budući da se člankom 31. Ustava Burundija jamči sloboda izražavanja, uključujući slobodu tiska; budući da je Burundi također stranka Afričke povelje o ljudskim pravima i pravima naroda kojom se svakom građaninu Burundija jamči pravo da prima i širi informacije; budući da burundijska vlada ima odgovornost promicati i štiti pravo na slobodu izražavanja i udruživanja sadržano u Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima, čija je Burundi država stranka;
- T. budući da je prostor za djelovanje civilnog društva i medija u posljednjih nekoliko godina postao vrlo ograničen, a mnogi aktivisti civilnog društva i neovisni novinari i dalje su u egzilu; budući da se mnogi od onih koji su ostali u Burundiju suočavaju sa zastrašivanjem, pritvaranjem ili suđenjima na temelju lažnih optužbi;
- U. budući da su Vlada i članovi mladeži vladajuće stranke, Imbonerakure, organizirali nacionalnu kampanju za prikupljanje „dobrovoljnih“ doprinosa stanovništva kako bi pomogli financirati izbore 2020.; budući da se u izvješću organizacije Human Rights Watch od 6. prosinca 2019. navodi da su članovi skupine Imbonerakure i lokalni vladini službenici u tu svrhu često pribjegavali nasilju i zastrašivanju, ograničavajući kretanje i pristup javnim uslugama, a osobe koje bi im se suprotstavile bi pretukli;
- V. budući da je aktivist za ljudska prava Germain Rukuki, član Akcije kršćana za ukidanje mučenja (ACAT), u travnju 2019. osuđen na 32 godine zatvora pod optužbom za pobunu i prijetnju državnoj sigurnosti, sudjelovanje u pokretu za ustanak i napade na šefa države; budući da je u kolovozu 2018. aktivist Nestor Nibitanga, promatrač Udruženja za zaštitu ljudskih prava i pritvorenih osoba, osuđen na pet godina zatvora zbog ugrožavanja državne sigurnosti;
- W. budući da BBC i Voice of America (VOA) od svibnja 2019. više ne mogu emitirati program u Burundiju jer su im tada licence suspendirane na, prvotno, šest mjeseci, kao što je u to vrijeme izvjestio Odbor za zaštitu novinara; budući da je 29. ožujka 2019. tijelo za regulaciju medija u Burundiju, Nacionalno komunikacijsko vijeće, objavilo da je povuklo operativnu licencu BBC-a i produljilo suspenziju za VOA; budući da je Nacionalno komunikacijsko vijeće također zabranilo svim novinarima u Burundiju „pružanje informacija koje bi izravno ili neizravno mogli emitirati“ BBC ili VOA;
- X. budući da je Vijeće 24. listopada 2019. produljilo mjere ograničavanja EU-a protiv Burundija do 24. listopada 2020.;
- Y. budući da se te mjere sastoje od zabrane ulaska na područje Europske unije i zamrzavanja imovine četirima osobama za čije se djelovanje smatra da ugrožava demokraciju ili ometa pronalaženje političkog rješenja krize u Burundiju;

četvrtak, 16. siječnja 2020.

- Z. budući da napori Istočnoafričke zajednice da pronađu mirno rješenje za političku krizu, koja je proizašla iz odluke predsjednika iz 2015. da se kandidira za treći mandat, i dalje stagniraju; budući da je predsjednik Pierre Nkurunziza u nekoliko navrata ponovio da se neće kandidirati za drugi mandat, ali da vladajuća stranka tek treba odrediti kandidata za sljedeće predsjedničke izbore;
1. snažno osuđuje trenutačna ograničenja slobode izražavanja u Burundiju, uključujući šira ograničenja javnih sloboda, kao i masovna kršenja ljudskih prava, zastrašivanje i proizvoljna uhićenja novinara i zabranu emitiranja, što je doprinijelo klimi zastrašivanja medija u Burundiju, povećalo ograničenja u pogledu izvješćivanja i spriječilo odgovarajuće praćenje pojedinih događaja, posebno u razdoblju koje je prethodilo izborima 2020.;
 2. i dalje je duboko zabrinut zbog stanja ljudskih prava u Burundiju, što podriva bilo koju inicijativu za pomirenje, mir i pravdu, osobito zbog proizvoljnih uhićenja i izvansudskih pogubljenja;
 3. duboko osuđuje stalno pogoršanje stanja ljudskih prava u zemlji, posebno za stvarne pristalice oporbe i one koje se za to sumnjiči, uključujući Burundijce koji se vraćaju iz inozemstva; podsjeća da je Burundi obvezan klauzulom o ljudskim pravima Sporazuma iz Cotonoua; apelira na vlasti Burundija da smjesta zaustave taj trend zlostavljanja i da njihova zemlja poštuje obveze u pogledu ljudskih prava, uključujući one sadržane u Afričkoj povelji o ljudskim pravima i pravima naroda, Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima i drugim međunarodnim mehanizmima koje je vlada ratificirala;
 4. podsjeća vladu Burundija da uvjeti za održavanje uključivih, vjerodostojnih, mirnih i transparentnih izbora podrazumijevaju pravo na slobodu izražavanja, pristup informacijama, slobodu tiska, slobodu medija i postojanje slobodnog okruženja u kojem borci za ljudska prava mogu govoriti bez zastrašivanja ili straha od odmazde; stoga potiče burundijske vlasti da ukinu mjere kojima se ograničava ili ometa rad civilnog društva te ograničava pristup neovisnim tradicionalnim i modernim medijima te njihova sloboda;
 5. poziva vlasti Burundija da odbace optužbe protiv novinara portala Iwacu te da ih odmah i bezuvjetno puste na slobodu kao i sve ostale uhićene zbog ostvarivanja svojih temeljnih prava;
 6. naglašava ključnu ulogu koju civilno društvo i novinari imaju u demokratskom društvu, posebno u kontekstu skorašnjih izbora, te poziva vlasti Burundija da zaustave zastrašivanje, uznemiravanje i proizvoljna uhićenja novinara, aktivista za ljudska prava i članove oporbe; nadalje, poziva vlasti da borcima za ljudska prava i novinarima dopuste da bez prepreka provode legitimno pravo istraživanja i prijavljivanja kršenja ljudskih prava;
 7. s velikom zabrinutošću primjećuje sve veći broj interno raseljenih osoba iz Burundija i susjednih zemalja; poziva EU da pojača financiranje i pruži druge oblike humanitarne pomoći Burundijcima koji su interno raseljeni ili su izbjeglice;
 8. pozvati vlasti Burundija da stanu na kraj iznudama protiv građana i da osiguraju da nijednom pojedincu nije onemogućen pristup javnim dobrima i uslugama, kao što su zdravstvena skrb, hrana, voda i obrazovanje, te da humanitarnim akterima omogućе da samostalno djeluju i pružaju pomoć u skladu s dužnošću ispunjavanja najhitnijih potreba;
 9. naglašava da su potrebna znatna poboljšanja u pogledu političkih i ljudskih prava, posebno u pogledu temeljnih sloboda poput slobode izražavanja, slobode tiska i slobode udruživanja i okupljanja te u pogledu napretka u procesu pomirenja kako bi se omogućili vjerodostojni izbori; poziva vladu Burundija da zajamči da se kršenja tih prava istraže na nepristran način te da počinitelji za to kazneno odgovaraju u skladu s međunarodnim standardima;
 10. potiče vlasti da provedu temeljite i transparentne istrage kako bi se u poštenim i vjerodostojnim suđenjima priveli pravdi svi navodni počinitelji ubojstava, otmica, iznuda, premlaćivanja, proizvoljnih uhićenja, vršioци prijetnji, uznemiravanja ili drugih oblika zlostavljanja; izražava veliku zabrinutost zbog nastavka prakse nekažnjavanja slučajeva kršenja ljudskih prava koju počinu Imbonerakure; potiče burundijske vlasti da pokrenu neovisnu istragu o nestanku novinara Jeana Bigirimana, nestalog 22. srpnja 2016. i Christophea Nkezabahzija, ubijenog zajedno sa svojom suprugom i dvoje djece 13. listopada 2015.;

četvrtak, 16. siječnja 2020.

11. prepoznaje ključnu ulogu regije, točnije Istočnoafričke zajednice i Afričke unije, u pružanju održivog rješenja za političku krizu u Burundiju te naglašava potrebu za aktivnijim pristupom i povećanim naporima da se stane na kraj krizi i zaštiti stanovništvo Burundija kako bi se izbjegla daljnja eskalacija situacije u regiji; poziva Afričku uniju da hitno rasporedi svoje promatrače za ljudska prava u Burundi te da zajamči da imaju neometan pristup čitavom teritoriju zemlje kako bi mogli obavljati svoje dužnosti;
12. izražava žaljenje zbog zastoja u provedbi Sporazuma iz Arushe i poziva jamce sporazuma da rade na pomirenju; izražava svoju predanost dijalogu unutar Burundija; poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da podupre Istočnoafričku zajednicu u olakšavanju dijaloga unutar Burundija; potiče sve sudionike dijaloga unutar Burundija da konstruktivno surađuju i omogućе neometano sudjelovanje oporbe, boraca za ljudska prava i organizacija civilnog društva;
13. potiče Burundi da ponovo razmotri dnevni red sjednica regionalne i međunarodne zajednice kako bi se postigao dogovor o kompromisu za provedbu postojećih odluka na razini UN-a i AU-a, a to su: provedba Rezolucije 2303; potpisivanje Memoranduma o razumijevanju s promatračima AU-a, nastavak suradnje s Uredom visokog povjerenika za ljudska prava;
14. žali zbog toga što je Burundi nastavio s odbijanjem suradnje s istražnim povjerenstvom UN-a i davanja suglasnosti za nastavak aktivnosti lokalnog ureda Ureda visokog povjerenika UN-a za ljudska prava;
15. poziva UN da nastavi s nepristranim istragama svih navodnih kršenja ljudskih prava i humanitarnog prava, uključujući ona koje počinje državni agenti i pripadnici skupine Imbonerakure, te da kazneno goni odgovorne osobe na odgovarajući način; naglašava da se kriminalci i ubojice moraju privesti pravdi, bez obzira na to kojoj skupini pripadaju i da se žrtvama i preživjelim žrtvama teškog kršenja ljudskih prava u Burundiju mora pružiti odgovarajuća pravna zaštita;
16. poziva države članice EU-a da osiguraju fleksibilnu i izravnu financijsku potporu civilnom društvu i medijskim organizacijama, uključujući ženske organizacije koje još rade u tom području, ali i onima u egzilu, posebno onima koje rade na promicanju i zaštiti političkih, građanskih, gospodarskih, socijalnih i medijskih prava;
17. poziva na to da diplomati EU-a i država članica EU-a u Burundiju osiguraju potpunu provedbu smjernica EU-a o boricima za ljudska prava, među ostalim, sudjelovanjem na suđenjima svim novinarima, političkim zatvorenicima i boricima za ljudska prava u Burundiju, a posebno novinarima portala Iwacu, te posjetom boricima za ljudska prava, aktivistima i novinarima u zatvoru;
18. poziva na proširenje ciljanih sankcija EU-a i poziva Vijeće sigurnosti UN-a da nametne vlastite ciljane sankcije protiv pojedinaca odgovornih za teška kršenja ljudskih prava u Burundiju, uključujući zabranu putovanja i zamrzavanje imovine; poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika da hitno pripremi prošireni popis imena osoba odgovornih za planiranje, organiziranje i provedbu kršenja ljudskih prava kako bi ih se uvrstilo na popis burundijskih dužnosnika koji već podliježu sankcijama EU-a;
19. duboko žali zbog izostanka djelovanja Burundija nakon ponovnog pristupanja Rimskom statutu; apelira na burundijske vlasti da odmah započne s tim postupkom; poziva EU da podrži sve napore Međunarodnog kaznenog suda da istraži zločine počinjene u Burundiju i da počinitelje privede pravdi;
20. žali zbog daljnjeg nedovoljnog financiranja burundijske izbjegličke krize što snažno utječe na sigurnost i dobrobit izbjeglica; poziva međunarodnu zajednicu i humanitarne agencije da povećaju pružanje pomoći svima koji su zbog sukoba sada izbjeglice ili raseljene osobe; potiče EU i njegove države članice da, u skladu s preporukama istražnog povjerenstva UN-a za Burundi, odobre status izbjeglica tražiteljima azila iz Burundija i da pomno prate stanje u Burundiju u pogledu izbora 2020.;

četvrtak, 16. siječnja 2020.

21. izražava duboku zabrinutost zbog navoda o povećanom pritisku na burundijske izbjeglice da se vrate kući uoči izbora 2020.; poziva vlade u regiji da se pobrinu da povratak izbjeglica bude dobrovoljan i temeljen na informiranim odlukama i da bude proveden na siguran i dostojanstven način; podsjeća da UNHCR smatra da uvjeti za siguran, dostojanstven i dobrovoljni povratak nisu ispunjeni;
 22. poziva vladu Burundija da dopusti povratak političkih protivnika iz egzila i da im omogući da vode kampanju bez zastrašivanja, uhićenja ili nasilja te da vanjskim promatračima omogući promatranje priprema birališta te postupaka glasovanja i prebrojavanja glasova;
 23. ponavlja da je uključiv politički dijalog u okviru međunarodnog posredovanja i u skladu sa Sporazumom iz Arushe i Ustavom Burundija i dalje jedini način da se osigura trajni mir u Burundiju; stoga poziva Istočnoafričku zajednicu da, kao ključni akter dijaloga u Burundiju, poduzme odgovarajuće mjere kako bi se burundijske vlasti bez odgađanja i odlučno uključile u uključiv dijalog o mirnom i trajnom rješenju trenutačne krize;
 24. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, predsjedniku Republike Burundi, predsjedniku Parlamenta Burundija, Zajedničkoj parlamentarnoj skupštini AKP-a i EU-a te Afričkoj uniji i njezinim institucijama.
-

četvrtak, 16. siječnja 2020.

P9_TA(2020)0012

Nigerija, posebno nedavni teroristički napadi**Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2020. o Nigeriji, posebno o nedavnim terorističkim napadima (2020/2503(RSP))**

(2021/C 270/08)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Nigeriji, a naročito najnoviju od 18. siječnja 2018. ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir izjavu glasnogovornika glavnog tajnika UN-a od 24. prosinca 2019. o Nigeriji,
- uzimajući u obzir izvješće posebnog izaslanika za promicanje slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja izvan Europske unije od 25. studenog 2019.,
- uzimajući u obzir izjavu od 2. rujna 2019. posebne izvjestiteljice UN-a za izvansudska, prijeka ili proizvoljna pogubljenja u vezi s njezinim završenim posjetom Nigeriji,
- uzimajući u obzir izjavu za medije Vijeća sigurnosti UN-a o terorističkim djelima u sjeveroistočnoj Nigeriji od 31. srpnja 2019.,
- uzimajući u obzir izjavu glasnogovornice tadašnje potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice o terorističkom napadu Boko Harama u Bornu, u sjeveroistočnoj Nigeriji, od 29. srpnja 2018.,
- uzimajući u obzir odjeljak posvećen Nigeriji u izvješću organizacije Human Rights Watch za svijet 2019. godine,
- uzimajući u obzir zaključne napomene Odbora UN-a za ljudska prava od 29. kolovoza 2019. o Nigeriji s obzirom na izostanak drugog periodičkog izvješća,
- uzimajući u obzir Deklaraciju UN-a o uklanjanju svih oblika nesnošljivosti i diskriminacije na temelju religije ili uvjerenja,
- uzimajući u obzir smjernice EU-a o promicanju i zaštiti slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja iz 2013.,
- uzimajući u obzir da je Europski parlament Nagradu Saharov za slobodu mišljenja 2005. godine dodijelio borkinji za ljudska prava Hauwi Ibrahim,
- uzimajući u obzir Globalni indeks terorizma iz 2019.,
- uzimajući u obzir pismo o ograničenjima humanitarnih djelovanja u sjeveroistočnoj Nigeriji koje je predsjednik Odbora za razvoj uputio potpredsjedniku Komisije/Visokom predstavniku te povjereniku za humanitarnu pomoć i upravljanje kriznim situacijama,
- uzimajući u obzir Ustav Savezne Republike Nigerije, a posebno odredbe iz poglavlja IV. o zaštiti slobode vjere te pravu na slobodu mišljenja, savjesti i vjere,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima djeteta iz 1989. koju je Nigerija ratificirala u travnju 1991.,

⁽¹⁾ SL C 458, 19.12.2018., str. 43.

četvrtak, 16. siječnja 2020.

- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) iz 1979.,
 - uzimajući u obzir Sporazum iz Cotonoua,
 - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
 - uzimajući u obzir članak 144. stavak 5. i članak 132. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da se sigurnosna situacija u Nigeriji znatno pogoršala tijekom posljednjih godina, što predstavlja ozbiljnu prijetnju regionalnoj i međunarodnoj sigurnosti; budući da su kršenja ljudskih prava i masovna ubojstva raširena, posebno u sjeveroistočnoj regiji te zemlje; budući da je pobunjenička skupina Boko Haram od 2009. godine ubila više od 36 000 ljudi;
- B. budući da je ta zemlja već desetu godinu poprište regionalnog oružanog sukoba; budući da su nasilni ekstremizam i terorističke aktivnosti osobito u porastu među džihadističkim skupinama, kao što su Boko Haram i ISWAP (Islamska Država u zapadnoafričkoj pokrajini), koje postaju sve snažnije i utjecajnije; budući da Boko Haram od 2009. sve češće i redovitije napada nigerijsku policiju i vojsku, političare, škole, vjerske objekte, javne ustanove i civile; budući da su velika većina žrtava muslimani;
- C. budući da od 163 zemlje na Globalnom indeksu terorizma Nigerija zauzima treće mjesto, iza Iraka i Afganistana, što je čini trećom zemljom po redu među zemljama koje je terorizam najviše pogodio;
- D. budući da sigurnosnu situaciju dodatno pogoršava porast vjerskog i etničkog nasilja u nekim dijelovima zemlje, uključujući sukob u poljoprivrednom nigerijskom srednjem pojasu, u kojemu su poljoprivrednici i nomadski pastiri u sukobu oko zemljišta i vodnih resursa;
- E. budući da se vjeruje da ISWAP trenutačno drži desetke zatočenika, uključujući kršćanske vođe, pripadnike sigurnosnih snaga i humanitarne radnike;
- F. budući da je stanovništvo Nigerije, najbrojnije u Africi, gotovo jednako podijeljeno između muslimana i kršćana; budući da se u toj zemlji nalazi najveća kršćanska zajednica u regiji s gotovo 30 milijuna kršćana koji žive u sjevernoj Nigeriji; budući da se povijesno suparništvo između pretežno muslimanskog sjevera i kršćanskog juga drastično zaoštrilo širenjem radikalnog islama;
- G. budući da je u videozapisu objavljenom 26. prosinca 2019. ISWAP preuzeo odgovornost za smaknuće 11 osoba; budući da je ta skupina navela da su sve osobe koje su ubijene bili kršćani te da je riječ o odmazdi zbog smrti vođe Islamske države Abua Bakra al-Baghdadija u Siriji;
- H. budući da su ta ubojstva dio šireg niza terorističkih djela, uključujući napad na kršćansko selo u blizini Chiboka 24. prosinca 2019., u kojemu je smrtno stradalo sedam mještana te je oteta mlada djevojka, ubojstvo trojice civila izvan grada Biu 23. prosinca 2019. te ubojstvo sedam civila u Nganzaiju 22. prosinca 2019.;
- I. budući da je prema mišljenju zaklade Humanitarian Aid Relief Trust od 2015. godine više od 6 000 kršćana smrtno stradalo od ruku džihadističkih skupina ili zbog politike „vaša zemlja ili vaša krv” koju provode fulanijski militanti; budući da se u šerijatskim državama kršćani suočavaju s ustaljenom diskriminacijom i često se smatraju građanima drugog reda;
- J. budući da, iako je predsjednik Muhamadu Buhari osudio ubojstva i pozvao stanovništvo da se ne dijeli prema vjerskoj pripadnosti, ti napadi ostaju potpuno nekažnjeni, a počinitelji rijetko odgovaraju za svoja djela; budući da je izvješće organizacije Amnesty International ukazalo na namjerni nemar nigerijskih sigurnosnih snaga u vezi sa smrtonosnim napadima na zajednice poljoprivrednika;
- K. budući da je organizacija Human Rights Watch izvijestila da je nigerijska vojska pritvorila više od 3 600 djece (od kojih su polovica djevojčice) osumnjičene za povezanost s islamističkim i nedržavnim oružanim skupinama, često na temelju slabih ili nikakvih dokaza; budući da su mnogi pritvorenici bili žrtve zlostavljanja, uključujući seksualno nasilje, te da su umrli u pritvoru zbog bolesti, gladi, dehidracije ili prostrjelnih rana; budući da vojska sustavno uskraćuje pristup objektima za zadržavanje i onemogućuje provjeru uvjeta u kojima se drže djeca;

četvrtak, 16. siječnja 2020.

- L. budući da je položaj djevojčica i žena u Nigeriji posebno problematičan zbog općih praksi diskriminacije, ograničenog pristupa zdravstvenim uslugama i obrazovanju, raširenog sakaćenja ženskih spolnih organa i dječjih brakova;
- M. budući da je Međunarodni kazneni sud izjavio da postoji opravdana sumnja za pretpostavku da su Boko Haram i nigerijske sigurnosne snage počinile zločine protiv čovječnosti iz članka 7. Rimskog statuta, uključujući ubojstva i progon; budući da je Međunarodni kazneni sud u svom Preliminarnom istražnom izvješću iz 2019. godine izjavio da su, unatoč nizu mjera nigerijskih vlasti za utvrđivanje kaznene odgovornosti navodnih počinitelja, istražne aktivnosti ili aktivnosti kaznenog progona koje su dosad poduzete u vezi s članovima skupine Boko Haram i nigerijskim sigurnosnim snagama bile ograničene u pogledu njihova opsega i temeljitosti;
- N. budući da se od 2015. godine vladi upućuju kritike zbog neadekvatnog reagiranja na islamističke pobune diljem zemlje; budući da se nigerijska vojska i policija suočavaju s brojnim sigurnosnim prijetnjama te su preopterećene i ne mogu se uhvatiti u koštac s istodobnim sigurnosnim krizama;
- O. budući da je od svojeg osnivanja 2015. višenacionalna zajednička interventna jedinica otjerala terorističke skupine iz mnogih područja koja su ranije bila pod njihovom kontrolom, no regija je i dalje vrlo nestabilna; budući da je nedavno povlačenje 1 200 čadskih vojnika, koje se vremenski podudara s porastom nasilja u sjeveroistočnoj regiji, izazvalo zabrinutost među stanovništvom; budući da je nakon povlačenja vojnika više stotina nigerijskih civila nastanjenih u blizini napustilo to područje u strahu od novih napada džihadista;
- P. budući da su EU, Savezna Republika Njemačka i Gospodarska zajednica zapadnoafričkih država (ECOWAS) u listopadu 2019. pokrenuli projekt za mirovnu i sigurnosnu strukturu i operacije (EPSAO); budući da je cilj projekta jačanje mehanizama ECOWAS-a i njegove sposobnosti da upravlja sukobom i podupire izgradnju okruženja u zapadnoj Africi nakon sukoba;
- Q. budući da je prema podacima Ureda UN-a za koordinaciju humanitarnih pitanja (UN OCHA) situacija u Nigeriji uzrokovala neviđenu humanitarnu krizu i dovela do raseljavanja više od 2 milijuna ljudi na sjeveroistoku te zemlje; budući da prema organizaciji Human Rights Watch većina interno raseljenih osoba ne može ostvariti svoja osnovna prava na hranu, stanovanje, obrazovanje, zdravlje, zaštitu od opasnosti, kao i pravo na slobodu kretanja; budući da je EU dodijelio 28,3 milijuna EUR za pružanje potpore humanitarnoj pomoći u toj zemlji; budući da su potrebe za humanitarnom pomoći daleko veće od trenutno raspoloživih sredstava;
- R. budući da se, prema izvješću organizacije Human Rights Watch o stanju ljudskih prava 2019. za Nigeriju, više od 35 000 interno raseljenih osoba 2018. vratilo u sjeveroistočne zajednice unatoč sigurnosnim problemima i nedostatku osnovnih potrepština, uključujući hranu i smještaj;
- S. budući da gotovo polovica nigerijskog stanovništva živi u krajnjem siromaštvu; budući da se procjenjuje da više od 7 milijuna Nigerijaca hitno treba spasonosnu pomoć;
- T. budući da tisuće Nigerijaca riskiraju život na migracijskim rutama prema EU-u u nadi da će živjeti u boljim ekonomskim, socijalnim i sigurnosnim uvjetima;
- U. budući da je prostor za humanitarno djelovanje u toj zemlji sužen i da je nekoliko humanitarnih radnika oteto i ubijeno; budući da je 2019. ubijeno osam humanitarnih radnika, a od 2011. u sukobu je život izgubilo ukupno njih 26; budući da sigurnosni rizici često ometaju isporuku pomoći i uzrokuju odlazak mnogih humanitarnih organizacija;
- V. budući da je, povrh toga, vlada obustavila rad brojnih međunarodnih humanitarnih agencija i dobrotvornih organizacija, tvrdeći da su djelovale kao praonice novca za islamističke skupine; budući da su nigerijske oružane snage u rujnu 2019. bez prethodne najave zatražile zatvaranje organizacija Action Against Hunger i Mercy Corps, što je 400 000 osoba ostavilo bez pristupa pomoći;
- W. budući da u skladu s člankom 8. Sporazuma iz Cotonoua EU redovito vodi politički dijalog s Nigerijom o ljudskim pravima i demokratskim načelima, što obuhvaća pitanja kao što su etnička, vjerska i rasna diskriminacija;

četvrtak, 16. siječnja 2020.

1. izražava žaljenje zbog terorističkih napada u toj zemlji; ponovno izražava zabrinutost zbog dugotrajne krize u Nigeriji i nestabilnog sigurnosnog stanja na sjeveroistoku zemlje te oštro osuđuje opetovano kršenje ljudskih prava te međunarodnog i humanitarnog prava, bez obzira na to temelji li se na vjerskoj ili na etničkoj pripadnosti;
2. posebno osuđuje nedavni porast nasilja nad etničkim i vjerskim zajednicama, uključujući napade na vjerske institucije i vjernike;
3. izražava svoju sućut obiteljima žrtava i iskazuje solidarnost s nigerijskim narodom koji se već više od desetljeća suočava s posljedicama terorizma u regiji;
4. apelira na nigerijske vlasti da zajamče poštovanje ljudskih prava u zemlji i da zaštite civilno stanovništvo od terorizma i nasilja; ustraje u tome da se ti naponi moraju provoditi uz potpuno poštovanje ljudskih prava i vladavine prava, u skladu s međunarodnim obvezama te zemlje;
5. smatra da je svaki oblik istrebljenja ljudskih bića ili etničkog čišćenja barbarski zločin protiv čovječnosti; apelira na nigerijsku vladu da riješi temeljne uzroke nasilja jamčenjem jednakih prava za sve građane i donošenjem zakonodavstva o suzbijanju diskriminacije; u tom pogledu inzistira na potrebi za daljnjim promicanjem međureligijskog dijaloga i mirnog suživota građana neovisno o njihovoj vjeri, što bi uključivalo sve relevantne dionike, među ostalim i Nigerijsko međureligijsko vijeće;
6. podsjeća da su žene i djeca najosjetljiviji na učinke sukoba, terorizma i nasilja u toj zemlji; osuđuje činjenicu da terorističke skupine sve češće regrutiraju djecu i koriste ih kao vojnike ili bombaše samoubojice;
7. vrlo je zabrinut zbog navoda o lošem postupanju prema djeci koja su pritvorena u vojnim objektima; poziva nigerijske vlasti da UN-u omoguće pristup svojim vojnim pritvornim objektima, da potpišu službeni protokol za predaju kako bi se zajamčilo da će se djeca koja se nalaze u vojnom pritvoru brzo predati odgovarajućim tijelima za zaštitu djece i da obustave vojno pritvaranje djece; ustraje u tome da bi reakcija u sklopu borbe protiv terorizma, kao i pravosudni i kaznenopravni okvir, trebali biti prilagođeni za zaštitu prava najugroženijih skupina, među kojima su i djeca;
8. podsjeća nigerijske vlasti da su obvezne štiti prava djece i zajamčiti zaštitu i skrb za djecu pogođenu terorizmom ili sukobom, među ostalim omogućujući im pristup obrazovanju; nadalje podsjeća da su obrazovanje i ekonomske prilike snažna sredstva za borbu protiv radikalizacije i apelira na međunarodne partnere da podrže pružanje dostupnog, kvalitetnog obrazovanja kao dio strategije za suzbijanje terorizma u toj regiji;
9. duboko je zabrinut zbog toga što su žene u Nigeriji još uvijek žrtve diskriminacije, nasilja, seksualnog zlostavljanja i silovanja; apelira na Nigeriju da u potpunosti provede Konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena; traži veću potporu za žrtve raširenog seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, uključujući psihološku potporu;
10. naglašava da je borba protiv nekažnjavanja ključna za stabilnost zemlje i izgradnju trajnog mira; stoga poziva nigerijske vlasti da provedu hitne, temeljite i transparentne istrage kako bi se počinitelji priveli pravdi i pozvali na odgovornost; također poziva na donošenje mjera za poboljšanje kapaciteta i neovisnosti nigerijskog pravosudnog sustava kao način promicanja učinkovite primjene kaznenog pravosuđa za borbu protiv nasilja, terorizma i korupcije;
11. izražava žaljenje zbog činjenice da je došlo do zastoja napretka u borbi protiv Boko Harama i ISWAP-a kao i zbog sve češćih i ozbiljnijih samoubilačkih napada i izravnih napada na vojne položaje; podsjeća da je nigerijski predsjednik Buhari ponovno izabran 2019. na temelju obećanja da će poraziti nasilni ekstremizam koji promiču Boko Haram i druge terorističke skupine te apelira na predsjednika ispuniti obećanja koja je dao tijekom kampanje;

četvrtak, 16. siječnja 2020.

12. podupire ciljeve projekta mirovnih i sigurnosnih operacija i infrastrukture koji vode EU i ECOWAS; potiče države članice da pruže snažnu potporu kako bi doprinijele izgradnji kapaciteta i rješavanju sukoba u zapadnoj Africi;
 13. potvrđuje svoju potporu regionalnoj Multinacionalnoj zajedničkoj jedinici za posebne namjene i pohvaljuje njezina nastojanja da se učinkovito bori protiv terorizma i da ponovno uspostavi stabilnost u regiji jezera Čad; podsjeća da terorizam ne poznaje granice i poziva sve zemlje regije da nastave koordinirano djelovati u cilju sigurnosti cijele regije;
 14. potiče na daljnju reformu sigurnosnog sektora u Nigeriji kako bi se ojačali kapaciteti nacionalnih i regionalnih aktera u borbi protiv terorizma; poziva Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) i države članice da nastave pružati tehničku pomoć EU-a u tom području;
 15. upozorava na instrumentalizaciju sukoba između poljoprivrednika i stočara za širenje mržnje na vjerskoj osnovi; apelira na nigerijsku vladu da provede nacionalni plan transformacije stočarstva, čiji je cilj zaštititi interese i poljoprivrednika i stočara; smatra da su potrebni daljnji koraci, kao što je jačanje mehanizama za posredovanje u sukobu, rješavanje sukoba, pomirenje i izgradnju mira;
 16. naglašava međuovisnost razvoja, demokracije, ljudskih prava, dobrog upravljanja i sigurnosti u zemlji; smatra da vojno djelovanje samo po sebi nije dovoljno za učinkovito suzbijanje terorizma; poziva nigerijsku vladu da izradi sveobuhvatnu strategiju koja će se baviti temeljnim uzrocima terorizma, i da pritom stavi naglasak na preventivni pristup čiji je cilj otkloniti privlačnost terorističke ideologije, onemogućiti prilike za regrutiranje i radikalizaciju te presjeći izvore financiranja terorizma, ali i da podupire i financira programe organizacija civilnog društva koji su usmjereni na zajednicu;
 17. poziva EU, Afričku uniju i međunarodnu zajednicu da pojačaju napore u pružanju potpore borbi protiv terorizma u Nigeriji i da nastave s kontinuiranom političkom i sigurnosnom pomoći u toj zemlji, kao i u cijeloj regiji;
 18. vrlo je zabrinut zbog utjecaja koji sigurnosna situacija u zemlji ima na učinkovitost humanitarne i razvojne pomoći; poziva EU da nastavi ulagati napore u pogledu humanitarne i razvojne pomoći ne samo u Nigeriji, već i u cijeloj regiji; pozdravlja dodatnih 50 milijuna EUR koje je EU obećao 2019. za potporu oporavku i otpornosti u Nigeriji;
 19. uviđa da su Nigerija i susjedne zemlje izložene pritisku zbog regionalnog raseljavanja; poziva na pojačanu potporu i bolju koordinaciju donatora za raseljeno stanovništvo u Nigeriji, što uključuje i dodatna financijska sredstva međunarodne zajednice; podsjeća da se sredstva iz razvojnih fondova ne bi smjela preusmjeriti sa svog prvotnog cilja, a to je iskorjenjivanje siromaštva u svim njegovim oblicima;
 20. osuđuje sve napade na humanitarne radnike ili objekte humanitarne pomoći i apelira na to da se donesu mjere kako bi se zajamčila sigurnost humanitarnih radnika i sigurno okruženje za rad humanitarnih organizacija;
 21. izrazito je zabrinut zbog klimatskih promjena koje se rapidno intenziviraju i zbog njihova učinka na život i izvor egzistencije stanovništva, posebno u središnjem dijelu zemlje; ponavlja da treba pronaći dugoročna rješenja kako bi se prirodni resursi zaštitili i kako bi im se osigurao pristup; podsjeća da je rješavanje problema klimatske krize ključno za osiguravanje ekonomske stabilnosti i mira u toj regiji;
 22. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Europskoj službi za vanjsko djelovanje, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, predsjedniku i parlamentu Nigerije, Afričkoj uniji, Zajedničkoj parlamentarnoj skupštini AKP-a i EU-a i Panafričkom parlamentu.
-

četvrtak, 16. siječnja 2020.

P9_TA(2020)0013

Stanje u Venezueli nakon nezakonitog izbora novog predsjednika i predsjedništva Nacionalne skupštine (parlamentarni puč)

Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2020. o stanju u Venezueli nakon nezakonitog izbora novog predsjednika i predsjedništva Nacionalne skupštine (parlamentarni državni udar) (2020/2507(RSP))

(2021/C 270/09)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Venezueli, a posebno rezoluciju od 31. siječnja 2019. ⁽¹⁾, kojom se Juan Guaidó priznaje kao privremeni predsjednik Venezuele,
 - uzimajući u obzir izjave potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o Venezueli, posebno izjavu u ime EU-a od 9. siječnja 2020. o najnovijima događanjima u vezi s Nacionalnom skupštinom i izjavu njegova glasnogovornika od 5. siječnja 2020. o događanjima u Nacionalnoj skupštini Venezuele,
 - uzimajući u obzir izjavu međunarodne kontaktne skupine za Venezuelu od 9. siječnja 2020.,
 - uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2019/1893 od 11. studenoga 2019. o izmjeni Odluke (ZVSP) 2017/2074 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Venezueli ⁽²⁾, kojom se do 14. studenoga 2020. obnavljaju trenutačno uvedene ciljane ograničavajuće mjere,
 - uzimajući u obzir izjavu Glavnog tajništva Organizacije američkih država od 5. siječnja 2020. o stanju u Venezueli i rezoluciju koju je 10. siječnja 2020. usvojilo Stalno vijeće Organizacije američkih država naslovljenu „O nedavnim događanjima u Venezueli”,
 - uzimajući u obzir izjavu Skupine iz Lime od 5. siječnja 2020.,
 - uzimajući u obzir Ustav Venezuele,
 - uzimajući u obzir Rimski statut Međunarodnog kaznenog suda,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da su Europska unija, njezine države članice i Europski parlament više puta istaknuli da je Nacionalna skupština jedino legitimno i demokratski izabrano tijelo u Venezueli; budući da u skladu s člankom 194. Ustava Venezuele Nacionalna skupština među svojim članovima izabire jednog predsjednika i izvršno predsjedništvo, na razdoblje od jedne godine;
- B. budući da je u siječnju 2019. za predsjednika Nacionalne skupštine izabran Juan Guaidó, koji je kasnije prisegnuo kao privremeni predsjednik Venezuele u skladu s člankom 233. Ustava Venezuele; budući da ga je kao privremenog predsjednika Venezuele priznalo više od 50 zemalja, uključujući 25 država članica EU-a i samu Europsku uniju;
- C. budući da je u okviru zakazanih izbora za predsjednika Nacionalne skupštine u Venezueli 5. siječnja 2020. nezakoniti režim Nicolása Madura pokušao izvesti parlamentarni državni udar, pri čemu su zabilježene teške nepravilnosti i djelovanja usmjerena protiv demokratskog i ustavnog funkcioniranja Nacionalne skupštine;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0061.

⁽²⁾ SL L 291, 12.11.2019., str. 42.

četvrtak, 16. siječnja 2020.

- D. budući da su predsjednika Nacionalne skupštine Juana Guaidóa oružane snage na brutalan način spriječile da predsjednik sjednicom te da nekim oporbenim zastupnicima nije bilo dopušteno da uđu u Nacionalnu skupštinu, a pristup zgradi bio je blokiran i predstavnicima medija;
- E. budući da je pokušaj imenovanja Luisa Parre kao predsjednika novog predsjedništva naklonjenog Maduru bio nevažeći jer sjednica nikad nije službeno otvorena, nije bilo predsjedatelja sjednice, nije provjeren kvorum niti formalno poimenično glasovanje, kako je propisano člancima 7., 8. i 11. poslovnika Nacionalne skupštine i člankom 221. Ustava Venezuele;
- F. budući da je nekoliko sati kasnije zbog tih izvanrednih okolnosti velika većina parlamentaraca održala izvanrednu sjednicu u sjedištu časopisa El Nacional, u skladu s Ustavom Venezuele i poslovníkom Nacionalne skupštine, prema kojima je moguće održavanje sjednica izvan prostora parlamenta; budući da je za ponovni izbor Juana Guaidóa i njegovog predsjedništva za posljednju godinu parlamentarnog saziva 2015. – 2020. glasalo 100 od 167 parlamentaraca, čime su ispunjeni zahtjevi iz članka 221. Ustava Venezuele u pogledu potrebnog kvoruma i poimeničnog glasovanja;
- G. budući da je službena sjednica Nacionalne skupštine 7. siječnja 2020. zaključena prisegom Juana Guaidóa kao predsjednika, unatoč pokušajima snaga odanih Madurovu režimu da spriječe održavanje sjednice, među ostalim ometanjem ulaza u zgradu i isključenjem električne energije unutar zgrade;
- H. budući da članovi Nacionalne skupštine moraju moći izvršavati parlamentarni mandat dobiven od venezuelskog naroda bez ikakvog zastrašivanja ili odmazde;
- I. budući da predsjednički izbori održani 20. svibnja 2018. nisu bili provedeni u skladu s minimalnim međunarodnim standardima kojima se jamči vjerodostojan postupak; budući da EU, zajedno s drugim regionalnim organizacijama i demokratskim državama, nije priznao ni te izbore ni tijela vlasti postavljena u okviru tog nelegitimnog postupka;
- J. budući da kontinuirano djelovanje protiv članova Nacionalne skupštine, koje uključuje uznemiravanje i zastrašivanje 59 članova od strane nezakonitih skupina i sigurnosnih tijela, 29 proizvoljnih uhićenja i 27 prisilnih egzila te mučenje i prisilne nestanke, ometa ustavni rad Nacionalne skupštine;
- K. budući da se stanje ljudskih prava, vladavine prava i demokracije u Venezueli ozbiljno pogoršava već dugi niz godina, a posebno otkako je Nicolás Maduro došao na vlast nakon osporavanih izbora održanih 2013.; budući da se politička, ekonomska, institucionalna, socijalna i višedimenzionalna humanitarna kriza u toj zemlji znatno pogoršava;
1. priznaje i podupire Juana Guaidóa kao legitimnog predsjednika Nacionalne skupštine i kao legitimnog privremenog predsjednika Bolivarijanske Republike Venezuele u skladu s člankom 233. Ustava Venezuele, koji je izabran transparentnim i demokratskim glasovanjem u Nacionalnoj skupštini;
 2. snažno osuđuje pokušaj parlamentarnog državnog udara Madurovog režima i njegovih saveznika i njihove napore u sprečavanju Nacionalne skupštine, jedinog legitimnog demokratskog tijela Venezuele, da propisno izvršava ustavni mandat koji joj je povjerio narod Venezuele;
 3. žali zbog tih teških kršenja koja nisu spojiva s legitimnim postupkom izbora predsjednika Nacionalne skupštine i predstavljaju daljnji korak u pogoršanju krize u Venezueli; snažno odbacuje kršenja demokratskog, ustavnog i transparentnog funkcioniranja Nacionalne skupštine te stalna zastrašivanja, podmićivanja, iznude, nasilje, mučenje i prisilne nestanke te proizvoljne odluke protiv njezinih članova;
 4. ponovo ističe svoju punu potporu Nacionalnoj skupštini, jedinom legitimno izabranom demokratskom tijelu Venezuele, čiju nadležnost treba poštovati, uključujući ovlasti i sigurnost njezinih članova; ustraje u tome da se mirno i političko rješenje može postići samo potpunim poštovanjem ustavnih ovlasti Nacionalne skupštine;

četvrtak, 16. siječnja 2020.

5. podsjeća da je EU spreman podržati vjerodostojan proces za postizanje mirnog i demokratskog rješenja krize na temelju plana koji usvoji Nacionalna skupština Venezuele; naglašava da prethodni pokušaji rješavanja krize kroz postupak pregovora i dijaloga nisu polučili opipljive rezultate; traži da Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) nastavi raditi u okviru inicijativa kao što je međunarodna kontaktna skupina;
 6. podsjeća da su poštovanje demokratskih institucija i načela te poštovanje vladavine prava ključni uvjeti za pronalaženje mirnog i održivog rješenja krize u Venezueli u korist njezina stanovništva;
 7. poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da pojača odgovor EU-a u cilju ponovne uspostave demokracije u Venezueli, među ostalim proširenjem ciljanih sankcija protiv pojedinaca odgovornih za kršenje ljudskih prava i represiju te proširenjem tih sankcija na članove njihovih obitelji; podržava odgovarajuću izjavu EU-a u tome pogledu;
 8. poziva države članice koje to još nisu učinile da priznaju legitimni mandat predsjednika Guaidóa i pozdravlja izjavu Visokog predstavnika da je Guaidó jedini demokratski autoritet koji EU priznaje; stoga zahtijeva priznavanje političkih predstavnika koje je imenovao Juan Guaidó;
 9. traži slanje misije za utvrđivanje činjenica u tu zemlju kako bi se procijenila situacija;
 10. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, legitimnom privremenom predsjedniku Republike i predsjedniku Nacionalne skupštine Bolivarijanske Republike Venezuele, vladama i parlamentima članica Skupine iz Lime, Europsko-latinskoameričkoj parlamentarnoj skupštini i glavnom tajniku Organizacije američkih država.
-

četvrtak, 16. siječnja 2020.

P9_TA(2020)0014

Aktualna saslušanja u okviru članka 7. stavka 1. UEU-a o Poljskoj i Mađarskoj**Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2020. o saslušanjima u tijeku u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a u pogledu Poljske i Mađarske (2020/2513(RSP))**

(2021/C 270/10)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 2. i članak 7. stavak 1. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2018. o prijedlogu kojim se Vijeće poziva da, u skladu s člankom 7. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji, utvrdi da postoji očita opasnost da Mađarska teško prekrši vrijednosti na kojima se temelji Europska unija ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir obrazloženi prijedlog Komisije od 20. prosinca 2017. u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a u pogledu vladavine prava u Poljskoj: Prijedlog odluke Vijeća o utvrđivanju da postoji očita opasnost da Republika Poljska teško prekrši vladavinu prava (COM(2017)0835),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 1. ožujka 2018. o odluci Komisije o aktiviranju članka 7. stavka 1. UEU-a u pogledu situacije u Poljskoj ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. studenoga 2019. o kriminalizaciji spolnog odgoja u Poljskoj ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. prosinca 2019. o javnoj diskriminaciji i govoru mržnje protiv pripadnika zajednice LGBTI, uključujući „zone bez LGBTI-ja” ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2019. o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji 2017. godine ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. listopada 2016. s preporukama Komisiji o uspostavi mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir svoju Zakonodavnu rezoluciju od 4. travnja 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir sudsku praksu Suda Europske unije,

⁽¹⁾ SL C 433, 23.12.2019., str. 66.

⁽²⁾ SL C 129, 5.4.2019., str. 13.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0058.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0101.

⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0032.

⁽⁶⁾ SL C 215, 19.6.2018., str. 162.

⁽⁷⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0349.

četvrtak, 16. siječnja 2020.

- uzimajući u obzir standardne modalitete saslušanja iz članka 7. stavka 1. UEU-a koje je Vijeće odobrilo 18. srpnja 2019.,
 - uzimajući u obzir činjenicu da je poljski Sejm 20. prosinca 2019. donio prijedlog zakona kojim je uveden niz izmjena Zakona o zajedničkim sudovima, Zakona o Vrhovnom sudu i određenih drugih akata; uzimajući u obzir zahtjev poljskog Senata da Venecijanska komisija izda hitno mišljenje o tom prijedlogu zakona,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da se Unija temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina, koje su utvrđene u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) te koje se odražavaju u Povelji Europske unije o temeljnim pravima i uvrštene su u međunarodne ugovore o ljudskim pravima; budući da se na tim vrijednostima, koje su zajedničke državama članicama i na čije su se poštovanje dobrovoljno obvezale sve države članice, temelje prava koja uživaju osobe koje žive u Uniji;
- B. budući da se očita opasnost od teškog kršenja vrijednosti iz članka 2. UEU-a od strane države članice ne odnosi samo na pojedinačne države članice u kojima se takav rizik pojavljuje, već utječe i na druge države članice, njihovo uzajamno povjerenje te samu prirodu Unije i temeljna prava njezinih građana na temelju prava Unije;
- C. budući da se članak 7. stavak 1. UEU-a odnosi na preventivnu fazu u kojoj Unija može intervenirati u slučaju očite opasnosti od ozbiljnog kršenja zajedničkih vrijednosti; budući da se u sklopu te preventivne mjere predviđa dijalog s dotičnom državom članicom, a njezin je cilj izbjeći moguće sankcije;
- D. budući da su Komisija i Parlament aktivirali članak 7. stavak 1. UEU-a u pogledu Poljske i Mađarske, nakon utvrđivanja očite opasnosti od ozbiljnog kršenja vrijednosti na kojima se temelji Unija;
- E. budući da je Vijeće u okviru Vijeća za opće poslove dosad organiziralo tri saslušanja s Poljskom i dva s Mađarskom;
- F. budući da je 11. prosinca 2019. finsko predsjedništvo zatražilo pisano obrazloženje u vezi s navodnim kršenjem članka 339. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i članka 6. stavka 1. Poslovnika Vijeća o povjerljivosti sastanaka, koje je počinio javni dužnosnik iz mađarskog izaslanstva;
1. prima na znanje saslušanja koja je Vijeće organiziralo u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a kao odgovor na prijetnje zajedničkim europskim vrijednostima u Poljskoj i Mađarskoj; sa zabrinutošću primjećuje da se saslušanja ne održavaju redovito niti su organizirana na strukturiran i otvoren način; apelira na hrvatsko predsjedništvo i ostala predstojeća predsjedništva da saslušanja organiziraju redovito; ističe da saslušanja moraju biti objektivna, utemeljena na činjenicama i transparentna te da dotične države članice moraju tijekom cijelog postupka surađivati u dobroj vjeri u skladu s načelom lojalne suradnje iz članka 4. stavka 3. UEU-a; preporučuje da Vijeće dotičnim državama članicama, kao daljnje postupanje nakon saslušanja, uputi konkretne preporuke, kako se navodi u članku 7. stavku 1. UEU-a, te da navede rokove za provedbu tih preporuka; naglašava da se uzajamno povjerenje među državama članicama može ponovno uspostaviti tek kad se osigura poštovanje vrijednosti iz članka 2. UEU-a te poziva Vijeće da djeluje u tom smjeru; poziva države članice da poštuju nadređenost prava EU-a;
 2. izražava duboku zabrinutost zbog toga što se standardnim modalitetima saslušanja iz članka 7. stavka 1. UEU-a ne osigurava da se prema Parlamentu postupa jednako kao prema Komisiji i jednoj trećini država članica kad je riječ o predstavljanju obrazloženog prijedloga; podsjeća da se u pogledu pokretanja postupka člankom 7. stavkom 1. UEU-a za jednu trećinu država članica, Parlament i Komisiju predviđaju jednaka prava i status u postupku; pozdravlja nastojanja finskog predsjedništva da se uključi u neformalni dijalog s Parlamentom, no smatra da neformalni dijalog ne može zamijeniti formalno predstavljanje obrazloženog prijedloga u Vijeću; insistira na tome da Parlament bude pozvan na formalni sastanak Vijeća na temelju prava na inicijativu i načela lojalne suradnje među institucijama iz članka 4. stavka 3. UEU-a; ponavlja svoj poziv Vijeću da Parlament odmah i u potpunosti obavještava u svakoj fazi postupka;

četvrtak, 16. siječnja 2020.

3. izražava žaljenje zbog toga što saslušanja još nisu dovela do značajnog napretka tih dviju država u pogledu otklanjanja očitih opasnosti od ozbiljnog kršenja vrijednosti iz članka 2. UEU-a; sa zabrinutošću primjećuje da se u izvješćima i izjavama Komisije i međunarodnih tijela, kao što su UN, OESS i Vijeće Europe, navodi da se od aktiviranja članka 7. stavka 1. UEU-a stanje u Poljskoj i Mađarskoj pogoršalo; skreće pozornost na to da Vijeće nije učinkovito primijenilo članak 7. UEU-a zbog čega su i dalje ugroženi integritet zajedničkih europskih vrijednosti, uzajamno povjerenje i vjerodostojnost Unije kao cjeline; ponavlja svoje stajalište o odluci Komisije da aktivira članak 7. stavak 1. UEU-a u pogledu situacije u Poljskoj te o svojem prijedlogu kojim se Vijeće poziva da, u skladu s člankom 7. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji, utvrdi da postoji očita opasnost da Mađarska teško prekrši vrijednosti na kojima se temelji Europska unija; stoga poziva Vijeće da zajamči da se na saslušanima u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a raspravlja i o novim kretanjima i procjenjuje opasnost od kršenja neovisnosti pravosuđa, slobode izražavanja, uključujući slobodu medija, slobode umjetnosti i znanosti, slobode udruživanja i prava na jednako postupanje; poziva Komisiju da za otklanjanje očite opasnosti od toga da Poljska i Mađarska teško prekrše vrijednosti na kojima se temelji Unija u potpunosti iskoristi dostupne alate, osobito ubrzanu postupke zbog povrede prava i zahtjeve za privremenu pravnu zaštitu pred Sudom;
 4. napominje da obrazloženi prijedlog Komisije u pogledu vladavine prava u Poljskoj ima ograničen djelokrug; poziva Vijeće da ispita način postupanja s navodima o kršenju temeljnih prava u Poljskoj u kontekstu aktualnih saslušanja;
 5. smatra da se najnovijim razvojem događaja na saslušanima koja su u tijeku u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a ponovno skreće pozornost na hitnu potrebu za mehanizmom EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava, kako je predložio Parlament, u obliku međuinstitucijskog sporazuma, koji bi se sastojao od godišnjeg neovisnog, nediskriminirajućeg i na dokazima utemeljenog preispitivanja u okviru kojeg će se na jednakoj osnovi ispitivati sukladnost svih država članica EU-a s vrijednostima iz članka 2. UEU-a te s preporukama za pojedine zemlje, koje bi trebalo popratiti međuparlamentarnom raspravom i trajnim političkim ciklusom u području demokracije, vladavine prava i temeljnih prava u institucijama EU-a; u tom pogledu poziva Komisiju i Vijeće da bez odgode započnu pregovore s Parlamentom o međuinstitucijskom sporazumu u skladu s člankom 295. UFEU-a; ponavlja da mehanizam treba dopuniti i ojačati, a ne zamijeniti postojeće i buduće postupke u skladu s člankom 7. UEU-a;
 6. ponavlja svoje stajalište o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama te poziva Vijeće da što prije započne međuinstitucijske pregovore;
 7. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Komisiji i Vijeću te predsjednicima, vladama i parlamentima Poljske i Mađarske te vladama i parlamentima država članica.
-

četvrtak, 16. siječnja 2020.

P9_TA(2020)0015

COP15 uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti (Kunming 2020.)

Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2020. o 15. sastanku Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti (COP15) (2019/2824(RSP))

(2021/C 270/11)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir reviziju na sredini razdoblja provedbe strategije EU-a o biološkoj raznolikosti te svoju rezoluciju od 2. veljače 2016. o reviziji na sredini razdoblja provedbe strategije EU-a o biološkoj raznolikosti ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 15. studenoga 2017. o Akcijskom planu za prirodu, ljude i gospodarstvo ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 25. listopada 2018. o 14. sastanku Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti (COP14) ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 20. svibnja 2015. naslovljeno „Stanje prirode u Europskoj uniji: izvješće o stanju i kretanjima stanišnih tipova i vrsta obuhvaćenih Direktivom o pticama i Direktivom o staništima za razdoblje od 2007. do 2012. prema zahtjevu iz članka 17. Direktive o staništima i članka 12. Direktive o pticama” (COM(2015)0219),
- uzimajući u obzir Direktivu 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša ⁽⁴⁾ (Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji),
- uzimajući u obzir Direktivu 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike ⁽⁵⁾ (Okvirna Direktiva o vodama),
- uzimajući u obzir izvješće IPBES-a „Globalna procjena biološke raznolikosti i usluga ekosustava” od 31. svibnja 2019.,
- uzimajući u obzir crvenu listu ugroženih vrsta Međunarodnog saveza za očuvanje prirode,
- uzimajući u obzir Povelju o biološkoj raznolikosti iz Metza od 6. svibnja 2019.,
- uzimajući u obzir Program Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. i ciljeve održivog razvoja te Dokument za razmatranje od 30. siječnja 2019. pod nazivom „Prema održivoj Europi do 2030.” (COM(2019)0022),
- uzimajući u obzir posebna izvješća Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) o klimatskim promjenama, dezertifikaciji, degradaciji tla, održivom upravljanju zemljištem, sigurnosti opskrbe hranom i prisutnosti stakleničkih plinova u zemljišnim ekosustavima te posebno izvješće od 25. rujna 2019. o oceanima i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena, kao i posebno izvješće Međuvladina panela naslovljeno „Globalno zatopljenje od 1,5 °C” te njegovo 5. izvješće o procjeni (AR5) i objedinjeno izvješće iz rujna 2018.,

⁽¹⁾ SL C 35, 31.1.2018., str. 2.

⁽²⁾ SL C 356, 4.10.2018., str. 38.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0431.

⁽⁴⁾ SL L 164, 25.6.2008., str. 19.

⁽⁵⁾ SL L 327, 22.12.2000., str. 1.

četvrtak, 16. siječnja 2020.

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 23. srpnja 2019. naslovljenu „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma” (COM(2019)0352) i komunikaciju Komisije od 20. rujna 2013. naslovljenu „Nova strategija EU-a za šume: za šume i sektor koji se temelji na šumama” (COM(2013)0659),
 - uzimajući u obzir izvješće Organizacije Ujedinjenih naroda za hranu i poljoprivredu iz 2019. naslovljeno „Stanje biološke raznolikosti u svijetu u pogledu hrane i poljoprivrede”,
 - uzimajući u obzir izjavu od 15. listopada 2019. visokog povjerenika UN-a za ljudska prava na Trećem odboru Opće skupštine UN-a u New Yorku,
 - uzimajući u obzir Poziv iz Pekinga na očuvanje biološke raznolikosti i borbu protiv klimatskih promjena od 6. studenoga 2019.,
 - uzimajući u obzir izvješće Europske agencije za okoliš od 4. prosinca 2019. naslovljeno „Europski okoliš – stanje i izgledi 2020.” (SOER 2020),
 - uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir pitanja Komisiji i Vijeću u pogledu 15. sastanka Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti (COP15), koji će se održati u Kunmingu u Kini 2020. godine (O-000044/2019 i O-000043/2019),
- A. budući da je cilj Strateškog plana za biološku raznolikost za razdoblje 2011. – 2020. poduzimanje učinkovitih i hitnih koraka za zaustavljanje gubitka biološke raznolikosti kako bi se osiguralo da do 2020. ekosustavi budu otporni te da i dalje pružaju osnovne usluge i na taj način osiguravaju i očuvaju raznolikost života na planetu te doprinose dobrobiti ljudi i iskorjenjivanju siromaštva;
- B. budući da vizija za bioraznolikost za 2050. („vizija za 2050.”) koja je donesena u okviru Konvencije o biološkoj raznolikosti (CBD), glasi „živjeti u skladu s prirodom” te da u njoj stoji da se do 2050. biološka raznolikost mora vrednovati, čuvati, obnavljati i mudro upotrebljavati, da se istodobno moraju održavati usluge ekosustava i zdrav planet te se moraju zajamčiti pogodnosti koje su od ključne važnosti za sve ljude i naše buduće generacije;
- C. budući da vizija za 2050., donesena u okviru Konvencije o biološkoj raznolikosti, ima pet općih ciljeva koji isto tako čine okvir ciljeva biološke raznolikosti iz Aichija za 2020.: (a) uhvatiti se u koštac s glavnim uzrocima gubitka biološke raznolikosti na način da se o biološkoj raznolikosti vodi računa u svim aspektima upravljanja i društva; (b) smanjiti izravne pritiske na biološku raznolikost i promicati održivu uporabu; (c) poboljšati položaj biološke raznolikosti zaštitom ekosustava, vrsta i genetske raznolikosti; (d) povećati koristi od biološke raznolikosti i usluga ekosustava za sve te (e) poboljšati provedbu sudjelovanjem u planiranju, upravljanjem znanjem i izgradnjom kapaciteta;
- D. budući da će, kako je naglašeno u Globalnoj procjeni biološke raznolikosti i usluga ekosustava IPBES-a, trenutačni negativni trendovi u području biološke raznolikosti i ekosustava ugroziti napredak ka postizanju 80 % ciljeva održivog razvoja koji se odnose na siromaštvo, glad, zdravlje, vodu, gradove, klimu, oceane i zemljište; budući da se predviđa da će u prvom redu i najteže biti pogođeni autohtoni narodi i mnoge najsiromašnije zajednice svijeta; budući da se stoga gubitak i degradacija biološke raznolikosti ne smiju smatrati samo ekološkim pitanjima već i razvojnim, gospodarskim, socijalnim i moralnim pitanjima;
- E. budući da je masovna uporaba sistemskih herbicida širokog spektra, kao što je glifosat, izravno odgovorna za masivni gubitak biološke raznolikosti;
- F. budući da prema IPCC-u i Međuvladinoj znanstveno-političkoj platformi o biološkoj raznolikosti i uslugama ekosustava ne postoji trajno rješenje za rješavanje problema klimatskih promjena bez bolje provedbe usklađenih i učinkovitih prirodnih rješenja;

četvrtak, 16. siječnja 2020.

- G. budući da se klimatske promjene smatraju pokretačem porasta ekstremnih vremenskih uvjeta koji uzrokuju prirodne katastrofe diljem svijeta, uključujući šumske požare;
- H. budući da je u Protokolu iz Nagoye o pristupu i podjeli dobiti utvrđen transparentan pravni okvir za poštenu i ravnopravnu podjelu dobiti nastalih korištenjem genetskih resursa i s tim povezanog tradicionalnog znanja;
- I. budući da je cilj Strategije EU-a za biološku raznolikost do 2020. zaustaviti gubitak biološke raznolikosti i usluga ekosustava u EU-u i pomoći u zaustavljanju globalnog gubitka biološke raznolikosti do 2020.;
- J. budući da su EU i države članice usvojile Program održivog razvoja do 2030. i njegovih sedamnaest ciljeva održivog razvoja i da su potpuno predane njihovoj provedbi;
- K. budući da u svojim političkim smjernicama Europska komisija 2019. – 2024. navodi da je njezina ambicija da EU surađuje s globalnim partnerima kako bi se u sljedećih pet godina ograničio gubitak biološke raznolikosti;
- L. budući da su šume neophodne za svjetsku opskrbu hranom i da se u šumama nalazi 80 % svjetske biološke raznolikosti iako pokrivaju samo 30 % površine Zemlje;
- M. budući da staništima i vrstama prijete opasnost od klimatskih promjena, o čemu svjedoči izumiranje većine velikog koraljnog grebena u Australiji, i događaja uzrokovanih ekstremnim klimatskim uvjetima kao što je veliki šumski požar u Australiji u kojem je stradalo više od milijardu životinja; budući da su očuvanje prirode i zaustavljanje gubitka biološke raznolikosti ključni za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama;
- N. uzimajući u obzir prekoračenje četiriju od devet ograničenja našeg planeta, kako je utvrdio Centar za otpornost iz Stockholma;

Opće napomene

1. sa zabrinutošću primjećuje da se u globalnoj procjeni IPBES-a o biološkoj raznolikosti i uslugama ekosustava jasno naglašava razmjernost ekološke krize i potreba za hitnim i usklađenim naporima kojima se potiču transformativne promjene, s obzirom na to da priroda globalno propada brzinom koja je nezabilježena u ljudskoj povijesti, stopa izumiranja vrsta raste, a oko milijun životinjskih i biljnih vrsta prijete izumiranje, što ima ozbiljne posljedice na ljude diljem svijeta i utjecat će na život naših budućih generacija;
2. izražava duboku zabrinutost oko kopnenih klimatskih promjena koje stvaraju dodatan stres za biološku raznolikost kako je izneseno u posebnom izvješću IPCC-a od 8. kolovoza 2019.; izražava duboku zabrinutost zbog smanjenja broja morskih sisavaca i drugih ribljih stokova te dramatičnog nestanka koraljnih grebena, kako je navedeno u posebnom izvješću IPCC-a od 24. rujna 2019., za koje se, prema posebnom izvješću IPCC-a o globalnom zatopljenju od 1,5 C, predviđa da će više od 99 % njih nestati ako temperatura poraste za 2 °C;
3. izražava duboku zabrinutost nakon objave izvješća IPCC-a o oceanu i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena, u kojem se klimatske promjene identificiraju kao jedan od glavnih izravnih pokretača gubitka biološke raznolikosti i ističe da se predviđa da će u sljedećim desetljećima negativni učinci tih promjena na prirodu i biološku raznolikost, usluge ekosustava, oceane i sigurnost opskrbe hranom postajati sve važnije; ističe upozorenje IPCC-a da na zdravlje oceana i morskih ekosustava trenutno utječu globalno zatopljenje, onečišćenje, prekomjerno iskorištavanje morske biološke raznolikosti, podizanje razine mora, zakiseljavanje, deoksigenacija, morski toplinski valovi, dosad nezabilježeno otapanje ledenjaka i morskog leda i erozija obale te češće prirodne katastrofe, koje utječu na obalne ekosustave promjenom njihovog načina funkcioniranja i ubrzavanjem smanjenja broja morskih sisavaca i riba te uzrokuju dramatični nestanak koraljnih grebena i mangrova; podsjeća na to da su oceani dio rješenja za ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodbu njima; stoga poziva EU da u svojoj Strategiji zaštite biološke raznolikosti oceane uvrsti u jedan od svojih prioriteta i poziva sve strane Konvencije o biološkoj raznolikosti da prepoznaju ocean kao zajedničko dobro čovječanstva kako bi razvili novi pristup u kojem će individualna i kolektivna odgovornost biti daleko iznad tradicionalnih načela slobode i vlasništva oceana u cilju jamčenja njihove zaštite;

četvrtak, 16. siječnja 2020.

4. smatra da smo suočeni s okolišnom krizom, što zahtijeva provedbu ozbiljnih mjera na razini EU-a i globalno; poziva Komisiju da, uz klimatske promjene, zaštitu i obnovu prirode uvrsti visoko na popis prioriteta u okviru europskog zelenog dogovora;

5. izražava zabrinutost da se uz trenutačni trend gubitka biološke raznolikosti ciljevi biološke raznolikosti iz Aichija za 2020. neće ostvariti te ponovno poziva sve stranke da hitno ulože pojačane napore; žali što EU nije na putu da postigne svoj glavni cilj zaustavljanja gubitka biološke raznolikosti i propadanja ekosustava do 2020.; poziva Komisiju i države članice da se obvežu da će poduzeti hitne, konkretne i dodatne obvezne napore u očuvanju i obnovi biološke raznolikosti kako bi se ostvarili ciljevi EU-a i doprinijelo postizanju ciljeva iz Aichija;

6. podsjeća da su biološka raznolikost i zdravi ekosustavi, uključujući oceane, koji apsorbiraju više od 25 % emisija CO₂ i glavni su opskrbljivački kisikom, ključni za postizanje ciljeva Pariškog sporazuma i jačanje kapaciteta otpornosti i prilagodbe EU-a na klimatske promjene; sa žaljenjem napominje da je samo 7 % oceana službeno zaštićeno; podsjeća na važnost razvijanja i provedbe prirodnih rješenja za očuvanje bioraznolikosti, istovremeno ublažavajući i prilagođavajući se na klimatske promjene, posebno za apsorpciju ugljika; stoga traži veću dosljednost i sinergiju između triju konvencija iz Rija⁽⁶⁾ te da se one bolje usklade s Programom UN-a za održivi razvoj do 2030.; poziva Komisiju da zajamči potpunu integraciju biološke raznolikosti u svoje klimatske politike;

7. pozdravlja Poziv iz Pekinga na očuvanje biološke raznolikosti i borbu protiv klimatskih promjena od 6. studenoga 2019.;

8. ističe da bi uvijek trebalo izbjegavati kompromise u zaštiti klime i biološke raznolikosti, osobito u sektoru biogospodarstva, koji, ako ne ugrozi kvalitetu ekosustava, može odigrati središnju ulogu u prijelazu na klimatski neutralno gospodarstvo; izražava zabrinutost da se takvi kompromisi nisu dovoljno razmatrali u nedavnim raspravama u pogledu donošenja politike; poziva Komisiju i sve dionike da razviju usklađen pristup kako bi se izgradilo istinski održivo biogospodarstvo koje se temelji na očuvanju prirode i drugim rješenjima utemeljenim na ekosustavima jer takav pristup daje najbolje rezultate za klimu i biološku raznolikost;

9. naglašava da je biološka raznolikost neophodna ne samo za proizvodnju hrane, goriva i lijekova nego je, zajedno sa zdravim prirodnim okolišem, važna i za dugoročni gospodarski razvoj;

10. pozdravlja obveze koje je preuzela Ursula von der Leyen u političkim smjernicama Europske komisije 2019. – 2024. i u mandatnom pismu od 10. rujna 2019. povjereniku za okoliš i oceane, a koje se odnose na predstavljanje ambiciozne strategije o biološkoj raznolikosti za 2030. u okviru europskog zelenog plana u prvih 100 dana rada nove Komisije, te njezinu namjeru da EU bude globalni predvodnik na Konferenciji stranaka CBD-a 2020., kao što je to bio i na Pariškoj konferenciji o klimi 2015.; ustraje u tome da to bude visoko na popisu prioriteta nove Komisije i da EU potakne globalne ambicije o biološkoj raznolikosti prije konferencije COP15; poziva Komisiju da, s obzirom na svjetsku krizu biološke raznolikosti koja je istaknuta u nedavnom izvješću IPBES-a, primijeni novi pristup i da odustane od dobrovoljnih obveza te da predloži ambicioznu i uključivu strategiju biološke raznolikosti za 2030. kojom se uvode pravno obvezujućih ciljevi za EU i njegove države članice, uključujući posebne ciljeve zaštite barem 30 % kopnenog i morskog područja te obnove barem 30 % ugroženih ekosustava na razini Unije do 2030.;

11. smatra da bi se u okviru te nove strategije posebna pozornost trebala posvetiti obnovi ekosustava, staništa i vrsta, u prvom redu kroz istraživanje i inovacije, kako bi se potaknula primjena prirodnih oblika gospodarstva u svim sektorima, što je ključno za postizanje ciljeva biološke raznolikosti;

12. poziva Komisiju i države članice da zatraže da se na konferenciji COP15 usvoje odredbe o strateškom predviđanju, procjeni tehnologija i praćenju novih tehnoloških dostignuća, uključujući ona koja proizlaze iz sintetičke biologije;

⁽⁶⁾ Konvencija o biološkoj raznolikosti, Konvencija Ujedinjenih naroda o suzbijanju dezertifikacije i Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime.

četvrtak, 16. siječnja 2020.

13. poziva Komisiju i države članice da na konferenciji COP15 pozovu na uspostavu globalnog moratorija o ispuštanju organizama dobivenih tehnologijom „gene drive” u prirodu, što uključuje i terenska ispitivanja, kako bi se spriječilo prijevremeno uvođenje tih novih tehnologija i kako bi se poštovalo načelo predostrožnosti, koje je sadržano u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije i Konvenciji o biološkoj raznolikosti;
14. naglašava da je zaštita i očuvanje biološke raznolikosti ključan izazov te da spada u strateške interese EU-a kojemu bi se trebala posvetiti najveća politička pozornost; traži od Komisije i država članica da aktivno surađuju s trećim zemljama, posebno putem svojih vanjskih instrumenata poput Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju, kako bi se promicali i postavili ciljevi za mjere za zaštitu, očuvanje i obnovu biološke raznolikosti te upravljanje njima, posebno kada je riječ o multilateralnim i trgovinskim sporazumima i mjerama protiv neusklađenosti; stoga poziva Komisiju da u sve buduće trgovinske sporazume uključi obvezujuća i provediva poglavlja o trgovini i održivom razvoju;
15. podsjeća na vlastito stajalište da bi se u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju 45 % sredstava trebalo dodijeliti ulaganjima kojima se doprinosi klimatskim ciljevima, upravljanju i zaštiti okoliša, biološkoj raznolikosti i borbi protiv dezertifikacije;
16. naglašava da je potreban sveobuhvatan višerazinski pristup upravljanju koji se odnosi na zaštitu, očuvanje, obnovu i održivo korištenje biološke raznolikosti i usluga ekosustava; poziva EU i države članice da se i dalje snažno zalažu za dodatno jačanje Konvencije o biološkoj raznolikosti te da preuzmu vodeću ulogu u pripremi za okvir za razdoblje nakon 2020., posebno uoči Konferencije Ujedinjenih naroda o klimi, da za biološku raznolikost utvrde cilj ekvivalentan cilju od 1,5 °C iz Pariškog klimatskog sporazuma te da transparentno izlože svoje vizije i prioritete za globalni okvir za biološku raznolikost nakon 2020.;
17. podsjeća da je očuvanje biološke raznolikosti i ekosustava samo po sebi sinergijsko i ključno za postizanje ciljeva održivog razvoja; naglašava da je potrebno i poziva Komisiju i države članice da učinkovite mjere očuvanja biološke raznolikosti i prirode uključe u ciljeve biološke raznolikosti u svim sektorima, da promijene gospodarski model i zamijene ga održivijim modelima uzimajući u obzir otisak EU-a, povećaju dosljednost ekološke politike u svim unutarnjim i vanjskim politikama EU-a, uključujući u poljoprivredi, ribarstvu, obnovljivoj energiji, prometu, trgovini i višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027.; smatra da je za bolju integraciju zaštite, očuvanja i obnove biološke raznolikosti potrebna veća suradnja u svim sektorima; ističe da je posebnu pozornost potrebno posvetiti životnom ciklusu proizvoda, od njihova nastajanja do potrošnje, kako bi se zaštitili prirodni resursi i biološka raznolikost i uzeli u obzir kumulativni učinci, uključujući prijevoz;
18. smatra da je neophodno rješavati ključne pokretače gubitka biološke raznolikosti dugoročnim strateškim pristupom i hitno utvrditi i očuvati najkritičnija i strateška žarišta biološke raznolikosti i usluga ekosustava te ekosustave visokog integriteta na temelju osjetljivosti određenog područja, prisutnosti ugroženih vrsta, nedostataka u znanju i/ili učinkovitog upravljanja te prisutnosti uobičajenih vrsta koje su ključne za ekološke procese te ograničiti gubitke biološke raznolikosti i negativne učinke na područja i sredstva za život autohtonih naroda i lokalnih zajednica;
19. poziva Komisiju i države članice da ustraju na tome da se na konferenciji COP15 zajamči da se prije uvođenja tehnologija koje bi mogle utjecati na tradicionalno znanje, inovacije, prakse, sredstva za život i upotrebu zemlje, resursa i vode traži slobodni, prethodni i informirani pristanak autohtonih naroda i lokalnih zajednica te da se on i dobije; naglašava da se to mora učiniti prije uvođenja novih tehnologija na participativan način koji uključuje sve zajednice na koje se to potencijalno odnosi;
20. ponavlja da oporavak okoliša, unatoč njegovoj važnosti, u kontekstu Izazova iz Bonna ostaje gotovo pa zanemaren u državama članicama EU-a;
21. naglašava da klimatska kriza i posljedice masovnog gubitka biološke raznolikosti predstavljaju veliku prijetnju ljudskim pravima; podsjeća da su temeljna ljudska prava na život, zdravlje, hranu i pitku vodu u opasnosti ako nema zdravog okoliša; poziva Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje da rade na strategiji EU-a za zaštitu prava na zdrav okoliš blisko surađujući s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama kao što je Ured Visokog povjerenika za ljudska prava (OHCHR), koji je nedavno pokrenuo zajedničku strategiju s Programom UN-a za okoliš (UNEP);

četvrtak, 16. siječnja 2020.

Provedba Konvencije i Strateškog plana za biološku raznolikost za razdoblje 2011. – 2020.

22. pozdravlja odluku donesenu na konferenciji COP14 u Egiptu kojom se stranke, među ostalim, poziva da ubrzaju napore za provedbu Strateškog plana za biološku raznolikost za razdoblje 2011. – 2020. i da razmotre provedbu nacionalnih procjena biološke raznolikosti i funkcija i usluga ekosustava; smatra da je od ključne važnosti povećati napore u provedbi trenutačnog Strateškog plana za biološku raznolikost za razdoblje 2011. – 2020., usredotočiti se na ostvarenje ciljeva biološke raznolikosti iz Aichija i Protokola iz Nagoye te raditi na ambicioznom strateškom planu za razdoblje nakon 2020. kao i na mehanizmu za njegovu provedbu koji formalno uključuje lokalna i regionalna tijela te, imajući u vidu scenarij za 2050., voditi računa o novim izazovima u području biološke raznolikosti u skladu s Programom do 2030. i s njegovim ciljevima održivog razvoja;

23. sa zabrinutošću primjećuje da u EU-u, u skladu s ocjenama ⁽⁷⁾ stanja očuvanosti vrsta i stanišnih tipova od interesa za očuvanje, samo 7 % morskih vrsta i 9 % morskih stanišnih tipova pokazuju „povoljno stanje očuvanosti” te da 27 % ocjena vrsta i 66 % ocjena stanišnih tipova pokazuju „nepovoljno stanje očuvanosti”; nadalje ističe da, prema istim ocjenama, u zadnjem desetljeću u 48 % morskih životinjskih i biljnih vrsta za koje su poznati populacijski trendovi dolazi do pada populacije, čime se povećava rizik od izumiranja vrsta koje se nadziru;

Globalni okvir za biološku raznolikost nakon 2020.

24. pozdravlja napredak postignut na konferenciji COP14 o sveobuhvatnom i participativnom postupku razvoja globalnog okvira za biološku raznolikost za razdoblje nakon 2020.; podržava Povelju o biološkoj raznolikosti iz Metza, koju je usvojio G7;

25. naglašava da je potrebno povećati razinu ambicioznosti i uključivosti globalnog okvira za biološku raznolikost nakon 2020., kao i njegovu djelotvornost; poziva Komisiju i države članice da ojačaju mehanizme provedbe Konvencije o biološkoj raznolikosti i da aktivno rade na razvoju ambicioznih pravno obvezujućih ciljeva, detaljnih rokova, jasnih pokazatelja uspješnosti, instrumenata za praćenje i mehanizama za uzajamno ocjenjivanje/izvješćivanje koji se temelje na zajedničkim standardima, po mogućnosti u suradnji s podnacionalnim vlastima, kako bi se osigurala potpuna transparentnost i odgovornost stranaka te ukupna učinkovitost sljedećeg globalnog strateškog plana za biološku raznolikost;

26. ističe da je za zaštitu biološke raznolikosti na globalnoj razini, zaustavljanje njezina trenutačnog pada i njezinu maksimalnu obnovu potreban međunarodni okvir u obliku globalno pravno obvezujućeg sporazuma; smatra da se taj okvir mora temeljiti na specifičnim, mjerljivim, kvantificiranim, ambicioznim, realističnim i sektorskim ciljevima s rokovima i čvrstim obvezama koje će obuhvaćati pojačane nacionalne strategije i akcijske planove za biološku raznolikost i druge odgovarajuće instrumente poput podnacionalnih akcijskih planova, financijske obveze i poboljšana jamstva za izgradnju kapaciteta, kao i mehanizam za praćenje i reviziju koji će se provoditi svakih pet godina, pri čemu bi se razina ambicioznosti trebala stalno povećavati; ističe da je za dobar proces praćenja potrebno redovito izvješćivanje stranaka i usklađeno prikupljanje i obrađivanje usporedivih i dosljednih podataka i pokazatelja;

27. poziva Komisiju i države članice da traže da se u globalni okvir za biološku raznolikost za razdoblje nakon 2020. kao ključni stupovi uvedu načelo predostrožnosti, pristup temeljen na pravima i strateško predviđanje, analiza tehnologija i praćenje u pogledu usvajanja novih tehnologija;

28. poziva Komisiju i države članice da promiču definiciju novog globalnog cilja koji bi omogućio da se preokrene trend gubitka biološke raznolikosti na globalnoj razini nakon 2030., da omoguće regeneraciju prirode na korist svima i doprinesu zaštiti biološke raznolikosti, ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi na njih, borbi protiv dezertifikacije i degradacije tla te sigurnosti hrane; poziva EU da tijekom pregovora zauzme veću razinu ambicije i da potencijalno pozove na zaštitu pola planeta do 2050.; mišljenja je da bi jasan cilj globalnog očuvanja za 2030. od najmanje 30 % prirodnih područja i cilj obnove najmanje 30 % narušenih ekosustava koji se mogu obnoviti trebali biti sadržani u okviru za razdoblje nakon 2020. te da bi EU trebao postaviti slične ciljeve na domaćoj razini;

⁽⁷⁾ Izvješće o regionalnoj ocjeni biološke raznolikosti i usluga ekosustava za Europu i srednju Aziju https://ipbes.net/sites/default/files/2018_eca_full_report_book_v5_pages_0.pdf

četvrtak, 16. siječnja 2020.

29. naglašava da će međunarodni naponi i sporazumi biti ispunjeni samo ako se aktivno uključe svi dionici; poziva na uspostavljanje koalicije dionika, iz privatnog i javnog sektora, za izradu globalnog okvira za biološku raznolikost za razdoblje nakon 2020.; ističe da je program rješenja iz Pariškog sporazuma koristan za razvoj pozitivnog programa za sve dionike relevantne za Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama te poziva na uključivanje sličnih mjera u okvir za razdoblje nakon 2020.

30. naglašava da je važno maksimalno skratiti vrijeme između donošenja globalnog okvira za biološku raznolikost nakon 2020. i njegova prenošenja u nacionalne ciljeve za biološku raznolikost i podnacionalne akcijske planove, kako bi se izbjegla kašnjenja u poduzimanju konkretnih mjera za zaustavljanje gubitka biološke raznolikosti;

Strategija EU-a o biološkoj raznolikosti do 2030.

31. apelira na Komisiju da izradi strategiju kojim bi se riješili glavni uzroci gubitka biološke raznolikosti, kako u EU-u tako i u svijetu;

32. poziva Komisiju i države članice da osiguraju usklađenost strategije za poljoprivredu „od polja do stola” i ambicije nulte razine onečišćenja sa Zajedničkom poljoprivrednom politikom nakon 2020., posebno u pogledu smanjenja upotrebe pesticida;

33. poziva Komisiju i EIB da uključe komponente provjere biološke raznolikosti u svoje financijske instrumente kako bi se izbjegli nepovoljni učinci na biološku raznolikost; poziva EIB da ažurira svoje ekološke i socijalne standarde s odredbama EU-ove strategije za biološku raznolikost do 2030.;

34. poziva na pravno obvezujući cilj na razini EU-a kako bi se oporavila narušena staništa do 2030. oporavkom prirodnih šuma, tresetišta, poplavnih područja, močvara, biološki raznolikih travnjaka, obalnih zona i morskih područja; žali što se EU-ovom strategijom za biološku raznolikost do 2020. nije postigao cilj oporavka 15 % narušenih ekosustava;

35. poziva Komisiju i EIB da u svoja vanjska djelovanja uključe provjeru utjecaja na biološku raznolikost, posebice u svom vanjskom financijskom instrumentu, kako bi se osiguralo da se financijskim sredstvima ili programima EU-a ne doprinosi gubitku neto biološke raznolikosti;

36. mišljenja je da će globalna ambicija EU-a morati biti u skladu s njegovim domaćim mjerama u okviru strategije EU-a za biološku raznolikost do 2030.;

37. poziva Komisiju da uključi cilj smanjenja globalnog otiska EU-a kao jedan od fokusa strategije EU-a za biološku raznolikost do 2030. kako bi se izbjegle neusklađenosti između domaćih i međunarodnih mjera;

Ekonomski aspekti i financiranje

38. pozdravlja dogovor o povećanju ulaganja u prirodu i ljude do 2020. i nakon toga koji je na konferenciji COP14 postiglo 196 vlada; ističe da gospodarski rast može olakšati održivi razvoj samo ako ne rezultira gubitkom biološke raznolikosti i smanjenjem sposobnosti prirode da bude na dobrobit ljudima;

39. naglašava da je nužno prikladno i dostatno financirati biološku raznolikost; poziva na uključivanje mjera za poboljšanje biološke raznolikosti i prilagodbu klimatskim promjenama u sljedeći VFO te uključivanje biološke raznolikosti u sva područja politika kako bi se ostvario znatan i pozitivan napredak u pogledu vizije za 2050.; poziva Komisiju i Vijeće da uspostave jasan cilj za uključivanje ciljeva biološke raznolikosti od barem 10 % u VFO povrh uključivanja klimatskih ciljeva; isto tako naglašava da je potrebno uspostaviti transparentniju, sveobuhvatniju i strožu metodologiju za praćenje trošenja sredstava na klimatske ciljeve i ciljeve biološke raznolikosti; ponavlja poziv da se barem udvostruče financijska sredstva za program LIFE; nadalje, poziva na postupno ukidanje štetnih subvencija i osiguravanje usklađenosti između svih fondova i programa EU-a kako bi se zajamčilo da nikakvi rashodi u okviru proračuna EU-a ne mogu doprinijeti gubitku biološke raznolikosti;

četvrtak, 16. siječnja 2020.

40. ističe da se uključivanje biološke raznolikosti u politike mora popratiti prikupljanjem podataka; sa zabrinutošću napominje da se osnovna istraživanja, uključujući taksonomska, koja su ključna za tu svrhu, vrlo loše financiraju te da im nedostaje podrška u financiranju politika i istraživanja; poziva na odgovarajuće financiranje osnovnih istraživačkih projekata i izgradnju kapaciteta u okviru programa Obzor Europa te na korištenje dijela tehničke pomoći drugih fondova EU-a u tu svrhu;

41. poziva Komisiju i države članice da promiču uspostavu novih međunarodnih financijskih mehanizama za očuvanje i zaštitu biološke raznolikosti na temelju Konvencije o biološkoj raznolikosti i učine sve što je u njihovoj moći kako bi uključili biološku raznolikost u postojeće fondove; napominje da ekonomske aktivnosti mogu biti važan pokretač globalnog gubitka biološke raznolikosti i gubitka prirodnog kapitala; stoga poziva poduzeća i financijske organizacije da zajedno preuzmu snažne obveze i obveze na doprinose u pogledu biološke raznolikosti, uključujući prilagodbu svojih aktivnosti biološkoj raznolikosti te naglašava važnost poticanja privatnih inicijativa financiranja u tom pogledu; žali zbog neusklađenosti podataka o financijskim tokovima za biološku raznolikost koji potječu iz domaćih i međunarodnih javnih i privatnih izvora, kojom se ugrožavaju sustavi praćenja i izvješćivanja te negativno utječe na moguće reforme; stoga poziva Komisiju, države članice i EIB da razviju usklađene standarde o skupovima podataka o financijskim tokovima za biološku raznolikost; ističe da će budući plan za održivo financiranje morati pomoći sudionicima na financijskim tržištima da razumiju rizike povezane s gubitkom biološke raznolikosti uključivanjem biološke raznolikosti u zahtjeve za otkrivanje financijskih podataka;

42. ističe da je važno povećati ulaganja, uključujući ulaganja u prirodna rješenja i odgovarajuće inicijative koje rezultiraju istovremenom koristi i za biološku raznolikost i za klimatske aktivnosti, čime će se smanjiti učinak klimatskih promjena na biološku raznolikost, uz istodobno postupno ukidanje ulaganja koja su štetna za okoliš; podsjeća da se većina ulaganja u okviru Pariškog sporazuma mora iskoristiti za očuvanje i oporavak biološke raznolikosti; žali što se, unatoč potencijalu prirodnih klimatskih rješenja, kopnena sekvencijacija ugljika financira sa samo 2,5 % proračuna za ublažavanje klimatskih promjena; poziva na veće korištenje financijskih sredstava na svjetskoj i europskoj razini za zaštitu i obnovu prirodnih ekosustava kao sredstva za očuvanje biološke raznolikosti te ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima;

43. pozdravlja odluku Grupe EIB-a da sve svoje financijske aktivnosti uskladi s ciljevima Pariškog sporazuma i da najmanje 50 % EIB-ovih financijskih sredstava bude namijenjeno za djelovanja u području klime; poziva EIB da nastavi proširivati mjere za zaštitu i očuvanje biološke raznolikosti u svojoj financijskoj omotnici; poziva Komisiju da surađuje s državama članicama i financijskim sektorom kako bi svoje aktivnosti uskladila s Pariškim sporazumom i osigura da se financijske transakcije i ulaganja na razini EU-a i šire provjeravaju u smislu utjecaja na klimu i biološku raznolikost;

44. ističe da se međunarodne organizacije poput MMF-a, Programa UN-a za okoliš (UNEP) i OECD-a slažu da je ekološko opozreživanje ključan alat u rješavanju ekoloških izazova poput gubitka biološke raznolikosti; pozdravlja politike poput zelene fiskalne mreže UNEP-a i MMF-a kojima se olakšavaju dijeljenje znanja i dijalog o zelenoj fiskalnoj reformi; skreće pozornost na 3. cilj iz Aichija i potrebu za pozitivnim poticajima za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti te cilj br. 15 održivog razvoja i potrebu da se mobiliziraju i značajno povećaju financijska sredstva iz svih izvora kako bi se očuvali i održivo koristili biološka raznolikost i ekosustavi; stoga ističe potencijal poštenog ekološkog opozreživanja usklađenog s načelom „onečišćivač plaća” kako bi se smanjila šteta za okoliš i stvorila financijska sredstva za zaštitu prirode; poziva EU i države članice da preusmjere sustave opozreživanja prema većoj upotrebi ekološkog opozreživanja;

45. sa zabrinutošću napominje da je samo 8,3 % ukupnih financijskih obveza povezano s preokretanjem trenda smanjenja biološke raznolikosti, što je najmanji postotak od 2015., unatoč nezabilježenoj i sve bržoj stopi izumiranja vrsta; poziva Komisiju da povećá dodjelu sredstava kako bi se osigurala dugoročna i dosljedna zaštita biološke raznolikosti diljem Unije; ustraje u tome da bi se sljedeći VFO trebao oslanjati na pouzdanu metodologiju kako bi se pratila biološka raznolikost te izbjegao rizik od precjenjivanja mjera koje potiču biološku raznolikost;

Šumarstvo, poljoprivreda, ribarstvo i tla

46. ističe usku povezanost poljoprivrednih i ribarskih djelatnosti, zdravog tla i očuvanja biološke raznolikosti; prima na znanje negativan učinak intenzivne poljoprivrede i intenzivnog ribarstva na biološku raznolikost; naglašava, međutim, da održiva poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo mogu smanjiti negativne učinke na vrste, staništa i ekosustave te učinke klimatskih promjena;

četvrtak, 16. siječnja 2020.

47. stoga poziva EU i stranke da preuzmu čvrste obveze u pogledu održivih prehrambenih sustava, poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, uključujući zahtjeve i strategije za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja i hranjivih tvari, smanjenje upotrebe pesticida i zaštitu tla, staništa i vrsta koji pružaju ključne usluge ekosustava, kao što je oprашivanje, i povećanu selektivnost za smanjenje kumulativnog učinka na morske i obalne ekosustave te za doprinos oporavku stokova u osjetljivim i prelovljenim područjima; poziva Komisiju da u predstojećoj reviziji Direktive EU-a o održivoj uporabi pesticida (2009/128/EZ) uvrsti obvezujuće ciljeve smanjenja emisija na razini EU-a te poziva Komisiju, države članice i regionalne vlasti da usmjere potporu poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu prema održivim praksama i ekološkim programima;

48. poziva Komisiju i države članice da financijski podrže poljoprivrednu i šumarsku praksu u skladu s ciljevima biološke raznolikosti, kao što su integrirana zaštita bilja i hranjivih tvari, ekološka poljoprivreda, agroekološke prakse, očuvanje tla i vode, konzervacijska poljoprivreda, agrošumarstvo, silvopastoralni sustavi, upravljanje navodnjavanjem, mali ili parcelirani sustavi te prakse za poboljšanje dobrobiti životinja;

49. podsjeća da su u skladu s komunikacijom Komisije naslovljenom „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma” šume neophodne za prirodne biološke sustave na našem planetu, da pokrivaju 30 % Zemljine kopnene površine i uključuju 80 % njezine biološke raznolikosti; naglašava da je krčenje šuma glavni uzrok smanjenja biološke raznolikosti i da su korištenje zemljišta, prenamjena zemljišta i emisije iz šumarstva povezane s krčenjem šuma značajan uzrok klimatskih promjena; izražava zabrinutost zbog učinka potrošnje EU-a na krčenje šuma jer je EU krajnji potrošač 10 % proizvoda povezanih s krčenjem šuma; poziva Komisiju da usvoji jedinstvenu definiciju nulte stope krčenja šuma;

50. poziva Komisiju da predloži sveobuhvatan skup mjera za smanjenje otiska potrošnje EU-a na zemljište (uključujući zakonodavstvo) koji se temelji na dubinskoj analizi te kojim se osiguravaju održivi lanci opskrbe bez krčenja šuma za proizvode koji se stavljaju na tržište EU-a, kao i akcijski plan EU-a za palmino ulje; smatra da bi se djelovanje EU-a protiv krčenja šuma trebalo uhvatiti u koštac s glavnim pokretačima kao što su palmino ulje, soja, govedina i kakao; traži od Komisije da u najkraćem mogućem roku postupno ukine biogoriva koja se upotrebljavaju u EU-u i za koja postoji velika vjerojatnost da uzrokuju neizravne promjene u uporabi zemljišta;

51. naglašava da politike za šume moraju biti usklađene, boriti se protiv gubitka biološke raznolikosti i učinaka klimatskih promjena na jednak način te povećati prirodne ponore u EU-a uz istodobnu zaštitu, očuvanje i povećanje biološke raznolikosti;

52. ističe da nikakav učinak zamjene šumskih proizvoda ne može nadomjestiti gubitak starih i primarnih šuma, koje su prepoznate kao nezamjenjive ⁽⁸⁾ te bi se trebale zaštititi pravnim i poticajnim instrumentima koji su usmjereni na njihovu kompleksnost, povezanost i reprezentativnost;

53. ističe da se prema Projekciji svjetskog stanovništva iz lipnja 2019. očekuje da će svjetsko stanovništvo u sljedećih 30 godina porasti za 2 milijarde ljudi, što će povećati utjecaj korištenja zemljišta i mora na biološku raznolikost i sekvestraciju ugljika; međutim, napominje kako sve veći gubitak biološke raznolikosti ugrožava sigurnost hrane i prehranu; poziva stranke da promiču održivo korištenje biološke raznolikosti u programima kojima se doprinosi sigurnosti opskrbe hranom i boljoj prehrani te ispunjavanju ciljeva održivog razvoja, s posebnom pozornošću posvećenom cilju br. 2 (iskorjenjivanje gladi);

Urbana područja

54. napominje da su onečišćenje, širenje gradova, prekrivanje tla i uništavanje staništa glavni uzroci uništavanja biološke raznolikosti; podsjeća da u Globalnoj procjeni biološke raznolikosti i usluga ekosustava IPBES-a stoji da se površina gradskih područja udvostručila od 1992. i da dvije trećine građana EU-a žive u urbanim područjima; poziva na bolju procjenu uloge urbanih područja i gradova u očuvanju biološke raznolikosti te na veću uključenost gradova i lokalnih vlasti u definiranju politika za zaštitu i očuvanje biološke raznolikosti i usluge ekosustava kao i praćenje, izvješćivanje i verifikaciju;

⁽⁸⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija od 23. srpnja 2019. o pojačanju djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma (COM(2019)0352).

četvrtak, 16. siječnja 2020.

55. ustraje u tome da je potencijal gradova za pružanje pomoći u zaštiti biološke raznolikosti i usluga ekosustava podcijenjen; podsjeća na to da poboljšanje koristi od biološke raznolikosti, usluga ekosustava i urbane zelene infrastrukture u gradovima i prigradskim područjima poboljšava zdravlje ljudi; poziva Komisiju i države članice da promiču uključivanje i daljnju integraciju biološke raznolikosti i funkcija ekosustava u urbanizam, politike i planiranje uz smanjenje emisija ugljika i poboljšanje prilagodbe na klimatske promjene;

56. napominje da urbana područja mogu imati transformativnu ulogu u EU-u u pogledu biološke raznolikosti; ističe da su onečišćenje plastikom i onečišćenje vode važni uzroci gubitka biološke raznolikosti; smatra da bi snažno kružno gospodarstvo, u kontekstu novog akcijskog plana za kružno gospodarstvo, moglo biti ključno u naporima EU-a za obnovu biološke raznolikosti;

57. izražava žaljenje zbog činjenice da plastika i onečišćenje porijeklom od, primjerice, postrojenja za pročišćavanje vode, farmakoloških proizvoda i neodrživih poljoprivrednih praksi kao što je intenzivna uporaba hranjivih tvari, duboko utječu na zdravlje oceanskih ekosustava;

Zaštićena područja EU-a

58. poziva na detaljnu analizu svih zaštićenih područja u EU-u, uključujući područja mreže Natura 2000, te na poboljšanje, bolju povezanost i proširenje tih područja; naglašava potrebu za standardiziranom metodom za izračun zaštićenih područja u EU-u i jasne definicije pojma „zaštićeno područje”; naglašava da su u svjetlu nedavnog izvješća Međuvladinog panela o oceanima i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena potrebni sveobuhvatna ocjena i znatno povećanje zaštićenih morskih područja EU-a i njihova upravljanja; poziva na proširenje zaštićenih morskih područja EU-a na više odobalnih voda; naglašava da je, osim veličine, za sprečavanje gubitka biološke raznolikosti zaštićenih područja ključna i njihova kvaliteta, te da je stoga potrebno staviti veći naglasak na njihovo dobro i održivo upravljanje;

59. poziva Komisiju da nastavi s pravnim djelovanjem kada utvrdi da se ne poštuju zakoni EU-a o zaštiti prirode; ističe da postupci u području povreda zaštite okoliša moraju biti učinkovitiji zbog rizika od nepopravljive štete za okoliš; ističe da je potrebno hitno zajamčiti pravilnu provedbu direktiva o prirodi i na transparentan način poduzeti daljnje korake u pogledu pritužbi o povredama zakonodavstva;

60. napominje da bi okvir za očuvanje prirode mogao, ako se loše provodi, stvoriti potencijalno neprijateljski okoliš za aktiviste i zaštitnike okoliša te izravno ili neizravno dovesti do ugrožavanja njihovih života; naglašava da bi EU trebao aktivno osuditi ubojstva aktivista i zaštitnika okoliša;

61. ističe da zelena infrastruktura pruža usluge ekosustava kojima se podupire biološka raznolikost, primjerice povećanjem količine ekoloških koridora u gradskim okruženjima;

Inovacije, istraživanje i obrazovanje

62. podsjeća na važnost inovacija, istraživanja i razvoja kako bi se postigli ciljevi vizije za 2050.; naglašava važnost podupiranja istraživanja i građanske znanosti kako bi se ojačalo znanje, posebno u pogledu oceana, čije veći dio nije istražen; poziva Komisiju i Vijeće da u sljedećem VFO-u povećaju proračunska sredstva za dio Obzora Europa koji se odnosi na prirodne resurse na 120 milijardi EUR, uključujući osnovna i primijenjena istraživanja, primjerice u području taksonomije, te da se pokrene mjera za zaštitu i oporavak biološke raznolikosti u okviru Obzora Europa; poziva stranke da se posebno usredotoče na veze između očuvanja biološke raznolikosti i koristi za ljudsko zdravlje i ekonomsko blagostanje te da koordiniraju mjere za prikupljanje podataka;

63. poziva Komisiju da podupre daljnja istraživanja o učincima uporabe i promjene uporabe zemljišta, uključujući krčenje šuma i proizvodnju bioenergije, na emisije stakleničkih plinova te da uzme u obzir te rezultate pri donošenju budućih politika;

64. napominje da bi se, u skladu s europskom strategijom za plastiku u kružnom gospodarstvu donesenom 16. siječnja 2018., količina od 150 milijuna tona plastike koja se akumulirala u svjetskim oceanima mogla udvostručiti do 2030., ugrožavajući pritom više od 660 vrsta i oštećujući naš okoliš; poziva Komisiju da donese vodeće inicijative za borbu protiv onečišćenja plastikom i njegova učinka na biološku raznolikost; ističe specifičan slučaj mikroplastike koja obuhvaća više od 80 % prikupljenog morskog otpada i koja ugrožava morsku biološku raznolikost; stoga pozdravlja predanost Ursule von

četvrtak, 16. siječnja 2020.

der Leyen otvaranju nove fronte u borbi protiv plastičnog otpada hvatanjem u koštac s mikroplastikom; naglašava potrebu za pristupom kružnoga gospodarstva kojim se naglasak stavlja na istraživanje i inovacije za održive proizvode;

65. naglašava važnost obrazovanja u podizanju razine svijesti o biološkoj raznolikosti i zaštiti okoliša; napominje da su obrazovna zaštićena područja važan i učinkovit alat za podizanje razine svijesti javnosti i poboljšanje očuvanja;

Izgradnja kapaciteta, osviještenost javnosti i uključivanje svih dionika

66. naglašava da su izgradnja kapaciteta i podizanje svijesti ključni za uspješnu provedbu i stvaranje boljeg razumijevanja važnosti biološke raznolikosti; stoga pozdravlja odluku COP14 kojom se stranke, druge vlade i donatori pozivaju da, ako su u prilici da to učine, osiguraju financijska sredstva za izgradnju kapaciteta, tehničku pomoć i prijenos tehnologije;

67. naglašava važnost pružanja sveobuhvatnih informacija i traženja veće uključenosti civilnog društva i građana iz različitih dobnih skupina kako bi se postigli ciljevi EU-a i globalni ciljevi;

68. poziva stranke na promicanje javne osviještenosti i sudjelovanje više dionika kako bi se osiguralo pronalaženje prilagođenih rješenja u suradnji s lokalnim zajednicama i autohtonim stanovništvom radi poticanja održive upotrebe zemljišta za veću biološku raznolikost te kako bi se u potpunosti poštovala regionalne razlike u krajolicima i staništima;

69. pozdravlja namjeru da se aktivno radi na uključivanju više dionika, što je od temeljne važnosti za vrednovanje, zaštitu, očuvanje, održivo iskorištavanje i obnovu biološke raznolikosti te naglašava da će se boljom suradnjom s različitim razinama upravljanja, sektorima i privatnim akterima te između njih stvoriti mogućnosti za uključivanje ciljeva biološke raznolikosti u druge politike; smatra da je neophodno uključiti poslovne i financijske organizacije te u tom pogledu pozdravlja napore Komisije da uključi privatni sektor u očuvanje biološke raznolikosti, posebno u okviru platforme EU-a Poslovanje i biološka raznolikost; u tom pogledu pozdravlja pokretanje inicijativa iz privatnog sektora kao što je koalicija „One Planet Business for Biodiversity” na UN-ovu sastanku na vrhu o djelovanju u području klime u New Yorku;

70. poziva Komisiju da razmotri usklađenu metodologiju za izračun ekološkog otiska poduzeća iz EU-a, kao i njihova utjecaja na biološku raznolikost;

71. smatra da su u društvu potrebne transformativne promjene kako bi se riješilo pitanje klimatskih promjena, degradacija okoliša i gubitka biološke raznolikosti; ističe važnost načela pravedne tranzicije uz osiguravanje uključivosti i ravnopravnosti postupka;

72. napominje da osviještenost javnosti te pristup sveobuhvatnim i lako razumljivim informacijama omogućuju potrošačima da donose informirane odluke o kupnji i promiču održivu potrošnju te stoga ustraje u tome da bi trebali biti dio sveobuhvatnog skupa mjera, posebno onih koje se odnose na proizvode koji vode do krčenja šuma, uništavanja ekosustava i krčenja ljudskih prava; poziva Komisiju i države članice da poboljšaju sljedivost i kontrolu proizvoda preko svojih vrijednosnih i opskrbnih lanaca te tako osiguraju potpunu transparentnost i za potrošače;

73. naglašava da je potrebno bolje razviti ekološko i antideforestacijsko označavanje;

74. pozdravlja sastanak Međunarodne unije za očuvanje prirode u Marseilleu koji će se održati 2020. godine; poziva Komisiju da tijekom tog foruma pošalje vidljive znakove svoje potpore u vezi sa svojim obvezama u pogledu biološke raznolikosti;

o

o o

75. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

četvrtak, 16. siječnja 2020.

P9_TA(2020)0016

Rad Europskog ombudsmana u 2018.**Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2020. o radu Europskog ombudsmana – godišnje izvješće za 2018. godinu (2019/2134(INI))**

(2021/C 270/12)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir godišnje izvješće o radu Europskog ombudsmana tijekom 2018. godine,
 - uzimajući u obzir članak 15., članak 24. stavak 3. i članak 228. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
 - uzimajući u obzir članke 11., 41., 42. i 43. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (Povelja),
 - uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom,
 - uzimajući u obzir Odluku Europskog parlamenta 94/262/EZUČ, EZ, Euratom od 9. ožujka 1994. o propisima i općim uvjetima koji uređuju obnašanje dužnosti Europskog ombudsmana ⁽¹⁾,
 - uzimajući u obzir Europski kodeks dobrog administrativnog postupanja, koji je Parlament usvojio 6. rujna 2001.,
 - uzimajući u obzir Okvirni sporazum o suradnji zaključen 15. ožujka 2006. između Parlamenta i Europskog ombudsmana, koji je stupio na snagu 1. travnja 2006.,
 - uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 17. siječnja 2019. o strateškoj istrazi Europskog ombudsmana OI/2/2017 o transparentnosti zakonodavnih rasprava u okviru pripremnih tijela Vijeća EU-a ⁽²⁾,
 - uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 13. veljače 2019. o ishodu razmatranja Odbora za predstavke tijekom 2018. godine ⁽³⁾,
 - uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o radu Europskog ombudsmana,
 - uzimajući u obzir članak 54. i članak 232. stavak 1. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir pismo Odbora za ustavna pitanja,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za predstavke (A9-0032/2019),
- A. budući da je godišnje izvješće o radu Europskog ombudsmana tijekom 2018. godine službeno predano predsjedniku Europskog parlamenta 2. listopada 2019. i da ga je ombudsmanica gđa Emily O'Reilly predstavila Odboru za predstavke 4. rujna 2019. u Bruxellesu;
- B. budući da je člancima 24. i 228. UFEU-a Europski ombudsman ovlašten primati pritužbe u vezi s nepravilnostima u djelovanju institucija, tijela, ureda ili agencija Unije, s iznimkom Suda Europske unije u izvršavanju njegovih pravosudnih ovlasti;
- C. budući da je člankom 10. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji utvrđeno da „svaki građanin ima pravo sudjelovati u demokratskom životu Unije” i da se „odluke donose na što otvoreniji način i na razini što je moguće bližoj građanima”;

⁽¹⁾ SL L 113, 4.5.1994., str. 15.⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0045.⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0114.

četvrtak, 16. siječnja 2020.

- D. budući da se u članku 15. UFEU-a navodi da „institucije, tijela, uredi i agencije Unije, radi promicanja dobrog upravljanja i osiguranja sudjelovanja civilnog društva, pri svome radu koliko je god to moguće poštuju načelo otvorenosti djelovanja” i da „svaki građanin Unije i svaka fizička ili pravna osoba s boravištem ili sjedištem u nekoj državi članici ima pravo pristupa dokumentima institucija, tijela, ureda i agencija Unije”;
- E. budući da se člankom 41. stavkom 1. Povelje propisuje da „svatko ima pravo da institucije, tijela, uredi i agencije Unije njegove predmete obrađuju nepristrano, pravično i u razumnom roku”;
- F. budući da u članku 43. Povelje piše da: „svaki građanin Unije i svaka fizička ili pravna osoba s boravištem ili sjedištem u nekoj državi članici ima pravo obratiti se Europskom ombudsmanu u vezi s nepravilnostima u djelovanju institucija, tijela, ureda ili agencija Unije, s iznimkom Suda Europske unije u izvršavanju njegovih pravosudnih ovlasti”;
- G. budući da je 2018. godine Europski ombudsman otvorio 490 istraga, od kojih su se 482 temeljile na pritužbama, a 8 istraga bilo je na vlastitu inicijativu te je zatvorio 545 istraga (534 na temelju pritužbi i 11 istraga na vlastitu inicijativu); budući da se veći dio istraga odnosio na Komisiju (285 istraga ili 58,2 %), nakon čega slijede agencije EU-a (43 istrage ili 8,8 %), a ostatak je podijeljen na sljedeći način: Parlament (30 istraga ili 6,1 %), Europski ured za odabir osoblja (EPSO) (23 istrage ili 4,7 %), Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) (23 istrage ili 4,3 %), Europska investicijska banka (16 istraga ili 3,3 %), Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) (14 istraga ili 2,8 %) i ostale institucije (56 istraga ili 11,4 %);
- H. budući da su tri najvažnija pitanja u istragama koje je Europski ombudsman zatvorio 2018. bila: transparentnost, odgovornost i javni pristup informacijama i dokumentima (24,6 %), kultura usluga (19,8 %) i pravilna uporaba diskrecijskog prava (16,1 %); budući da su se ostala pitanja odnosila na poštovanje postupovnih prava, kao što je pravo na saslušanje, poštovanje temeljnih prava, zapošljavanje, etička pitanja, sudjelovanje javnosti u postupku donošenja odluka EU-a, uključujući u postupcima zbog povrede, dobro financijsko upravljanje natječajnim postupcima, bespovratnim sredstvima i ugovorima EU-a i dobro upravljanje pitanjima osoblja EU-a;
- I. budući da stopa pridržavanja preporuka Europskog ombudsmana od strane Europske komisije za 2018. godinu iznosi 76 %, što je kontinuirani pad s 82 % 2016. i sa 77 % 2017. godine;
- J. budući da je 2018. godine 17 996 građana zatražilo pomoć Europskog ombudsmana; budući da je 14 596 građana dobilo savjet na mrežnoj stranici Europskog ombudsmana slijedeći upute sadržane u interaktivnom vodiču; budući da je 1 220 zahtjeva prosljeđeno drugim tijelima radi informacija; budući da je Europski ombudsman poduzeo korake u vezi s 2 180 zaprimljenih pritužbi;
- K. budući da je u svojem strateškom radu 2018. ured Europskog ombudsmana otvorio pet novih strateških istraga o postupanju s osobama s invaliditetom u okviru Zajedničkog sustava zdravstvenog osiguranja, o dostupnosti mrežnih stranica Komisije osobama s invaliditetom, o aktivnostima Europske agencije za lijekove (EMA) prije podnošenja zahtjeva, o postupanju Komisije u slučajevima „rotirajućih vrata” u vezi s osobljem EU-a i o odgovornosti zakonodavnog rada Vijeća; budući da je Europski ombudsman 2018. otvorio deset strateških inicijativa, među ostalim, u uporabi jezika u javnoj službi EU-a, politici protiv uznemiravanja u službi EU-a i zaštiti djece migranata;
- L. budući da Europski ombudsman ima ključnu ulogu u tome da zakonodavni postupak EU-a učini otvorenijim i odgovornijim prema građanima kako bi im se omogućilo da ostvare svoje pravo sudjelovanja u demokratskom životu Unije, čime se povećava angažman i povjerenje građana;
- M. budući da Europski ombudsman ima ključnu ulogu u jamčenju potpune odgovornosti institucija EU-a te maksimalne transparentnosti i nepristranosti administracije i postupaka donošenja odluka u EU-u radi zaštite prava građana, čime se povećava njihovo povjerenje, angažman i sudjelovanje u demokratskom životu Unije;
- N. budući da je glavni prioritet Europskog ombudsmana osigurati potpuno poštovanje prava građana;

četvrtak, 16. siječnja 2020.

- O. budući da je Europski ombudsman 2018. pokrenuo novu mrežnu stranicu s izmijenjenim i prilagođenim sučeljem za potencijalne podnositelje pritužbi; budući da „ubrzani” postupak rješavanja pritužbi u vezi s pristupom javnosti dokumentima odražava predanost Europskog ombudsmana da pruža pomoć i da u roku od 40 dana donosi odluke za osobe koje traže pomoć na sva 24 službena jezika EU-a; budući da je ta nova inicijativa dio strategije za poboljšanje učinkovitosti ureda Europskog ombudsmana;
- P. budući da je u strateškoj istrazi Europskog ombudsmana OI/2/2017/TE utvrđeno da Vijeće nije dovoljno transparentno u pogledu javnog pristupa svojim zakonodavnim dokumentima te trenutačne prakse u postupku donošenja odluka, točnije tijekom pripreme faze na razini Odbora stalnih predstavnika (COREPER) i radnih skupina; budući da je, nakon oklijevanja Vijeća da provede preporuke, Europski ombudsman 16. svibnja 2018. Europskom parlamentu dostavio posebno izvješće OI/2/2017/TE o transparentnosti zakonodavnog postupka Vijeća; budući da je 17. siječnja 2019. Parlament usvojio svoje izvješće o strateškoj istrazi Europskog ombudsmana, u kojemu u cijelosti podupire preporuke Europskog ombudsmana; budući da je finsko predsjedništvo izrazilo svoju predanost jačanju otvorenosti i zakonodavne transparentnosti Vijeća;
- Q. budući da je Europski parlament 12. veljače 2019. usvojio nacrt uredbe Europskog parlamenta o utvrđivanju propisa i općih uvjeta kojima se uređuje obnašanje dužnosti Europskog ombudsmana (Statut Europskog ombudsmana) i o stavljanju izvan snage Odluke 94/262/EZUČ, EZ, Euratom⁽⁴⁾, za što ima primarnu zakonodavnu odgovornost; budući da se još čeka odobrenje Vijeća za tu novu uredbu;
- R. budući da će veća otvorenost i transparentnost stajališta vlada država članica u Vijeću poboljšati povjerenje u EU i smanjiti euroskepticizam i populizam;
- S. budući da će veća transparentnost u postupku donošenja odluka u okviru trijaloga poboljšati povjerenje građana u institucije EU-a;
- T. budući da je Europski ombudsman 2018. pokrenuo stratešku inicijativu protiv uznemiravanja kojom se provjeravaju politike protiv uznemiravanja na snazi u administraciji EU-a; budući je 2018. Europski ombudsman odlučio pisanim putem zatražiti od 26 institucija i agencija EU-a pojedinosti o tim politikama i njihovoj provedbi;
- U. budući da je Europski ombudsman 2018. pokrenuo istragu o rodnoj diskriminaciji i pitanjima jednakih mogućnosti u Europskoj investicijskoj banci (EIB); budući da je EIB usvojio preporuke i prijedloge Europskog ombudsmana u pogledu jednakih mogućnosti i rodnog pariteta;
- V. budući da je Europski ombudsman dio okvira EU-a predviđenog Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, čija je zadaća zaštita, promicanje i praćenje provedbe Konvencije na razini institucija EU-a;
- W. budući da je u ožujku 2018. održana konferencija na kojoj su zajednički sudjelovali Europska mreža pučkih pravobranitelja i Odbor za predstavke Europskog parlamenta, a jedna od glavnih točaka rasprave bio je način na koji bi pučki pravobranitelji mogli ojačati svoju suradnju;
1. pozdravlja godišnje izvješće za 2018. godinu koje je predstavio Europski ombudsman;
 2. čestita Emily O'Reilly na njezinu izvrsnom radu i konstruktivnim naporima koje ulaže u poboljšanje kvalitete administracije EU-a te dostupnosti i kvalitete usluga koje EU nudi građanima;
 3. ističe važnost transparentnosti i javnog pristupa dokumentima Vijeća; naglašava da je visoka razina transparentnosti u svim fazama zakonodavnog postupka ključna kako bi građani, mediji i dionici mogli pozivati na odgovornost svoje izabrane dužnosnike i vlade; prepoznaje vrijednu ulogu koju Europski ombudsman ima u povezivanju i posredovanju između institucija EU-a i građana; smatra da Vijeće mora revidirati svoju politiku povjerljivosti; ističe rad Europskog ombudsmana u tome da se zakonodavni postupak EU-a učini odgovornijim pred javnosti;

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0080.

četvrtak, 16. siječnja 2020.

4. naglašava da je važno i potrebno da građani aktivnije sudjeluju u donošenju odluka te ističe potrebu za većom transparentnošću u načinu rada uprave radi jačanja demokratske legitimnosti institucija Unije s ciljem vraćanja povjerenja;
5. apelira na Europskog ombudsmana da zajamči veću transparentnost u postupku donošenja odluka u trijalozima;
6. naglašava da je obnavljanje povjerenja građana u institucije Unije glavna briga Europskog parlamenta i da je od najveće sociopolitičke i etičke važnosti;
7. ističe potrebu za poboljšanjem i jačanjem socijalnog dijaloga, kao i dijaloga između tijela, institucija i građana Unije;
8. u potpunosti podržava preporuke Europskog ombudsmana Vijeću i apelira na Vijeće da poduzme sve potrebne mjere za što bržu provedbu tih preporuka;
9. potiče Europskog ombudsmana da institucijama EU-a pruži dodatne smjernice o tome kako bolje komunicirati s građanima na svim službenim jezicima EU-a; potiče Europskog ombudsmana da institucijama pruži smjernice o tome kako razviti svoju jezičnu politiku tako da omogući proizvodnju relevantnog sadržaja i informacija na najvećem mogućem broju jezika;
10. pozdravlja strategiju Europskog ombudsmana čiji je cilj povećati učinak i vidljivost te funkcije među građanima EU-a;
11. pozdravlja redizajn mrežne stranice Europskog ombudsmana, zbog čega je postao funkcionalniji i pristupačniji instrument za građane;
12. traži da Vijeće, kao suzakonodavac, uskladi svoje metode rada sa standardima parlamentarne demokracije, kako je propisano Ugovorima, umjesto da djeluje kao diplomatski forum, što nije njegova predviđena funkcija; podsjeća da je nakon strateške istrage OI/2/2017/TE Europski ombudsman zaključio da prakse Vijeća u pogledu transparentnosti predstavljaju nepravilnosti u postupanju; apelira na Vijeće da odmah provede preporuke Europskog ombudsmana iz strateške istrage, uključujući preporuke koje je Parlament iznio u svojem izvješću o posebnom izvješću; potiče Europskog ombudsmana da nastavi pratiti napredak povezan s tom strateškom istragom;
13. ponavlja svoj poziv za ažuriranje zakonodavstva EU-a u vezi s pristupom dokumentima i traži reviziju Uredbe (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije⁽⁵⁾ kako bi se olakšao rad Europskog ombudsmana u nadgledanju odobravanja pristupa dokumentima Parlamenta, Vijeća i Komisije; žali zbog toga što je Vijeće blokiralo reviziju Uredbe (EZ) br. 1049/2001 i potiče Vijeće da ponovno otvori svoje rasprave na temelju stajališta koje je usvojio Parlament u drugom čitanju kako je utvrđeno u Rezoluciji od 12. lipnja 2013. o zastoju u pogledu revizije Uredbe (EZ) br. 1049/2001⁽⁶⁾;
14. ponavlja svoj poziv na reviziju Uredbe (EZ) br. 1049/2001 jer je znatno zastarjela i više ne odražava postojeću pravnu situaciju i institucijske prakse institucija, ureda, tijela i agencija EU-a;
15. pozdravlja službeno pokretanje ubrzanog postupka za upite o pristupu dokumentima i potvrđuje pozitivan rezultat koji ima za podnositelje pritužbe;

⁽⁵⁾ SL L 145, 31.5.2001., str. 43.

⁽⁶⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0271.

četvrtak, 16. siječnja 2020.

16. snažno ističe da je važno da Europski ombudsman nastavi pomno pratiti i provoditi strateške istrage o transparentnosti Komisije; ističe da je svjestan činjenice da i dalje postoji fenomen „rotirajućih vrata“, osobito među dužnosnicima institucija na najvišoj razini; apelira na Europskog ombudsmana da nastavi pratiti provedbu revidiranih pravila Komisije o „rotirajućim vratima“ koja su stupila na snagu u rujnu 2018. kao rezultat istrage na vlastitu inicijativu Europskog ombudsmana;

17. naglašava da je pitanje sukoba interesa šire od slučajeva „rotirajućih vrata“ te ustraje u tome da je potrebno izraditi dodatna pravila i strože kriterije kako bi se čvrsto zajamčilo da se odluke i zakonodavstvo donose imajući na umu interese građana;

18. podsjeća da su načela javne dostupnosti, otvorenosti i transparentnosti svojstvena zakonodavnom postupku EU-a kako bi se građanima omogućilo da saznaju o pitanjima koja su temelj zakonodavnih djelovanja, čime se osigurava učinkovito ostvarivanje njihovih demokratskih prava⁽⁷⁾; prepoznaje potrebu za transparentnošću u postupku donošenja odluka EU-a; podupire uspostavu Zajedničkog zakonodavnog portala u kojoj sudjeluju službe triju institucija, čiji je cilj korisnicima koji nisu stručnjaci omogućiti jednostavan pristup informacijama o tekućim zakonodavnim postupcima;

19. podržava objavljivanje konačnih dokumenata o „trijalogu“; napominje da se u presudi Suda u predmetu De Capitani (T-540/15) iz ožujka 2018. navodi da stajališta institucija sadržana u dokumentima u „četiri stupca“ nisu obuhvaćena općom pretpostavkom neotkrivanja; napominje da osjetljiva priroda predmeta dokumenata u okviru dijaloga nije sama po sebi dovoljan razlog za uskraćivanje pristupa javnosti; smatra da bi sve tri institucije trebale dati svoj doprinos kako bi se postigla transparentnost u dijalozima; uviđa da je pravo javnosti na pristup dokumentima institucija Unije zaštićeno i neotuđivo pravo svakog građanina EU-a koje izravno proizlazi iz demokratskog načela i temeljnog prava na slobodu izražavanja, tako da se uspostavi odgovarajuća obveza Unije o usklađenosti i odgovornosti; ističe potrebu za daljnjim promicanjem relevantnih institucija transparentnosti, kao što je Europski ombudsman, kako bi Unija ispunila svoje prethodno navedene obveze;

20. ponavlja da se integritet Europske središnje banke (ESB) i njezina neovisnost od privatnih financijskih interesa moraju zajamčiti; naglašava da se članovi njezina Izvršnog odbora moraju suzdržati od istovremenog sudjelovanja u forumima, ili drugim organizacijama, koje okupljaju rukovoditelje banaka koje nadzire ESB, te da ne smiju sudjelovati u forumima koji nisu otvoreni za javnost; pozdravlja mišljenje Europskog ombudsmana od 5. srpnja 2018.;

21. žali zbog toga što ESB još nije usvojio i primijenio preporuku o minimalnim pravilima u pogledu odgovornosti; smatra da bi neuspjeh u osiguravanju transparentnosti aktivnosti ESB-a mogao dovesti do ugrožavanja njegove neovisnosti od privatnih financijskih interesa;

22. podržava preporuke Europskog ombudsmana od 15. siječnja 2018. o sudjelovanju predsjednika Europske središnje banke i članova njezinih tijela nadležnih za odlučivanje u „Skupini tridesetorice“ te potiče ESB da izmijeni relevantna pravila kako bi se zajamčila stvarna provedba najviših standarda etike i odgovornosti;

23. poziva Komisiju da u fazi neformalnog dijaloga s državama članicama zajamči visoku razinu transparentnosti i pristup dokumentima i informacijama o postupcima EU Pilot i postupcima zbog povrede prava, naročito u vezi sa zaprimljenim predstavkama, te potpun pristup već zaključenim postupcima EU Pilot i postupcima zbog povrede s pomoću odgovarajućih sredstava; poziva Komisiju da zauzme drugačiji pristup o povredi prava EU-a i da postupke zbog povrede prava pokreće ne oslanjajući se isključivo na mehanizam EU Pilot;

24. ističe važnost mjera koje se poduzimaju za povećanje transparentnosti odluka donesenih u postupcima zbog povrede prava; podsjeća da je Komisija 2014. na mrežnim stranicama Europa uspostavila centraliziranu platformu sa sveobuhvatnim informacijama o povredama; ističe da Komisija u svojim godišnjim izvješćima o praćenju primjene zakonodavstva EU-a Europskom parlamentu i javnosti dostavlja informacije o projektu EU Pilot i povredama prava;

⁽⁷⁾ Spojeni predmeti C-39/05 i C-52/05 P, Kraljevina Švedska i Maurizio Turco protiv Vijeća Europske unije, Zbornik sudske prakse za 2008. I-04723.

četvrtak, 16. siječnja 2020.

25. u potpunosti podupire predani rad Europskog ombudsmana na poboljšanju transparentnosti lobiranja u EU-u; podupire predanost Komisije provedbi revidiranih horizontalnih pravila o stručnim skupinama, među ostalim u vezi s transparentnošću i sukobima interesa; ističe važnost registriranja pojedinaca i organizacija koje zastupaju privatne interese u registru transparentnosti kako bi se imenovanja mogla provesti u skladu s horizontalnim pravilima;
26. ističe potrebu za trostranim sporazumom između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije, koji bi predstavljao korak prema jačanju postojećih pravila o lobiranju i ispravljanju propusta; smatra, međutim, da institucije ne bi trebale stati na tome, već bi trebale težiti donošenju obvezujućih zakonodavnih mjera za sve institucije i agencije EU-a;
27. naglašava da je važno da su sve informacije o utjecaju lobista dostupne besplatno, da su u cijelosti razumljive i lako dostupne javnosti, čime se poboljšava točnost podataka u registru transparentnosti EU-a; naglašava da se mora osigurati potpuna transparentnost financiranja svih predstavnika interesnih skupina i poziva na suspenziju bilo koje organizacije koja prekrši pravila „rotirajućih vrata“;
28. naglašava da je važno donijeti odgovarajući zakonodavni akt kako bi registar transparentnosti EU-a postao u cijelosti obvezan i pravno obvezujući za sve institucije i agencije EU-a te treće strane, čime bi se osigurala potpuna transparentnost lobiranja; potiče institucije EU-a da razmotre koja bi praktična rješenja mogla dovesti do postizanja brzog i učinkovitog dogovora;
29. žali zbog toga što su rodna diskriminacija i rodna zastupljenost i dalje otvoreno pitanje unutar institucija EU-a; sa zabrinutošću primjećuje nalaze u predmetu 366/2017/AMF i snažno potiče EIB da u potpunosti poštuje preporuke Europskog ombudsmana u postizanju uravnotežene rodne zastupljenosti na rukovodećim položajima;
30. pozdravlja istragu Europskog ombudsmana iz 2018. o postupku imenovanja bivšeg glavnog tajnika Komisije i potvrđuje da su utvrđena četiri slučaja nepravilnosti; izražava žaljenje zbog toga što prethodna Komisija, unatoč potpori Parlamenta preporukama Europskog ombudsmana, nije provela te preporuke; posebno je zabrinut zbog činjenice da Komisija nije uvela poseban postupak imenovanja te traži da ga nova Komisija uvede, čime bi se zajamčili najviši standardi u pogledu transparentnosti, etike i vladavine prava;
31. sa zabrinutošću primjećuje smanjenje stope pridržavanja Komisije u pogledu preporuka, prijedloga i rješenja Europskog ombudsmana; poziva Komisiju da iskaže daljnju predanost rješavanju svih slučajeva nepravilnosti koje je u njezinu djelovanju pronašao Europski ombudsman;
32. potiče Europskog ombudsmana da prati provedbu novih pravila Parlamenta za saslušanja kandidata za povjerenike, posebno onih pravila navedenih u članku 2. Priloga VII. u vezi s ispitivanjem financijskih interesa, u duhu transparentnosti i objektivnosti;
33. prima na znanje prijedlog koji je Komisija donijela 31. siječnja 2018. o novom Kodeksu ponašanja za članove Europske komisije; smatra da treba dodatno ojačati odredbe Kodeksa;
34. ponavlja svoje snažno uvjerenje da se u svim institucijama EU-a trebaju primjenjivati stroža etička pravila i standardi kako bi se zajamčilo poštovanje obveze integriteta;
35. čvrsto vjeruje da je transparentnost ključna sastavnica vladavine prava i da se mora poštovati tijekom cijelog zakonodavnog postupka jer utječe na stvarnu realizaciju prava glasa i prava kandidiranja na izborima, kao i drugih prava (tj. slobode izražavanja, slobode govora i slobode primanja informacija); smatra da bi stvaranje aktivnog građanstva EU-a iziskivalo javni nadzor, preispitivanje i ocjenjivanje postupka s mogućnošću za osporavanje rezultata; naglašava da bi se time pomoglo građanima da se još bolje upoznaju s osnovnim konceptima zakonodavnog postupka te potaknulo sudjelovanje u demokratskom životu Unije;

četvrtak, 16. siječnja 2020.

36. pozdravlja stalna nastojanja Europskog ombudsmana da sudjelovanjem u javnim savjetovanjima iz svojeg djelokruga rada utječe na promjene u institucijama EU-a; pozdravlja prijedloge Europskog ombudsmana za poboljšanje transparentnosti modela procjene rizika EU-a u prehrambenom lancu, koji uključuju preporuke o tome da Europska agencija za sigurnost hrane objavljuje dnevni red i zapisnike sa sastanaka povezanih s procjenom rizika;

37. potiče Europskog ombudsmana da nastavi istragu na vlastitu inicijativu o transparentnosti interakcije Europske agencije za lijekove i farmaceutskih poduzeća prije podnošenja zahtjeva za odobrenje za stavljanje na tržište te javnog savjetovanja koje je trajalo do siječnja 2019.;

38. pozdravlja istragu Europskog ombudsmana o izvješćima o sigurnosti Europske agencije za sigurnost zračnog prometa (EASA), zbog čega je ta agencija promijenila svoju praksu tako da osobe koje izvješćuju o sigurnosnim pitanjima sad primaju povratne informacije;

39. apelira na Europskog ombudsmana da nastavi pratiti usklađenost Zajedničkog sustava zdravstvenog osiguranja (JSIS) s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom; potiče Komisiju da ažurira tekst Općih provedbenih odredbi kojim se uređuje rad JSIS-a u pogledu zdravstvenih troškova i troškova u vezi s razumnom prilagodbom radnog okruženja osoba s invaliditetom ili teškom bolesti; poziva Europskog ombudsmana da u cijeloj upravi Europske unije zajamči potpunu provedbu Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom;

40. pozdravlja praktične preporuke Europskog ombudsmana u pogledu pristupačnosti postupaka odabira Europskog ureda za odabir osoblja (EPSO) za osobe s oštećenjem vida; poziva Europskog ombudsmana da prati pridržava li se EPSO u cijelosti zahtjeva o pristupačnosti za postupke odabira na internetu; poziva Europskog ombudsmana da prati usvajanje svojih prijedloga za pomoćne tehnologije tijekom računalnih testova koji se odvijaju diljem svijeta;

41. podržava Europskog ombudsmana u razvijanju svijesti među institucijama EU-a o uvođenju oštrijih politika protiv uznemiravanja;

42. podržava inicijativu Europskog ombudsmana da prati pokret #MeToo i poziva na daljnje praćenje aktivnih politika protiv uznemiravanja u upravi EU-a;

43. podržava nastojanja Europskog ombudsmana da olakša sudjelovanje građana u donošenju politika EU-a; traži da Europski ombudsman nastavi pratiti upotrebu Instrumenta europske građanske inicijative (ECI), uključujući praćenje provedbe revidirane Uredbe o europskoj građanskoj inicijativi;

44. ističe da se uloga Europskog ombudsmana od njezina nastanka s vremenom razvila, od sprečavanja nepravilnosti do promicanja dobre uprave; smatra da je logička evolucija tog trenda daljnje aktivno i pravovremeno promicanje boljeg upravljanja i dobrih administrativnih praksi;

45. pozdravlja inicijativu Europskog ombudsmana za Nagradu za dobru upravu kojom se priznaju naponi koje ulaže javna uprava EU-a da pronade nove inovativne načine za provedbu politika prilagođenih potrebama građana;

46. ponavlja svoj dugogodišnji poziv da se postojeći Kodeks dobrog administrativnog postupanja unaprijedi u stvarno obvezujuću uredbu za sve institucije i agencije EU-a;

47. podsjeća na predanost Europskog ombudsmana vrlo visokoj razini transparentnosti od EU-a tijekom pregovora o sporazumu o povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije;

četvrtak, 16. siječnja 2020.

48. potiče Europskog ombudsmana na nastavak suradnje s nacionalnim pučkim pravobraniteljima preko Europske mreže pučkih pravobranitelja; naglašava potrebu za daljnjim razvojem takvih oblika suradnje između različitih nacionalnih pučkih pravobranitelja;
 49. podsjeća da novi nacrt Statuta Europskog ombudsmana, koji je nedavno usvojio Europski parlament, sadrži razdoblje mirovanja od 3 godine prije nego što se zastupnik u Europskom parlamentu može razmatrati za dužnost Europskog ombudsmana;
 50. ponavlja da je od ključne važnosti očuvati neovisnost i integritet Europskog ombudsmana te osigurati da dužnost obnašaju osobe koje su slobodne od očigledne stranačke političke pripadnosti, sukoba interesa te koje imaju snažan osjećaj etike;
 51. cijeni izvrsnu i plodnu suradnju Europskog ombudsmana i tima s Odborom za predstavke;
 52. prima na znanje izvrsne primjere suradnje koje je ombudsmanica O'Reilly ostvarila tijekom svojeg mandata i poziva predstojećeg Europskog ombudsmana na takvu suradnju i strukturni dijalog s Odborom za predstavke kako bi se dodatno poboljšala kvaliteta uprave EU-a te dostupnost i kvaliteta usluga koje nudi našim građanima;
 53. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju i izvješće Odbora za predstavke proslijedi Vijeću, Komisiji, Europskom ombudsmanu, vladama i parlamentima država članica te njihovim pučkim pravobraniteljima ili sličnim mjerodavnim tijelima.
-

četvrtak, 16. siječnja 2020.

P9_TA(2020)0017

Institucije i tijela u ekonomskoj i monetarnoj uniji: sprečavanje sukoba interesa nakon odlaska iz javne službe**Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2020. o institucijama i tijelima ekonomske i monetarne unije: sprečavanje sukoba interesa nakon odlaska iz javne službe (2019/2950(RSP))**

(2021/C 270/13)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 298. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Uredbu br. 31. (EEZ), 11. (EZAE) kojom se utvrđuje Pravilnik o osoblju za dužnosnike i Uvjeti zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju (Pravilnik o osoblju) te posebno njezin članak 11. točku (a) i članke 12., 16. i 17. ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. svibnja 2011. o razrješnici za 2009.: uspješnost, financijsko upravljanje i nadzor agencija EU-a ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir tematsko izvješće Revizorskog suda br. 15/2012 pod naslovom „Upravljanje sukobom interesa u odabranim agencijama EU-a” ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir odluku Komisije od 29. lipnja 2018. o vanjskim djelatnostima i poslovima i o profesionalnim djelatnostima nakon napuštanja službe (C(2018)4048),
- uzimajući u obzir izjavu za medije Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA) od 17. rujna 2019. o objavi ostavke Adama Farkasa s dužnosti izvršnog direktora EBA-e, koja će stupiti na snagu 31. siječnja 2020. ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir pitanje upućeno Komisiji o imenovanju izvršnog direktora EBA-a Adama Farkasa za glavnog direktora Udruge za europska financijska tržišta (AFME) (O-000031/2019 – B9-0054/2019) i odgovore koje je Komisija dala 24. listopada 2019. ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir odgovore koje je predsjednik EBA-e dao 4. studenoga 2019. na saslušanju u Odboru za ekonomsku i monetarnu politiku,
- uzimajući u obzir izvješće Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) od 23. kolovoza 2010. naslovljeno „Odlazak iz javne službe: dobre prakse za sprečavanje sukoba interesa” ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir radni dokument organizacije Transparency International 06/2010 o reguliranju tzv. rotirajućih vrata ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir nacrt preporuka Europskog ombudsmana o istrazi u vezi s pritužbom 775/2010/ANA protiv Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ SL 45, 14.6.1962., str. 1385.

⁽²⁾ SL L 250, 27.9.2011., str. 268.

⁽³⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/News/NEWS1210_11/NEWS1210_11_EN.PDF

⁽⁴⁾ <https://eba.europa.eu/adam-farkas-steps-down-as-eba-executive-director>

⁽⁵⁾ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/O-9-2019-000031_EN.html

⁽⁶⁾ https://read.oecd-ilibrary.org/governance/post-public-employment_9789264056701-en#page7

⁽⁷⁾ https://www.transparency.org/whatwedo/publication/working_paper_06_2010_regulating_the_revolving_door

⁽⁸⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/recommendation/en/11089>

četvrtak, 16. siječnja 2020.

- uzimajući u obzir pismo Ombudsmana direktoru Europske agencije za kemikalije (ECHA) od 13. lipnja 2017. o provedbi članka 16. Pravilnika o osoblju EU-a ⁽⁹⁾,
 - uzimajući u obzir pismo Ombudsmana direktoru EBA-e od 13. lipnja 2017. o provedbi članka 16. Pravilnika o osoblju EU-a ⁽¹⁰⁾,
 - uzimajući u obzir izvješće Europskog ombudsmana od 28. veljače 2019. o objavi informacija o bivšim zaposlenicima na višim položajima kako bi se provela jednogodišnja zabrana lobiranja i javnog zastupanja: SI/2/2017/NF ⁽¹¹⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. veljače 2019. o Nacrtu uredbe Europskog parlamenta o utvrđivanju propisa i općih uvjeta kojima se uređuje obnašanje dužnosti Europskog ombudsmana (Statut Europskog ombudsmana) ⁽¹²⁾,
 - uzimajući u obzir političke smjernice za sljedeću Europsku komisiju 2019.– 2024. ⁽¹³⁾,
 - uzimajući u obzir pitanje upućeno Komisiji o institucijama i tijelima ekonomske i monetarne unije: sprečavanje sukoba interesa nakon odlaska iz javne službe (O-000048/2019 – B9-0001/2020),
 - uzimajući u obzir članak 136. stavak 5. i članak 132. stavak 2. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku,
- A. budući da se člankom 298. stavkom 1. UFEU-a utvrđuje da „u obavljanju svojih zadaća institucije, tijela, uredi i agencije Unije imaju potporu otvorene, učinkovite i neovisne europske administracije“;
- B. budući da se člankom 68. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1093/2010 ⁽¹⁴⁾ utvrđuje da „na osoblje Tijela, uključujući stalne članove Upravljačkog odbora i njegova predsjednika, primjenjuju se Pravilnik o osoblju, Uvjeti zaposlenja ostalih službenika i pravila koja radi njihove primjene zajednički donose institucije Unije“;
- C. budući da se posebno u člancima 16. i 17. Pravilnika o osoblju utvrđuju načela za osoblje koje napušta institucije, uključujući odredbe o sprečavanju sukoba interesa;
- D. budući da je izvršni direktor EBA-e prihvatio položaj glavnog direktora AFME-a od 1. veljače 2020. te je najavio ostavku s mjesta izvršnog direktora EBA-e, koja stupa na snagu 31. siječnja 2020.;
- E. budući da su Upravni odbor i Nadzorni odbor EBA-e odlučili da bi trebalo dati zeleno svjetlo za novo zaposlenje izvršnog direktora EBA-e kao glavnog direktora AFME-a; budući da je Nadzorni odbor odlučio svojem izvršenom direktoru uvesti prilično slaba ograničenja kojima se, prema EBA-i, rješava pitanje sukoba interesa koji proizlazi iz njegova prihvatanja novog radnog mjesta u AFME-u; budući da se ta ograničenja odnose na aktivnosti koje je provodio za trajanja službe u EBA-i i nakon prestanka dužnosti u toj instituciji;
- F. budući da je predsjednik EBA-e na saslušanju pred Europskim parlamentom naglasio poteškoće u primjeni ograničenja za takve aktivnosti nakon prestanka zaposlenja u javnoj službi;

⁽⁹⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/80697>

⁽¹⁰⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/80699>

⁽¹¹⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/report/en/110521>

⁽¹²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0080.

⁽¹³⁾ https://ec.europa.eu/info/files/political-guidelines-next-commission-2019-2024-union-strives-more-my-agenda-europe_hr

⁽¹⁴⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo) (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

četvrtak, 16. siječnja 2020.

- G. budući da trenutačno viši rukovoditelji koji napuste nadzorna tijela ne primaju privremenu naknadu;
- H. budući da se situacije sukoba interesa nakon odlaska iz javne službe ili sukoba interesa kad je riječ o „rotirajućim vratima” ponavljaju, a procijenile su ih i analizirale međunarodna tijela i tijela EU-a, posebno Europski ombudsman i Europski revizorski sud;
- I. budući da takvi slučajevi „rotirajućih vrata” daju interesnim skupinama priliku da nagrade regulatore za prošlo ponašanje, čime se omogućavaju štetni poticaji;
1. naglašava važnost otvorene, učinkovite i neovisne europske administracije za cijeli EU, uključujući institucije, tijela i agencije u ekonomskoj i monetarnoj uniji;
 2. zabrinut je zbog sukoba interesa koji je nastao zbog imenovanja izvršnog direktora EBA-e za glavnog direktora AFME-a počevši od 1. veljače 2020.; napominje da to razdoblje nakon odlaska iz javne službe bez razdoblja mirovanja predstavlja rizik ne samo za reputaciju i neovisnost EBA-e, već i za sve institucije EU-a i za cijeli europski projekt;
 3. podsjeća da neriješeni sukobi interesa mogu ugroziti ne samo provedbu visokih etičkih standarda u europskoj administraciji, već i pravo na dobru upravu, čime se ugrožavaju jednaki uvjeti potrebni za ispravno funkcioniranje jedinstvenog tržišta;
 4. poziva na učinkovitu i dosljednu primjenu Pravilnika o osoblju, posebno njegova članka 16., kako bi se spriječili sukobi interesa, koji se posebno tiču viših dužnosnika, ali ne samo njih; ističe da se člankom 16. institucijama EU-a omogućuje da odbiju zahtjev bivšeg dužnosnika da prihvati određeni posao ako ograničenja nisu dovoljna za zaštitu legitimnih interesa institucija; naglašava da se u slučaju Adama Farkasa zabrana izravnog prelaska u AFME mogla razmotriti u skladu s člankom 21. stavkom 3. točkom (b) Odluke Komisije C(2018)4048 jer se AFME može smatrati „suprotstavljenom stranom”;
 5. boji se da često nije moguće provesti uvjete nametnute nakon odlaska iz javne službe u vezi sa zapošljavanjem; stoga potiče institucije i agencije EU-a da razmotre cijeli niz instrumenata dostupnih u skladu s člankom 16. Pravilnika o osoblju;
 6. dovodi u pitanje odluku Nadzornog odbora i Upravnog odbora EBA-e da se Adamu Farkasu omogući da preuzme dužnost glavnog direktora AFME-a; poziva ih da preispitaju svoju odluku;
 7. primjećuje da, iako iskustvo rada u privatnom sektoru može biti vrijedno za rad u institucijama, sustav „rotirajućih vrata” može nastati i kao posljedica zaposlenja u privatnom sektoru prije rada u javnoj službi, kada postoji izravna veza između bivšeg poslodavca i novog položaja u instituciji, te da to može ugroziti integritet institucija EU-a i narušiti povjerenje građana u njih; stoga naglašava da je potrebno procijeniti način na koji bi sukobi interesa mogli nastati i na radnim mjestima prije zaposlenja u javnoj službi ili prije imenovanja na radna mjesta s regulatornim ili izvršnim ovlastima i odgovornostima te preporučuje da se to dodatno razmotri;
 8. naglašava da su situacije sukoba interesa nakon odlaska iz javne službe ili sukoba interesa kad je riječ o „rotirajućim vratima” problem koji je zajednički svim institucijama, tijelima, uredima i agencijama u EU-u i njegovim državama članicama; stoga naglašava potrebu za jedinstvenim pravnim okvirom za učinkovito rješavanje tih pitanja;
 9. prima na znanje rad koji se obavlja na međunarodnoj razini (OECD) kako bi se osigurao usklađeni okvir za situacije nakon odlaska iz javne službe; uviđa na razini EU-a posao koji su u tu svrhu obavili Europski revizorski sud i Europski ombudsman; napominje da bi pravodobna provedba tih preporuka mogla spriječiti pojavu sličnih problema u budućnosti;
 10. ističe da se, iako iskustvo koje zaposlenici steku na radnom mjestu u privatnom sektoru može biti korisno za regulatorno ili nadzorno tijelo, u svojem radu tijela i institucije Unije moraju voditi snažim etosom kako bi na najbolji način služili europskim građanima;

četvrtak, 16. siječnja 2020.

11. poziva Europski revizorski sud da provede sveobuhvatnu analizu pristupa koji tijela i agencija u ekonomskoj i monetarnoj uniji imaju u pogledu rješavanja situacija mogućeg sukoba interesa; poziva Europski revizorski sud da utvrdi najbolje prakse;
12. poziva Komisiju da ocijeni postojeću praksu u području zapošljavanja nakon odlaska iz javne službe na razini EU-a i na nacionalnoj razini u cilju utvrđivanja snažnijih mjera za sprečavanje sukoba interesa do kojih dolazi kada viši dužnosnici tijela EU-a napuste svoje radno mjesto da bi počeli raditi u privatnom sektoru ili kada pojedinci koji dolaze iz privatnog sektora budu imenovani na više položaje u tijelu EU-a, te da uzme u obzir svoje zaključke kad bude razmatrala usklađeni pravni okvir za sprečavanje sukoba interesa nakon odlaska iz javne službe;
13. podsjeća na obvezu Komisije iznesenu na plenarnoj sjednici 24. listopada 2019. da će preispitati pravni okvir zapošljavanja nakon odlaska iz javne službe; poziva Komisiju da uspostavi usklađeni pravni za sprečavanje sukoba interesa pri zapošljavanju nakon odlaska iz javne službe kako bi se zajamčili visoki etički standardi; naglašava potrebu za usklađivanjem prakse EU-a s međunarodnim standardima; ističe da bi se isti standardi trebali primjenjivati na razini EU-a i na nacionalnoj razini;
14. poziva Komisiju da u svojoj reviziji okvira za zapošljavanje nakon odlaska iz javne službe definira konkretna rizična područja koja bi se morala poboljšati, uključujući proširenje mogućnosti blokiranja promjene posla, te da razmotri mogućnost produljenja razdoblja mirovanja viših dužnosnika, koja su razmjerna konkretnom slučaju, kako bi se osiguralo jednako postupanje u skladu s člankom 15. Povelje Europske unije o temeljnim pravima; naglašava da bi zahtjev za ex ante otkrivanjem sukoba interesa iz članka 11. Pravilnika o osoblju trebalo primjenjivati tako da se osigura otkrivanje potencijalnih sukoba interesa kandidata prije zapošljavanja u tijelu EU-a; dodatno naglašava da bi sva tijela EU-a trebala objaviti svoja unutarnja pravila za rješavanje sukoba interesa na svojim internetskim stranicama i uzeti u obzir preporuke Europskog ombudsmana iz 2017. o objavi godišnjih informacija koje se zahtijevaju u skladu s člankom 16. stavkom 4. Pravilnika o osoblju;
15. poziva Komisiju da proširi tu reviziju na sukobe interesa nastale na radnom mjestu prije zaposlenja u javnoj službi i da razmotri jačanje postojećih mjera kao što je obvezna prodaja udjela u poduzećima koja podliježu ovlaštenju institucije kojoj novoimenovani dužnosnik pripada ili koja posluju s tom institucijom te da razmotri nove vrste preventivnih mjera, kao što je obvezno izuzeće kada se radi o pitanjima koja se odnose na bivše poslodavce iz privatnog sektora;
16. smatra da zabrana promjene posla ako dotična osoba u tom trenutku ima posao i ako je zabrana dovoljno ciljana i opravdana ne predstavlja povredu prava na zaposlenje;
17. ističe da bi se uvođenjem duljih razdoblja mirovanja viših dužnosnika koji napuštaju agenciju mogla razmotriti i mogućnost da im se dodijeli odgovarajuća privremena naknada; naglašava da bi takve privremene naknade trebale prestati davati ako se osoba zaposli tijekom razdoblja mirovanja;
18. poziva Komisiju da ocijeni je li primjereno da se dotične agencije EU-a same odluče za provedbu pravila o sprečavanju sukoba interesa i kako se može osigurati dosljedna primjena pravila; smatra da je neovisno etičko tijelo koje je navela predsjednica Komisije Ursula von der Leyen najprikladnije za donošenje odluka povezanih sa sukobima interesa koji se odnose na članove osoblja EU-a u budućnosti;
19. predlaže svim zastupnicima u Europskom parlamentu i svim predstavnicima Europske komisije i Vijeća Europske unije da se suzdrže od kontakta sa sadašnjim izvršnim direktorom ako i kada preuzme dužnost glavnog direktora AFME-a na dvogodišnje razdoblje; poziva službe odgovorne za izdavanje trajnih propusnica („smeđu iskaznice”) u prostorima Parlamenta da temeljito razmotre slučaj Adama Farkasa te da razmotre mogućnost neodobravanja takve iskaznice na isto razdoblje (dvije godine) kako bi se izbjegao mogući sukob interesa;
20. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Revizorskom sudu te Europskom ombudsmanu.

srijeda, 15. siječnja 2020.

III

(Pripremni akti)

EUROPSKI PARLAMENT

P9_TA(2020)0001

Brojčani sastav odbora**Odluka Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o broju članova stalnih odbora (2020/2512(RSO))**

(2021/C 270/14)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir prijedlog Konferencije predsjednika,

— uzimajući u obzir svoju Odluku od 15. siječnja 2014. o ovlastima i nadležnostima stalnih odbora ⁽¹⁾,

— uzimajući u obzir članak 206. Poslovnika,

1. donosi odluku da je broj članova stalnih odbora i pododbora, nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a, kako slijedi:

I. Odbor za vanjske poslove: 71 član

II. Odbor za razvoj: 26 članova

III. Odbor za međunarodnu trgovinu: 43 člana

IV. Odbor za proračune: 41 član

V. Odbor za proračunski nadzor: 30 članova

VI. Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku: 60 članova

VII. Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja: 55 članova

VIII. Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane: 81 član

IX. Odbor za industriju, istraživanje i energetiku: 78 članova

X. Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača: 45 članova

XI. Odbor za promet i turizam: 49 članova

XII. Odbor za regionalni razvoj: 43 člana

XIII. Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj: 48 članova

⁽¹⁾ SL C 482, 23.12.2016., str. 160.

srijeda, 15. siječnja 2020.

XIV. Odbor za ribarstvo: 28 članova

XV. Odbor za kulturu i obrazovanje: 31 član

XVI. Odbor za pravna pitanja: 25 članova

XVII. Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove: 68 članova

XVIII. Odbor za ustavna pitanja: 28 članova

XIX. Odbor za prava žena i jednakost spolova: 35 članova

XX. Odbor za predstavke: 35 članova

Pododbor za ljudska prava: 30 članova

Pododbor za sigurnost i obranu: 30 članova

2. donosi odluku, u pogledu Odluke Konferencije predsjednika od 30. lipnja 2019. o sastavu predsjedništava odborâ, da se predsjedništva odborâ sastoje od najviše četiri potpredsjednika;
 3. nalaže svojem predsjedniku da ovu Odluku proslijedi Vijeću i Komisiji radi obavijesti.
-

srijeda, 15. siječnja 2020.

P9_TA(2020)0002

Protokol između Europske unije, Islanda i Kraljevine Norveške uz Sporazum o kriterijima i mehanizmima za utvrđivanje države odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil podnesenog u državi članici ili u Islandu ili Norveškoj s obzirom na pristup Eurodacu u svrhu kaznenog progona ***

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o Prijedlogu odluke Vijeća o sklapanju Protokola između Europske unije, Islanda i Kraljevine Norveške uz Sporazum između Europske zajednice i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o kriterijima i mehanizmima za utvrđivanje države odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil podnesenog u državi članici ili u Islandu ili Norveškoj s obzirom na pristup Eurodacu u svrhu kaznenog progona (15791/2018 – C9-0155/2019 – 2018/0419(NLE))

(Suglasnost)

(2021/C 270/15)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Nacrt odluke Vijeća (15791/2018),
 - uzimajući u obzir Nacrt protokola između Europske unije, Islanda i Kraljevine Norveške uz Sporazum između Europske zajednice i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o kriterijima i mehanizmima za utvrđivanje države odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil podnesenog u državi članici ili u Islandu ili Norveškoj s obzirom na pristup Eurodacu u svrhu kaznenog progona (15792/2018),
 - uzimajući u obzir zahtjev Vijeća za davanje suglasnosti u skladu s člankom 87. stavkom 2. točkom (a), člankom 88. stavkom 2. prvim podstavkom točkom (a) i člankom 218. stavkom 6. drugim podstavkom točkom (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (C9-0155/2019),
 - uzimajući u obzir članak 105. stavke 1. i 4. te članak 114. stavak 7. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir preporuku Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (A9-0053/2019),
1. daje suglasnost za sklapanje protokola;
 2. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica, Islanda i Kraljevine Norveške.

srijeda, 15. siječnja 2020.

P9_TA(2020)0003

Sporazum između EU-a i Kine o određenim aspektima usluga u zračnom prijevozu ***

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o Nacrtu odluke Vijeća o sklapanju, u ime Unije, Sporazuma između Europske unije i Vlade Narodne Republike Kine o određenim aspektima usluga u zračnom prijevozu (11033/2019 – C9-0049/2019 – 2018/0147(NLE))

(Suglasnost)

(2021/C 270/16)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Nacrt odluke Vijeća (11033/2019),
 - uzimajući u obzir Nacrt sporazuma između Europske unije i Vlade Narodne Republike Kine o određenim aspektima usluga u zračnom prijevozu (09685/2018),
 - uzimajući u obzir zahtjev Vijeća za davanje suglasnosti u skladu s člankom 100. stavkom 2. i člankom 218. stavkom 6. podstavkom 2. točkom (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (C9-0049/2019),
 - uzimajući u obzir članak 105. stavke 1. i 4. te članak 114. stavak 7. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir preporuku Odbora za promet i turizam (A9-0041/2019),
1. daje suglasnost za sklapanje sporazuma;
 2. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica i Narodne Republike Kine.

srijeda, 15. siječnja 2020.

P9_TA(2020)0004

Zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost u pogledu posebne odredbe za mala poduzeća *

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o Nacrtu direktive Vijeća o izmjeni Direktive 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost u pogledu posebne odredbe za mala poduzeća i Uredbe (EU) br. 904/2010 u pogledu administrativne suradnje i razmjene informacija u svrhe praćenja ispravne primjene posebne odredbe za mala poduzeća (13952/2019 – C9-0166/2019 – 2018/0006(CNS))

(Posebni zakonodavni postupak – ponovno savjetovanje)

(2021/C 270/17)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Nacrt Vijeća (13952/2019),
 - uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Vijeću (COM(2018)0021),
 - uzimajući u obzir svoje stajalište od 11. rujna 2018. ⁽¹⁾,
 - uzimajući u obzir članak 113. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, na temelju kojeg se Vijeće savjetovalo s Parlamentom (C9-0166/2019),
 - uzimajući u obzir članak 82. i članak 84. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A9-0055/2019),
1. prihvaća Nacrt Vijeća;
 2. poziva Vijeće da ga obavijesti ako namjerava odstupiti od teksta koji je Parlament prihvatio;
 3. traži od Vijeća da se s njim ponovno savjetuje ako namjerava bitno izmijeniti tekst koji je Parlament prihvatio;
 4. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

⁽¹⁾ SL C 433, 23.12.2019., str. 203.

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)

Ured za publikacije
Europske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR